THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.

OFFICIAL REPORT

Twentieth day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 12th September, 1969.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

SALE OF MOLASSES

551—

* 1618 Q.—Sri Dhanenkula Narasimham (Udayagiri) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state.

(a) whether molasses produced in the Sugar Factories are being sold at controlled rates:

(b) the rate at which it has been old this year i. e., 1969-70

(c) whether the distribution of molasses is being done through the permits; and

(d) if so, the names of the persons to whom the said permits have been issued so far this year?

The Deputy Chief Minister deputised the Chief Minister and answered the question

(Sri J. V. Narasinga Rao) :—(a) Yes Sir.

(b) The prices fixed in the Molasses price Control Order o 1961 are : —

Grade 1 Rs. 6·70 per tonne

Grade 2 Rs. 5.30 ,,

Grade 3 Rs· 4.00 ,,

(c) Distribution of molasses is being done by the Molasses Controller through permits only.

(d) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide clause (d) to L. A. Q. No. 1618 (Starred) [* 551]

Names of the Distilleries or persons to whom molasses have been allotted during the year 1969-70	Quantity allotted M. Tonnes
1. M/s Andhra Sugars Limited, Tanuku	5,400
2. M/s Sreenivasa Distillery, Chittoor	5,600
3. M/s Hindustan Polymers, Visakhapatnam	15,000
4. M/s Sarvaraya Sugars, Chelluru	1,624
5. Government Distilleries, Kamareddy	4,500
Cattle and Poultry Feed:	
1. M/s. T. G. Laxmaiah Chetty and Sons Adoni, Kurnool District	250
2. M/s Foods, Facts, and Fertilisers Tadepalligudam, West Godavari Dt.	375
3. M/s Sai Cattle Feeds, Kallur. Anantapur district	180
4. M/s Ramachandra Cattle Feed Secunderabad	30
5. M/s Praga Feeds and Fertilisers Nizamabad	50
Total:	32,959

శ్రీ ధనేంకుల నరసింహం :—అధ్యక్షా, ఈ మొలాసిస్ ఉత్పత్తి ఒక సంవత్సరము మాదిరే అన్ని సంవత్సరాలూ వుంటుందా ? లేక మారుతూ వుంటుందా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— మారుతూ వుంటుంది

శ్రీ వి. పి. కేశవరావు (సంతనూతలపాడు) :— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రములో షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు చాల వున్నవి. ఈ స్టేటుమెంటులో 82,959 మెట్రిక్ టన్నులు పెర్మిట్స్ ద్వారా యిచ్చారని వున్నది. తక్కిన క్వాంటిటీ ఏ విధంగా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తున్నారు ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— మన రాష్ట్రములో 19 షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు వున్నవి. కొంత మంది అక్కడ ఉత్పత్తి అయ్యే మొలాసిస్‌ని వారే వాడుకొంటున్నారు. మిగతా దాని విషయము మనవిచేశాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్నం) :— అధ్యక్షా, కంట్రోలు రేటు 4రూ. ల నుంచి 8 రూపాయలవరకు వున్నది. బ్లాక్ మార్కెటులో 250, 300 రూపాయలు వున్నది. అందువల్ల కంట్రోల్ ధరను ఎక్కువచేసి ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చే విధంగా చూస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— బ్లాక్ లో అమ్మే వీలులేదు. అటువంటి కేసులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే చర్య తీసుకోబడుతుంది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి) :— అధ్యక్షా. బ్లాక్‌లో అమ్మే వీలు లేదంటున్నారు. యిచ్చినవారు సక్రమముగా ఉపయోగిస్తున్నారో లేదో వెరిఫై చేశారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—యింతవరకు ఏమీ కంప్లైయింట్సు రాలేదు.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (పలమనేరు) :—మొలాసిస్‌నిస్ సమయానికి అందించక పోవడమువల్ల చాల నష్టపడుతున్నట్లు ప్రభుత్వానికి మెమోరాండములు వచ్చినవా!

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ఏమీ రాలేదు.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :— అధ్యక్షా, యిది కేటిల్ ఫీడ్‌కి చాల మంచిది. రైతులకు పెర్మిట్స్ యిస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— యిచ్చారు. టేబుల్ పైన పెట్టిన దానిలో 6 పేర్లు యిచ్చాము. వారికి యిదివరకే పెర్మిట్స్ యివ్వడము జరిగింది.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :— బీద రైతులకు ఇండివిడ్యుయల్‌గా పెర్మిట్స్ యిస్తే మంచిది. 6 మందికి యిస్తే వారు వ్యాపారమునకు ఉపయోగిస్తున్నారు.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ఉపయోగించే అర్హత వుంటే యానిమల్ హజ్బెండ్రీ డిపార్టుమెంటువారికి అప్లికేషను యిస్తే వారు ఫర్వార్డ్ చేస్తే ఈ డిపార్టుమెంటు పెర్మిట్ యిస్తుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :— కోటాలు యిచ్చామంటున్నారు. వారు వాడుకోడానికి యిచ్చారా ? లేక అమ్ముకోడానికి యిచ్చారా?

శ్రీ జె వి నరసింగరావు :— డిస్టిలరీస్ వున్నవారు ఆల్కహాలు తయారు చేస్తారు. మిగత వారు కేటిల్ ఫీడ్కి ఉపయోగిస్తారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఫుడ్ అండ్ ఫాడర్ ఫ్యాక్టరీని యిచ్చారని వున్నది. వారు అమ్ముకొంటున్నారా ? లేక సాంబార్ తయారు చేస్తున్నారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఫెర్టిలైజర్సు తయారుచేస్తున్నారు. Cattle and poultry feed కి యిచ్చిన దానిలో ఆ పేరు వున్నది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) —: అధ్యక్షా, బ్లాక్లో అమ్ముతున్నట్లు కంప్లైయింట్సు రాలేదని అన్నారు. శాసనసభలోనే యింతక ముందు కంప్లైయింటు చేశారు. దీనిని ఇన్వెస్టిగేట్ చేయిస్తారా ? తీసుకొన్నవారు ఏ విధంగా ఉపయోగిస్తున్నారో ఇన్వెస్టిగేట్ చేయిస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ప్రభుత్వ దృష్టికి ప్రత్యేకముగా తీసుకువస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) :— మన రాష్ట్రములో 19 ఫ్యాక్టరీలున్నవి అన్నారు, 6 ఫ్యాక్టరీలు ఈ క్వాంటిటీస్ అలాట్ చేసినవి. మిగతా ఫ్యాక్టరీలు వారే యుజ్ చేస్తున్నారన్నారు. మొలాసిస్తో ఫ్యాక్టరీలవారు ఏమి తయారుచేస్తున్నారు?

శ్రీ వి. నరసింగరావు :—అల్కహాలు చేస్తున్నారు.

Sri D. Venkatesham :—The quest on is you are continuing 19 sugar factories.......... ...

Sri J. V. Narsing Rao :— Those who have got distillation, I think they a e using and the rest ofc ourse we are releasing for other purposes.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు (తాడపత్రి) :—అధ్యక్షా, ఇల్లిసిట్ డిస్టిలేషనుకుకూడ ఈ మొలాసిస్ ఉపయోగపడుతున్నది. దానిపైన చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు: —ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొనివస్తే తప్పక చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. సి. శ్రీరంగయ్యచెట్టి (సింగనమాల) :—అధ్యక్షా, ఈ మొలాసిస్ డయిరీ ఫారమ్స్‌కి, పెశైవ్ లాండ్స్‌కు చాల ఉపయోగముగా వుంటుందని శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతున్నారు. అందువల్ల అటువంటి రైతులకు యిచ్చేవిధంగా ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు:—టెక్నికల్‌గా అవసరమును కొంతే ఉపయోగించుకోవచ్చును. మనదగ్గర అదనముగావుంది, ఎగుమతి చేయాలనే ప్రయత్నము చేసేటప్పుడు మనము యిక్కడే ఉపయోగించుకోవచ్చును. దాదాపు 5 వేల టన్నులు అదనముగావున్నది.

శ్రీ ఎం వెంకటనారాయణ (ఉబూరు) :—అధ్యక్షా మొలాసిస్ విషయములో చాలసార్లు పిటిషన్సు పెట్టుకొని ఆర్జీదారులు మాదగ్గరకువస్తే ప్రభుత్వముదగ్గరకు వెడితే స్టాకులేదని అంటున్నారు. కాని కోఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీలు ఒకటి, రెండు వారికి డిమాండు లేదని, అనవసరముగా పాడైపోతున్నదని అన్నారు. పరస్పర విరుద్ధముగా ఎందుకున్నదో విచారిస్తారా?

శ్రీ జె. వి నరసింగరావు:—యిక్కడ అవసరాలు పూర్తి కాగా దాదాపు 60 వేలటన్నులు వరకు మిగులుతోంది, అనుకొన్నాము. వెస్టు బెంగాలుకు 5 వేలటన్నులు అలాట్ చేశాము. యింకే మైనా రాష్ట్రాలకు అవసరమువుంటే అలాట్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము.

COLONISATION SCHEME FOR YERUKALAS AT KANKANALAPALLI

532—

* 809 (2002) Q.—Sri R. Mahananda :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Yerukala Sangham of Tripurantakam village, Markapur Taluk, Kurnool District represented to the Government on 24-10-68, 18-11-1968 and on 10-12 1968 requesting to sanction a colonisation scheme for 150 families at Kankanalapalli in the same taluk;

(b) if so, what is the action taken by the Government;

(c) how much land was assigned for one year lease at Kankanalapalli and Mudivemula in Markapur (Taluk) in the months of July 1968 to November, 1968; and

(d) if so, who are they (give their names with extent of land)?

The Minister for Irrigation deputised the Chief Minister and answered the question

(Sri S. Sidda Reddy) :— (a) Yes, Sir.

(b) The matter is under consideration.

(c) No land was assigned for one year on lease in these villages in the months of July to November 1968.

(d) Does not arise.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:—అధ్యక్షా, ఎ కి అవును, బి కి లేదు అన్నారు. మంత్రిగారు మార్కాపూరు వచ్చినప్పుడు పిటిషను యిచ్చారు. 1968 నుంచి అర్జీలు యిచ్చుకొంటూ వుంటే విచారణలేకుండా పోవడానికి కారణమేమిటి? విచారణ అయినా జరిగినదా?

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి:—బి కి లేదని అనలేదు. The matter is under consideration.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:—కన్సిడరేషన్ అంటే ఏ స్టేజిలో వున్నది?

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి:—రిక్ల మేషను ఆఫీసరు పోయారు. ప్రపోజల్సు పంపించారు. రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటులో వున్నది. అక్కడనుంచిరావాలి.

INCLUSION OF NAGUR CONSTITUENCY IN BHADRAGIRI BLOCK

553—

* 868 (2396) Q.—Sri S. Prataparudra Raju (Nagur):—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Girijan villages in the forest area of Nagur Constituency Srikakulam District will be included in Bhadragiri and Seethampet girijan blocks; and

(b) if so, when they will be included?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) All the notified agency villages of Nagur constituency were included in Bhadragiri and Seethampeta Tribal Development Blocks. The non-notified agency villages (i. e. villages having tribal concentration) are included in plains Blocks viz., Parvathipuram and Kurupam.

(b) There is no proposal at present for inclusion of these non-notified agency villages in the tribal blocks.

శ్రీ ఆర్. ప్రతాపరుద్రరాజు:—అధ్యక్షా, నాన్ ట్రైబల్ బ్లాక్సులో చేర్పబడిన ఏజన్సీ గ్రామాలలోని ప్రజలకు ట్రైబల్ ప్రజల కాలూను సౌకర్యాలు లేకుండావున్నవి. వారు చాలబాధపడుతున్నారు. వచ్చిన ప్రతిమంత్రితోను చెబుతున్నాను. నిరూపణచేసినా ఎవరూ పట్టించుకొనకములేదు.

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి :—వారికి యిబ్బందిలేదుకాని ఏజన్సీప్లాన్‌లో చేర్చినందువల్ల చాలయిబ్బంది పెరుగుతుంది. ఎందువల్లనంటే నాన్ ట్రైబల్ ఏజన్సీ విలేజి ట్రైబల్ బ్లాకు కి వ స్తే అక్కడ నాన్ ట్రైబల్‌కూడ సమితి ప్రెసిడెంటుగా అయ్యే అవకాశమువున్నది. ఎప్పటివరకు ఏజన్సీగా డిక్లేర్ చేయమో అప్పటివరకు వాటిని చేర్చినందువల్ల యిబ్బందివుంటుంది ఏజన్సీగా డిక్లేర్ చేయడానికి కేంద్రప్రభుత్వము చర్యతీసుకోవాలి ఏజన్సీఏరియా పెంచే బదులు తగ్గించాలని జనరల్ పాలసీ.

శ్రీ ఆర్. ప్రతాపరుద్రరాజు :—అధ్యక్షా, నాన్‌ట్రైబల్ బ్లాకులోవున్న ట్రైబల్స్‌కి తక్కినవారితోపాటు సదుపాయాలు కలిగేవిధంగా అర్ధరుణాన్ని పోతే వారు బాధపడుతున్నారు. చెప్పుకొనే అవకాశముకూడాలేదు. సమితులలో, పరిషత్తులలోకూడ వారికి అవకాశముయిచ్చేవిధంగా ఏర్పాటుచేస్తారా ?

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి :—అట్లా చేధాము, ఏజన్సీ బ్లాకుల్లో సెంట్రల్ ఎయిడ్ కొంత అదనముగావచ్చినా అటువంటి సౌకర్యాలను ప్లెయిన్‌బ్లాక్సులో కల్గించడానికి స్టేటుగవర్నమెంటు ఫండ్సునుంచి ఏర్పాటుచేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. రాములు (టెక్కలి) :—ఏ ప్రాతిపదికపైన యీ గిరిజన గ్రామాలు ఏజన్సీగా ప్రకటింపబడతాయో తెలియచేస్తారా? What is the basis for inclusion in the agency areas ?

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఒక అక్టు ప్రకారం అది పార్లమెంటు డిక్లేరు చేయాలి. పాప్యులేషనుబట్టి పార్లమెంటు చేస్తుంది. కాని ఏజన్సీ ఏరియాను తగ్గించాలని వారి ఆలోచన.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నాన్‌బ్లాకు ఏరియాలో గిరిజనులు నూటికి నూరుమంది ఉన్న గ్రామాలున్నాయి. అలాంటప్పుడు వారికి ఏజన్సీలో ఏమి సౌకర్యాలు చేస్తున్నారో అదే సౌకర్యాలు కలుగచేయడానికి చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి :—వారు చెప్పింది న్యాయమే. మేము ఇదివరకు కేంద్రానికి వ్రాశాము. నాన్ ఏజన్సీ బ్లాక్సులో ట్రయిబల్ పాప్యులేషను ఎక్కువగా ఉంది వాటినికూడ చేర్చాలంటె కేంద్రానికి వ్రాయాలి. వారిచ్చే

గ్రాంట్సు రావడంలేదు. అంతమాత్రంచేత ఇక్కడున్న ట్రయిబల్సుకు సౌకర్యం చేయడంలేదనికాదు. మన స్టేటులో స్కీమ్సులోనే వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు చేస్తున్నాము.

SUB-COURT AT KANIGIRI

554—

* 190 (2476) Q.—Sri R. Mahanandha :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state;

(a) whether any representations have been received from the Bar Council, Kanigiri and other Public Institutions in Nellore District for opening a Sub-Court at Kanigiri; if so, the action taken thereon;

(b) whether the High Court has commended for opening of a Sub-Court at Kanigiri; and

(c) in which Sub-Courts Jurisdiction the taluks of Darsi, Podili Kanigiri are at present?

The Minister for Education deputised the Chief Minister and answered the question (Sri P. V. Narasimha Rao):—(a) Yes, Sir. The matter will be considered by Government at the appropriate time.

(b) No Sir.

(c) The taluks of Darsi, Podili and Kanigiri are under the jurisdiction of Sub-Court, Kavali.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—ఎ. కు అండర్ కన్సిడరేషన్ అంటున్నారు. ఎంత టైమ్ తీసుకుంటుంది. దర్శి పొదిలి కనిగిరి కావలి సబ్-కోర్టులు 89–90 మైళ్ళ దూరములో ఉన్నవి కష్టంగా ఉంటూంది. అందువలన తొందరగా నిర్ణయిస్తారా ?

Sri P. V. Narasimha Rao:—No recommendation has so far been made for opening a Sub-Court at Kanigiri, by the staff. వారు చేసినా చేయకపోయినా డిస్టెన్స్ ఎక్కువగా ఉంది. There is justification for opening a Sub-Court. But at the moment because of financial reasons we have not been able to take up. As soon as the finances permit, we will do it, Sir.

MUNSIFF COURT AT PALMANER

555—

*200 (A) Q.—Sri T. C. Rajan:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to open a Munsiff Court at Palmaner, Chittoor District;

(b) if so, when; and

(c) if not, the reasons therefor?

Sri P. V. Narasimha Rao:—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) Owing to financial stringency the scheme of having Munsiff Magistrate Court in each taluk could not be introduced in Chittoor District.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—వీక్ ట్విక్లీ అనే పదం తీసేసి ఫలానా సంవత్సరములో చేస్తామని డెడ్ లైన్ ఇస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇదివరకు సమాధానం ఇచ్చినప్పుడు వ్రాసి పంపించాము. I have actually written to the Department that this may be taken up very early. I have not yet received any note from the Department, Sir.

Aid to Cyclone-Hit Fishermen

556 —

*687 (1210) Q.—Sri C. V. K. Rao :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whethether the Government is aware that due to cyclonic weather conditions in the month of October, 1968, thousands of fishermen families in coastal region are deprived of their means of livelihood, if so, whether any compensation is provided for the starving families of fishermen in the coastal areas; and

(b) whether Government is aware of the representations made by the Fishermen of Kakinada coastal areas to the District Collector and Fisheries Department; if so, what assistance is rendered to them ?

The Minister for Revenue (Sri P. Thimma Reddy) :— (a) Yes, Sir. As there was Cyclonic Weather; fishermen were fore-warned not to go out into the sea till the Weather-clears. As there was no distress except loss of earnings for a few days, there was no question of granting relief to all of them, whenever there was damage to the houses of fishermen relief at the rate of Rs. 50 per victim was granted by the Collectors.

(b) No representation was received from the fishermen of Kakinada coastal areas by the District Collector or Fisheries Department.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఫిషర్ మెన్‌కి వారు నష్టపోయేటట్లయితే ఫోర్ వారన్ చేయవలసింది. ఫోర్ వారన్ చేయవలసిన అవసరం ఏముందో వారికి తెలుసును. నష్టపోయిన వారికి సహాయం చేశారు కూడ. సహాయం శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 200 రూపాయలిస్తే తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో 50 రూపాయలు ఇవ్వబడింది. కాకినాడలో మేము రిప్రజెంటు చేసినప్పటికి లేదంటున్నారు. అది చాల ఆశ్చర్యం. యీ ఉద్యోగులను మార్చి సరియైనవారినయినా పెట్టండి లేక మేము చెప్పేదయినా అర్థం చేసుకోండి.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అంత తీవ్రంగా లేదండి.

శ్రీ పి. వి. జి. రావు :— నేను ఆ ప్రాంతంనుంచి వచ్చాను. చూచాను. నాకు తెలుసు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ప్రశ్న కొద్దిగా ఉండాలి జవాబు హెచ్చుగా ఉండాలి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వచ్చిన తుపానుకు సంబంధించి సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు రావడం రిపోర్టు ఇవ్వడం జరిగింది. That thing has nothing to do here, Sir. For purposes of comparison.. ఇక్కడేమి వచ్చిందంటె తుఫానువచ్చినప్పుడు ముందుగా వార్నింగు ఇస్తూంటారు. అంతే గాని there is no report or anything about the damage or loss or any such thing. Somewhere in Pithapuram some houses were lost.. పిఠాపురం తాలూకా కోస్తలో ఇంటికి 50 రూపాయల చొప్పున ఇచ్చారు.

శ్రీ పి. వి. కేశవరావు :—కొత్తపట్టణం కోస్టులో కెటమారన్స్, ఒక మోటారుబోటుకూడ కొట్టుకుపోయింది. అది ప్రభుత్వానికి తెలుసా అయితే ఆ ఫిషర్‌మన్‌కు ఏమయినా కాంపెన్‌సేషను ఇచ్చారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అది గుంటూరు కృష్ణా జిల్లాలో వచ్చిన సైక్లోనుకు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా సహాయం చేయడం జరిగింది.

I can get details if I am given a separate question.

శ్రీ చెరుకువాడ వెంకటరత్నం (కాంపార) :—పిఠాపురం తాలూకా ఉప్పాడ గ్రామంలో 50 ఇళ్ళు పోయాయని నవంబరులో జరిగిన తుపానుకు పిటిషను పెట్టుకుంటే కలెక్టరుగారు 50 రూపాయలు ఇవ్వడం జరిగింది. పిఠాపురంలో ఇచ్చినట్లుగానే 200 రూపాయలు ఇవ్వాలని నేనుకూడ ప్రయత్నించాను. అది రికమెండుచేసి 200 రూపాయలు చొప్పున ఇప్పిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—జనరల్‌గా ఫ్లడ్ రిలీఫ్‌కు 50 రూపాయలు మన రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇస్తుంది. This is not with Central assistance. అక్కడ శ్రీకాకుళం గుంటూరులలో సెంట్రల్ గవర్నమెంటుచేసిన సహాయం.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలి (ఖమ్మం) :—తుఫాను పీడితప్రాంతమయిన ఖమ్మం ప్రాంతంలో నాటికి 90 చెరువులు తెగిపోయినాయి. యీ తెగిపోయిన చెరువులు సంవత్సరానికి రెండు సంవత్సరాలకు ఫిషర్‌మన్ తీసుకుంటారు. డబ్బు అడ్వాన్సుగా చెల్లించారు. ఇంకా సమయముండగా చెరువులు తెగిపోయి నాయి వారికి ఆ డబ్బు రిఫండు చేయిస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—మంచి ప్రశ్న నేను పరిశీలిస్తాను.

NIDOBROLU PYAPARRU ROAD

657—

*136 (1742) Q.—Sri Y. Venkat Rao:—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) what is the length of the Nidubrolu to Pyaparru road in Guntur district;

(b) whether any portion of the said road situated in Amarthalur Panchayat Samithi, Tenali Taluk is under the control of the Panchayat Samithi, Ponnur; and

(c) if so, whether there is any proposal to transfer the same to the Panchayat Samithi, Amarthalur?

The Minister for Panchayat Raj (Sri T. Ramaswamy):—(a) 5 Miles 7 Furlongs and 175 Feet.

(b) Yes, Sir to a length of 1 Mile and 320 feet.

(c) No Sir.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :— ఇది రెండు రోడ్లు కలిపే లింకురోడ్డు. బాపట్ల రేపల్లె తెనాలి తాలూకాలు కలుపుతుంది. ఎప్పుడు బస్ కూడ ఉంది. తెనాలి తాలూకాలో పొన్నూరుసమితి కంట్రోలులో ఉంది. కొంత పంచాయితీ సమితిలో ఉంది. నానా అధ్వాన్నంఉంది. మంత్రి ప్రసాదుగారికికూడ తెలుసు. పూర్తిగా జిల్లాపరిషత్తు తీసుకునేటట్లు చేస్తారా? వారని వీరు వీరని వారు రోడ్డు రిపేరు చేయడంలేదు.

శ్రీ తోట రామస్వామి :—పొన్నూరు పంచాయితీ సమితివారు తీసుకోమని చెప్పారు. Major portion of the road is under Zilla Parishad. Therefore, there is proposal of the Zilla Parishad to take over that work.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) :—5 మైళ్ళ నాలుగు ఫర్లాంగులుగల రోడ్డులో ఒకటిన్నరమైలు ఎవరికి సంబంధంలేకుండా ఉన్నది. అవతల ప్రక్కన జిల్లాపరిషత్తువారు టేకప్ చేయడం ఇవతలప్రక్కన పొన్నూరు పంచాయితీ ఇప్పుడు పొన్నూరు మునిసిపాలిటివారు టేకప్ చేయవలసిఉంది. కాని మొత్తం మీద బస్సుల్లురావడానికి బండ్లు నడవడానికి వీలులేని పరిస్థితిలో ఉంది. శీఘ్రంగదీని పరిష్కరిస్తారా?

శ్రీ తోట రామస్వామి :—కొంతభాగం పొన్నూరు మునిసిపాలిటీలో కొంతభాగం సమితిలో ఉంది. కొంత అమృతలూరు సమితిలో ఉంది. జిల్లా పరిషత్తు తీసుకోడానికి ప్రపోజల్సు ఉన్నాయి. త్వరలో తీసుకుంటారు.

SELECTION GRADE TO DEPUTY INSPECTORS

558—

*607 (6823) Q.—Sri K. Muniswamy (Satyavedu):—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) the districtwise number of Deputy Inspector of Schools, who got their selection grade promotion in the year 1967 ;

(b) whether the non-completion of Hindi tests stands as a bar for promotion ; and

(c) if so, why not the Government open refresher Hindi Language courses for these officials ?

The Minister for Education (Sri P. V. Narasimha Rao):—(a) 50 persons, Sir. The Districtwise break up is given below :

1.	Hyderabad City	20
2.	Hyderabad Dist.	1
3.	Medak District	4
4.	Mahbubnagar Dist.	4
5.	Nizamabad Dist.	2
6.	Warangal Dist.	8
7.	Nalgonda District	1
8.	Khammam Dist.	3
9.	Karimnagar Dist.	5
10.	Adilabad Dist.	2
		50

(b) No, Sir.

(c) Does not arise

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అంత తీవ్రంగా గోలుమాలు జరగలేదనా ?

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—సెలక్షన్ గ్రేడ్ ఇచ్చామన్నారు. కాని జూనియర్ డిప్యూటీ ఇన్‌స్పెక్టరుకు 56 నుంచి రెగ్యులరైజేషన్ కావడంలేదు, అది త్వరగా చేసే ఏర్పాట్లు చేస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—చేస్తామండి. We are looking into these matters.

859— **PROPERTIES OF HATHIRAMJEE MUTT.**

*186 (2493) Q.—Sri G. Sivaiah (Puttur) :— Will the hon Minister for Endowments be pleased to state :

(a) the moveable and immoveble properties owned by the Hathiramjee Mutt, Tirupathi, in Chitoor District both within and outside Andhra Pradesh ; and

(b) the total revenue and expenditure of the said Mutt from the year 1967 till this day ?

The Minister for Endowments (Sri R. Ramalinga Raju) :—(a) The information, as available from the records, is furnished in the statement placed on the Table of the House.

(b) The income and expenditure of the Mutt for the year 1967–68 and 1968–69 were as follows :

	Income.	Expenditure.
1967-68	Rs. 90,209-48	1,02,091.88
1968-69	Rs. 76,205-35	72,209-69

ఏ. డిపార్టుమెంట్‌కు లభ్యమయిన సమాచారం సభాసమక్షమందుంచిన వివరములలో పొందుపరచబడినది.

బి. 1967–68, 68–69 కు యీ మఠం యొక్క ఆదాయ వ్యయాలు 67–68—ఆదాయం 90,209–48 పైసలు—ఖర్చు 1,02,091–88 పైసలు 68–69 ఆదాయం 76,205–35—ఖర్చు 72,209–69.

PAPER PLACED ON THE TABLE

[Vide Answer to clause (a) of Legislative Assembly Question

No. 2493 (Starred) *550·

STATEMENT SHOWING THE MOVABLE AND IMMOVABLE PROPERTIES OWNED BY SRI HATHIRAMJEE MUTT, TIRUPATHI IN CHITTOOR DISTRICT, BOTH WITHIN AND OUTSIDE ANHRA PRADESH.

ANNEXURE I.

Statement showing the Landed Property belonging to Sri Swamy Hathiramjee Mutt, Tirupathi.

Sl. No.	Name of the District.	Name of the Village.	Extent Wet A·C·	Extent Dry A.C.
1	2	3	4	
1.	Chittoor·	1. Tirupati.	179-81	187-88
		2. Rami Reddy Palli.	21-79	Nil
		3. Reddivari Palli.	48-39	9-79
		4. Atilala Village.	81-48	198-44
		5· Peruru village.	9-10	5-78
		6. Dornagambala village.	Nil	3-59

(1)	(2)	(3)	(4)	
			A.C.	A.C.
		7. Euntrapakkam village.	38-64	0-14
		8. Thimmaiah Naidu Polim	1-44	24-25
		9. Perumalla Palli village.	29-64	64-29
		10. Kotramangalam village.	18-17	Nil
		11. Chandragiri village.	40-72	188-04
		12. Mittapoliem village.	24-39	24-96
		13. Sreenivasa Udasipuram	7-84	17-78
		14. Venkatapuram village.	4-80	Nil
		15. Yerragunta.	1-00	Nil
		16. Thimmaiah gunta.	1-35	0 67
		17. Sreenivasanagaram	Nil	9-80
		18. Chinthagunta	1-01	73-26
		19. Tiruchanur (15 Swasthiams Only)	117-42	23-17
		20. Koramenigunta (entire village)	16-77	65-62
		21. Pydipalli	29-93	81-02
		22. Nallamanikalva	33-54	Nil
		23. Vedantapuram	1-70	Nil
		24. Mangalam	Nil	4-35
		Total Ac.	708-52	932-88
2.	Chittoor district (Kalahasti Tk.)	Pedda Anjemedu	Nil	0-05
		Renigunta village.	29-07	21-71
		Alathur village.	0-65	2-60
		Gunti Pedu village.	2-02	Nil
			32-74	27-36
3.	Chittoor Dist. and Taluk.	Kattamanchi village.		8-42
4.	Kurnool Dist. Adoni taluk.	1. Mandagiri village.	Nil	45-04
		2. Adoni	Nil	4-99
				50-03

1	2	3	4	
5.	Nellore Dist.	Ammavaripeta agraharam	Nil	1 2)
	LANDED PROPERTIES IN MADRAS STATE :			
6.	North Arcot District Vellore taluk	Vellore Town	1-10	Nil
	Wallaja Taluk	Sholinghur Kukundarayapuram	2-13 Kanies	0-17 0-0-12 Wet 1-11-0
	Vandavash Tq.	Perumkadambattur	4-93	24-05
	Polur Taluk.	Kalapattu	Nill	10-84
	Chengleput Dist. Kanjeevaram Tq.	Kanjeevaram	Nill	1-99
	Sriperumbadur Taluk.	Parthi Pattu village	0-34	Nill
	Tanjore Dist.	Mel-Tirupanthurthi	16-74	Nill
	Tanjore Tq.	Vannar Bank	1-[illegible]1	0-51
		Kumbakonam	1-31	1 20
		Grand Total Acres	767-12	1058-00

ANNEXURE II

STATEMENT SHOWING THE HOUSES AND VACANT SITES BELONGING TO

Sri Swamy Hathiramji Mutt: Tirupathi:

Sl. No.	Name of the village of Town	Houses and Shops Rented out	Thatched houses	Zinc sheds	Vacant sites
1	2	3	4	5	6
1.	Tirupati	91	S.S H Mutt Building.	— —	6
2.	Tirumalai	108	-do-	21	28
3.	Tiruchanoor	6	-do-		2
4.	Chittoor		Bungalow-1		about 7 acres land around the Bungalow with some Mango trees.
5.	Adoni		Temples-4		
			MADRAS STATE:		
6.	Madras	34			Vacant site-1
7.	Vellore	5	Byragi Mutt-1		
8.	Kumbakonam		Hanuman Temple		Vacant sites

1	2	3	4	5	6
9.	Sholinghur		Byragi Mutt-1		Vacant sites belonging to the Mutt on which tenants constructed about 24 houses (huts) and 2 Pakka buildings.
10.	Octacamund	Out houses 8	Bungalow-1		Garden around the bungalow with an extent of about 3 acres.
11.	Bangalore		Bungalow-1		

ANNEXURE : III

LIST OF MOVABLE PROPERTIES OF SRI SWAMY HATHIRAMJI MUTT TIRUPATI :

Sl. No.	Description of Articles	Weight in case of Jewellary	Value
1	2	3	4
	TIRUPATI MUTT		
1.	Phillips Al. Transister Raido in Plastic Zip bag	1	
2	Silver Alavattam	1	
3.	Silver Jublee Presented in a class case	1	
4.	One sandalwood Ivory Box	1	
5.	One silver plate	1	188-00
6.	One silver plate	1	148-00
7.	One silver plate	1	70-00
8.	One silver plate	1	78-00
9.	One silver plate	1	25-00
10.	One silver plate	1	55-00
11.	Silver tumblers	3	82-00
12.	Silver simhasanams	2	75-00
13.	Silver Kireetam with hamsa	4	21-00
14.	Silver Kireetam Small	1	5-00
15.	Silver Hanuman	2	3-25
16.	Silver cup with flower design	1	9-50
17.	Silver hastams	2	3-25
18.	Silver anklers		3-50
19.	Silver umbrellas	2	2-75
20.	Silver flute rod	1	0-62
21.	One small sup with greenish German silver	1	
22.	Silver Kooja	1	88-00

(1)	(2)	(3)		(4)
23.	Silver flower basket	1		23-00
24.	Silver water jug	1		100-00
25.	Silver mango chembu	1		52-00
26.	Silver cups	2		35-00
27.	Silver mugs	2		89-00
28.	Silver tumblers	6		76-00
29.	Silver tumblers narrow at the centre	1		21-50
30.	Silver cups	6		41-00
31.	Silver Dubbies	3		19-50
32.	Silver sanku	1		8-00
33.	Silver small plate	5		94-00
34.	Silver harathi	1		7-00
35	Silver Simhasanam	1		89-00
36.	Silver bell with a hanuman	1		29-00
37.	Silver Agaravathi	2		11-50
38.	Silver lamps	8		8-50
39.	Silver spoons	3		9-00
40.	Silver Uttarenl	5		7-50
41.	Silver Kireetam	1		6-50
42.	One broken silver plate	1		8-50
43.	Silver koormasanam	1		7-50
44.	Silver Kireetam	1		8 00
45.	Silver small chembu	1		8 00
46.	Silver small veebodi box	1		3-50
47.	Silver harathi	1		5-20
48.	One silver Umadasanam (small)			
49.	8 pieces of silver Kalpavruksham with one thread			8-00
50.	Silver Kamandalam (103 tolas)	1		
51.	Silver big kuja with 2 tumblers (218 tolas)			
52.	Silver small kuja (57 tolas)	1		
53.	Small silver chembu (41 tolas)	1		
54.	Silver bokkini (45 tolas)	1		
55.	Silver cup (14 tolas)	1		
56.	Small silver cup	1		9-50
57.	Small silver cup	1		6-00
58.	-do-	1		4-25
59.	Silver byragi lots (20 tolas)	1		
60.	Silver small spoon	1		4-50
61.	Silver cum	1		21-00
62.	One pair of leds silver frame with gold plates (1 pair)		25-8-0	100-00
63.	One pair ear rings with one white stone in each (1 pair)		0-2-0	35-00
64	One ring embedded with one green stone 13 dimonds (1 pair)		0-11-0	500-00
65.	One ring with green stone at the centre with 6 red stones.	1	0-5-0	35-00
66.	One pavitram ring with a ruby at the centre	1	0-9-0	56-00
67.	One ring with red stones one Vidooryam one green, one blue, and one white	1	0-14-0	150-00

(1)	(2)	(3)	(4)
68.	One ring with flower design without stones	1 0-9-0	70-00
69.	One ring with selligram stone	1 1-6-0	125-00
70.	One gold baji bon u with green stones ravva pa'achalu 2 rubees kempulu 24	1 4-4-0	800-00
71.	Gold cycle chain	1 5-0-0	500-00
72.	Gold chain with 2 threads one of gold and another pearls a patakam embedded with ston s and mopu (36 imitation stones 2 superiors one ruby)	1 8-8-0	700-00
73.	Gold watch excesisor	1 3- -0	300-00
74.	Railway Regulator	1 10-8-0	850-00
75.	Silver George 5th Queen Marry medal	1 ..	15-00
76.	Gold maria	1 1-2-0	150-00
77.	Gold soveregn cf queen Victoria	1 0-11-0	80-00
78.	Two small gold coins	2 0-10-0	70-00
79.	One glass cut stone Horse rider	1 0-5 0	..
80.	Gold plated pen holder	1 1-8-0	20-00
81.	Court stand h oks	4 0-6 0	30-00
82.	Silver chembu	1 108-0-0	160-00
83.	Silver chembu small size	1 67-0-0	100-00
84.	Silver arghyapatram	1 31-12-0	48-00
85.	Silver mango chembu	1 60-0-0	105-00
86.	Silver cup with handles	3 9-0-0	13-50
87.	Silver 8 big tumblers	3 67-0-0	100 00
88.	Silver 3 small tumblers	5 46-0-0	70-00
89.	Silver kooja with screw lid	1 78 0-0	120-00
90.	Silver spoons	2 9-0-0	31-50
91.	Silver Ekarthi	1 23-0-0	46-00
92.	Silver lid	1 4-4-0	5-00
93.	Kumkum barins wit' out lid	1 2 0-0	3-50
94.	Silver bottle with screw lid	1 14-8-0	22-00
95.	One gold uddarrini	1 1-7-0	120-00
96	Silver tumb'ers	5 41-0-0	75-00
97.	Small silver cups	3 25-0-0	40-00
98.	Small silver plate and chembu	1 28-0-0	35-00
99.	Silver was e banded bangles etc.	274- -0	850-00
100.	S lver Kadeyams	27-0-0	20-00
101.	Silver garudalwar	23 00	20-00
102.	Gold pushtees ear rings Tiruganlu etc.	2-8-0	150-00
103.	Silver plate	1 112-0-0	200-00
104.	Silver plate big	1 112-0-0	300-00
105.	Silver plate	1 120-0-0	240- 0
106.	Silver kireetam	1 55-0-0	110-00
107.	Silver chatri	1 73-0-0	140 00
108.	Silver umbrella	1 62-0-0	120-00
109.	Silver Umbrella	1 88-0-0	175-00
110.	Silver Kireetam	1 28-0-0	60-00
111.	Silver chakram	1 23-0-0	45-00
112.	Silvercradle with chain	1 68-0-0	185-00
113.	-do-	1 124-0-0	245 -00
114.	Silver lamp stand	1 183-0-0	200-00
115.	Silver chembu	1 36-0-	70 50
116.	Silver tumbler	1 26-0-0	50-00

(1)	(2)	(3)	(4)
117.	Silver dooparthi	1 24-8-0	50-(0
118.	Silver plate	1 28-‹ -0	50-00
119.	Bras, plate with silver quoting	1 90-0 0	5 00
120.	Bra s plate with silver picture Rama Lakshmana Pictures etc.	1	10-00
121.	Bra;s plates Rama Lakshmana picture etc.	1	10 00
122.	Brass gold plated kireetam	3 00-0 0	50-00
123.	Silver gold plated	2 489-0-0	59-00
124.	Silver dooparthi	1 322 0-0	20 '-90
125.	-do-	1 98-0-0	200-00
126.	Silver umbrellas	4 50-0-0	100 00
127.	Silver padukalu	6 26-0-0	50-00
128.	Silver kireetams	3 16-0-0	30 00
129.	Silver padukalu	2 6-0-0	10-00
130.	Silver pichkari	1 1 -:I-0	30-00
131.	Silver flowers	5 .5-0 0	40-00
132.	Karna patram	1 7-0-0	14 00
133.	Silver flute	1 5-0-0	10-00
134.	Silver cobrahood	1 120- - -0	200-00
135.	Silver chamarams	3	50-00
136.	Brass		5-00
137.	Silver plated gateway	1	40-00
138.	Broken alavattam with handle		10 00
139.	Silver binde	1 800-0-0	550-00
140.	Cold Karna patrams	2 2-4-0	250-00
141.	Bangles		80 00

శ్రీ జి. శివయ్య :—యీ లిస్టులో 1152–15 సెంట్లు భూమి ఉంది. 700 వెట్ లాండ్ 932 ఎకరాలు డ్రై లాండు మొత్తం 1932 ఎకరాలుంది. మద్రాసు రాష్ట్రములో 1252 ఎకరాల భూమి ఉంది. ఆంధ్రకు సంబంధించినంతవరకు యీ ఆస్తి అన్వయిస్తుందా లేదా—మఠము సరిగా ఉపయోగించడం లేదని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారని కంప్లయింట్స్ ఉన్నాయి. బంజరీకము, త్రాగడము, రేసెస్‌కు పోవడము తప్ప వేరేదిలేదు. దానివలన హిందూ మతం యొక్క పేరు ప్రతిష్టలు పోతున్నవి. ఇంత ఆరోపణ ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వము ఎందుకు స్వాధీనము చేసుకోరాదు.

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—సభ్యులు చెప్పిన దానిలో కొంత వాస్తవముంది. అందుకే ఆ మఠాధిపతిని సస్పెండు చేశారు. సుప్రీంకోర్టు కూడ ఆ ఆర్డరును ఖాయపరచింది. దానికి స్పెషలాఫీసరును వేసి హాండ్ ఓవర్ చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది. వారి ప్రాపర్టీ లిస్టు లేనందువలన కొంచెం కష్టం కలుగుతోంది ప్రాపర్టీని కనుక్కోవడానికి.

శ్రీ జి. శివయ్య :—దీనిలోనే మఠానికి ఇమ్మూవబుల్ ప్రాపర్టీ ఉంది. 205 ఇళ్లు తిరుపతి తిరుచానూరులో బెంగుళూరులో బంగళా మద్రాసులో బంగళా ఉదకమండలములో బంగళా చిత్తూరులో బంగళా ఖానా పీనా బజానా తప్ప వేరే ఏమీలేరు.

Mr. Speaker :—Because he is getting too much income·

శ్రీ జి. శివయ్య :—ఇంత ఆస్తి ఉంది కదా యీ ఆస్తినుంచి ఆదాయము అంతా మూవబుల్ ప్రాపర్టీ అని మొదట ఎస్టిమేట్ వేసేటప్పుడు కోటి రూపాయలు విలువ గల బంగారు వెండి వస్తువులు ఇవన్నీ యిచ్చి ఉంటే 15 వేల కంటే లేదని మూవబుల్ ప్రాపర్టీ అని ఇచ్చారు.

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—శివయ్యగారు చెప్పినట్లు చాల వాల్యుబుల్ ఆర్టికల్స్ సీలులో ఉన్నాయి. కోర్టువారి తీర్పుతరువాత సీలు ఓపెన్ చేసి దుర్వినియోగం కాకుండా చూస్తాం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—సీలు వేశామన్నారు. సీలు అట్లాగే వుండి లోపల వస్తువులు పోయావేమో చూడండి. మద్రాసులో వున్న భూమి యీ ఎండోమెంట్స్ క్రిందకే వస్తుందా ?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—మొత్తం ప్రాపర్టీపై యాజమాన్యం మఠాధిపతి అయినప్పటికి వారు చేసిన అవినీతికి అనుగుణంగా మా డిపార్టుమెంటు వారిని సస్పెండుచేసి స్వాధీనం చేసుకుని జాగ్రత్త చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాము.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు (నర్సాపురం) :—యీ మఠంలో జరిగే అవినీతి పద్ధతులు ప్రభుత్వదృష్టికి ఏ సంవత్సరములో వచ్చినాయి ? ఇంతవరకు ఎందుకు లేట్ అయింది ?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—దానికి చాల చరిత్రఉంది. 7—8 సంవత్సరాల క్రితం యీ రహస్యాలన్నీ బహిర్గతం అయినవి. అప్పట్లో ప్రభుత్వం తాత్కాలికంగా ఆపుచేశారు. రెండు సంవత్సరాల నుంచి సరయిన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతోంది.

శ్రీ కె. రామనాథం (ముదినేపల్లి) :—యీ మఠానికి మద్రాసు రాష్ట్రములో చాల ప్రాపర్టీ ఉంది. అది మద్రాసు ప్రభుత్వం వారు చూస్తున్నారా మన ప్రభుత్వం వారు చూస్తున్నారా ?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—ప్రస్తుతం మన డిపార్టుమెంటు స్పెషలాఫీసరు స్వాధీనం చేసుకుంటున్నారు.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు :—యీ మఠాధిపతి వయస్సెంతండి?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—తమ వయస్సు కంటె చిన్న వయస్సే ఉంటుంది.

శ్రీ పి. గన్నయ్య :—హిందూ మఠాన్ని దూరం చేసిన ఈ మఠాధిపతిని ఒకసారి శాసనసభ్యులకు చూపిస్తారా ? యీ విషయాలన్నీ చెప్పిన శివయ్యగారు ఇవన్నీ చూచారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎవరినంటె వారిని పిలిపించడానికి యీ శాసనసభకు హక్కు లేదు గన్నయ్యగారూ.

AYACUT UNDER N. S. PROJECT

560—

* 1030 (2424-D) Q.—Sarvasri G. Latchanna (Sompeta) K. Ramanatham and D Satyanarayana (Chevella) :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) the ayacut under Nagarjunasagar Project on the Right side and Left side;

(b) the extent of acreage under irrigated dry and wet; and

(c) the number of acres of land to be irrigated under the Nagarjunasagar Project in Telangana area?

The Minister for Irrigation (Sri S. Sidda Reddy) :—(a) Tentatively ayacut localised is 11.74 lakh acres under the Right canal and 8.8 lakh acres under the Left Canal.

(b) 4 35 lakh acres wet and 7 39 lakh acres dry under the Right Canal and 6.00 lakh acres wet and 2.80 lakh acres dry under the Lift Canal

(c) Tentatively, the ayacut localised is 5.70 lakh acres, including Left irrigation of 50,000 acres,

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరచూరు) :—నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టుక్రింద యాంటి మలేరియల్ జోన్ ఒకటి పెట్టారు. యీ అంటి మలేరియల్ జోనువలన రెండు ఫర్లాంగుల గ్రామంచుట్టు ఆయకట్టు తీసుకోవడానికి వీలులేదు. నీరు ఇవ్వడానికికూడ అవకాశంలేదు. యీ యాంటి మలేరియల్ జోనును ఎిప్తచేసి నీరు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—అది కరెక్టు కాదు. పోచంపాడులో కూడ పెట్టాము.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—నాగార్జునసాగరు ఎడమకాలవక్రింద మొత్తం ఎంతవరకు రెండు పంటలకు నీరివ్వడానికి నిర్ణయించారు మొత్తం ఎడమకాలువ క్రింద తెలంగాణలో వరి సాగుచేస్తారా లేక మెట్ట మాగాణి చేస్తారా ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—మెట్ట మాగాణి రెండూ ఉన్నవి.

శ్రీ కె. రామనాథం :—నాగార్జునసాగరు ఎడమకాలవక్రింద నీరు సప్లయిచేయడంలో ఏమయినా మార్పుచేశారా; ఒరిజినల్ గా ఉన్నదానికి ఏమయినా తగ్గిందా ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—1954 లో అగ్రిమెంటుప్రకారం ఒకటి పుల్ ఫేజు ఉంది. అందులో ఆయకట్టు పర్టికులర్స్ ఉన్నవి. మనం ఫేజుడు ప్రోగ్రాముగా కన్‌స్ట్రక్టు చేస్తున్నాం. దానిలో ఇంత వాటర్ అక్కడ ఇక్కడ ఇంత వాటర్ అనిలేదు. మొదట అనుకున్నది లెఫ్టు కెనాలు మూనేరుదాకా తీసుకుపోతే 5.4 ఎకరాలు తెలంగాణాలో, 1.6 ఏకర్స్ ఆంధ్రలో 6.7 ఏకర్సు మూనేరుదాకా తీసుకుపోతే వస్తుందని అనుకున్నారు. కాని అక్చుయల్ గా సర్వే చేసినపుడు అంత ఏరియా దొరకలేదు. అందువలన మూనేరుదాటి తీసుకుపోయి ఇక్కడ వ్యవహారం చేస్తున్నారు

శ్రీ కె. రామనాథం :—తెలంగాణాలో సాగుకి లాయకి అయిన భూమి లేకపోబట్టి మీరు ఇంకా పెంచడానికి వీలులేకపోయింది కాని పంపింగు స్కీము పెట్టి చేయడానికి అభ్యంతరం ఏమీలేదుకదా ?

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి :—అందులో పంపింగు స్కీము క్రింద 60 వేలు మంజూరుచేయడం జరిగింది,

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—రైట్ కెనాలు క్రింద టు ఫేజెస్‌గా ఫస్టుఫేజుకా ఆ ప్రాబబుల్ ఆయకట్టు ?

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఫస్టు ఫేజు.

శ్రీ డి. నరసింహం :—ప్రస్తుతం భూమి తక్కువగా ఉన్నందువలన తక్కువగా చేర్చబడిందంటున్నారు. కుడికాలువకు కావలసిన ఆయకట్టు ఉంది కదా ఆ భూమి ఎందుకు తీసుకోరాదు ?

శ్రీ యస్. సిద్ధారెడ్డి :—నీలుంటే చేర్చుకోవచ్చు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—లెఫ్టు కెనాల్ క్రింద మొదటఅంచనా వేసిన ఆయకట్టు రావటానికి వీల్లేకపోయిందా ? లేక, ఇది ఎక్స్‌క్లూడ్‌చేయటం జరిగిందా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—మొట్టమొదట రఫ్ ఎస్టిమేట్స్ వేస్తారు. గ్రాస్ ఏరియాలో దాదాపు 70 పర్సెంట్ ఏరియా కమాండబుల్ అవుతుందని వేసి ఉంటారు. అపుడు ఇక్కడ ఫారెస్ట్ ఉన్నదా, గుట్టలున్నవా అన్న డిటెయిల్స్ లోనికి పోరు. యాక్చువల్ సర్వే చేసినపుడు అంత దొరకలేదు.

శ్రీ సిహెచ్. సుబ్బారాయుడు :—గ్రాస్ కమాండబుల్ ఏరియాలో యీ తెలంగాణాలో లెఫ్టు కెనాల్ క్రింద ఎంత ఇన్‌టెన్‌సిటీ ఫేక్టర్ తీసుకొన్నారు? రైట్ కెనాల్ క్రింద ఎంత తీసుకొన్నారు ? ఈ లోకలైజేషన్ ఏ బేసిస్ ప్రకారం చేశారు ? సాయిల్‌బట్టి మీరు డ్రయి, వెట్ అని క్లాసిఫై చేశారా ? లేక ప్రతి విలేజ్‌కి ఇంత అని ఆ లెక్క ప్రకారం చేశారా ? మాకు వచ్చిన ఇన్‌ఫర్మేషన్ వన్‌థర్డ్ వెట్, టుథర్డ్ డ్రయి అని పెట్టి లోకలైజేషన్ చేసినట్లు విన్నాము.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—అట్లా జనరల్‌గా వన్‌థర్డ్, టుథర్డ్ అని అనుకోవటమేగాని ప్రతి ఊళ్లో వన్‌థర్డ్ వెట్, టుథర్డ్ డ్రయి ఉండాలి అనే సిద్ధాంతం లేదు. మొత్తం ఆయకట్టులో జనరల్‌గా వన్‌థర్డ్ వెట్, టుథర్డ్ డ్రయి అని అనుకొన్నాము. అయితే లెఫ్టు కెనాల్ క్రింద కమాండబుల్ ఏరియా తక్కువ ఉన్నది కనుక వెట్‌ను ఎక్కువచేయటం జరిగింది. అది వేరే సంగతి.

శ్రీ వి. కేశవరావు :—రైట్‌కెనాల్‌కు ఫస్ట్ ఫేజులో పూర్తిగా నీరు ఏ సంవత్సరంలో ఇవ్వగలరు ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—డబ్బు ఉంటే 74, 76 సంవత్సరందాకా పోతుంది.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టులో వర్చూర్ ఫిర్కా సంతమావలూరు ఫిర్కాలలో కొన్ని గ్రామాలు పొగాకుపంటకోసం మినహాయింపు

చేసి వారికి నీరు ఇవ్వకుండా ఉన్నారు. కాని వారంతా నీరు కావాలని గత సంవత్సరంనుండి అడుగుతున్నారు. ఆ ప్రతిపాదనమీద ప్రభుత్వం ఏదైనా నిర్ణయం తీసుకొన్నదా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—వివరాలు నాకు గుర్తులేవు. వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—సెకండ్ క్రాప్‌కు వాటర్ ఇచ్చే విషయంలో నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టుక్రింద ఇంత అని. కృష్ణాడెల్టాక్రింద ఇంతఅని పదన్నా ప్రపోర్షనేట్‌గా ఇస్తున్నారా ? నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టుకు ఇచ్చిన తర్వాత, మిగిలింది కృష్ణాడెల్టాక్రింద ఇవ్వటం అనే నిర్ణయం ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—ఇపుడు ఉన్న ఫేజులో—నాగార్జునసాగర్ వాటర్ తోటి కృష్ణాడెల్టాక్రింద సెకండ్ క్రాప్ అన్నది లేదండి. మామూలుగా వచ్చే సెకండ్ క్రాప్ రమే.

BALANCING RESERVOIRS UNDER T. B. PROJECT

561—

*1470 Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur):—Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether there are proposals before the Government to construct Balancing Reservoirs under Tungabhadra Project Low Level Canal ;

(b) if so, the places where they are likely to be constructed ; and

(c) the cost involved ?

Sri S. Sidda Reddy :—(a), (b) & (c) : There is a scheme, under examination of Chief Engineer (Major Irrigation), for the construction of a balancing reservoir at Rallabaddi, at an estimated cost of Rs. 49–70 lakhs. There is also a proposal to covert the Kasim Saheb tank into another balancing reservoir which is yet to be investigated.

BAN ON PRIVATE PRACTICE

562—

* 657 (753?) Q.—Sarvasri Agarala Eswara Reddy (Tirupathi) P. O. Satyanarayana Raju, C. V. K. Rao, P. Subbaiah (Yerragondapalem) G. Venkata Reddy, K. Krishnamurthy (Harichandrapuram), G. Sivaiah, K. Govinda Rao (Anakapalli) and Smt. J. Eswari Bai :— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government has decided to ban private practice by doctors in State Government Service from November 1st, 1969 ;

(b) whether it is true that the system of honorary doctors would also be abolished ;

(c) the advantages of such a system of banning private practice by Medical Officers ;

(d) the names of various States which banned private practice and instituted the system of paying clinics ; and

(e) the extra expenditure estimated on account of payment of the non-practicing allowance ?

The Minister for Health and Medical (Sri M. Ibrahim Ali Ansari):—(a) and (b) Yes, Sir. Copies of G. Os are placed on the Table of the House.

(c) Several complaints have been received by the Government to the effect that the limited consultation practice allowed under the rules is being abused in a variety of ways and even regular dispensaries, etc., are being opened by Medical Officers and there by they are not paying proper attention to patients coming for treatment in the Government medical institutions. The question of prohibiting all kinds of private practice by Medical Officers in Government service has been under consideration of the Government for quite sometime past. There was a demand from some section in the House also from time to time to curb such malpractices by imposition of ban on private practice.

(d The Government of Punjab imposed total ban on private practice; but it appears from News Paper reports that the orders are kept in abeyance. No other State appears to have imposed total ban on private practice and established Pay Clinics.

(e) The extra expenditure per year is estimated at Rs. 74.86 lakhs per annum As previously non-clinical Professors and Assistant Professors. Health Officers were being given N. P. P. A. costing the State Exchequer Rs. 12.8[illegible] lakhs and total expenditure on this account for all the categories of Medical and Health personnel is estimated at Rs. 87.67 lakhs.

G. O. PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Vide answer to L. A. Q. No. 7582 (Starred) [*562]

ORDER:

According to rule 18 of the Special Rules for Andhra Pradesh Medical Service, some members of the service are prohibited from engaging themselves in private practice while the rest are allowed only consultation practice The definition of "Consultation practice', is given in the above rule. At no time did the condition of service of Government doctors permitted them to engage themselves in unrestricted private practice. Several complaints have been received by the Government to the effect that the limited consultation practice allowed under the rules is being abused in a variety of ways and even regular dispensaries etc., are being opened by Medical Officers and there by they are not paying proper attention to patients coming for treatment in the Government medical institutions. The question of prohibiting all kinds of private practice by Medical Officers in Government service has been under consideration of the Government for quite some time past

2. The Government have carefully examined the position taking into consideration all the pros and cons and come to the conclusion that there should be a complete ban of private practice. They,

therefore, direct that with effect from 1-11-1968 all categories of Medical Officers in the Medical and Health Department be debarred from private practice including "consultation practice".

3. In view of this ban on private practice and consultation practice and the requirement that these doctors have to discharge other duties that may be assigned to them like working in Pay Clinics and other clinics including evening out-patient clinics from time to time that may be established and special allowance at the following rates will be paid to them.

	Amount of Special allowance	Maximum limit
(i) All Class I Officers including Director of Medical & Health Services, Addl. Director of Medical & Health Services, Dy. Director of Medical & Health Services, Civil Surgeons and Clinical Professors, etc.	50% of their basic pay.	Rs. 500/- p. m.
(ii) Asst. Surgeons, Health Officers & other officers working in similar and equivalent posts.	83⅓% of their basic pay. (Subject to revision after further examination).	Rs. 250/- p. m. (Subject to revision after further examination).

At present certain class I officers of the Medical and Public Health Department are allowed the scale of pay of Rs. 700-1,100 while others are allowed the scale of Rs. 600-1,000. *This difference* in the scales of pay of these officers is due to the fact while the former category of officers are already prohibited from doing any private practice, the latter are allowed 'consultation practice'. The special allowance payable to an officer drawing the scale of pay of Rs. 700-1,100 shall be so regulated that his total emoluments including this special allowance shall be the same as that of an officer drawing the scale of Rs. 600-1,000. For example an officer drawing a pay of Rs. 700 in the scale of Rs. 700-1,100, will draw special allowance at ½ of (700-1000) - 100 i. e., Rs. 200 The total of his pay and Special allowance will be Rs. 900 which is he same as that of Class I Officer drawing pay of Rs. 600 in the scale of Rs. 600-1,000p.m. because his pay would be Rs. 600 and 50% of special allowance would be Rs. 300 making a total of Rs. 900 with effect on and from 1-11-1968, the allownce termed as a Non-Private Practice Allowance hitherto being drawn by any officer will cease to be so paid.

4. Consequent on the total ban on private practice including consultation practice by all Governmnet Medical Officers and payment of Special allowance to them all categories of Medical Officers shall

have to work when they are called upon to do so in the Pay Clinics and other clinics proposed to be established and discharge such other duties as may be assigned to them from time to time.

5. At present certain Medical Officers have been permitted to work as Consultants to Public Undertakings and other Autonomous Bodies on certain remuneration. With effect from 1-11-1968, all such arrangements shall be deemed to have been cancelled Alternate arrangement in the context of the changed circumstances, would be considered on the request of the Public Undertakings and Autonomous Bodies concerned.

6. In case of Government doctors doing part-time work in other Government institutions and are receiving remuneration, the existings arrangements will continue,bu the rates of remuneration will be reviewed.

7. With affect from 1-11-1958 all Physical Fitness Certficates and other medical certificates shall be issued only during the working hours in the hospital The fee for issue of such certificates shall be as follows :—

Pysical Fitness :	Certificates issued by Civil Surgeons.	—	Rs. 16/-(Rupees sixteen)
-Do-	Certificates issued by Civil Assistant Surgeons.	—	Rs. 8/-(Rupees eight only)

In respect of any other Medical certificates, the fees will be as prescribed in the Civil Medical Code. The amount towards fees for the issue of the above certificates will be collected and credited to the Government at the end of the month, the officer issuing the certificate would be entitled to a share of 25% Orders will issue separately for further regulation of issue of medical certificates.

8. In case of examination by the Medical Board, 25% of the charges collected will be distributed amongst the members of the Board.

9. Government doctors are at present examining persons for Life Insurance and issuing them medical certificates at their homes or consultation rooms and are receiving payment at the rates prescribed by the Life Insurence Corporation of India/and the Andhra Pradesh State Life Insrance Fund. This system shall be allowed to continue to the extent of examination at home and not in any consultation room, subject to the condition that the Life Insurance Corporation/ Andhra Pradesh State Life Insurance Fund credits the entire amount of the fees payable to the e doctors for the purpose direct to the State Government and the doctors concerned whould claim their share of 25% subsequently in the manner to be prescribed by Director of Medical & Health Services. Such certificates may be issued either at the residence of the person whose life is to be insured or at the residence of the doctors.

10. To cover contingencies where in an emergency a Government doctor or Specialist may be called into attend a serious case

when a suitable private medical practitioner is not available. Government permit their doctors in such circumstances to attend on such cases at the patient's residence subject to every such case being reported by the Specialist/Medical Officer with full particulars within 24 hours to his/her immediate superior. For such attendance, the fees of the Specilist shall be Rs. 0/-per visit and Rs. 2 /- for a Medical Officer. Of the fees so collected, 25% shall go to the concerned Specialist/Medical Officer and the remaining 75% of the fees shall be credited by him to the State Government within 3 days.

11. To cater to the needs of the public who may wish to consult Specialists/Medical Officers outside the general out-patient hospital hours, Government propose to open Pay Clinics. Separate orders in this respect will issue.

12. The existing orders about Medical attendance on State Government employees and V.I.Ps. would continue as such.

13 The expenditure involved in the proposal is estimated at Rs. 68.07 lakhs per annum and Rs. 22.60 lakhs during the current financial year.

14. The expenditure should be initially met from State funds and debited to the relevant sub-head under "29. Medical".

15. The following notification shall be published in the Andhra Pradesh Gazette :—

Notification

In excercise of the powers conferred by the proviso to article 309 of the Constitution of India and of all other powers hereunto enabling, the Governor of Andhra Pradesh hereby makes the following amendment to the Special Rules for the Andhra Pradesh Medical Services issued in G.O. Ms No. 302/Health, dated 25 8-1964 and published at pages 1-15 of the Supplement to part I of the Andhra Pradesh Gazette dated 22-10 1964 and as subsequently amended from time to time :

AMENDMENT

In part II of the said rules, under Branch I-Medical, for the existing rule 13, the following shall be substituted :

" 13. *Prohibition of Private Practice.*

All members of the service are totally debarred from engaging themselves in private practice including consultation practice"

16. This order is issued with the concurrence of the Finance Department -vide their U.O No. Nil, dated 14-10-1968.

HEALTH, HOUSING AND MUNICIPAL ADMINISTRATION DEPARTMENT.

Health

G.O. Ms. No. 2089 dated 23rd October, 1968.

MEDICAL INSTITUTIONS—Establishment of Pay Clinics in Teaching, Specialist, District Headquarters Hospitals and Taluk Hospitals in the State from 1-11-1968 - Orders—Issued.

READ:—G.O. Ps. No. 2070 Health, dated 19-10 1968.

ORDER:

The Government have decided to establish and run Pay Clinics at specified timings in all the Teaching, Specialist, District Headquaters and Taluk Hospitals in the State with effect from 1-11-1968 and in such other hospitals as may be notified from time to time, in order to provide facilities to those people who want to consult and seek specialist services and/or paid medical attention. The main objective of a Pay Clinic is to afford opportunities for members of the public to consult the specialists and other Government Doctors of their choice.

2. The Government also direct that:—

(*i*) separate clinics for treatment of Central Government employees who are now entitled for consultation at the consulting rooms of the Authorised Medical Attendants be opened; and

(*ii*) general out-patient clinics be opened in the evenings for such of those members of the public who cannot afford to have paid medical attention at the Pay Clinics.

The Director of Medical and Health Services is requested to instruct the Superintendents of the Hospitals to arrange the postings and duties of all Medical Officers in such a way that they should be posted by suitable turns either in the Pay Clinics or in the general out-patient clinics in the evening.

3. The functions of the Pay Clinics and the charges and fees leviable etc., are detailed in the Annexure-I to this order. The number of Specialist and Non-Specialist clinics and the names of the Government medical institutions where such clinics shold be opened from 1-11-1968 are appended to this order—vide Annexure-II to this order. The schedule of charges for investigations and tests are given in Annexure-III to this order.

4. The Government sanction the employment of 41 Lower Division Clerks temporarily for a period of one year from the date of appointment in the scale of pay of Rs. 80-4-100-5 150 and other allowances admissible under the rules—one in each of the Teaching, Specialist and District Headquters Hospital where the Pay Clinics are proposed to be run with effect from 1-11-1968—vide Annexure-II to attend to the collection of fees, maintenace of records and other clerical work relating to pay clinics.

5. The Government also sanction the payment of compensatory allowance to the following categories of staff in the hospitals who will be posted to work in the Pay Clinics to be run with effect from 1-11-1968 at the rates indicated against each for attending to duties in the said clinics :

Category		Rate of Allowance. Rs.
Radiographer.	..	.. 20 p.m. each.
Laboratory Technician.	..	.. 20 p.m. each.
Lower Divisson Clerk/Compounder (in Taluk Hospitals only).		.. 20 p.m. each.
Nursing Orderlies.	.	. 15 p.m. each.
Sweepers.	..	.. 15 p.m each.

6. The Government have also decided to start with effect from 1-11-1968 Dental Pay Clinics in the Twin Cities and in District Headquarters Hospitals where dental clanics are functioning. The details and functions of these Dental Clinics and the charges leviable are given in Annexure-IV to this order.

7. Sanction is accorded for the employment of one Lower Division Clerk temporarily for a period of one year from the date of appointment in the scale of pay of Rs 80-4-100-1 0 and other allowances admissible under the rules in the Dental Pay Clinic to be op-ned in Osmania General Hospital, Hyderabad. In all the other hospitals where Dental Pay Clinics are being opened, the Lower Division Clerk sanctioned in para 4 above will attened to this work also.

8. The Government also sanction the payment of compensatory allowances to the following categories of staff in the hospitals who will be posted to work in the Dental Pay Clinics to be run with effect from 1 11-1968 at the rates indicated against each for attending to duties in the said Clinics : –

Radiographer	...	Rs. 20 p. m. each
Laboratory Technician		Rs. 20 p. m. each
Dental Mechanic	..	Rs. 20 p. m. each
Nursing Orderly	..	Rs. 15 p. m each
Sweeper	..	Rs. 15 p. m. each

9. The expenditure involved in the running of the Pay Clinics should be debited to the relevant sub-heads under "29-Medical" in respect of each medical institution.

10. The amounts collected towards fees and other charges at the Pay Clinics should be credited to Government account as is being done in the case of Hospital stoppages. Instructions regarding a separate detailed head of account to be opend for this are being issued separately.

11. The order issues with the concurrence of the Finance Department—vide their U. O. No. Nil, dated 23-10-1968.

ANNEXURE I

Functions of Pay Clinics proposed to be established from 1-11-1968·

In order to provide facilities to those people who want to consult and seek specialist services and/or paid medical attention, pay clinics will be run at specified timings in all the Teaching Hospitals, City Hospitals and District Headquarters Hospitals and other Hospitals where such services are available and such other Hospitals as may be notified from time to time.

Objectives :

The main objective of a Pay Clinic is to afford opportunities for members of the public to consult the specialist and other Government doctors of their choice·

Functions:

A pay clinic is essentially an out-patient clinic and will normally provide all such facilities that are usually available in a well equipped and well run out-patient clinic. It will not undertake the actual treatment of any kind.

Definitions :

(i) A Specialist is one who holds a Post-Graduate degree or diploma in General Medicine, General Surgery, or any one of the Specialities.

(ii) First visit of a patient seeking attention at a pay clinic is defied as his or her first appearance at the clinic for a particular ailment.

(iii) Subsequent visit of a patient seeking attention at a pay clinic is his second or further visit to the same specialist any Medical Officer other than a specialist after the treatment has been prescribed at the pay clinic for the some aiment.

Structure of a pay clinic:

A pay clinic consists of a Specialist/Medical Officer and a Nursing Orderly with supporting services wherever available *viz.*, Laboratory services, Radiological services etc. Under the general directions of the Director of Medical and Health Services, the Specialist/Medical Officer to attend to the Pay clinic will be posted by the Superintendent/Senior Medical Officer of the Hospital.

Time of the Pay Clinics:

Pay clinics will be open only daring the evenings for a maximum period of 3 hours after the recognised hospital hours on all days except Sundays and Public holidays. The specific timings for each particular clinic shall be prescribed by the Director of Medical and Health Services and shall be strictly adhered to.

Consultation at the Pay Clinics:

Consultations (either first or subsequent) at the Pay Clinics shall be only by prior appointment at the Hospital office. Such appointment shall be fixed on the payment of the prescribed fees by the patient in consultation with him and availability of the Specialist/Medical Officer required. In the absence of a prefernce to a particular Specialist/Medical Officer by the patient, the Superintendent

the Hospital/Senior Medical Officer of the Hospital may make equitable allotment of the patients. However, such appointments shall not exceed 10 first visits and 15 subsequent visits or equivalent thereof to a particular Specialist/Medical Officer per day. On payment of the required fees a receipt and a special pay clinic ticket will be issued to the patient indicating therein, among other things, the nature of the visit, time and date of appointment. The Specialist/Medical Officer will be responsible to ensure that receipts of payment for a appointment are verified and recorded and to ensure that subsequent amounts due for, examination etc., are collected in advance an duly accounted for. The fees for the first and subsequent visits and other examination fees will be credited in full to Government under a new detailed head of account which will be prescribed separately.

Fees:

Consultation fees at a Pay Clinic shall be levied and collected as follows :—

For a first visit to a Specialist	Rs. 15
For a first visit to a Medical Officer other than a specialist	Rs. 10
For a subsequent visit to the same Specialist/any Medical Officer other than a Specialist	Rs. 5

These rates of fees are leviable in advance and shall be exclusive of any charges for investigations etc., which may be considered necessary in the course of examination of patients. Such investigation charges shall be levied and collected at the pay clinic in accordance with the rates specified in Annexure-1.

Amounts of fees and Allowances Payable to Medical Officers and other ancillary staff in Pay Clinics:

The Specialists/Medical Officers attending to the Pay Clinics shall be eligible to be reimbursed to the extent of 20% of the actual collection of fees on account of first and subsequent visits only, of the cases attended to by him. This amount will be claimed by him from the the Treasury through a separate bill at the end of the month.

The Radiologist/Pathologist/Bacteriologist/Bio-Chemist whenever appointed to attend the pay clinics will be entitled only to a share of 2½% of the collection of fees of the first and subsequent visits collected in the clinics attended to by him. This amount will also be claimed by him from the Treasury, through a separate bill at the end of the month.

General:

The Director of Medical and Health Services would issue detailed instructions for maintenance of registers etc. from time to time.

ANNEXURE II-A

Statement showing the Hospitals where Pay Clinics are to be opened from 1-11-1968

In the City	No of clinics to be held per day.	
	Specialist attention.	Non specialist a tention
1. Osmania General Hospital Hyderabad	3	..
2. Gandhi Hospital, Secunderabad	6	..
3. Government Maternity Hospital, Hyderabad	5	..
4. Nilofer Hospital for Women and Children, Hyderabad	5	..
5. Sarojini Devi Eye Hospital, Hyderabad	5	..
6. Radium Institute and Cancer Hospital Hyderabad	4	..
7. Government Hospital for diseases of chest and T. B. Hyderabad	4	..
8. E. N. T. Hospital, Hyderabad	2	..
9. Government Hospital for Mental Diseases, Hyderabad	2	..
In Mufass l ; (Telangana area)		
10. M. G. M. Hospital, Warangal	5	..
11. Government Maternity Hospital, Hanamukonda Warangal	1	..
12. Government Maternity Hospital, Matwada Warangal	1	..
13. Government T. B. Hospital Hanamkonda, Warangal	1	..
14. Government T. B. Hospital Vikarabad	1	..
Andhra Area ;		
15. K. G. Hospital, Visakhapatnam ..	7	..
16. Government Victoria Hospital for Women snd Children, Vizag	2	..
17. Government Mental Hospital Waltair ..	1	..
18. Government T. B. Hospital, Visakhapatnam	5	.
19. Government General Hospital Kakinada ..	5	..
20. Government General Hospital Guntur ..	7	..
21. Government T. B. Hospital Mangalagiri .	1	..
22. Government Hospital Vijayawada ..	5	..
23. Government General Hospital Kurnool ..	7	..

24. S. V. R. R. Hospital, Tirupathi	..	4	..
25 Government Maternity Hospital, Tirupathi ..	..	1	..
26. Government T. B. Hospital: Nellore	..	1	—
District Head quarters Hospitals, (Telengana Area)			
27. Khammam — —	—	1	2
28. Nalgonda — —	..	1	2
29. Karimnagar — ..	—	1	2
30. Nizamabed — —	—	1	2
31. Adilabad — —	—	1	2
32. Sangareddy — —	—	1	2
33. Mahaboobnagar ..		1	2
Andhra Area:			
34. Srikakulam ..	..	1	2
35. Rajahmundry (East Godavari)	..	1	2
36. Eluru (West Godavari District)	..	2	1
37. Machilipatnam (Krishna District)	..	1	2
38. Nellore ..	..	1	2
39. Anantapur ..	..	1	2
40. Cuddapah ..	..	1	2
41. Chittoor ..	..	1	2
Taluk Headquaters Hospitals: Telangana area and Andhra area. * (Details given separately)	..	..	192
Total number of clinics to be held per day	.	105	222
Total number of Hospitals	..	..	283
Total number of Pay clinics:			
Specialists —	..	105	
Non specialists (to be run by Assistant Surgeons) ..	..	222	
		327	

*Taluk Headquarters Hospitals where Pay clinics have to be Opened—1 at each.

Districts.	Number of Taluk Headquarters Hospitals.
Andhra:	
Srikakulam	9
Visakhapatnam	11
East Godavari District . ..	11
West Godavari District	9
Krishna	8
Guntur .. .	11
Kurnool	10
Nellore	8
Chittoor — — —	6
Cuddpah	4
Anantapur	12
	99

Telangana:	
Adilabad	11
Karimnagar	8
Warangal	8
Nizamabad	9
Khammam	10
Nalgonda	8
Medak	9
Mahaboobnagar	17
Hyderabad	13

ANNEXURE III.

Schedule of Charges for Processing the Clinical Material in various Government Laboratories.

I. Haemotological Investigations:

No.	Investigation	Revised charges. Rs. Ps.
1.	Enumeration of R.B.C. and percentage of Haemoglobin alone.	3.00
2.	Estimation of Haemoglobin alone	2.00
3.	Total W.B.C. an differential account along	3.00
4.	Total and differential counts (T.C.D.C./T.R.B.C/T. W.B.C.)	8.00
5.	Complete Blood picture (routine). (T.R.B.C./T.W.B. C/HB%D.C.) including parasite examination	5.00
6.	E.S.R. (Eryathrocyte Sedimentation rate)	3.00
7.	P.C.V. (Packed Cell Volume)	5.00
8.	P.C.V with Haemogatam including (complete)	1.00
9.	Blood platelet count	5.00
10.	Bleeding time and Caugulation time	4.00
11.	Reticulocyte count	5.00
12.	Protprombin time	5.00
13.	Blood groupping	2.00
14.	Bone marrow test	10.00
15.	Fragility test	5.00
16.	Rh. Grouping or Subgrouping	10.00
17.	Coomb's test	5.00

II. Examination of Urine (Pathological and Biochemical).

No.	Investigation	Revised charges. Rs. Ps.
1.	Routine Chemical examination qualitative including microscopic examination of deposit	5.00
2.	Quantitative examination of sugar	3.00
3.	Qualitative estimation of total proteins	80.00
4.	Qualitative examination of acetone and ketone bodies,	2.00
5.	Qualitative examination of bile pigments	1.00
6.	Examination of Indian (qualitative)	1.00
7.	Examination of Urobilingen in Urine	3.00
8.	Qualitative examination of furic acid	1.00
9.	Bence Jones Protein estimation (quantitative)	5.00
10.	Urine for pregnancy test (frong test)	5.00
11.	Urinary Phosphorus (inorganic) estimation	15.00

		Rs. Ps.
12.	Urinary creatining estimation (total)	10.00
13.	Urinary Calcium estimation	12 00
14.	Urinary chlorides (quantitative)	10.00
15.	Phenyl Retonuria (qualitative)	3.00
16.	Urinaury diastarse	10.00
17.	Urine for blood products	5.00

II. Examination of Faeces :

1.	Microscopic examination of Ove, Amoefic cy stand other cyst, Cell examination, etc.	2.00
2.	Concentration Technique of examination of stools with direct smear	5.00
	Chemical examination for occlt blood	2.00
	Chemical Examination of Faeces for fat (quantitative)	10.00

IV. Biochemical Investigations : (Blood and other be fluids).

1	Blood quantitative estimation of calcium	10.00
2.	Blood quantitative estimation of sodium	10 00
3.	Blood quantitation estimation of Potassium	10.00
4.	Blood quantitative estimation of Cholesterol	10.00
5.	Blood Glucose (sugar) estimation single sample	10.00
6.	Estimation of Serum Proteins	10.00
7.	Estimation of Serum Proteins, including A.G.Ratio	10.00
8.	Glucose Tolerance Test (Complete)	25.00
9.	Blood Urea estimation	10.00
10.	Urea Clearance test	15.00
11.	N P.N. Test (Non-Protein Nitrogen Test)	10.00
12.	Uricacid estimation	10.00
13.	Creatinine test (quantitative)	10.00
14.	Gastric analysis (F.T.M.)	25.00
15.	Basal metablic rate	20.00
16.	Estimation of Blood Phosporous	10.00
17.	Estimation of Chlorides in blood	10.00
18.	Acid Phosphatese estimation in blood	10.00
19.	Alkaline Phosphatese estimation in blood	10.00
20.	Galcaetose tolerance test	25.00
21.	Qualitative Vanden Gergh	5.00
22.	Serum Billurubin Quantitative	10.00
23.	Icterus Index	5 00
24.	Thymol Turbidity Test	10.00
25.	Plasma Amylase estimation	10.00
26.	S.G.O.T. Examination	25.00
27.	S.G.P.T. Examination	25.00
28.	Kotosteriod estimation	30.00
30.	Blood Alkali reserve or Co2 combing capacity	10-00
31.	Collodial Gold (Lange's) in C.S.F.	25-00
32.	Quantitative analysis of ascitic. pleaural, cystic or body fluids each	10-00
33.	Fibrinogen estimation in Plasma	5-00
34.	Serum Magnesium	10-00
35.	Serum Fe (Iron) estimation	10-00
36.	Zinc Sulphate turbidity test of serum	10-00

			Rs. Ps.
V. Examination of C.S.F.			
1.	Routine qualitative examination and Microscopical examination inclusive of cell count		10-00
2.	Cell count for fresh C.S.F. (alone)	..	[illegible]-00
3.	Quantitative examination of Glucose	..	5 00
4.	Quantitative examination of chloride	..	5-00
5.	Quantitative estimation of protein	..	5-00
6.	Microscopic examination of centrifuged deposit or Pathogenic organisms (AFB and Phyogenic organisms)	..	8-00
7.	Complete examination including quantitative estimation of glucose, chloride, protein, cell count and Microscopic examinaition of organisms	..	20-00
VI. Bacteriological Examination.			
1.	Simple Microscope Examination for organisms, involving centrifuged deposit and smear of Pathological fluids (pus Pleural and ascitic fluid, etc.)	..	3-00
2.	Microscopic Examination of sputum for A.F.B.	..	3-00
3.	Microscopic Examination of swab for Diphetherla	..	3-00
4.	Microscopic Examination of Swabs for Spirochaetes	..	3-00
5.	Microscopic Examination of skin clip for M. Lepra	..	3-00
6.	Microscopic Examination of Nasal swab for M. Lepra	..	3-00
7.	Dark-ground Examination of Sores for Syphillis	..	10-00
8.	Cultural Examinations of Blood for Enteric Organisms	..	10-00
9.	Cultural Examination of Blood for othqr Organisms	..	10-00
10.	Cultural Examination of Faeces for Pathoghic Organisms	..	15-00
11.	Cultural Examination of Urine common Pathogens	..	10-00
12.	Cultural Examinations of Urine for T. B. by concentration	..	15-00
13.	Cultural Examinations of other Pathological Fluids, C S.F. Pus, Exudates for common Pyegenic organisms		10-00
14.	Cultural Examinations of Blood or Pus, exudates, C.S F. for T.B.	..	15-00
15.	Sterility tests for injections and vaccines	..	15-00
16.	Isolation of organisms and Preparation of Auto-Vaccine	..	80-00
17.	Examinations involving Inoculation of animals for the following tests for each test :		
	(a) Virulence Test for Diphtheria	..	20-00
	(b) Guinea Pig Inaculation of T.B.	..	20-00
	(c) Friedman's Pregnancy Test	..	20-00

		Rs. Ps.
18.	Intradermal Skin Tests :	
	(a) Tuerculin Test ..	3-00
	(b) Casoni's Test	3-00
	(c) Freils Test ..	3-00
19.	Cultural examination with anti-biotic sensitivity ..	15-00
VII.	SEROLOGICAL INVESTIGATIONS :	
1.	Widal test for Typhoid and Para-typhoid diagnosis ..	10-00
2.	Well Felix test for Typhus fever ..	10-00
3.	Other Agglutination tests for Brucella and Dysentary (each) ..	1-000
4.	V. D. R. L , Test	5. 0
5.	V. D. R. L., and Kahn test	
6.	Kahn test	5.00
VIII.	Other Pathological Investigations :	
1.	Examination of Plus, Excudates, from serous fluids, Ploural fluids, Ascitic fluids	5.00
2.	Examination for Total Protein test (quantitive) ..	3-00
3.	Hostopathological Examination of Tumours or other Biopsy metereal	20 00
4.	Examination of aspirated fluids for Malignont cells	10.0
5.	Seminal fluid for Fertility	5.00
6.	Bone Marrow including Mycleogram .. .	10.00
7.	Miscrosopic Examination for Parasites . ..	5 00
8.	Formal Gel Test	5.00

Note.—Any other special investigations not mentioned above will be charged according to the discretion of the officer charge of laboratories.

ANNEXURE IV.

Dental Pay Clinics.

In order to provide facilities to those people who want to consult and seek specialist services and/or paid Dental consultation and treatment, Dental Pay Clinics, will be run at specified timings in all the Teaching Hospitals, District Headquarters Hospitals and other hospitals where such services are available.

(1) Objectives and Function.

The main objective of a Dental Pay Clinic is to afford opportunities for members of the public to consult the Dental Specilists and obtain such treatment as is normally available at the Dental Units in the concerned hospitals. A Dental Pay Clinic will therefore be consulting, treatment and supply centre in respect of the Dental Speciality. Dental Pay Clinics is solely an out-patient clinic.

(2) Definitions.

(i) A Dental Specialist

(a) In the City of Hyderabad and Secunderabad is a Dental Civil Surgeon.

(b) In the District Headquarters and other hospitals, is a Dental Assistant Surgeon in charge of the Dental Clinic attached to the hospitals.

(ii) First visit of a patient seeking attention at a Dental Pay Clinic is defined as his first appearance at the clinic for a particular ailment.

(iii) Subsequent visit of a patient seeking attention at a Dental Pay Clinic is his second or further visit (to the clinic) after the treatment has been prescribed at the clinic for the same ailment.

(3) Structure of a Dental Pay Clinic.

A Dental Pay Clinic consists of a Dental Civil/Assistant Surgeon, one Dental Mechanic, one Nursing Orderly and one Sweeper, with upporting services where available, viz., Laboratory Services, Radiological Services, etc.

(4) Dental Pay Clinics will be open only during the evening for a maximum period of 3 hours after the recognised hospital hours, on all days except Sundays and Public Holidays. The specific timings for each particular clinic shall be prescribed by the District Medical and Health Officers and shall be strictly adhered to.

(5) Consultation ai the Dental Pay Clinic.

Consultation (either first or subsequent) at the Central Pay Clinic shall be, only by prior appointment at the hospital office. Such appointment shall be fixed on payment of the prescribed fees by the patient, in consultation with him and availability of the specialist required.

In the absence of a preference to a particular specialist (in the City Medical Institutions) the Superintendent of the Hospital may make equitable allotment of the patients. However, such appointments shall not exceed 10 first visit and 15 subseqnent visits to a particular specialist (Dentral Civil/Assistant Surgeon) per day. On payment of the required fees a receipt and a "Dental Pay Clinic Ticket" will be issued to the patient, indicating among other things, the nature of the visit' time and date of appointment. The Dental Civil Surgeon/Assistant Surgoen holding the clinic will be responsible to ensure that receipts of payment for appointment are recorded and ensure that subsequent amounts due for examination, treatment and supply are collected in advance and duly recorded.

(6) Fees.—Consultation fees at a pay clinic shall be lived and collected as follows :—

For a first visit to a Dental Civil Surgeon (in the City of Hyderabad, Secunderabad and at Warangal).	Rs. 15
For a first visit to a Dental Assistant Surgeon (in the District Headquarters and other hospitals).	Rs. 10
For a subsequent visit ..	Rs. 5

These rates are leviable in advance and shall be exclusive of any charges for investigations which may be considered necessary in the course of examination of patients. Such investigation charges shall be levied and collected at the Dental Pay Clinics in accordance with the existing prescribed rates. The above rates shall also be exclusive of any treatment and supply charges applicable to pay clinics —vide schedule.

The Dental Civil Surgeons/Assistant Surgeons attending to the Pay Clinics shall be eligible for a share of 25 per cent of the collection received from the pay clinic attended to by them on account of receipts of first and subsequent visits and fees levied and collected for treatment. In regard to supplies of dentures, etc., at the Dental Pay Clinic, the Dental Civil Surgeon/Assistant Surgeon shall also be eligible for 25 per cent of the cost supplies, after deducting the cost of material used in the articles supplied.

The Radiologist/Pathologist/Bacteriologist/Biochemist whenever appointed to attend the Dental Pay Clinics will be entitled to a share of 2½ per cent of the collection of the first and subsequent visit fees collected in the clinics attended to by him.

Schedule of fees for Dental treatment and supplies of Dentures, Fixtures etc.

		Rs.
1.	Full Dentures	100
2.	Partial denture with clasp per tooth and Rs. 5 per very additional tooth ..	10
3.	Repair of Dentures	
	With involving the tooth involving replacement of tooth in addition of	5
4.	Raline of Dentures	15
5.	Jacket Crown (Plastic)	10
6.	Fillings:—	
	(1) Silver alloy filling	4
	(2) Synthetic or silicate filling ..	4
	(3) Cement filling — — —	2
7.	Root canal treatement	
	(1) Root canal treatment — —	10
	(2) Root canal treatment with apesectomy —	20
8.	Orthdonatic treatment with orthodonic appliances for tooth — — —	20
9.	Extraction of teeth under local anesthesia —	8

		Rs.
10·	Minor surgical operations like flap, epulis incision of abscess — — —	5
11·	Extraction of impacted tooth under local anesthesia	10
12.	Fracture of jours under local anesthesia —	20
13.	Scaling (Prophylaxis) — — —	5
14.	Gingiveetomy per quardr nt	5
15.	Flap procedure	5
16.	Occulusal equalibration	5
17.	Splinting	10
18·	Radiographs :—	
	1. Intra-oral	2
	2. Extra-oral	5

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి : —అధ్యక్షా, నాన్ ప్రాక్టీసు అలవెన్సు ఇస్తున్నామని చెప్పారు. గవర్నమెంట్‌కు యీ పే క్లినిక్స్ ద్వారా ఎంత ఆదాయం వస్తున్నది? దీనివల్ల యీ సంవత్సరంలో సత్ఫలితాలు వచ్చినట్లు ప్రభుత్వం దగ్గర రిపోర్టు ఉన్నదా?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari : —The amout realised from Pay Clinics from 1-11-1968 to April, 1969 is as follows· —

November,	1968	Rs. 79,674
December,	1968	Rs· 92,370
January,	1969	Rs. 73,210
February,	1969	Rs· 67,535
March,	1969	Rs. 70,625
April,	1969	Rs. 61,723
	Total	Rs. 4,45,127

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—ప్రయివేట ప్రాక్టీసు బాన్ చేశామన్నారు. అసిస్టెంట్ సర్జన్‌కు, సివిల్ సర్జన్స్‌కు మేక్సిమమ్ 800 వరకు—50 పర్సెంట్ అలవెన్సు ఇస్తూ జి. ఓ. పాస్ చేశారు. అది డిస్‌బర్స్ చేశారా? చేయకపోతే ఎప్పుడు చేస్తారు? పాత అలవెన్సులు కూడ యీ డాక్టర్స్‌కు ఇస్తున్నారా? లేదా?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—It was recently announced and as and when they claim they will get it.

Sri K. Munuswami :—Before this ban was imposed, the doctors were doing private practice in their houses. Now the hospitals have become private hospitals. They are doing private practice everywhere in the hospital itself.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—If we receive complaints, certainly we take action.

Sri K. Ramanatham:—There are certain categories of doctors who work in non-clinical departments like medical colleges, blood banks, etc. Previously they were not doing any private practice at all and now the increase in the pay-scales has been given to doctors of all categories. What is the rationale behind this?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—It is very difficult to differentiate from one doctor and another As I told you, they are inter-transferable.

RURAL ELECTRIFICATION SCHEMES

533—

* 433 (1869) Q.—Sri C. Janga Reddy:—Will the hon. Minister for Power be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the amount of 3 crores being sanctioned per annum by the Central Government towards rural electrification is being credited to their own account by the State Government towards the interest for the amount due to them from the A. P. S. E. Board, since 1966-67;

*(b) if so, whether it will not hinder the progress of rural elec*trification programme; and

(c) whether the amounts sanctioned by the Central Government will be utilised for rural electrification at least in future?

The Minister for Power (Sri V. Krishna Murthy Naidu):—The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board.

(a) No, Sir. The earmarked assistance for rural electrification is an assistance to the State Government and forms a part of the total plan resources of the State. Rural Electrification and other development schemes of the Electricity Board form part of the State Development Plan and is covered by the total plan outlay fixed by the Government, taking into account the resources of the State Government, the ear-marked central assistance for rural electrification other central assistance and the resources of the Board. The total outlay for the Power Sector in the Plan including rural electrification is fixed by the State Government and the gap between this outlay and the resources of the Board is advanced by the Government to the Electricity Board as loan. Hence in deciding the quantum of Government assistance to the Board, the earmarked assistance of the Central Government on rural electrification is fully taken into account and the Plan outlay on rural electrification is more than the amount of Central earmarked assistance. Sometimes this amount is partly or fully adjusted against the dues of the Electricity Board like interest etc. to the Government.

(b) and (c) Do not arise.

(శ్రీ) ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :—ఇప్పుడు మనకు మూడు కోట్ల రూపాయలు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి వస్తున్నదా ? వచ్చినదానిలో 66-67 సంవత్సరంలో మన ఎలక్ట్రిసిటీ ప్రాజెక్టులో దేనికి దేనికి ఉపయోగించారు; లేకపోతే ఎంత వడ్డీకి వారు చెల్లుపెట్టుకొన్నారు ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మనకు మూడు కోట్ల రూపాయలు యివ్వడం యదార్థము. ఆ మూడు కోట్ల రూపాయలు రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కు లోన్‌గా యిచ్చినా బోర్డుకు పాస్ ఆన్ చేయాలని స్టేటు గవర్నమెంటుకు లేదు. ఈ డబ్బే కాకుండా అదనంగా కూడ బోర్డుకు యివ్వడం జరిగింది. ఈ మూడు కోట్ల రూపాయలు కాకుండా మొత్తంగా బోర్డుకు యిచ్చిన లోన్‌లో బోర్డు యివ్వవలసిన ఇంటరెస్ట్ అడ్జస్ట్ చేసుకొని యివ్వడం ఒక సంవత్సరం జరిగింది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— 66-67 సంవత్సరానికి మూడు కోట్ల రూపాయలు వచ్చినాయి ఇందులో ఆ సంవత్సరానికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు వడ్డీకిగాను మనం ఎంత చెల్లించాము ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—66-67 వ వడ్డీ క్రింద జమ కట్టలేదు. మూడు కోట్ల రూపాయలు రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కు, ఒక కోటి 41 లక్ష రూపాయలు ఎనర్జి చేసిన పంప్ సెట్స్‌కు వచ్చినది.

శ్రీ జి. శివయ్య :—సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుంచి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు లోన్ క్రింద గాని, ఎయిడ్ క్రింద గాని వచ్చిన డబ్బుతో ఎంతవరకు డెవలప్ చేశారనేది ప్రత్యేకంగా సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు అకౌంట్ పంపిస్తున్నారా, లేకపోతే స్టేట్ ప్లాన్‌లో మొత్తం కలిపివేసి చూపిస్తున్నారా ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—తమరు చెప్పినట్లు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు యిచ్చినది. స్టేట్ మరికొంత యిచ్చినది. మొత్తంకలిపి బోర్డుకు యివ్వడమే గాని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు యిచ్చినది డైరక్టుగా పాస్ ఆన్ చేయడమనే పద్ధతి లేదు. చేయవలసిన అవసరం లేదు అని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు చెప్పిన డైరక్షన్ కూడ యున్నది. ఈ విధంగా యికముందు యిచ్చే పద్ధతి కూడ లేదు. ఇప్పుడు రీసెంట్‌గా ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు తీసుకొన్న డెసిషన్ ప్రకారం స్టేట్స్‌కు బ్లాక్ గ్రాంట్ యిస్తారు. ఆ బ్లాక్ గ్రాంట్‌లో 30 % స్టేట్స్‌కు అసిస్టెన్స్, 70 % లోన్‌గా యివ్వడం జరుగుతుంది. ఈ పద్ధతి కూడ యికముందు ఉండదు.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి (కనిగిరి) :—రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ విషయంలో రైతులకు సౌకర్యాలు కల్పించాలని ప్రభుత్వం చేసినది మంచిదే. మామూలు లోన్స్ చెల్లిస్తే గాని బావులకు కనెక్షన్ యిచ్చేదానికి వీలులేకుండా యున్నది. లోన్స్ చెల్లించమంటున్నారు చెల్లించలేని బాక్‌వర్డ్ ఏరియాకు సంబంధించి భూమి తనఖా బ్యాంకుల ద్వారా చెల్లించవచ్చునని చెప్పారు. దానిలో ఒక హోంబ్ బాక్‌వల్ల అసలు స్కీమే జరగకుండా పోతున్నది. మామూలుగా మధ్య తరగతి, పేదతరగతి ప్రజలు ఉండే ప్రాంతంలో ఒక్కొక్క బావి క్రింద ముగ్గురు నలుగురు, అయిదుగురు భాగస్థులు ఉంటారు. ఒక్కరే భూమి తనఖా పెట్టాలి, ఒక్కరే నలుగురు అయిదుగురు కోసం పెట్టడానికి వీలు పడకుండా పెట్టకుండా పోతున్నారు. అందుచేత అసలు స్కీము ఒకటికూడ జరగకుండా పోతున్నది ప్రభుత్వం పునరాలోచించి ఎంతమంది బావిక్రింద ఉంటే అంతమంది భూములు

వారి షేర్ ప్రకారం హామీ పెట్టుకొని లోన్ చెల్లించేదానికి అవకాశం కలిగిస్తే చాల వరకు స్కీము సక్సెస్‌ఫుల్ అవుతుంది. బ్లాక్ కాటన్ ఏరియాస్‌కు చాల మేలు కలుగుతుందని భావిస్తున్నాను. ప్రభుత్వం అది ఆలోచిస్తుందా.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— అది సెపరేట్ క్వశ్చన్. వారు రిప్రజంటేషన్ యిస్తే బోర్డుకు పంపించి ఎగ్జామిన్ చేయిస్తాను.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి :— భూమి బ్యాంకులద్వారా ఋణాలు చెల్లించుకొనే దానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. బ్లాక్ కాటన్ ఏరియాస్‌లో అసలు ఎలక్ట్రిఫికేషనుకే నోచుకునేదానికి వీలులేకుండా పోతున్నది. ఈ పద్ధతి డెల్టా ఏరియాలో పెట్టారు. బ్లాక్ కాటన్ ఏరియాస్‌లో అన్నిచోట్ల పెట్టారు. భూమి తనఖా బ్యాంకులద్వారా చెల్లించమని చెపుతున్నారు. ఒక బావిక్రింద ఒకరు ఉండేదానికి అవకాశం లేదు.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—అది ఎగ్జామిన్ చేయిస్తాను.

శ్రీ వై. సూర్యనారాయణమూర్తి (పిఠాపురం):—కరువు ప్రాంతంలో ఉన్న రైతాంగానికి డిపాజిట్ కట్టే పద్ధతిని రద్దుచేయడం న్యాయమేమో యోచన చేస్తారా? పంపు సెట్స్‌కు కరెంట్ తీసుకొనేటప్పుడు డిపాజిట్ కట్టలనే పద్ధతి చెప్పుతున్నారు. ఆ డిపాజిట్ లేకుండా రద్దుచేస్తారా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—మినిమమ్ చార్జెస్‌కు, డిపాజిట్‌కు వ్యత్యాసమున్నది. డిపాజిట్ అనేది బోర్డువారు ఇన్‌స్టలేషనుకు డిస్ట్రిబ్యూషన్‌కు అయిన డబ్బుగురించి 60% లోన్‌గాని, లాండ్ మార్టుగేజ్ బ్యాంకు ద్వారా 2,500 రూపాయలు పంపుసెట్‌కు కట్టండి అడిగారు. అది లేకుండా ప్రైవేటుగా బోర్డు డబ్బు పెట్టుకొని ఉండేటప్పుడు ఆ డిఫరెన్స్ ఆఫ్ ఇంట్రెస్ట్ 8% 6% బదులుగా 120 రూపాయలు డిపాజిట్ తీసుకొంటున్నది. మినిమమ్ చార్జెస్ సెపరేట్.

BHIMUNIGUNTA VAGU

564—

* 493 (2385) Q.— Sri Kona Prabhakara Rao (Bapatla) :—Will the hon. Minister for Medium Irrigation and Flood Control be pleased to state :

(a) whether the "Bhimunigunta vagu" drain at Bapatla is completed ;

(b) what is the amount sanctioned for the scheme and what is the amount spent so far ;

(c) whether the remodelling of the railway culvert across the said drain was included in the original sanction :

(d) whether it is a fact that unless the said railway culvert is remodelled the drain will not function; and

(e) whether the Government have taken any steps to get the Railway culvert remodelled?

The Minister for Medium Irrigation (Sri R. Narapa Reddy) :—

(a) No, Sir.

(b) The scheme was sanctioned for Rs. 1,68,.00. The expenditure incurred to the end of June 1969 was Rs. 1,05,147.

(c) No, Sir.

(d) Yes, Sir.

(e) The estimate for the work is under finalisation by the Superintending Engineer.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :— ఈ రోజువరకు దాదాపు 8 ఏండ్లు అయిపోయింది. నాలుగు అడుగులు, రైల్వే కల్వర్టు సీ లెవల్ డ్రైన్ లెవల్ కంటె ఎక్కువగా యున్నది. అందుచేత యిది ఫంక్షన్ చేయడం లేదు. రిమాడలింగ్ అసలు ఒరిజినల్ ప్లాన్‌లోనే ఎందుకు వేయలేదు. మిస్టేక్ తెలుసుకొన్న తరువాత అయినా మూడు ఏండ్లవరకు రెక్టిఫై చేయడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయడం లేదు.

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :— రైల్వే కల్వర్ట్‌వరకు ఎస్టిమేట్స్‌లో మొదట ఇన్‌క్లూడ్ కాలేదు. తరువాత డ్రైన్‌వరకు మొత్తం ఎస్టిమేట్సు సక్రమంగానే ఉన్నాయి. సక్రమంగానే పని చేస్తున్నాయి. కాని రైల్వే బ్రిడ్జి పైన కొంత పోర్షన్ మాత్రం వెడల్పు చేయనందువలన కొంత అడ్డంకు ఉన్నమాట యదార్థం. దాని ఎస్టిమేట్సు అవుతున్నాయి. అయిన తరువాత విధానంగా చేయడం జరుగుతుంది.

Availability of Clay in Nellore Dist.

565—

* 475 (4175) Q.—Sri Dhanenkula Narasimham:—Will the Hon. Minister for Small Scale Industries be pleased to state :

(a) the areas in Nellore district where the clay required for manufacturing bricks is available; and

(b) whether investigation for the said purpose has been made?

The Minister for Small Scale Industries (Sri G. C. Venkanna):-

(a) : Clay suitable for manufacturing bricks is available in certain areas as Gudipattipalli, Ambavaram, Chandra Sekharapuram, Kanigiri taluk, Udayagiri and Kankuduru in Nellore District.

(b) :- Yes, Sir. On the request of some local enterpreneurs, the Assistant Director of Industries, Nellore and the Block Development Officer Udayagiri have conducted a survey at the places mentioned above.

(ఎ) నెల్లూరు జిల్లాలో గుడిపత్తిపల్లి, అంబావరం, చంద్రశేఖరపురం, కనిగిరి తాలూకా, ఉదయగిరి, కందుకూరు.

బి. అవును. అసిస్టెంట్ డైరక్టర్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్, నెల్లూరు, బ్లాక్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసర్. ఉదయగిరి ఈ సర్వేను కండక్టు చేశారు.

శ్రీ ధనేకుల నరసింహం :— అందమైనటువంటి రకరకాలైన కూజాలు ఉదయగిరిలో తయారు చేయబడుచున్నవి. పళ్ళికోట పెంకు నమూనాలో పెంకులు తయారు చేయడానికి ఉదయగిరిలో తగినమన్ను ఉన్నదని ప్రభుత్వం పూర్తి సమాచారం సేకరించిందా? ఒకవేళ ఆ విధంగా పెంకులు తయారు చేయడానికి విలుగా సమాచారం సేకరిస్తుందా?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— పెంకులు తయారుచెయ్యడానికి కూడా అవకాశమున్నదని యిన్వెస్టిగేట్ చేశారు. అటువంటి యూనిట్స్ పెట్టి ప్రైవేట్‌వారు యిప్పుడు చేస్తున్నారు. మెసర్స్ యునైటెడ్....చిట్టిగుంట రోడ్, నెల్లూరు; యూనిట్ ఫర్ మాన్యుఫాక్చర్ ఆఫ్ బ్రిక్స్ అండ్ టైల్స్, వెలిగండ్ల, ప్రపోజ్డ్ యూనిట్.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :— నెల్లూరు జిల్లాలో సర్వే చేయించాము అంటున్నారు. అసలు మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో యీ క్లే డిపాజిట్స్ ఎక్కడెక్కడ వున్నాయి? ఇవి ఏ ప్రాడక్ట్సు చేయడానికి వుపయోగపడతాయి? అటువంటి సర్వే మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు సంబంధించి చేయించారా? లేక పోయినట్లయితే చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— ఆ పర్టిక్యులర్స్ లేవు, కావాలంటే టేబుల్‌పై పెట్టిస్తాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— ఈ బ్రిక్స్ టైల్స్ తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీస్ మిగతా ప్రావిన్సెస్‌లో వున్నాయి. అట్లాగే మన ప్రావిన్స్‌లో కూడా పెట్టడానికి ఆలోచన చేస్తున్నారా?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— అసలు యీ డిపాజిట్స్ ఎక్కడెక్కడ వున్నాయో ఒక సమగ్ర విచారణ జరిపిస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— టేబుల్‌పై పెట్టడానికి వారివద్ద కొంత ఇన్‌ఫర్మేషన్ వుండాలి గదా. ఊరికే వుత్త కాగితాలు టేబుల్‌పై పెట్టడంవలన లాభమేమున్నది.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— నేను సర్వే చేశారా అని అడిగితే వారు ఆ వివరాన్ని టేబుల్‌పై పెడతామన్నారు. అంటే వారివద్ద ఆ ఇన్‌ఫర్మేషన్ వుండి వుండాలి గదా.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— ఇన్‌ఫర్మేషన్ తెలుసుకున్న తరువాత, ఏమి వుంటే అది చెబుతాను.

Diversion of Sarada River Water

567—

* 422 (1793) Q.—Sri P. Sanyasi Rao (Visakhapatnam-2):—Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

(a) whether the Government have conducted any investigation regarding the diversion of surplus water of Sarada River to Kanithi Peddacheruvu Tank, near Visakhapatnam; and

(b) if so, whether the report of the investigation be placed on the Table of the House?

The Minister for Minor Irrigation (Sri T. Purushothama Reddy) :—

(a) The feasibility of the Schemes was investigated. In view of the exorbitant cost of the scheme as well as its effect on the lower riparian rights the scheme was dropped.

(b) A copy of the report is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide answer to L. A. Q. N. O, 1798 (Starred) [* 567]

INVESTIGATION REPORT FOR DIVERTING SURPLUS WATERS OF SARADA RIVER TO PEDDA TANK OF KANITHI (V) VISAKHAPATNAM TALUK AND DISTRICT

District : Visakhapatnam	Estimate amount Rs. 7,20,000
Taluk : Visakhapatnam	(approximate)
	Ayacut 117.42 acres.

1. History and Location :

This scheme is proposed by Sri P. Sanyasi Rao, M.L.A, Malkapuram under L. A. Q. No. 1793. The proposal of the MLA. is to divert waters from Sarada River to Pedda Tank of Kanithi (V) of Visakhapatnam Taluk and District. The proposal is examined in detail and the possibility is discussed hereunder.

There is an existing anicut across Sarada River near Venkupalem(V) (Thammapala channel). The Geographical location of the anicut roughly corresponds to a longitude of 82–58–'–17" and latitude of 17–43" –47".

II. Availability of Yield.

The existing anicut near Venkupalem across Sarada River is situated in between sub basin No. 4 and 4A of Sarada river basin. The balance yield available at the site of the existing anicut as per Master Plan basin report of Sarada River basin after considering utilisation for Venkupalem anicut is 48.93 Mcft. Taking 40% diversion as per Chief Engineer's circular Memo. No. D4/10917/63 1 dt. 10-6-53 the yield that can be diverted to Pedda tank will be 19.57 Mcft. This can irrigate an extent of 117.42 acres at a duty of 6 acres per Mcft.

III. Hydraulic Particulars of Pedda Tank of Kanithi (V)

The free catchment area of Pedda tank of Kanithi is 15 Sq. miles and intercepted catchment area is 4.7 sq. miles as per the particulars furnished by the Ex. Engineer, Visakhapatnam Division, Visakhapatnam. The tank is situated in sub-basin No. 7 of Anakapalli minor drainages basin and is mostly influenced by Balacheruvu rain-guage station. The yield per sq. mile of good catchment for Balacheruvu rainguage station as per basin report is 10.971 Mcft. The equivalent catchment area of this tank is (15 plus 4.7/50) 15.94 sq. miles. The total yield available from the catchment of this tank (15.94x10.971) 174.87 Mcft. and is sufficient for irrigating an extent of 1049.22 acres as against the registered ayacut of 9.40.25 acres under the tank. Hence there is no need to supplement the yield of its ergistered ayacut.

IV. Proposals and Rough Cost.

The scheme consists of the following proposals :

1,	Improving the existing anicut near Venkupalem (V, ..	Rs 50,000
2.	Excavating a supply channel from the anicut upto Donkada village where the supply gedda of pedda tank takes its origin by cutting down the bridge between Sarada river basin and Anakapalli Minor drainages basin. Length of channel 15miles including minor cross drainage works.	5,00,000
3	Cost of Railway bridge for crossing the channel near Lankalapalem	40,000
4.	Cost of 3 Nos. of Road bridges to be crossed	40,000
5	Cost of 8 Nos. cross Masonry works	40,000
6.	Land Acquisition charges for supply channel	1,00,000
	Total :	7,20,000

V. Lower Riparian Rights :

The next lower down irrigation work across Sarada River below the existing anicut at Venkupalem is Yellaiah channel The hield required for Yellaiah channnl is 862.50 Mcft. As per master plan basin report the yield available at the off take of Yellaaih channel is only 74.12 mcft. This itself is an indication that Yellaiah channel is not receiving its full supplies. If the yield from Venkupalem anicut is proposed to be utilised still further the lower riparin rights under Yellaiah tank may adversely be effected.

VI. Financial Aspects

The ayacut that can be Irrigated with the available yield under this scheme is only 117.12 acres whereas the cost of the scheme is Rs. 7,20,000. A comparative study of the cost of the scheme with reference to the ayacut benefited reveals that the proposal is not at all economical.

VII. General :

In view of the exhorbitent cost of the scheme as well as its effect on the lower riparian rights the scheme is recommended to be dropped.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇప్పుడు ఫీజిబిలిటీ లేదన్నారు. అసలు యీ శారదారివర్ పై ఏదయినా ఒక ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేసే యోచన ప్రభుత్వానికి వున్నదా ?

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరెడ్డి :—ప్రస్తుతం లేదు.

MECHANICAL DIVISION FOR BORE-HOLE TUBE WELLS

508—

*282 (7117) Q.–Sarvasri R. Mahananda and P. Venkata Reddy :– Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

(a) whether there is any Mechanical Division at Eluru to undertake the Survey and execution of Bore-hole Tube wells in the State ;

(b) if so, how many drilling sets are there ;

(c) whether there is any phased programme for this division to operate the number of cases that were taken up and put into operation by this Division so far ; and

(d) whether there is any proposal to sink Bore-hole wells in the upland Taluks of Darsi, Podili and Kanigiri of Nellore District ?

Sri T. Purushothama Reddy :—(a) There is a special ground water Division at Eluru attending to the construction of exploratory tube wells in the delta areas and the adjoining upland areas of West Godavari, Krishna and Guntur districts.

(b) 9 rigs.

(c) The original progromme was to complete the scheme of exploratory tube wells before the close of 1908-69. But due to limited resources drilling has so far been completed at 12 sites in Krishna 5 sites in West Godavari and 9 sites in East Godavari district. The scheme is expected to be completed by September, 1970.

(d) No proposal is under consideration of the P. W. D.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:— ఈ రెండు జిల్లాల కొరకు ప్రత్యేకంగా అక్కడ ఒక డివిజన్ పెట్టాము అన్నారు. ఇలాంటి ప్రపోజల్ మిగతా అప్‌లాండ్ తాలూకాలకు కూడా— చాలా అవసరమున్న ప్రాంతాలకు— ఎక్స్‌టెండ్ చేయడానికి గవర్నమెంటు ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరెడ్డి:— రెండు జిల్లాలు కాదు, నాలుగు జిల్లాలలో చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరిగినవి. తొమ్మిది రిగ్స్ వున్నాయి. అవి కూడా పాతవి, అక్కడి పనే చేయలేకపోతున్నాం. మిగతా కొన్ని రిగ్స్ కొరకు ఆర్డర్ యివ్వడం జరిగింది. అవి రాంగానే మిగతా అప్‌లాండ్ తాలూకాలు కూడా తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. రామనాథం:— ఈ తొమ్మిదిలో ఎన్ని రిపేరులో వున్నాయి?

శ్రీ టి. పురుషోత్తంరెడ్డి:— ఈ తొమ్మిదీ పాతవి. అప్పుడప్పుడు అవి చెడిపోతున్నవి. బాగుచేయిస్తున్నాం, కష్టపడుతున్నాం, చేస్తున్నాం.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— నాలుగు జిల్లాలో చేస్తున్నామన్నారు. అవి ఏ నాలుగు జిల్లాలో చెప్పగలరా?

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరెడ్డి:— ఈస్టు గోదావరి, వెస్టు గోదావరి, గుంటూరు, కృష్ణా.

SUBMERSION OF LANDS UNDER MUKKU PAPAIAH TANK

509--

*255 (6718) Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that many valuable garden lands and houses were submerged in the newly formed Mukku Papaiah P.W.D. Tank at Sangapuram in Darsi taluk, Nellore district;

(b) if so, when the tank was formed and how much land was submerged; and

(c) whether the Government paid compensation to the persons who were affected by the submersion; if not, the reasons therefor?

Sri V. Purushothama Reddy :—(a) An extent of Ac. 9.51 of garden lands and 35 huts were submerged.

(c) The tank was formed in 1964. The total extent of land submerged was 209.93 acres.

(c) No, Sir. Acquisition proceedings are in progress.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:— ఇది మొదలు పెట్టడం 1960 లో. 64 కు పూర్తి చేశారు. అప్పటినుండి యింకా ప్రెసిడెంటు అవార్డు పాస్ చేయలేదు అంటున్నారు. అక్కడ వున్నవారంతా ఉప్పర్లు, చేపలు పట్టుకుని బ్రతికేవారు. వారి భూములు పోయినవి, ఇళ్లు పోయినవి. వారికి కాంపెన్‌సేషన్ యివ్వ డానికి యిన్ని సంవత్సరాలువడితే ఎట్లా? పూర్తి అయిన తరువాత అయిదు సంవత్సరాలు పట్టినది. మొదలుపెట్టిన తరువాత తొమ్మిది సంవత్సరాలు అయినది. ఎందుకని యింత జాప్యం జరుగుతున్నది? ఈ ఎక్విజిషన్ ప్రొసీడింగ్స్ త్వరగా చేయడానికి గవర్నమెంటు ఏదయినా ఆలోచన చేస్తుందా?

శ్రీ వి. పురుషోత్తమరెడ్డి:—మహానందగారు చెప్పినట్లుగా కొంత జాప్యం జరిగింది. మొత్తంఅంతా 66 వ సంవత్సరంలో కంప్లీట్ అయింది. గుడిసెల్లో వున్నవారికి హౌస్ సైట్స్ ప్రొవైడ్ చేయడం జరిగింది. ఏమైనప్పటికి— ఎక్విజిషన్‌లో కొంత జాప్యం జరిగింది నేను వెంటనే కలెక్టరుకు యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ పంపించె ఏర్పాటు చేస్తాను.

శ్రీ కె. మునుస్వామి:— ప్రాజెక్టు కట్టాలంటే ప్రభుత్వం లెటర్ మెంట్ లేవీ కోరుతున్నది. ఆయా రైతుల భూములను దీనికోసం తీసుకున్నప్పుడు కనీసం వారికి ఆ కాంపెన్‌సేషన్ యిన్‌టైమ్‌లో యిచ్చేట్లు చూస్తారా? చాలాచోట్ల జాప్యం జరుగుతున్నది.

శ్రీ వి. పురుషోత్తమరెడ్డి:—నిజమే. కొంత జాప్యం జరుగుతున్నది. ఈ లాండ్ ఎక్విజిషన్ ప్రొసీడింగ్స్‌లో.... నోటిఫికేషన్ యిస్యూ చేయడం, ఎవార్డ్సు పాస్ చెయడం యిదంతా వున్నది. కొంచెం శీఘ్రంగా చేయడానికి నేను ప్రయత్నం చేస్తాను.

SUBMERSION OF RAVADA VILLAGE UNDER VATTIGEDDA RESERVOIR

570—

*1022 (5423-E) Q.—Sri M. Venkatarami Naidu (Parvathipuram):—Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that one hundred acres of land belonging to 14 families had been submerged along with Ravada village under Vattigedda reservoir in Parvathipuram Taluk?

(b) if so, whether any compensation has been paid by the Government so far to the 14 Girijan families for the said land; and

(c) if not, the reasons therefor ?

Sir S. Sidda Reddy :— a) No, Sir,

b) & (c) Do not arise.

శ్రీ యం. వెంకటరామినాయుడు:— అక్కడ గిరిజన తాలూకాలలో భూములు మునిగిపోయినవి. మంత్రిగారికి తెలుసు చాలాకు సంవత్సరాలనుంచీ జరుగుతున్నది. వారికి ప్రత్యామ్నాయంగా యివ్వలేదు ఆ విషయం వెంటనే పరిశీలించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి:— వట్టిగెడ్డ రిజర్వాయరు యింకా పని అవుతున్నది, గండ్లు పూర్తికాలేదనుకుంటాను. నీళ్లు నిలవలేదు.

శ్రీ యం. వెంకటరామి రెడ్డి:— వారి భూమిని హాండోవర్ చేసుకున్నారు. వారు పంటలు పండించుకోవడం లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— మంత్రిగారు గౌరవ సభ్యుడు అడిగిన సప్లిమెంటరీకి యిచ్చిన సమాధానం ఎట్లావున్నదంటే— భూములు మునిగిపోయే పరిస్థితి వున్నది గాని, మునిగిపోలేదు అన్నట్లుగా వున్నది. ఆ భూములు వారి స్వాధీనములో లేవు. స్వాధీనం చేసుకున్న నాటినుండి వారికి కాంపెన్సేషన్ యిచ్చే పరిస్థితి వున్నదా, లేదా?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి:— తీసుకున్న నాటినుండి యిస్తారు. అయితే ఎక్విజిషన్ విషయంలో కొంత ఆలస్యం కావచ్చు. దానికిగాను అరవై వేల రూపాయలు ఆ డెప్యూటీ కలెక్టర్ డిస్పోజల్‌లో మేము పెట్టాము. అవార్డు పాస్ కాంగానే యివ్వడమే ఆలస్యం.

శ్రీ కె. రామనాథం:— ఈ భూములు ముందు నోటిఫై చేసి మీరు హాండోవర్ చేసుకోవడం ఆలస్యం చేస్తున్నారు. తరువాత ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. వెంటనే గనుక వారికి డబ్బు యిచ్చివుంటే వారు ప్రత్యామ్నాయంగా భూమి కొనుక్కునే పరిస్థితి వుంటుంది. కాని ఆ అవకాశము లేకుండా చేస్తున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయం. అందువలన నోటిఫై చేయంగానే వారికి డబ్బు యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:— పొసెషన్‌లోకి తీసుకోంగానే యిస్తాము.

శ్రీ యస్. ప్రతాపరుద్రిరాజు:— మంత్రిగారు మా తుని ప్రాంతమంతా చూశారు. అయిదారు సంవత్సరాల క్రిందటనే వారి భూములన్నీ కోతులయి పోయినాయి. మంత్రిగారు ఆ పరిస్థినంతా ప్రత్యక్షంగా చూశారు. వారికి, ఉద్యోగులకు అనేకసార్లు పెటిషన్స్ దాఖలు చేసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి:— ఇది మునిగిపోయేదానికి సంబంధించిన సమస్య. నా ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ ప్రకారం— ఇప్పటిదాకా గండిపూడ్చలేదు. నీళ్లు నిలవలేదు. అందువల్ల మునిగిపోయే సమస్యలేదు. ఒకవేళ యీ ప్రాజెక్టు కొరకు నష్టి త్రవ్వడానికి తీసుకుంటే— నేను ఆర్డర్సు పంపిస్తాను, డబ్బు యివ్వడానికి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— మంత్రిగారు చాలా గొప్పగా ఆఫీసర్ వద్ద డిపాజిట్ చేశాము అని చెబుతున్నారు. దానితో మమ్ములను సంతోషపడమంటారా? అయిదు సంవత్సరాలుగా పొలంలేక వారు ఏడుస్తూంటే మేము ఆఫీసర్ వద్ద డిపాజిట్ చేశాము అనడం ఏమిటి? ఇదేనా సోషల్ వెల్ఫేర్? లీడరునంవద్ద పొలాలు తీసుకుంటారు. వారికి బ్రతకడానికి ఆస్కారం వుండదు, వారికి కాంపెన్సేషన్ లేదు, వారికి డబ్బు యివ్వరు.

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి:— గోపాలకృష్ణయ్యగారు కోప్పడితే ఏమీ చెప్ప లేము........

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— కోప్పడక తప్పదు. వారి తరపున మేము కోప్పడక తప్పదు. లీడరువాడిదగ్గర పొలం తీసుకుని, సంవత్సరాలకు సంవత్సరాలు వాడికి డబ్బుయివ్వకుండా తిప్పుతూ, ఆఫీసర్ వద్ద డిపాజిట్ చేశామని గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారు.

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి:— అసలు విషయం అదికాదు. ఈ గ్రామం చెరువు క్రింద మునిగిపోయిందా, లేదా అనేది ప్రశ్న. నాకు వచ్చిన ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ ప్రకారం — అది పొరపాటైతే కావచ్చు — నాకు వచ్చిన ఇన్‌ఫర్‌మేషన్. ఇంకా చెరువు గండిపడలేదు, నీళ్లు నిలవలేదు, గ్రామం మునగలేదు. కాకపోతే వారు చెప్పిన తరువాత నాకు వస్తున్న అనుమానమేమంటే— వారి భూములు తీసుకున్నారేమోనని, ఆ విధంగా తీసుకొనివుంటే వెంటనే కాంపెన్‌సేషన్ యివ్వడానికి ఆర్డర్సు పంపిస్తాను. పి. డబ్ల్యు. డి. కి సంబంధించి 60 వేల రూపాయలు డెప్యూటీ కలెక్టర్ డిపాజిట్‌లో పెట్టి, కాంపెన్‌సేషన్ యివ్వమని చెప్పడం జరిగింది. అందులో ఆలస్యమైతే వెంటనే చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:— గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పేదేమంటే— అరవై వేలు కాదు, అరవై లక్షలు వారి స్వాధీనంలో పెట్టినప్పటికి, వారికి ఏమి లాభం? అని. వారికి వెంటనే కాంపెన్‌సేషన్ యిస్తేగదా, వారు బాగుపడేది? కలెక్టరు స్వాధీనంలో డబ్బువుంటే వుండవచ్చు— వారికి చేసే చెయ్యనిదే వారేమి సహాయం పొందినట్లవుతుందని వారు అడుగుతున్నారు.

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి:— కొన్నిచోట్ల యింకొకవిధంగా కూడా జరుగుతూ వుంటుంది— ముందేగనుక మనం యిస్తే, ఆ భూమి చేసుకుంటూవుంటారు, యీ డబ్బూ ఖర్చుచేస్తూవుంటారు. తీరా భూమి తీసుకోవలసివచ్చేటప్పటికి అక్కడ డబ్బూ వుండదు, భూమీ వుండదు. అదికూడా జరుగుతూవుంటుంది.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబలి :—అనుభవంలో ఎవిక్షన్ ప్రొసీడింగ్స్ చూసినప్పుడు — అన్నీ డిమార్కేట్ చేసి, టెండరిన్ వేస్తారు; అందులోకి వెళ్లవద్దని, యజమానులకు, భూభామందులకు చెబుతారు. అది నిండినా, నిండకపోయినప్పటికీ ఎంటర్ కావడానికి వీల్లేదు. వాస్తవంగా వారు అక్కడ అప్పటికే భూమి కోల్పోయి వుంటారు డబ్బుమాత్రం యివ్వరు ఇంక, కాంపన్సేషన్ యిచ్చిన ప్రయోజనమేమిటి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీకు యింకొక విషయం తెలియను—అదంతా సబ్‌మర్జ్ అయిపోయినతరువాత, ఏళ్ళతరబడి పన్నుకూడా వసూలు చేస్తు-వుంటారు.

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—ఇంకోరకంగా కూడా ఉపయోగం పొందుతున్నవారున్నారు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—ఇందాక మీరు చెప్పినట్లుగా కెనాల్స్ క్రింద ఎక్వయిర్ చేసి, స్వాధీనం చేసుకుని, కాల్వలు త్రవ్వుకుని, పన్నులు వసూలు చేస్తున్నారు — అది ఒకటి. తరువాత గవర్నమెంటు సబ్‌మర్షన్ క్రింద స్వాధీనం చేసుకున్న తరువాత, సబ్‌మర్షన్ అయింది, కాలేదు అనే ప్రశ్నకే అవకాశం లేదుగదా ? అంతేగాక, ఆ ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ కూడా లేకపోతే ఎట్లా ? వారు అక్కడపై దేశారా, లేదా అంటే దానికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పకపోతే ఎట్లా ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—అసలు ప్రశ్న—సబ్‌మర్షన్ అయిందా, కాదా అని.

PALMGUR PRODUCTION CENTRES

566—

*267 (6905) Q.—Sri K. Muniswamy :—Will the hon. Minister for Small Scale Industries be pleased to state :

(a) the number of Palmgur Production Centres in Chittoor and Nellore district ;

(b) the income derived by the Government through there centres in the year 1967–8 ;

(c) whether there is any proposal with the Government to start such centres at Sathyavedu Taluk in Chittoor district and Sullurpet Taluk in Nellore district in this year, 1968 ?

Sri G. C. Venkanna :—(a) Chittoor District .. 45
Nellore District .. 91

(b) Nil.

(c) No, Sir.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—నెల్లూరు జిల్లా సూళ్లూరుపేట తాలూకాలో ప్రస్తుతం దాదాపు 200 తీపికల్లు అంగళ్ళు వున్నాయి. సత్యవేడులోకూడా ఆ విధంగా సరఫరా చేసేటప్పుడు—తాటిబెల్లం తయారుచేయడానికి యిది బాగా

పనికివస్తుంది? గత మంత్రిగారు యిస్తామనడం జరిగింది. ఆ విధంగా యిస్తే అక్కడ కొన్ని వేలమంది బ్రతకడానికి వీలువున్నది. దీనిని పునరాలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. వెంకన్న :—చిత్తూరుజిల్లాలోని తిరుపతిలో మొత్తం 20 సొసైటీలు వున్నాయి. ఈ సొసైటీస్ అన్నీ పనిచేయకుండా మూతపడి వున్నాయి. అందులో చిత్తూరు సర్కిల్‌లో సీరావి 25 వున్నాయి అవి కూడా పనిచేయకుండా మూతపడివున్నాయి. నెల్లూరు నార్త్‌లో 94 సొసైటీస్ వున్నాయి. అవికూడా పనిచేయకుండా మూతపడివున్నాయి. నెల్లూరు సౌత్‌లో 57 వున్నాయి, అవికూడా మూతపడివున్నాయి అందువలన, వాటిని చెకప్ చేస్తే లాస్ రావడానికి అవకాశం వుంది కాబట్టి, ప్రభుత్వం పూర్తిగా తీసుకుని చేసే అవకాశం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఎన్ని ప్రొడక్షన్ సెంటర్సు వున్నాయి, ఎంత లాభం వస్తున్నది? అని ప్రశ్న వేస్తే మూతపడివున్నవికూడా పెద్దసంఖ్యగా చెప్పు కుంటున్నారు. అదికూడా ఒక సమాధానంగా చెప్పుకుంటున్నారు. పనిచేయ కుండా వున్నవని చెప్పవచ్చుగదా, పనిచేయకుండా మూతపడివున్నవి అని చెప్పు కుంటున్నారు.

శ్రీ బి. సి. వెంకన్న :—తాటిబెల్లం సొసైటీస్ కూడా పనిచేయకుండా మూసేశారు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—మూతపడడం అంటే—నీరాగాక, సారాయి తయారుకావడంవలన మూతపడ్డాయా?

శ్రీ బి సి. వెంకన్న :—తాటిబెల్లం సొసైటీస్ పనిచేయకుండా మూసి వేశారు.

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER

INCURRING OF EXPENDITURE BY PANCHAYAT SAMITHIES AND ZILLA PARISHADS

570-A.

S. N. Q. No. 1728-H. Q.—Savasri B. Niranjana Rao (Malleswaram) and B. Ratnasabhapathi :—Will the hon. Minister for Panchayathi Raj be pleased to state :

(a) whether the President of Panchayat Samithies, Chairmen of Zilla Parishads or Chairmen of Standing Committees of Zilla Parishads can incur expenditure in anticipation of the sanction of funds ; and

(b) if so, the authority under which they can do so ?

Sri T. Rama Swamy :—(a) In case of emergency, (a) the President of a Panchayathi Samithi may, in consultation with B. D. O. direct the execution of any work or the doing of the any act which requires the sanction of the Panchayathi Samithi or any of its Standing Committees and the immediate execution or the doing of which is, in his opinion, necessary for the service or the safey of the general public, but he shall report

the action taken and the reasons therefor to the Panchayath Samithi or the concerned Standing Committee at its next meeting provided it is not in contravention of any orders of the Government. (b) The District Collector may direct the execution of any work or the doing of the any act which would ordinarily require the sanction of the Z. P., or of a Standing Committee thereof and the immediate execution or the doing of which is in his opinion necessary for the welfare or safety of the general public and may also direct that the expense of executing such work or doing such act shall be paid from the Z. P. funds. The Chairman, Z. P., have no such power.

(b) According to the provisions under sub-section (2) of Section 22 and under Section 50 of A. P. Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959 respectively.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ప్రశ్న స్పష్టంగా లేదు అనుకుంటాను. మరల వేస్తాను. జిల్లా పరిషత్తులలోను పంచాయతీ సమితులలోను ఖర్చు చేసి చేసిన తరువాత రాటిఫికేషనుకు పెడుతున్నారు. ముందు ఖర్చు అయిపోతుంది. తరువాత రాటిఫికేషను చేసుకోవడం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా ఇన్ అంటిసిపేషన్ ఆఫ్ శాంక్షన్ ఖర్చు చేసి తరువాత రాటిఫై చేసుకోడానికి పంచాయతీ సమితి, జిల్లా పరిషత్తుల చట్టం పర్మిట్ చేస్తుందా ? అటువంటి ప్రొవిజన్ ఏదైనా చట్టంలో ఉందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—వారు చెబుతున్న భావం ప్రశ్నలో లేదు. ఇన్ అంటిసిపేషన్ ఖర్చు చేయవచ్చునని ఆక్టులో ఎక్కడా ప్రొవిజను లేదు. తరువాత రాటిఫికేషను జరుగకపోతే సర్ ఛార్జి అవుతుంది అంతే.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—జిల్లా పరిషత్తులకు ముందు ఖర్చు చేసి తరువాత రాటిఫికేషను తీసుకురావడానికి పవర్సు ఉన్నాయా ? ప్రతి జిల్లా పరిషత్తులోను ఇట్లాగే జరుగుతోంది. అది తప్పు కాదా, కాదా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—చట్టంలో లేదు. కాని చాలా చోట్ల జరుగుతోంది. రాటిఫై చేసుకోలేకపోతే సర్ ఛార్జి వస్తుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—వారు సర్దుబాటు సమాధానం చెబుతున్నారు. కాని గౌరవ సభ్యులు అడిగింది ఆక్టులో లేని హక్కును ఉపయోగించుకుని ఫండ్సు శాంక్షను కాకుండా ఖర్చు చేసినప్పుడు ఇల్లీగల్ చర్య అవుతుంది కాబట్టి దానికి సమాధానం చెప్పాలని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇల్లీగల్ కాదు. అల్టిమేట్‌గా ఆ బాడీ శాంక్షను చేసే వరకు ఆ ఖర్చు రెగ్యులరైజ్ కాదు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—స్టాండింగ్ కమిటీకి అధికారం ఉంది. శాంక్షను చేసిన తరువాత ఖర్చు చేయాలి. ఇష్టం వచ్చినట్లు ఖర్చు చేస్తున్నారు. తరువాత రాటిఫికేషనుకు వస్తున్నారు. సర్ ఛార్జి అంటే దానికి పెద్ద ప్రొసీజరు. But the illegal act is being committed by these institutions. Now what is the action you are going to take ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— No action need be taken అందుచేత శాంక్షను చేయకపోతే వారిదే రెస్పాన్సిబిలిటీ. Supposing I spent some money and the proper authority to sanction it does not sanction. I take the responsibility. అదే నేను మనవిచేసాను ఆక్టులో ఏమీ లేదు.

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి :—మంత్రిగారు ప్రొవిజనే లేదనడం మరీ అన్యాయంగా ఉంది. నేను పంచాయతీ సమితి ప్రెశిడెంటుగా పని చేశాను. గవర్నమెంటు ఇన్‌స్ట్రక్షన్సులో తప్పనిసరిగా ఇన్ అంటిసిపేషను చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంది. తరువాత అప్రూవ్ కాకపోతే సర్‌ఛార్జి అవుతుంది అనకోండి. లేదనడం సరి కాదు.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—నాకు తెలిసినంతవరకు లేదు. కాని ఇన్ అంటిసిపేషను చేస్తున్నారు. తరువాత రాటిఫికేషను చేసుకొంటున్నారు. రాటిఫై చేయక పోవడానికి ఆబాడీకి హక్కు ఉంది. అప్పుడు సర్‌ఛార్జి అవుతుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇక్కడ సభలో కాంగ్రెసు పార్టీకి మెజారిటీ ఉందికదా అని ఇక్కడ ఏ శాంక్షను లేకుండా ముందు అంతా ఖర్చు చేసి తరువాత ముద్ర వేయించుకోవచ్చునుకదా. If you can accept this, that also can be accepted. It is a clear illegality Can you b¨ing in an amendment to the Act which you are saying here ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇక్కడ కూడా సప్లిమెంటరీ బడ్జెటు తీసుకు వస్తున్నాం కదా,

శ్రీ కె. రామనాథం :—స్థాయీ సంఘంలో మంజూరయే లోపల వ్యయం చేయడం సామాన్యంగా జరుగుతూనే ఉంది. జిల్లా పరిషత్తు స్థాయీ సంఘంలోనికి రాకుండా కలెక్టర్లే ముందు ఖర్చు చేయడం జరుగుతోంది. దీనిని గురించి ఏమైనా రూలు ఉందా ? స్థాయీ సంఘంతో సంబంధం లేకుండా కలెక్టరు ఖర్చు చేయవచ్చునని—

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇన్ కేస్ ఆఫ్ ఎమర్జెన్సీ కలెక్టరు ఖర్చు చేయవచ్చు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—ముందు ఖర్చుచేసి తరువాత రాటిఫై చేసుకోడంవల్ల అనేక మాల్‌ప్రాక్టీసెస్‌కు దారి తీస్తున్నది. అటువంటివి లేకుండా సలహాలు ఇస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఉద్దేశం అది మాల్‌ప్రాక్టీస్ కాదని.

Mr. Spcaker : —Questions and Answers are over.

BUSINESS OF THE HOUSE

شری سلطان صلاح الدین اویسی :— جونیر کالجس کے تعلق سے انجمن ترقی اردو کا بیان آتا ہے کہ یہ کالجس نہیں کھولے جارہے ہیں ۔ اسکی وجہ سے پبلک میں ہراسانی پھیلی ہوئی ہے ۔ یوں تو کہا گیا ہیکہ کھولینگے ۔ لیکن حقیقی صورت حال کیا ہے اسکے متعلق کیا منسٹر صاحب کوئی تیقن دینگے ۔

شری پی - وی - نرسمہا راو :— مجھے اتنا ہی کہنا ہے کہ کھولنے والے ہم ہیں اور میں نے کہدیا ہے کہ کھولینگے لیکن اردو میڈیم سے پاس ہونے والے کتنے ہیں اسکا اندازہ ابھی نہیں ہوا -

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—పోయిన సెషనుకు ఇప్పటికి అనేక రాజకీయ మార్పులు జరిగాయి ఆరు మంది కాంగ్రెసు సభ్యులను ఎక్స్‌పెల్ చేసినట్లు వార్త వచ్చింది. వారుమాత్రం అక్కడే కూర్చుంటున్నారు. లేక, అక్కడే, వేరే గ్రూపుగా కూర్చుంటున్నారా ?

Mr. Speaker :—Of course regarding seating arrangements, I have given instructions to the Secretary. అది సెక్రటరీ గారి వద్ద ఉంది, ఈ రోజో రేపో రావచ్చును.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ఆరు మందిని ఎక్స్‌పెల్ చేశారు వారు అక్కడక్కడ కూర్చుంటున్నారు. ఎవరు ఏమిటో అర్థంకాక చచ్చిపోతున్నాము. వారిని సపరేట్‌గా కూర్చోపెడితే మనుష్యులను రాజకీయ ఫోర్సెస్‌ను అర్థంచేసుకోడానికి తేలిగ్గా ఉంటుంది.

Mr. Speaker :—I have received intimation yesterday. I will announce in the House tomorrow or on the 16th.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడు) :—అధ్యక్షా, ఎక్స్‌పెల్ చేసినారని అంటున్నారు మా లెజిస్లేచరు కాంగ్రెసు పార్టీ ఎక్స్‌పెల్ చేయలేదు. ఎ ఐ. సి. సి. మెంబర్సు ఎవరయితే ఉన్నారో వారు అప్రూవ్ చేయాలి వీరు ఒక వేళ చేసినా కూడా వీరు నిజమైన కాంగ్రెసో ఎవరు నిజమైన కాంగ్రెసో తేల్చుకోవలసినది ఎవరో మీరు చెప్పాలి. తొందరపడి గవర్నమెంటు ఏదయినా చేసినాకూడా మీరు ఖాతరు చేయకూడదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, ఇంతవరకు మంత్రులే అనుకున్నాము. ఇప్పుడు మెంబర్సుకూడా పొమ్మంటే పోము అనే పద్ధతిలో ఉన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను ఏమీ తొందర పడలేదు. అవసరమైతే చెప్ప వచ్చుననుకున్నాను. ఇంతలోనే పరిష్కారం అవుతుందనే ఆశ ఉంది, తొందర పడవలసిన అవసరం ఏమీ లేదు. It is an internal matter between the parties.

POINT OF INFORMATION

re : FLOODS IN GODAVARI

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—నిన్న తమకు మనవి చేశాను. గోదావరి వరదల గురించి ఈ రోజు మంత్రిగారు ఏదయినా స్టేటుమెంటు చేస్తారా ?

Sri R. Narapa Reddy :—The water level of Godavari at Dhowleshwaram at 1.00 P. M. on 11-9-1969 is 10· feet over the anicut and has been steady at that level from the previous midnight: The flood discharge was about 9 lakhs cusecs, at 3.00 P. M. the level fell slightly to 10.4 feet. The floods in the river at Bhadrachalam and Ko-

navaram are also reported to be receding. The condition of the banks and other protective works is reported to be safe. Arrangements have been made for transmission of flood messages and on 30th July 1969 Government have issued orders for the installation of temporary police radio stations at Kowavaram, Dhowleswaram etc. for transmission of flood messages.

BUSINESS OF THE HOUSE

(Sri K. Ramanatham in the Chair)

Sri G. Sivaiah :–I have given notice of an adjournment motion yesterday to discuss the serious problem that has arisen in Chittoor District regarding drinking water. You know very well the problem is very serious.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—74 క్రింద అడ్మిటు అయినది. సభలోకి రాబో తుంటే మాట్లాడడం పనికి రాదు. At that time you can stress.

శ్రీ జి. శివయ్య :— ప్రాబ్లెం సీరియస్‌గా ఉంది. Under Rule 74 the matter may come after a week.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—అడ్మిటు అయినది. It is coming up.

శ్రీ జి. శివయ్య :—వారం పది రోజులవుతుంది. ఈ లోగా పుత్తూరులో నీళ్ళు లేవు.

శ్రీ జి. అచ్చన్న :—ఏ తేదీకి పోస్టయినదో చెప్పండి. దగ్గర అయితే ఒప్పుకుంటారు. లేకపోతే అడ్జర్నమెంటు పెట్టేయండి.

మిస్టర్ చెర్మన్ :—డేటు నిర్ణయం కాలేదు.

శ్రీ జి. శివయ్య :—ప్రాబ్లెం సీరియసుగా ఉంది.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—అందువల్లనే రూలు 74 క్రింద వచ్చింది. It is coming up and he will reply at that time.

Sri G. Siviah :—Please let us know the date at least.

శ్రీ జి అచ్చన్న :—డేటు చెప్పండి. When it is posted.

మిస్టర్ చెర్మన్ :—డేటు తొందరగానే వచ్చేటట్లు చేస్తాము. అది స్పీకరు గారు నిర్ణయం చేస్తారు. త్వరగా వస్తుంది.

Sri. G. Sivaiah :—The matter is very serious. It is a question of drinking water problem-Struggle for existence. If you cannot imagine our difficulty, what is to be done? There are no rains for the last 9 months. People are going in Pottur 2 miles or 8 miles away, but there is no water available. Kindly ask the Minister to give the date.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—రెవిన్యూ మినిష్టరుగారు ఎప్పుడు స్టేటుమెంటు యివ్వడానికి సిద్ధముగా ఉన్నారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—డ్రాటు వర్క్సుకి సంబంధించినంతవరకు అడ్మిటు అయినది. ఇవ్వాళో రేపో వస్తుంది. డ్రింకింగ్ వాటరుకు సంబంధించి ఐ డోంట్ హేవ్ లేటెస్టు రిపోర్ట్సు, సర్. దేవుడు మేలు చేసి వర్షాలు పడ్డాయి. కొన్ని చోట్ల చాలా బాగానే పడ్డాయి. పుత్తూరు తాలూకాలో అక్కడక్కడ కొన్నిచోట్ల క్లిష్టంగా ఉన్నమాట నిజం. సత్యవేడు కొన్ని ప్రాంతాలలో కూడా కష్టంగా ఉంది. అక్కడక్కడ యిబ్బందులు ఉన్నాయి. I do not have the latest reports. I will try to get the latest report. On the next working day, on 17th, I should be able to present some details.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడే మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. డ్రాట్ కండిషన్సు గురించి ప్రభుత్వం పుస్తకం ప్రకటించింది. Relief measures in a big way. అని ఉంది. పుస్తకాలు మాత్రం శాసన సభ్యులకు ఎవరికి సరఫరా చేయలేదు. చాలా ముఖ్యమైన విషయాలు ఉన్నాయి. తెలుసుకో తగినవి. విమర్శించతగినవి ఉన్నాయి. జిల్లాలో చేయవలసినవి ఉన్నాయి. ఇంత సమగ్రమైన పుస్తకాలను శాసనసభ్యులకు ఎందుకు సరఫరా చేయలేదో అర్థం కాదు. రెవిన్యూ మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకుని మామీద నమ్మకం ఉంచి మమ్ములను కాన్ఫిడెన్సులోకి తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—పుస్తకాలను మొన్ననే పంపించినాము. After I discussed with the officers, I felt some more information is to be added.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—సంవత్సరం ముందు ప్రింటు అయినవి.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఈ మధ్య కొన్ని ప్రింటు అయినవి.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—పాత పుస్తకాలు రాలేదు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—లేటెస్టుగా కొన్ని పుస్తకాలు తీసుకు వచ్చారు.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ :—అవి కూడా పంపించండి.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—పర్సస్‌గా నిలిపారని నా అనుమానం. రేపు యివన్నీ పంపకం చేస్తారా ?

శ్రీ కె. అచ్చన్న :—1968-69కి సంబంధించిన పుస్తకం యిప్పుడు ప్రకటన అయినది. ఇంతవరకు సభ్యులకు పంపకం చేయకుండా ఉండడానికి మళ్ళా అచ్చువేసిన తరువాత లోపాలున్నాయనేది గుర్తించి అట్టె పెట్టారా ? లేకపోతే ఏ కారణం వల్లనో సభకు తెలియచేస్తే మంచిది.

Sri P. Thimma Reddy :—I do not have any information about the books printed in the past. I will try to collect information and pass it to the House.

POINT OF INFORMATION

re : WANCHOO COMMITTEE REPORT

శ్రీ పి. వి. జి. రాజు :—ఇప్పుడు మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి సంబంధించిన చాలా ముఖ్యమైన విషయం. అప్పుడే పత్రికలో చర్చకు పార్లమెంటులో చర్చకు

వచ్చింది. ముఖ్యంగా వాంఛూ కమిటీ జూరిస్టులను మన స్టేటుకు సంబంధించిన తగాదా విషయంలో అప్పాయింటు చేశారు. కాన్‌స్టిట్యూషనల్ అమెండు మెంటు చేయవచ్చునా, చేయకూడదా అనే పాయింటుమీద చేయడానికి వీలు లేదన్నారు. వారి రిపోర్టువచ్చినట్లు ఆ రిపోర్టు నిన్న హిందూ పత్రికలో ఏలాలో లేట్ గాడిస్కషను జరిగింది. పార్లమెంటులో జరిగింది. ఈ సందర్భంలో మన స్టేటుకు సంబంధించినదానిలో యింత మూకీభావం అవలంబించడం అందులో ప్రత్యేకంగా డిప్యూటీ చీఫ్ మినిస్టరుగారిని కూడా మన స్టేటులో ఏర్పాటు చేశారు. వాంఛూ కమిటీ జూరిస్టు రిపోర్టు తయారైనది. కాపీలు మా ముందు పెట్టలేదు. కనీసం దానిని ఫాలో అవుతున్నారా, లేదా ? ఎంతవరకు ఫాలో అయినారు ? వారి అభిప్రాయం ఏమిటి ? కాపీలు ఎప్పుడు పెడతారు? డిస్కషనకి ఎప్పుడు అవకాశం యిస్తారు? తమద్వారా తెలుసుకోదలచుకున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—సి. ఎం. గారు యిప్పుడు యిక్కడ లేరు.

శ్రీ సి వి. కె. రావు :—ప్రత్యేకంగా ఈ సమస్యమీద డి. సి. ఎం. గారిని ఏర్పాటు చేశారు. ఆయన తుణ్ణంగా చదివి ఉండాలి. బాధపడుతూ ఉండి ఉంటారు. ఆ విషయం చెబుతారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— సి. ఎం. గారు వారి రిప్లయిలోపల యిది వరకే చెప్పారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—సభానాయకులు రోనియో తీయించి కాపీ సప్లయి చేస్తామన్నారు. అది ఏమయినా జరిగిందా ? ఎప్పుడు జరుగుతుంది ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—వారు అన్న ప్రకారం జరుగుతుంది.

శ్రీ సి వి. కె. రావు :—ఎప్పుడు జరుగుతుంది ?

మిస్టర్ చైర్మన్ :—ఎప్పుడు అనేది వారు అడుగుతున్నారు.

Sri J. V. Narasinga Rao :—As early as possible.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—ముఖ్యమంత్రిగారు వున్నప్పుడు రెయిజ్ చేయండి. వారు చెబుతారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—దీనిని గురించి అన్నిచోట్ల తర్జన భర్జనలు జరుగు తున్నవి. ఈ సమస్యకు సొల్యూషను చూడవలసినది మనమే. లేక వారా చూడవలసినది. ఆ కమిటీ యింపార్టెంటు అయినప్పుడు....are we not responsible before we dispurse to take some decisions in the matter or allow the matter to hang on till we meet during next session ?

శ్రీ వి. విమలాదేవి (చెన్నూరు) :— ముఖ్యమంత్రిగారి తరువాత బాధ్యత ఉప ముఖ్యమంత్రిగారిది కదా. వారు జవాబు చెప్పవచ్చును కదా అధ్యక్షా.

Sri J. V. Narsinga Rao :—Definitely, it will be placed on the table of the House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—లైబ్రరీలో 2 కాపీలు ఉన్నవి.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—లైబ్రరీలో 8 రోజుల క్రితమే కాపీ పెట్టారట. For information of the members two copies are placed in the library.

Sri C. V. K. Rao :—It should be placed on the table of the House and made available to the Members.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—శాసన సభలో చెబుతూ ప్రతి సభ్యునికి ఒక రోనియో కాపీ అందచేస్తామని సభానాయకులు అన్నారు. సభలో ఒక కాపీ పెడతామని అన్నారు. అన్నది కూడా మార్పుచేసి...

మిస్టర్ చైర్మన్ :—రెండు కాపీలు సభలో పెడతామని ముఖ్యమంత్రి గారు అన్నారట. అందరికీ యిస్తామని అన్నట్లయితే రోనియో కాపీలు అందరికి యిచ్చే విధంగా చూడాలని ఉపముఖ్యమంత్రిగారికి చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. నరసింగరావు : —లైబ్రరీలో పెడితే మీటింగు అయిపోయిన తరువాత కూడ చదువుకోనవచ్చుననే ఉద్దేశముతో అక్కడ పెట్టారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—మాకు 3, 4 కాపీలు మాత్రమే వచ్చినవి. వాటిలో 2, 3 కాపీలు లైబ్రరీలో పెట్టాము అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు : మీకు ఎప్పుడు వచ్చినవి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వారికి మనవి చేసిన మరునాడే పెట్టించాము.

శ్రీ ఎ మాధవరావు :— 2 కాపీలు లైబ్రరీలో పెట్టడము కాదు రోనియో కాపీలు మాకు యిస్తే ...

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇప్పుడు అది సాధ్యము కాదు. ప్రింట్ చేయాలన్నా, రోనియో చేయించాలన్నా చాల కష్టము.

Sri A. Madhava Rao :- If I remember correctly from the papers, what is stated in Wanchoo Report is that there is no possibility by constitutional methods. We have to probe into the matter and seek a solution about it.

మిస్టర్ చైర్మన్ : —దానిలో ఏమి ఉన్నదో చదవండి.

Sri A. Madhava Rao :- At least we must be in a position to be posted with facts and figures so that we may offer any solution which may be considered by the Government.

Mr. Chairman :—Copies are placed on the Table of the House and they are in the library available to the members at all times.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—పెద్ద రిపోర్టు కాబట్టి యివ్వడము కష్టము అనే కారణము వల్ల యివ్వకుండా పోతే సభ్యునియొక్క హక్కును భంగపరచడము అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. రీజినల్ కమిటీకి సంబంధించి ఏ సిఫార్సు ఎవరు ఎక్కడ చేసినా యిక్కడ ప్రతి సభ్యునికి దాని సంగతి ముందుగా తెలియపరచక పోతే సభ్యుని ప్రివిలేజి భంగపరచినట్లు అవుతుందా కాదా ? It must be supplied to everybody.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Just now, not possible.

శ్రీ ఎ మాధవరావు :—ఈ సమస్యకు పరిష్కారము కావాలా అక్కర లేదా ? Solution is most important At least we must have the opportunity to offer our suggestions.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ప్రతి సభ్యునికి ఒక కాపీ కావాలి

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అది సాధ్యము కాదు. ప్రింటు చేయించాలంటే...

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—సాధ్యము కాకుండా ఎట్లాపోతుంది. సభ్యులకు చెప్పకుండా కమిటీలను వేయడము సాధ్యమవుతుందే. ఆ కమిటీ చెప్పిన రిపోర్టులు సభ్యులకు యివ్వడము సాధ్యము కాదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— యిచ్చాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఎక్కడ యిచ్చారు ? లైబ్రరీకి వెళ్ళి ఎవరు చదువుకొంటారు ? ప్రతి సభ్యునికి కాపీ కావాలి. అవసరమైతే లీడరుతో కన్సల్ట్ చేయడానికి వీలుగా వుండాలి.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—తీసుకొని వెళ్లండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ప్రతి సభ్యునికి కాపీ యివ్వండి

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :—సాధ్యము కాదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—పౌల్యూషను కావాలా అక్కరలేదా ? దానిని గురించి ఆలోచించేదానికి అపర్చ్యూనిటీ వుండాలా అక్కరలేదా ? It is an important matter. At least we must have the opportunity to offer our suggestions.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వారికి ఆపర్చ్యూనిటీ వుంది. లక్షణముగా వెళ్ళి చదువుకోవచ్చును. యిబ్బందిలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అక్కడకు వెళ్ళి చదువుకోమంటారేమిటి ? ఎక్కడో కమిటీ వేయడానికి వారికి హక్కు ఏమి వున్నది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఎవరికి హక్కువున్నా, లేకపోయినా........

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఆ రిపోర్టు కాపీలను సభ్యునికి యివ్వవలసిన ధర్మము లేదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—బిజినెస్ అడ్వైజరీ కమిటీలో మాట్లాడుకొందాము. ప్రింటు చేద్దామా లేదా అనేది మాట్లాడుకొందాము.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—దాదాపు 4. 5 రోజులక్రితమే స్పీకరుగారికి నేను విజ్ఞప్తి చేసుకొన్నాను. వాంఛూ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చిందని అన్నారు. ప్రభుత్వము ఏదైనా నిర్ణయాలు తీసుకొనేముందు ఈ హౌస్ కాలూాపు అభిప్రాయాలు తీసుకోడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా లేదా అనే దానిపైన ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమైనా చెబితే బాగుంటుందని అన్నాము. తెలంగాణా, ఆంధ్ర వివాదాన్ని పరిష్కారము చేయడానికి అమమైన ఒక మోషనును ప్రతిపాదించబోతున్నాము. యిప్పుడు ఈ చర్చ రేనికి అని ఆ రోజున స్పీకరుగారు చెప్పారు. 8, 10 తేదీలు దాటిపోయినవి. ఆ మోషను ఏమిటో మనకు తెలియదు. ఎప్పుడు వస్తుందో మనకు తెలియదు. ఈ పరిస్థితులలో వాంఛూ కమిటీ రిపోర్టు

మీద ఈ హౌస్ వారికి అభిప్రాయాలు లేకుండా సరాసరి ప్రభుత్వము నిర్ణయము చేస్తుందా ? లేక చేసేముందు మా అభిప్రాయాలు కూడ తీసుకొంటారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—రెండు కాపీలు లైబ్రరీలో పెట్టాము. దాని మీద ఏమి నిర్ణయము చేయాలనేది ప్రభుత్వము ఆలోచించిన తరువాతగాని చెప్పడానికి లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—శాసనసభకు సంబంధించిన కొన్ని కార్యక్రమాలలో కొన్ని మార్పులు తీసుకొని రావాలనే ఉద్దేశ్యముతో శాసనసభ అనుమతిలేకుండా ఎక్కడో కమిటీని వేయడము జరిగింది. ఆ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చినది. లైబ్రరీకి వెళ్ళి చదువుకోండి అని మాకు చెప్పడము అంటే శాసనసభ్యులను అగౌరవ పరచడము తప్ప మరొకటి కాదు. ప్రభుత్వము నిర్ణయము తీసుకొనేముందు సభ్యుల వారికు అభిప్రాయాలు తెలుసుకొంటారా లేదా అంటే ఏమిచేయాలో ప్రభుత్వము దానిమీద ఆలోచించిన తరువాత చెబుతాము అంటే ఏమిలాభము ? అది పోస్టుమార్టమ్ అవుతుంది.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—ప్రభుత్వము తమ యాటిట్యూడ్ నిర్ణయము చేసుకొన్న తరువాత శాసనసభలో చెబుతారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—వారి యాటిట్యూడ్ నిర్ణయము కాకముందే శాసనసభ్యుల యాటిట్యూడ్ తెలుసుకొంటారా లేదా అనేది. వారి యాటిట్యూడ్ ఏమైనా కావచ్చును.

శ్రీ పి. వి. జి. రావు :—4 కోట్ల తెలుగు ప్రజలను కల్లోలపరుస్తున్న సమస్యపైన ఢిల్లీలోనో, మరెక్కడో కొన్ని కమిటీలను ఏర్పరిచారు. వాంఛూ కమిటీ అని, భార్గవా కమిటీ అని, హైపవరు కమిటీ అని ఏర్పరిచారు. ఇట్లా ఏర్పరచినట్లు మాకు తెలియచేయలేదు. పత్రికలు కొని చదువుకొని తెలుసుకోవలసిన దుర్గతి మాకు పట్టినది. నెలరోజులుగా సమావేశమవుతున్నప్పటికి యీ పరిస్థితులున్నవని తెలియచేయలేదు. మేము అడిగినమీదట లైబ్రరీలో 2 కాపీలు పెట్టామని చెప్పారు. భార్గవా కమిటీ, హైపవరు కమిటీ ఏమైనవి ? అవి ఏ దశలో వున్నవి ? సామాన్య పౌరునిగా కాకుండా శాసనసభ్యునిగా యిక్కడ వున్నాము. ప్రత్యేక హక్కును కలిగివున్నాము. దీనిని తృణీకరించి విషమ పరిస్థితులు తీసుకొని వస్తున్నారుకాని పరిష్కారానికి దోహదము చేయడములేదు అసలు ఏ కమిటీలను ఏర్పాటుచేశారనేది ఒక స్టేటుమెంటు యివ్వాలని కోరుచున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వాంఛూ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చినది అన్నారు. దాని కాపీలు సభ్యులకు సప్లయి చేయించడము న్యాయము. భార్గవా కమిటీ టరమ్ అక్టోబరువరకు ఎక్స్టెండ్ చేసినట్లు పేపర్సులో వచ్చినది. అది యదార్థమా ? మన ప్రభుత్వము కోరితే చేశారా ? లేక కేంద్ర ప్రభుత్వము వారే చేశారా ? అదికూడా చెప్పాలి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—వాంఛూ కమిటీ రిపోర్టుపైన శాసనసభ్యుల అభిప్రాయాలు తెలుసుకొనడము వుంటుందా లేదా అని అడుగుచున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— వాంఛూ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చింది. దాని కాపీ మాకు ఇప్పించండి భార్గవా కమిటీ టైమ్ ఎక్స్‌టెండ్ చేశారు అన్నారు. అది మీరు అడిగితే చేశారా? వారంతట వారు చేశారా అని అడిగాను. అది వదలిపెట్టి అడుగుతున్నాను అని లచ్చన్నగారు అంటే ఏమి చెప్పాలి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఆంధ్ర ప్రాంతంలో అంటకొని బాగా కలవర పరుస్తున్న సమస్యలమీద వేసిన కమిటీ రిపోర్టు వచ్చినపుడు—పేజీలు కొద్దిగా ఎక్కువ ఉన్నవనే దృష్టితో వాటిని సభ్యులకు అందచేయము అనిచెప్పటం సమంజసంగా కనబడటం లేదు. గవర్నమెంట్ ప్రెసులో వేగంగా ప్రింట్ చేయించి వాటి కాపీలు సభ్యులకు ఇవ్వటం కష్టం కాదు. అవి త్వరలో అందరికి సప్లయి చేస్తే సభ్యులు అది చదువుకొని తమ అభిప్రాయాలు చెబుతారు. గవర్నమెంట్ డెసిషన్ తీసుకొన్న తర్వాత ఇస్తామంటే దానివల్ల ప్రయోజనం ఉండదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అలాగే– 17వ తేదీనో, 18వ తేదీనో బల్లపైన పెడతాము. దానిని బాగా క్షుణ్ణంగా చదవండి.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—అన్ని కాపీలు సప్లయి చేయిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అన్ని కాపీలు.

شری سلطان صلاح الدین اویسی - مسٹراسپیکرسر - میں آپ کے علم میں ایک چیز لانا چاھتا ھوں - یہ دیکھئیے ایک پمفلٹ شائع کیا گیا کمیونل ٹنشن پیدا کرنے کیلئے - اسمیں مسلمانوں سے کہا گیا ھیکہ وہ بھارت کے غدار ھیں - وہ بھارت چھوڑدیں ھندوستان چھوڑدیں - مساجد کو کیوں نماز پڑھنے کے لئے آتے ھو - نام تو مجھے پڑھا نہیں جارھا ہے - کوئی ویدبھوج ھیں -

శ్రీ అహమ్మద్ హుస్సేన్ :—అది మార్వాడీ ప్రెస్‌లో ప్రింట్ అయింది అది చూడండి.

Mr. Chairman :—Please pass it on to the Chief Minister. He will take necessary action.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—భార్గవా కమిటీ సంగతి వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు అడిగారు. దానిని గురించి ఏమి చెబుతారు?

Sri K. Brahmananda Reddy :—I have no information.

CALLING ATTENTION TO MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: INADEQUATE RELIEF GIVEN TO CYCLONE AFFECTED PEOPLE OF MADHIRA, KHAMMAM AND YALLANDU TALUQS OF KHAMMAM DISTRICT.

శ్రీ జి. సత్యనారాయణరావు (ఎల్లందు) :—అధ్యక్షా, మేనెల 17, 20 తేదీలలో ఖమ్మంజిల్లాలో మధిర, ఖమ్మం, ఎల్లెందు తాలూకాలలో తుఫాన్ ఎక్కువగా వచ్చింది. దానిఫలితంగా బుచ్చిరెడ్డిపాలెం, మీనవోలు, బ్రాహ్మణపల్లి, మల్లారం జాగర్లమూడి మొదలైన 25 గ్రామాలు బాగా దెబ్బతిన్నవి. బుచ్చిరెడ్డిపాలెం, మీనవోలు గ్రామాలు పూర్తిగా కొట్టుకుపోయాయి. తాటి ప్రమాణమంత నీరు వచ్చి ఇండ్లు కొట్టుకుపోయాయి. బుచ్చిరెడ్డిపాలెంలో కొన్ని పశువులు డాబాలపైకి ఇళ్ళపైకి ఎక్కి క్రిందకుదూకి చనిపోయాయి. పశుగ్రాసం పంటలు నష్టమైనది. ప్రజలయొక్క నష్టం జరిగింది. చాలామంది చనిపోయారు, అపుడు ముఖ్యమంత్రిగారు, ఎ. పి. సి. సి. ప్రెసిడెంట్‌గారు, ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు, రెవెన్యూ మంత్రిగారు, డా. కె. యల్. రావుగారు వచ్చారు. చాలా సింపతీ చూపించారు. బ్రాహ్మణపల్లి, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం రైతాంగం ఖమ్మం జిల్లాలో 150, 200 రూ.లు ఫ్రీగా గ్రాంటుగా ఇచ్చారని, గుంటూరుజిల్లాలో 800, 850 రూ.లు ఇచ్చారని కంప్లెయింట్ చేశారు గుంటూరులో ఒక కాలనీ కట్టిస్తున్నారని బుచ్చిరెడ్డిపాలెం మీనవోలు గ్రామప్రజలకుకూడ ఒక కాలనీ కట్టించాలని ఆ గ్రామాల రైతాంగం 6, 7గురు నా వద్దకువచ్చి చెప్పుకొన్నారు కాబట్టి వారికి అక్కడ ఒక కాలనీ కట్టించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వైరా సర్‌ప్లస్ వాటర్ వల్ల 20 మైళ్ళ ప్రాంతంవరకు—అక్కడ భూమి కొట్టుకుపోయి దెబ్బతిన్నది. ఇసుక మేటలువేసి భూములు చెడిపోయాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వం తక్షణమే అక్కడకు ఫ్రీగా బుల్‌డోజర్స్ సప్లయిచేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం అప్పుడే బుల్‌డోజర్స్‌పంపిస్తామన్నారుగాని ఇప్పటివరకు పంపకపోవటం వల్ల అక్కడి రైతులు పూర్తిగా వ్యవసాయం చేసుకోలేకుండా పోతున్నారు. కాబట్టి అక్కడి రైతులు తమ భూములను మంచిగాచేసుకొనుటకు వెంటనే ఫ్రీగా బుల్‌డోజర్స్ సప్లయిచేయాలని కోరుతున్నాను మధిర తాలూకాలో పంపుసెట్స్ పూర్తిగా కొట్టుకుపోయాయి. ఒక నెలకొరకు బకాయిలు పూర్తిగా తీసివేశారు. వారు ఇప్పటివరకు పంపుసెట్స్ పెట్టుకోలేదు. అయినప్పటికి బకాయిలు ప్రభుత్వంవారు పూర్తిగా వసూలుచేస్తున్నారు. ఎలక్ట్రిసిటీ చార్జీలు బకాయిలు నిర్దాక్షిణ్యంగా వసూలుచేస్తున్నారు. అది పూర్తిగా తీసివేయాలి. భూములు దెబ్బతిన్నవారికి అప్పులు ఇస్తామన్నారు: విత్తనాలు ఇస్తామన్నారు. మొదలు 1500 రూ.ల వరకు ఇచ్చేవారికి సర్టిఫికేట్ తీసుకోము అన్నారు. కాని తర్వాత ఇపుడు సర్టిఫికేట్ కావాలంటున్నారు. వారు తహశీల్ ఆఫీసుకువెళ్ళి, అక్కడనుండి సబ్‌రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసుకు వెళ్ళి అక్కడ 60 పైసలకు ఫారమ్‌తీసుకొని సబ్‌రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులో చక్‌మెమోలు తీసుకొనేవరకు ఎన్నో ముడుపులు మామూళ్లు చెల్లించుకోవలసి ఆ రైతులు చాలా బాధపడుతున్నారు. 1500 రూ.లు లోన్ పొందే రైతాంగానికి ఎట్లాంటి సర్టిఫికేట్ లేకుండా ఇవ్వాలని

కోరుతున్నాను 1500 రూ.లు ఇచ్చేవారికి, వారే స్వయంగా తహశీల్ ఆఫీసుకు వెళ్ళి, సబ్ రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసుకు వెళ్ళి సర్టిఫికేట్ వారే తెచ్చుకొనే పక్షంలో రైతాంగానికి సులభంగా అప్పులు దొరికే అవకాశం ఉంటుంది. 88-ఇ, 87-ఎ, క్రింద డిక్లేర్ అయిన భూములకు అప్పులు ఇంతవరకు దొరకటంలేదు. ఆ భూములకుకూడ తక్షణమే వారికి లోన్స్ ఇచ్చే అవకాశాలు పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. బుచ్చిరెడ్డిపాలెం బాగా దెబ్బతిన్నది. అక్కడ ఒక మోడల్ విలేజ్ తయారుచేయాలని కోరుతున్నాను. బుల్ డోజర్స్ వెంటనే అక్కడ ఫ్రీగా సప్లయిచేయాలని కో.. తున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీ చార్జెస్ పూర్తిగా తీసివేయాలని కోరుతున్నాను. 500 రూ లు అప్పుయి ఇచ్చేటపుడు బిల్లు స్వరూపంలో ఇస్తున్నారు. వారు డి. టి. ఒ. కు స్టేట్ బ్యాంక్ కు వెళ్ళాలి. అందులో చాలా కష్టాలు ఉన్నవి. వారికి ఇచ్చే డబ్బు-డబ్బు స్వరూపంలో ఇన్ స్టాల్ మెంట్స్ మీద కాకుండా ఒకే పర్యాయం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. 1500 రూ లోపు ఋణాలు ఇచ్చేవారికి సర్టిఫికేట్ లేకుండా చేయాలని కోరుతున్నాను. తహశీల్ ఆఫీసుకు వెళ్ళి ప్రత్యేకంగా వారే సర్టిఫికేట్ తెచ్చుకొనేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ ఇచ్చే డబ్బు బిల్లు స్వరూపంలో కాకుండా డబ్బు స్వరూపంలో ఒకేపర్యాయం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Thimma Reddy:– Due to heavy downpour of cyclonic rain from 18-5-69 to 21-5-69, as many as four taluks of Khammam District i. e Khammam, Madira, Yellandu and Kothagudem suffered extensive damage, the cyclone having claimed 67 human lives in District and about 33,000 houses collapsed. In addition, about 10 000 heads of cattle and 20,000 head of sheep perished or were washed away. 528 irrigation sources were damaged in addition to a good number of roads and buildings. Besides, there was extensive damage to the crops also. The total loss is estimeted at about Rs. 11 12 crores

Government undertook speedy and effective relief measures. A sum of Rs 22,000 was given as cash relief to the survivors of the bereaved families ranging from Rs. 250 to Rs. 1,000 in each case. A sum of Rs. 10.88 lakhs has so far been spent in the District towards cash relief to the damaged houses. Of the 528 irrigation sources damaged, repairs to 432 works have already been completed; 57 works have been brought to an advanced stage and the remaining works are in progress. Repairs to roads and buildings are also in progress. So far loans to the tune of Rs. 38 lakhs for reclamation of sand-cast lands and Rs. 5.17 lakhs for purchase of seed fertilizers etc. have been disbursed. In addition, supply of free clothing to needy persons and free supply of sheep and she-buffalos have been undertaken. The relief measures are still continuing under the supervision of responsible officers and the Government will certainly consider sympathetically the question of provision of additional funds if the situation warrants it. It is also proposed to review the imple-

mentation of the relief measures and ascertain the obstacles, if any, to the speedy implementation of the relies measures with a view to removing them at the Conferen e to held at Hyderabad shortly.

A meeting is to be held on 17th and 18th. The Collectors of all the four districts are attending and the Heads of the different Departments involved in affording flood relief will also be present. I am requesting the legislators of the Assembly and the Council and the concerned Ministers also to attend. I would request all the Members to participate in the discussions and give the Government their considered suggestions and then certainly we shall do our best.

As regards the allegation that the District of Guntur has been given larger relief when compared to Khammam, the fact is that while the total loss in Khammam District was Rs. 11.12 crores, the total loss in Guntur District is estimated to be Rs. 60.31 crores, i.e. about 5 times more. This naturally entails execution of relief measures in Guntur District on a much wider sc le.

శ్రీ జి. సత్యనారాయణరావు :—300-350 రూపాయలవరకు గుంటూరు జిల్లాలో అన్నారు. మా వద్ద 150 నుంచి 200 రూపాయలవరకు యిచ్చారు. దాని విషయంలో రెవెన్యూ మినిష్టరుగారు పరిశీలించి యిక్కడ కూడ అలాగే యిప్పించాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Thimma Reddy :—We shall meet on the 17th and 18th and dicuss all the points.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—350 రూపాయలు గుంటూరు జిల్లాలో యిచ్చారు అన్నారు. ఎక్కడ యిచ్చారో తెలుసుకోవాలి.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి :—ఈ విషయం పేపరులో వచ్చినది, గుంటూరులో ఆ రకంగా యిచ్చారని. ఖమ్మంలో మనకు ఎందుకు యివ్వడం లేదు? అట్లాంటి దురభిమానం మా ప్రాంతంలో రెచ్చగొట్టారు. మేము ఖమ్మంలో కూడ చూశాము, అక్కడ గాదిడ పోతే 200 రూపాయలు యిస్తున్నారు. యిక్కడ గుడిసె పోతే 50 రూపాయలు యిస్తున్నారనేది రేడియోలో కూడ చెప్పారు. చెప్పలేదనేది కాదు యాక్చుయల్‌గా మేము అనుభవించినటువంటి విషయం.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అన్ని విషయాలు చర్చించేదానికి అవకాశం వుంటుంది.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—అది సరే. మీరు యిప్పుడు అది క్లారిఫై చేస్తే బాగా వుంటుందని వారి వుద్దేశ్యం. అక్కడ యిక్కడ డిఫరెంట్‌గా యిస్తున్నట్లుగా వుంటే........

Sri P. Thimma Reddy :—I cannot clarify. I do not have information.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—మా తాలూకాలో 25 వేలు ఇళ్ళకు యిచ్చారు. 160 పైన దమ్మిడీకూడ యివ్వలేదు.

re : NOTICE SERVED BY THE COMMISSIONER OF MUNICIPAL CORPORATION OF HYDERABAD ON THE CITIZENS FOR COLLECTIONS OF TAX AS "RE-ASSESSMENT"

شری خواجہ نظام الدین ۔ جناب اسپیکر صاحب ۔ مجلس بلدیہ کی طرف سے ری اسسمنٹ کے نام پر عوام کو بے انتہا پریشان کیا جارہا ہے۔ یہ بات میں آپ کے علم میں لانا چاہتا ہوں کہ مجلس بلدیہ کے قانون کے تحت ایک سپریم باڈی ہے جو جنرل باڈی کہلاتی ہے ۔ اسکے بعد کارپوریشن کی کونسل اسکے بعد اسٹینڈنگ کمیٹی پھر اسکے بعد کمشنر کا درجہ ہوتا ہے۔ لیکن سپریم باڈی اور اسٹینڈنگ کمیٹی کے منشا کے خلاف آج حیدرآباد میں عوام کے نام نوٹسین جاری کیگئی ہیں اور ترقیات کا عمل جاری ہے۔ مجلس بلدیہ کے قانون میں اسکی اجازت نہیں دیگئی ہے۔ عوام پر ۱۰ تا ۵۰ گناہ زیادہ ٹیکس اضافہ کیا گیا ہے۔ آج ری اسسمنٹ کے نام پر بلدیہ کی طرف سے مکانوں کے ٹیکس میں بے انتہا اضافہ کیا گیا ہے۔ عوام چیخ و پکار کررہے ہیں۔ مجلس بلدیہ کی طرف سے اعلان ہوتا ہے کہ اسیسر اور کلکٹر کے پاس درخواستیں دیجائیں۔ جب درخواستیں دیجاتی ہیں تو تین سال تک پنڈنگ میں رکھا جاتا ہے۔ اور اسکے بعد جو فیصلہ کیاجاتا ہے اوسکے تحت صرف ۱۰ تا ۱۵ فیصد معاف کیا جاتا ہے۔ مثال کے طور پر میں کہونگا کہ اگر ایک مکان کا ٹیکس (۱۰۰) روپیہ ہے تو اوسکو بڑھا کر (۱۳۷) روپیہ کردیا گیا جب اسیسر یا کلکٹر کے پاس درخواست دیجاتی ہے تو صرف ۱۰ فیصد کی کمی کیجاتی ہے یعنی (۱۳۷) روپیہ کو (۱۲۷) کیا جاتا ہے۔ یہ کونسی کمی ہوئی ۔ حالات اس قابل نہیں کہ آج عوام اتنا زیادہ ٹیکس ادا کرسکیں۔ ہر طرف بیروزگاری اور پریشانی پھیلی ہوئی ہے۔ میں چاہونگا ہمارے منسٹر صاحب کارپوریشن کے نظم و نسق کی جانچ کریں اور ترقیات کے عمل کو روکیں۔ اور تین تین سال کا بقایا نکال کر ترقیات کا جو عمل کیاجارہا ہے اوسکو منسوخ کریں ۔ میری خواہش ہے کہ ایوان اس مسئلہ پر سنجیدگی سے غور کرے اور عوام کو اس مصیبت سے نجات دلائے ۔

శ్రీ అహమ్మద్ హుస్సేన్ (సీతారాంబాగ్) :— అధ్యక్షా, కార్పొరేషన్ ఒక బాడీ యున్నది. అందుకు మంత్రిగారు వారు వున్నారు. కార్పొరేషన్‌లో టాక్స్ రీ-ఎసెస్‌మెంట్ అనేదానిని గురించి కార్పొరేషన్ జనరల్ బాడీ యునానిమస్‌గా డెసిషన్ తీసుకొన్నది. టాక్స్ యింత పెంచకూడదని, 80 రూపాయలు ఇంటికి బాడుగ రాదు. ఆ ఇంటికి పాత టాక్స్ 8 రూపాయలు వుంటే ప్రజంట్ రీ-ఎసెస్‌మెంట్ తీసుకొని వెళ్ళి 200, 800 రూపాయల పైచిల్లర టాక్స్ వేశారు. ఒక రూపాయికి 100 పెంచారు. అక్కడికి వెళ్ళి అప్లికేషన్ యిస్తే కమిషనర్ డెలిగేట్ చేసిన పవర్స్‌లో 25 పర్సంట్ తగ్గించడానికే వాళ్ళకు పవర్ ఉన్నదని చెపుతున్నారు. 25 పర్సంట్ తీసివేస్తే 75 రూపాయలు మిగిలింది దానికి నా లాంటివాడు ఇన్‌ఫ్లుయన్స్ పట్టి తీసుకొని వెడితే 40 పర్సంట్ అని అసిస్టెంట్ కలెక్టర్ చేశారు. కమిషనర్‌గారు దానిని అగ్రి చేసుకొంటారు. ఎంత మోసము, అన్యాయము జరుగుతున్నది ఓల్డ్ సిటీలో యిళ్లు అన్నీ కూలిపోతున్నాయి. మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ హక్కు ఏమంటే— డ్రైనేజ్ ఫెసిలిటీస్, వాటర్ ఫెసిలిటీస్, ఎలక్ట్రిసిటి ఫెసిలిటీస్ యిచ్చి టాక్స్ కలెక్షన్ తీసుకోవాలి. డ్రైనేజ్ ఫెసిలిటీస్ లేదు డ్రైనేజ్ వసూలు చేస్తు అదిగాక 10 రూపాయలకు 100, 200, 400 రూపాయలు వేస్తే ఎక్కడ నుంచి పేదవాళ్లు తెచ్చి యిస్తారు చెప్పండి. మినిష్టరుగారికి స్వంత ఇల్లు లేదు. గవర్నమెంటు యింట్లో ఉంటారు, వారికి ఏమి తెలుస్తుంది? టాక్స్‌లో ఎంత బాధ యున్నది. క్రొత్త క్రొత్త ప్రాంతాలలో యింటికి రెంటల్ బేసిస్ మీద వేస్తే ఫరవాలేదు. రెంట్ లేదు ఏమి లేదు. ఓనర్ ఆక్యుపేషన్ యింటికి ఏమి చెబుతారు? ఒక ఇల్లు వున్నది అనుకోండి. దీనికి వెయ్యి రూపాయలు బాడుగ రావచ్చు కనుక వెయ్యి రూపాయలపైన మూడు వేల రూపాయలు ఏడాదికి యివ్వాలి అంటారు. స్వంతంగా వున్నప్పుడు వెయ్యి రూపాయలు అసెస్‌మెంట్ ఎలా చేస్తారు? దానిని గురించి చర్య తీసుకోలేదు, గౌరవనీయ మంత్రిగారు ఈ పద్ధతిని తీసివేసి పబ్లిక్ ఫెసిలిటీస్ కలుగజేయాలి. కార్పొరేషన్ యాక్టులో ఒక రూల్ ఉన్నది. నేను వెయ్యి రూపాయలు అద్దె తీసుకుంటున్నాను. యివ్వాళ నన్ను పట్టారు. నేను 10 సంవత్సరాలనుంచి తీసుకుంటున్నాను. ఇవ్వాళ నన్ను పట్టించిన తరువాత తీసుకోవాలిగాని మూడు సంవత్సరాల క్రితం నుంచి బకాయిలు తీసుకోడానికి కార్పొరేషన్ యాక్టులో లేదు. కాబట్టి మంత్రిగారు ఆర్డరు క్యాన్సిల్ చేయించవలె. మూడు సంవత్సరాలనుంచి టాక్సెస్ బకాయిలుతీసి వాళ్ళమీద వారంట్ తీసుకొనివచ్చి వాళ్ళ గిన్నెలు, కుండలు తీసుకొని వెడుతున్నారు. తిండికి గతిలేదు. వాళ్ళ గిన్నెలు, కుండలు తీసుకొని వెడితె ఎక్కడనుంచి టాక్స్ తెచ్చి యివ్వగలరు? దీని విషయంలో మంత్రిగారు ఏమి చెబుతారు?

The Minister for Municipal Administration (Sri N. Chenchurama Naidu):—According to the provisions of Section 226 (3) of the Hyderabad Municipal Corporation Act, 1955, a new assessment shall be prepared once in every four years. When the rateable value undergoes any revision, a special notice has to be issued to the parties calling for objections, if any, regarding the proposed revision of the rateable values of the properties. Appeals, if any, received on the issue of such notices are disposed of by the Commissioner and other Officers under the Commissioner according to the powers delegated to these officers. If tax-payers are disatisfied with the decision of the Commissioner or other Officers they can go in appeal under Section 288 before the Chief Judge, Small Causes Court.

To augment the financial resources of the Corporation, the Standing Committee in its resolution No. 1124 dated 16-6-62 and the General Body in its resolution No 207 dated 2-8-62 had approved the re-assessment scheme. The Standing Committee in its resolution No 702 dated 17-2-68 and No. 860 dated 27-3-68 had also approved the scheme of re-assessment once in four years. Government have also appointed a Chief Valuation Officer and 12 Valuation Officers for this purpose which are doing the work under the provisions of the Act.

As can be seen, the work of re-assessment is taken up and carried out strictly as per the provisions of the Act and not done arbitrarily and adequate opportunities are afforded to the aggrieved to go in appeal against the revised assessment. The total increase in property tax in 1968-69 and 1969-70 is about Rs. 20 lakhs and the estimated property tax demand for 1969-70 is about Rs. 1,77 crores and the estimated receipts include the increase due to re-assessment of property. The re-assessment is done over the entire cities of Hyderabad and Secunderabad and is not confined to the Old City. The re-assessment work has been taken up according to the provisions of the Act and has no connection with the law and order situation as stated in the motion.

శ్రీ అహమ్మదు పాల స్పీకర్ :—మంత్రిగారు సిటీ సివిల్ కోర్టుకు పొమ్మంటున్నారు. మీ యింటికి పందరూపాయిలు వుండే దానికి రెండు వేల రూపాయలు టాక్సు వేస్తే మీరు కోర్టుకుపోతారా? అసలు వానికి ఏ పవర్సు డెలిగేట్ చేశారు? వాడు అక్కడ లంచం తీసుకుని ఎన్ని వేలయినా వేస్తాడు. మీకు ఒక పెటిషన్ అయినా వచ్చినా, దీని పైన? ప్రైంమినిస్టర్ గారివద్దనుంచి ఏమైనా వచ్చిందా? హైదరాబాద్ పేటివ్. ఓల్డు సిటీలో వుండే ఒకాయన ప్రైంమినిస్టర్ గారికి చెప్పుకున్నాడు. ఎనభై రూపాయిలు యింటి అద్దె వస్తే ఆరువందల రూపాయలకుపైగా వేసి, అతన్ని కోర్టుకు పొమ్మంటే యిదేమి న్యాయం? నేను ఎం. ఎల్. ఎను, కౌన్సిలర్ను కూడా. మంత్రిగారు నా వెంటవచ్చి చూస్తారా? రండి, విజిట్ చేయండి. అక్కడ యదార్థ పరిస్థితి ఏమిటో

తెలుసుకోండి. వారి ఇష్టం వచ్చినట్లుగా టాక్సు వేసి, కోర్టుకు వెళ్లవచ్చును గదా అని మంత్రిగారు అనడం న్యాయం కాదు. రండి, చూడండి. నేను చెప్పినది గనుక యదార్థం గాకపోతే నేను రిజైన్ చేస్తాను; లేకపోతే వారు కాబినెట్ నుండిపోతారా? వచ్చి చూడండి. అంతా కరప్షన్, లంచాలు యివ్వకపోతే రెట్టింపుగాకుండా, పదింతలు ఎక్కువ చేస్తుంటే యింక వారేమి చేయాలి? చెప్పండి, దీనికి బాధ్యులు ఎవరు? దానిపై ఏమి చర్యతీసుకుంటారు? నా వెంటవచ్చి చూస్తారా? చెప్పండి. నా వెంట వచ్చి చూడండి. ఒక కమిటీని ఫారమ్ చేయండి. ఈ రి ఎసెస్‌మెంట్ ఏ విధంగా జరుగుతున్నదో పరిశీలించ డానికి ఒక కమిటీని వేయండి.

శ్రీ ఎస్. చెంచురామనాయుడు :—వాల్యుయేషన్ ఆఫీసర్ ఒక యింటికి అసెస్‌మెంట్ వేసిన తరువాత, దానిపై అప్పీలుకు చీఫ్ వాల్యుయేషన్ ఆఫీసర్ వున్నారు.

శ్రీ అహమ్మద్ హుసేన్ :—వారికి ఏమి పవర్ యిచ్చారు? 40 పర్సెంట్ రెడ్యూస్ చేయడానికి పవర్స్ యిచ్చారు. అసలు నేను చెప్పేది మంత్రిగారు అర్థం చేసుకోవడం లేదు, పందరూపాయిలు నా యింటికి టాక్సు అయితే దానికి వాడు వెయ్యి రూపాయిలు టాక్సు వేస్తున్నాడు; చీఫ్ వాల్యుయేషన్ ఆఫీసర్‌కు పెట్టుకుంటే 40 పర్సెంటు రిడక్షన్ చేస్తాడు అంటే ఆరువందలు టాక్సు అంటాడు. వందరూపాయిలు కట్టవలసిన నేను ఆరువందలు కట్టమనడం ఏమి న్యాయం? చెప్పండి, యిదేమి న్యాయం? దీనిగురించి ఒక స్పెషల్ కమిటీని వేయండి. లేకపోతే మంత్రిగారిని వచ్చిచూడమనండి.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—ఒక క్రైటీరియా ప్రకారం, ఒక బేసిక్‌పైన యీ అసెస్‌మెంటు అనేది జరుగుతుంది. అంతేగాని, ఆర్బిట్రరీగా వారి యిష్టం వచ్చినట్లుగా చేయడానికి వీలువుండదు.

శ్రీ అహమ్మదు హుసేన్ :—ఆ బేసిస్ ఏమిటో చెప్పండి. ఏ క్రైటీరియా ప్రకారంగా వారు వేస్తున్నారో మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—వారిని అడిగితే చెబుతారు, ఏ బేసిస్ పైన వేసేది. ఇవాల్యుయేషన్ ఆఫీసర్ వేసినవారువాత, దానిపైన అప్పీలుకు చీఫ్ ఇవాల్యుయేషన్ ఆఫీసర్ వున్నారు. లాస్ట్ అప్పీలు, కోర్టు వున్నది. గవర్నమెంటు దీనిలో ఇంటర్‌ఫియర్ కావడానికి వీలులేదు.

శ్రీ అహమ్మదు హుసేన్ :—మరి ఎవరు ఇంటర్‌ఫియర్ కావాలి?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామనాయుడు :—కోర్టు వున్నది.

శ్రీ అహమ్మద్ హుసేన్ :— నేను చెబుతున్నదానికి మంత్రిగారు మరో రకంగా అనుకోవద్దు. వంద రూపాయలు వున్నదానిపై వెయ్యి రూపాయలు వేస్తున్నారు. దీనిని ఏ పద్ధతిపై, ఏ బేసిస్‌పైన వేస్తున్నారు?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :— అప్పటి పరిస్థితినిబట్టి, ఇవాల్యుయేషన్‌లో హెచ్చించి వుంటారు. దానికొక బేసిస్ వుంటుంది.

శ్రీ అహమ్మద్ హుసేన్ :— ఇది చాలా అన్యాయం.

شری سلطان صلاح الدین اویسی — یہ بہت اہم مسئلہ ہے۔ منسٹرصاحب کو خود نہیں معلوم کہ کس بیسس پر یہ ٹیکسس بڑھائے۔ پانچ روپیہ کے ٹیکس کو بڑھا کر پینتالیس روپیہ کردیا گیا ہے۔ اس سلسلہ میں کئی درخواستیں آئی ہیں۔

Mr. Chairman :—The hon. Minister said that there is a procedure and machinery laid down.

شری سلطان صلاح الدین اویسی — کئی مرتبہ منسٹر صاحب کی نوٹس میں اسکو لایا گیا۔ اب ہم اسکو هاوز میں لارہے ہیں۔ اسکی وجہ سے سارا حیدرآباد پریشان ہے۔

Mr. Chairman :—You have brought it to the hon. Minister's notice and he will look into it.

شری سلطان صلاح الدین اویسی — اسپر ڈسکشن کے لئے آپ تھوڑا سا وقت مقرر کیجئے۔ پورا هاوز چاهتا ہے کہ اسپر ڈسکشن ہو۔

Mr. Chairman :- The hon. Minister will look into it.

شری سلطان صلاح الدین اویسی — اگر منسٹر صاحب راضی ہیں تو یہ ہوسکتا ہے۔

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—రూలు వున్నదని మంత్రిగారు అంటున్నారు రూలు లేదని గౌరవసభ్యుడు చెబుతున్నారు. ఇందులో ఏది నిజంో తమరు చెప్పండి.

శ్రీమతి టి. సరోజినీ దేవి (మలక్‌పేట) :—అహమ్మద్ హుసేన్‌గారు చెప్పిన మాట నిజం. నేను ఒక చిన్న ఎగ్జాంపుల్ చెబుతాను. సైదాబాద్ కాలనీలో రెండు లైన్ల ఇళ్ళు వున్నాయి. లెఫ్టు తట్టున ఉన్న ఇళ్ళకు ఒక విధంగా వేస్తున్నారు; రైట్ తట్టునవున్న ఇళ్ళపై మరొకరకంగా వేస్తున్నారు. అంతా ఒకటే లైన్, అన్నీ శ్రీరాంకుచెమెంట్ హౌసెస్. మినిస్టర్‌గారికి చెప్పాము, చూస్తామన్నారు. రెండున్నర సంవత్సరాలైంది. ఇంకా చూస్తూనే వున్నారుగాని, అక్కడ చేసింది ఏమీ లేదు. అది వారి తప్పు అని నేను చెప్పడం

లేదు. రూలును స్పెసిఫిక్‌గా ఫాలో చేయడమనేది లేదు. ఒక ప్రక్కన యాభై రూపాయలు వేస్తున్నారు, మరొక ప్రక్క ఇళ్లకు 120 రూపాయలు వేస్తున్నారు. మంత్రిగారికి చెబితే కమీషనర్ గారిని పిలిపించి మాట్లాడినారు. వారు కూడా మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగానే కోర్టుకు పోవాలి అంటున్నారు. అందరూ కోర్టుకు వెళ్లగలిగిన స్థితిలోనే వుంటారా? నేను ఒక విషయం చెబుతాను. My son who is living in a house was assessed Rs. 200 ఆయన వుండే యింటికి, మూడు వందల రూపాయల వాల్యూగల యింటికి 1800 రూపాయలు వేశారు. Where to say, what to say, who to ask? అక్కడ ఒక విచిత్రమైన పరిస్థితి ఉన్నది.

Mr. Chairman :—The hon. Minister will look into it.

Smt. B. Sarojini Devi :—'Looking into' won't solve the problem.

Mr. Chairman :—By discussion also we won't solve the problem. He has got to take action through the Corporation and through the Department. You have brought it to the notice of the Government.

Sri B. Ratnasabhapathi :—Merely bringing it to the notice of the Government is no use. There is a specific statement here. Whether the charges brought to his notice are correct or not is the question. There is a clear discrimination here.

ఒక హౌస్‌కు ఒకరకంగా, యింకొక హౌస్‌కు యింకొకరకంగా వారు వేస్తున్నట్లుగా గౌరవ సభ్యుడు చెప్పారు. ఆమెగారు దానిని కన్‌ఫర్మ్ చేశారు. మంత్రిగారు మాత్రం ప్రొసీజర్ వుంది అంటున్నారు.

And it is an injustice. Therefore, when it is brought to the notice of the hon. Minister it is not mere looking into it. How far has he succeeded in setting right this is the question. He says there is a procedure. The whole thing is a contradiction. It has got to be cleared now. On a mass scale such things are happenning

శ్రీ అహమ్మద్ హుసేన్ :—జనరల్ బాడీ నుండి రిజల్యూషన్ పాస్ చేసి పంపించడం జరిగింది. వారు ఆ రిజల్యూషన్‌ను కూడా ఖాతరు చేయడంలేదు.

Smt. Godfrey (Nominated Anglo-Indian) :—If these poor people who are trying to eke out their existence have to pay heavy taxes, I do not know how they can do. They were paying Rs. 2.50 some time ago and now they are asked to pay Rs 45. I think it is very difficult for the poor poeple to live in their houses. If they sell the houses they cannot go elsewhere. I think Government should take some lenient view atleast to let the poor people live and pay lower taxes.

Mr, Chairman :—Let the hon. Minister say if he has any further information.

Sri B· Ratnasabhapathi :—Let the hon. Minister pay attention to this and let him be pleased to place a statement on the Table of the House.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు :—ఎక్స్ మేయర్‌గారు యీ విషయాన్ని చెబుతున్నారు. మంత్రిగారు దీనిపై సమాధానం యివ్వాలి.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :—ఒక యింటికి ఒక యింటికి పక్షపాతం చూపిస్తున్నారనేది యింతవరకూ ఎప్పుడూ వారు నా దృష్టికి తీసుకురాలేదు. కాకపోతే టాక్సు ఎక్కువ వేస్తున్నారని చెప్పారు. On the whole there is an increase in the tax.

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy :—I am sorry to contradict, Sir. With much obedience, I would like to say that I have brought it to his notice. He has been very kind enough to call the Commissioner to his office and he said he would look into it. It has been 2 1/2 years. He might have forgotten. That is a specific case. It is a fact that I have brought to his notice and he was very kind to say that he would look into it. But this 'looking into' business has become very dangerous, Sir. I do not know where it is going to lead us. It is not his fault. It has become the habit ..

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :—ఒక ఇంటికి ఒక ఇంటికి పక్షపాతంగా వేశారని నా దృష్టికి తీసుకురాలేదు. ఎక్కువగా వుందని చెప్పడం జరిగింది. దీనిని కన్సిడర్ చేయాలని కమిషనరుకు చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ అహమ్మద్ హుస్సేన్ :—కార్పొరేషన్ జనరల్ బాడీనుండి ఏదైనా రిజల్యూషను వచ్చిందా ?

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :—వేరే రిజల్యూషను ఏమి లేదు.

శ్రీ అహమ్మద్ హుస్సేన్ :—మీవద్దకు వచ్చి రిప్రెజెంటు చేసినట్లు నావద్ద వుంది.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :—ఎక్కువగా టాక్సు వుందని జనరల్ కంప్లయింటు చేశారు.

శ్రీ సి. గోవర్ధనరెడ్డి :—మా తెలంగాణా సభ్యులు విపరీతంగా టాక్సు లున్నాయని బాధపడుతున్నారుకదా. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంలో ఇంతకంటె న్యాయం జరుగదు కాబట్టి ఆ సభ్యులందరు ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలని కోరవచ్చునుగదా.

శ్రీ అహమద్ హుస్సేన్ :—ఇది మా గవర్నమెంటు కాదు. మీ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే.

శ్రీమతి బి. సుమిత్రాదేవి :—మంత్రిగారు తన దృష్టికి రాలేదన్నారు. ఇప్పుడైనా తెలుసుకుని పరిష్కారం చేయడానికి వాగ్దానం చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు :—ఆక్టులో వున్న ప్రొవిజను చెప్పాను. గవర్నమెంటుకు హక్కు లేదని చెబుతున్నాను.

شری سلطان صلاح الدین اویسی ۔ پورا هاوز چونکه اس کو ڈسکس کرنا چاهتا ہے اسلئے آپ کوئی وقت مقرر کیجئے ۔

Mr. Chairman :—It is left to the Government and the.. ..

شری سلطان صلاح الدین اویسی ۔ منسٹر صاحب راضی هیں تو هوسکتا ہے۔

Mr. Chairman :—You please raise it in the Business Advisory Committee.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇంతమంది సభ్యులు చెప్పిన తరువాత దీనిపై అర్ధగంట చర్చ జరిపితే మంచిది అనుకుంటాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఏ పద్ధతి ప్రకారం ఎసెస్ చేయాలి అన్నారో టేబిలుమీద పెడితే అది అప్లయి చేశారో లేదో తెలుసుకోడానికి వీలు అవుతుంది. దానిని ఇవ్వండి. మేము డైరెక్షను యిచ్చింది లేదు. కార్పొరేషను వారు యిచ్చింరే.

శ్రీ అహమ్మద్ హుసేన్ :— అర్ధగంట డిస్కషను యిస్తామన్నారుకదా. అది ఎప్పుడు పెడతారు?

మిస్టర్ చైర్మన్ :—ఇస్తామని చెప్పలేదు. బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీ డిస్కస్ చేసి నిర్ణయం చేయాలి. అప్పుడు రావాలి.

శ్రీ కె. ఎస్. నారాయణ (సికింద్రాబాద్) :—ఇది ముఖ్యమైన సమస్య. చాలా ఇరెగ్యులారిటీస్ జరిగాయి. ఒకరికి రూ. 40 లు మరొకరికి రూ. 400 లు అవడంవల్ల చాలామంది బాధపడుతున్నారు. దీనిని డిస్కస్ చేయడానికి సభవారు ఒక కమిటీని వేయాలి.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—ఆ విషయం మంత్రిగారితోను, స్పీకరుగారితోను మాట్లాడండి.

శ్రీ కె. ఎస్. నారాయణ :—ఏమైనా డబ్బుయిస్తే తక్కువ వ్రాస్తారు. లేకపోతే ఎక్కువ వ్రాస్తారు. మంత్రిగారు బిలింగ్ బెస్ చూపించాలి.

శ్రీ అహమద్ హుస్సేన్ :—ఫైనలైజ్ అయేవరకు వారంట్లు, అప్పులు యివ్వకుండా ఆపుచేయండి. వర్షాకాలంలో కూలిపోయి చస్తున్నారు. అవకాశం యివ్వండి.

శ్రీ ఎన్. వెంచురామానాయుడు :—స్టేఆర్డరు యివ్వడానికి వీలులేదు రిప్రెజెంటు చేస్తే వేరే పరిశీలన చేస్తాం.

re : FORMATION OF SILT IN THE NIZAMSAGAR PROJECT
(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—నిజాంసాగరు ప్రాజెక్టు తెలంగాణాలో ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టులలో ఒకటి అని ప్రభుత్వానికి తెలియనిది కాదు. అక్కడ సిల్టు వేసిన సంగతికూడా ప్రభుత్వానికి తెలుసును. ప్రభుత్వదృష్టికికూడా అనేక సార్లు తీసుకువచ్చారు. కాని యాక్షను తీసుకున్నట్లు కనబడదు. కొన్నివేల ఎకరాలు అక్కడ సాగు అవుతోంది. సిల్టు వేయడంవల్ల వేలాది ఎకరాలకు నీటి సరఫరా సక్రమంగా జరగడం లేదనే విషయంవల్ల అక్కడ రైతులు తీవ్రమైన ఆందోళన చెందుతున్నారు. దీనిపై ప్రభుత్వం ఎందుకు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు? వెంటనే సిల్టు తీయడానికి ప్రతిపాదనలున్నాయా?

Sri S. Sidda Reddy :—Sir, the Nizam Sagar Project was commissioned in the year 1932. The canals and the distributory system was completed in 1935 During the field survey conducted in the year 1966, it was observed that the reservoir has lost storage capacity by about 13.8 TMC as a result of silting, leaving a balance capacity of 11.8 TMC of live storage as against the original storage of 25.6 TMC. To arrest further silting of the reservoir to some extent it is proposed to carry out soil conservation measures in the catchment area of Nizam Sagar and the Government of India were addressed in the matter in August 1968 to take up the scheme of carrying out soil conservation measures in the catchment area under the Centrally Sponsored Scheme. To make up the lost storage in the reservoir to an extent. and to to improve the supplies, it is proposed to carry out improvements the reservoir and the canals. Besides the above, it is also proposed to effect improvements to the head works and provide extra supplies arrangements with a regulator. The Chief Engineer has prepared line estimate for Rs. 9 crores for the proposed scheme of improvements to the Nizam Sagar Project. A special division has been sanctioned for undertaking detailed investigation for the work and for preparing estimates. Detailed investigation is nearing completion. The Chief Engineer has been requested to expedite the plans and estimates. Action is being taken to notify the scheme under the Andhra Pradesh Irrigation (Levy of Betterment contribution) Advance Betterment Contribution Act 1955 for the collection of advance betterment contribution from the beneficiaries. As soon as action under the relevant provisions of the Act is completed and detailed plans and estimates are received, necessary action will be taken to accord administrative sanction to the Scheme.

STATUTORY RESOLUTION

re: ANDHRA PRADESH ESSENTIAL SERVICES MAINTENANCE ORDINANCE, 1969.

Sri Vavilala Gopalakrishniah :—Sir, I beg to move :

"This House disapproves the Andhra Pradesh Essential Services Maintenance Ordinance, 1969."

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఆర్టికల్ 213 క్రింద ఆర్డినెన్సు ఇచ్చినప్పుడు దానికి శాసన సభ డిసప్రూవల్ చేయవచ్చునని వుంది. "....shall be laid before the Legislative Assembly or where there is Legislative Council in the State, before both the Houes and shall cease to operate on the expiration of six weeks fsom the re-assembly of the Legislature or if before the expiration of that period a resolution disapproving it is passed by the Assembly and agreed to by the Legislative Council." ఈ శాసనసభకు అధికారం వుంది. ఆర్డినెన్సు తీసుకురావడం మాకు ఎవరికి యిష్టంలేదు. ఆర్డినెన్సును ఈ శాసనసభ వ్యతిరేకిస్తున్నది అని నా తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, దీనిమీద నాకు కొంచెం మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి చెబుతారో వినిన తరువాత అవసరం అయితే మాట్లాడవచ్చును.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, ఉత్తరోత్తరా యిటువంటి ఆర్డినెన్సు రావడం చాలా అపాయకరం. అందులో ముఖ్యంగా workers యొక్క ఫండమెంటల్ రైట్ టు స్ట్రయిక్ బ్యాన్ చేసేటటువంటి ఆర్డినెన్సుగా ఉంది. అదీ కాకుండా అటువంటి ప్రత్యేక పరిస్థితులు ఈ రాష్ట్రంలో ఏర్పడినట్లయితే శాసన సభను సమావేశపరచవలసి ఉన్నది. కనుక డొంక తిరుగుడు మార్గం అవలంభించడంవల్ల విపరీత పరిస్థితులు వచ్చాయి. ఇప్పుడు దీని life కూడా సీజ్ అయిపోతుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.—యు ఆర్ రైట్. గవర్నమెంటు బిల్లు తీసుకు రాలేదు. ఆటోమాటిక్‌గా 26వ తేదీకి సీజ్ అవుతుంది.

Sri C. V. K. Rao :—Where the curtailment of liberty of the working class organisation is involved, the Government has to be warned that it should not hasten this way. I can understand if there have been conditions in the State which warrant the Government to be emprowed. But where a working class organisaation is concerned, it is a fundamental right. After all a State depends on the freedom of movement and freedom of action of the working class and if the Goveernment taking advantage of a particular situation wants to destroy the liberty of the freedom of working class it is a grave siuation. Therefore the Government should not resort to this kind of measure. That is my appeal, Sir.

Sri K. Brahmananda Reddy: –

Sir, the Ordinance will cease to be operative from 25-9 69 by which date six weeks will have expired from the commencement of the session of the Assembly. Sir, it was decided that the ordinance may be allowed to lapse by afflux of time and we have not brought any Bill before the House and therefore there is no need.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— గోపాలకృష్ణయ్యగారూ, మీ రిజల్యూషను విత్‌డ్రా చేసుకొంటున్నారా?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—విత్‌డ్రా చేసుకోవడం లేదు. కాని ప్రెస్ చేయడంలేదు. I am not withdrawing. It can be taken only as "not pressed"

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1969 70. VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS.

Demand No. XX—Agriculture Rs. 7,70,93,300

Demand No. XXII—Animal Husbandry—Rs. 3,05,63,300

Demand No. XXI—Fisheries—Rs. 83,81,800

Demand No. XXXIX—Forest Department—Rs. 3,02,89, 000

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి:—అధ్యక్షా, డిమాండు చాలా పెద్ద డిమాండు, దీనిపైన చాలమంది మిత్రులు మాట్లాడినారు. అందువల్ల నేను ఒకటి రెండు పాయింట్స్ మాత్రమే మాట్లాడదలచుకున్నాను. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటులో డిమాండులో మంత్రిగారు మాకు యిచ్చినటువంటి పత్రంలో ముఖ్యమైన హాంశం ఉంది. మా జిల్లాకు నా కానిస్టిట్యుయన్సీకి సంబంధించిన పాయింటు మాత్రం మనవి చేసుకుంటున్నాను. రెడ్ శాండర్స్ శీర్షిక క్రింద వ్రాశారు. "The Red Sanders Wood, a foreign exchange earner continued to be marketted in foreign countries particularly in Japan through the agency of the State Trading Corporation, Madras. Foreign exchang earned during the period from 1965-66 is furnished below:

1966-66..	Rs. 19, 449. 19
1966-67..	2, 07, 525-85
1967-68..	2, 25, 600-78
1968-69..	78, 414-44

తరువాత వ్రాస్తూ "During 1968-69, the foreign exchange earnings are low since the State Trading Corporation failed to procure any purchasers. The State Trading Corporation has since agreed for the sale of Red Sanders in open auction and it is therefore proposed to conduct open auction of Red sanders at the Central Depot at Rajampet. A flying squad partly stationed at Cuddapah is exclusively meant to check the illicit removals of red sanders from Cuddapah district. Another party with headquartars at Tirupati is also detecting the red sanders wood illicitly removed by road and rail. Tihs is proving effective in bringing down the smuggling of red sander wood

అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పినట్లు యిది మనఫారిన్ ఎక్స్చేంజ్‌కి చాలా అవసరం ఈ పుడ్‌ను యితర దేశాలలో అమ్మకం చేయడం వల్ల చాలా వస్తుంది. ఇందులో ముఖ్యమైన విషయం ఉంది. ఈ కర్ర మన భారత దేశంలో ఆంధ్రదేశంలో కడప జిల్లాలో ఒకచోటనే దొరుకుతుంది. చాలా దేశాలు కొనుగోలు చేసుకోవాలని ప్రయత్నం చేశారు, జపాను కొనుగోలు చేస్తున్నది. కొనే దేశాలు చాలా ఉన్నాయి. ఈ కర్ర దేనికి ఉపయోగపడుతుందో మనకు తెలియదు. అది రహస్యం. అది తెలిస్తే మనమే ఉపయోగించి ఆదాయం తెచ్చుకోవచ్చుననే అభిప్రాయం ఉంది. 1965-66 లో 19 వేల రూపాయలు వచ్చింది 1966-67 లో 2 లక్షల రూపాయలు వచ్చింది. 1967-68 లో 2 లక్షల 65 వేలు వచ్చింది. ఇతర దేశాలనుంచి ద్రవ్యం వచ్చింది. కాని తరువాత తగ్గిపోయింది. బాగా ఆలోచన చేస్తే ఈ 2 లక్షల 25 వేలే కాదు మనకు రావలసినది. స్టేటు ట్రేడింగ్ కార్పొరేషనువారికి అప్పచెప్పక ముందు అంకెలు నా దగ్గర లేవు కాని నాకు జ్ఞాపకం ఉంది. 12 లక్షల రూపాయలు వచ్చిందని చెప్పారు. ఆ తరువాత మనం ఈ రోజు ఈ 2 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే సంపాదించుకుంటున్నాము. స్టేటు ట్రేడింగ్ కార్పొరేషను ఈ రెస్ట్రిక్షన్సు తీసివేస్తే ఈ రోజు మనకు వచ్చేది సంవత్సరానికి కోటి రూపాయలు వస్తుందని హామీ యిస్తున్నాను మా జిల్లాకు సంబంధించినటువంటిది కనుక నేను చెప్పగలను. దీనివల్ల మనకు 2 లక్షల 25 వేల రూపాయలు వస్తుందంటే ఎంత దొంగతనంగా పోతుందో మంత్రిగారు ఆలోచించ వచ్చు. చిక్కిన వస్తువులను డిపోలోకి తీసుకు వచ్చి అమ్మకం చేస్తున్నారు. చిక్కకుండా పోయేది చాలా ఎక్కువ వది ట్లు ఉంటుందేమో తెలియదు. మా తాలూకాలో కొన్ని సంస్థలు ఏర్పడినవి డబ్బులు యిస్తున్నారు. మొన్ననే జపాను నుంచి టీము వచ్చింది. అఫీషియల్‌గా వచ్చింది. డిపార్టుమెంటుకు తెలుసునో తెలియదో. నన్ను కూడా కాంటాక్ట్ చేశారు కొన్ని ప్రదేశాలు చూశారు. ఉపయోగపడుతుందని తెల్పుకున్నారు కాని ఎగుమతి అయేసరికి రెండు లక్షల రూపాయలు మాత్రమే వస్తున్నది. సంవత్సరానికి కోటి రూపాయలు రావడానికి అవకాశం ఉంది. దానికి సరియైన వాతావరణం ప్రభుత్వం ఏర్పచ రి కి అవకాశం కలిగాలి. ఇతర కర్ర అక్షను వేస్తున్నారు. అడవులు కూపులుగా వేలం వేస్తు న్నారు. ఆ విధముగా చేయడానికి ఎందుకు మనం తయారు కావడం లేదో అర్థం కావడం లేదు. స్టేటు ట్రేడింగు కార్పొరేషనుకు యిచ్చినందువల్ల దాదాపు కోటి రూపాయలు ఆదాయం రావడానికి బదులు రెండు లక్షలు మాత్రమే వస్తున్నది. స్టేటు ట్రేడింగు కార్పొరేషను ఆఫీసర్సు శ్రద్ధ చూపించకపోవడమే యిందుకు కారణమని మాత్రమే చెబుతున్నాను. మిగతా వేరే యిన్వెస్టిగేటు చేస్తే రావచ్చు నేమో. మనకు లక్షణంగా వ్యాపారం చేసుకుని బ్రతికేవారు చాలమంది ఉన్నారు. గవర్నమెంటుకు కావలసిన ఆదాయం యివ్వడానికి రెడీగా ఉన్నారు. ఫారిన్ ఎక్స్చేంజీ ప్రభుత్వానికి కావలసినదానిని అభివృద్ధి చేయడానికి తోడ్పడడానికి చాలామంది పెద్దమనుష్యులు సిద్ధముగా ఉన్నారు, న్యాయంగా వ్యాపారం చేసు కునే పెద్దమనుష్యులు యిటువంటి రెస్ట్రిక్షన్సు పెట్టి దొంగలను చేస్తున్నారు. దొంగతనం పెంచుతున్నారు గవర్నమెంటుకు నష్టం వస్తున్నది. ఖంచగొండితన

పెరుగుతున్నది. నీతి నిజాయతీలు లేకుండా పోతున్నవి. మంత్రిగారికి ఒకటే మనవిచేస్తున్నాను. ఒకసారి చూడండి. స్టేటు ట్రేడింగు యిది కావాలని అడగ లేదు. మనమే వారికి యిచ్చాము. ఇది మదరాసులో లేదు, కేరళలో లేదు. కాని కొచ్చిన్ హార్బరు నుంచి జపానుకు ఎగుమతి అవుతున్నది మదరాసునుంచి ఎగుమతి అవుతున్నది. రెస్ట్రిక్షన్స్ అక్కడ లేకపోవడం వల్ల, మనకు ఉండడం వల్ల ఈ అవకాశాన్ని తీసుకుని దొంగతనంగా ఎగుమతిచేస్తున్నారు. ఇది గుర్తించాలని వారికి చెబుతున్నాను నిన్నటి నుంచి శ్రద్ధగా వింటున్నాను. అగ్రికల్చరల్ డిమాండును అంతావిమర్శిస్తున్నారు కాని వెటరినరీ డిపార్టుమెంటు గురించి ఒక్కరూ మాట్లాడకపోవడము చాల విచారకరము. మానవుల ఆరోగ్య పరిస్థితులు ఎంత ముఖ్యమో పశువుల విషయములోనూ అంతే. వాటిమీద ఆధారపడి వున్నాము. ఇది డెవలపింగ్ డిపార్టుమెంటు పశువులకు దెబ్బలు తగిలితే మందులు సరఫరా చేసుకోడానికి సృష్టించిన డిపార్టుమెంటు. కాని ఈ రోజున డెవలప్‌మెంటు ఎకానమీలో అతి ముఖ్యమైన స్థానాన్ని ఆక్రమించుకుని వున్నది. ప్రతి చిన్న గ్రామములోనూ పశు వైద్యశాలలు కావల్సివున్నవి కాంపౌండర్స్ కూడ లేక పశువుకు దెబ్బ తగిలితే ఏ 10, 15 మైళ్ళ దూరానికో తోలుకొని తీసుకొని వెళ్ళవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ప్రతి గ్రామములో వెటరినరీ కాంపౌండర్నుయ వేస్తే సౌకర్యముగా వుండి పశు సంపదను వృద్ధి చేసుకోడానికి వీలుంటుంది. ఈ డిపార్టుమెంటు కేవలము అభివృద్ధి కోసమే పరిమితము కాలేదు 4 కమర్షియల్ అండర్ టేకింగ్స్ వున్నవి. పౌల్ట్రీ ఫారమ్ అనేది ఈ రోజున భారత దేశములోనే కాదు యావత్తు ప్రపంచములోను ఎంత ప్రాధాన్యత వహించినదో తమకు తెలుసు, ఆ విషయములో ప్రభుత్వము ఏమి చేస్తున్నది? కేన్ ఫ్యాక్టరీ. 50, 60 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి పెట్టారు. ఎక్కువ లాభాలు తీసుకొనలేని పరిస్థితిలో వున్నది. పబ్లిక్ అండర్ టేకింగ్స్‌లో వున్న పరిస్థితే దీనికి ఎందుకు వస్తున్నది? టార్కాస్ యుటిలైజేషను సెంటరు. దీనికి ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టారు. సంఘములో అధోగతిలో వున్న మనుష్యులకు ఉపయోగ పడుతుందను కొంటున్నారు. అది నష్టమవుతోంది ఫీడ్ మిక్సింగ్ ఫరమ్ పెట్టారు. దానికి యితర దేశాలనుంచి గ్రెయిన్‌వస్తున్నది. ఉచితముగా వస్తుంది. దానిని వృద్ధి చేసుకొని ప్రైవేటు పీపుల్‌కి అమ్మకము చేసి ఆ డబ్బుతో అభివృద్ధి చేసుకొనే అవకాశము వున్నది. ప్రతి సంవత్సరము బడ్జెటులో చూపిస్తున్నారు, డబ్బు కేటాయిస్తున్నారు, పని సక్రమముగా జరగడము లేదు. యిచ్చిన డబ్బు సకాలములో వినియోగించుకోడానికి ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటు అవకాశము యిస్తే లాభాలు వస్తాయి, ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుంది. డైరెక్టరుకు కొంత పని యిచ్చిన తరువాత వారిపైన కొంత నమ్మకము వుంచాలి. ప్రజల డబ్బును ఈ అండర్ టేకింగ్స్‌లో పెట్టాము కనుక లాభాలు తీయాలి అనే ఖచ్చితమైన సూచనలు యిచ్చి బడ్జెటు అవగానే ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటు నుంచి డబ్బు రిలీజు చేయించినట్లయితే తప్పక లాభాలు వస్తాయి. ఆ అభిప్రాయాన్ని ... అమలు జరుపవలెనని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. రామనాథం :—అధ్యక్షా, డిపార్టుమెంటు వారికి, యూనివర్సిటీ వారికి సామరస్యం సరిగా వుండడములేదని, యూనివర్సిటీలో వచ్చిన రీసెర్చి ఫలితాలు ప్రజలకు అందుబాటులోకి రావడంలేదని చెప్పారు. లూధియానా యూనివర్సిటీలో ఒక పద్ధతి ఆచరణలో వున్నది. ప్రతి జిల్లాలో కూడ సబ్జక్టు మేటరు స్పెషలిస్టులు ఎందరు అవసరమైతే అందరిని అప్పాయింటు చేయడము, టెక్నికల్ మేనేజిమెంటుఅంతా యూనివర్సిటీకి లోబడివుండడము, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కంట్రోలు మాత్రం డిపార్టుమెంటులో వుండడము జరుగుతున్నది. దానివల్ల యూనివర్సిటీలో జరిగిన ప్రతి రీసెర్చి అనుభవము సరాసరి ప్రజలకు అందుబాటు అయ్యే అవకాశము వున్నది. ఆ పద్ధతి బాగా పని చేస్తున్నది కనుక మన రాష్ట్రములో కూడ సబ్జక్టు మేటరు ఎక్స్‌పర్ట్సును ప్రతి జిల్లాలో ఏర్పాటు చేసి, వారిని డైరెక్టుగా యూనివర్సిటీ కంట్రోలుక్రింద వుంచితే చాల ఉపయోగముగా వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. రైసు ప్రొడక్షనులో మనము 4 వ స్థానము ఆక్రమించుకొనప్పటికి మనము తగిన శ్రద్ధ తీసుకొన్నట్లయితే మొదటి వచ్చే అవకాశము వున్నది. లక్షల ఎకరాలు రైస్ ప్రొడక్షను చేస్తున్న మన రాష్ట్రంలో 40 ఎకరాల మార్టేరు ఫారములో రీసెర్చి జరపడము చాల హాస్యాస్పదముగా వున్నది. పంత్ నగర్‌లోని యూనివర్సిటీలో 16 వేల ఎకరాలు హోమ్ ఫారమ్ లాగు వున్నది. దానిని సెల్ఫ్ సఫిషియంటు చేసి దానినుంచి ఆదాయము తీసుకొని వారు నడుపుకొనడము జరుగుతున్నది, అక్కడ వీటిలో డివల్యూషనరీ మెథడ్‌ని తీసుకొని వచ్చారని వింటున్నాము. మనము రైస్‌లో తీసుకొని రావలసిన అవసరము వున్నది. మనము రైస్ ప్రొడక్షను వృద్ధి చేసుకోవలసిన అవసరము ఎంతైనా వున్నది. మార్టేరులో అన్ని నీటి వసతులు వున్న 5000 ఎకరాలను అయినా తీసుకొని యూనివర్సిటీకి యిచ్చి దానిలో రీసెర్చి కండక్టు చేయించండి. గ్రీన్ రివల్యూషను వచ్చినదని చెప్పుకొనడము పరపాటు అయిపోయినది. అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో విప్లవ మార్గాలు వచ్చినవి అని చెబుతున్నారు. నిన్న మన రాష్ట్రపతి చెప్పినట్లుగా యిప్పుడే గ్రామాలలో రైతులలో ఒక రకమైన చైతన్యము ప్రారంభమైనది. కాని విప్లవాత్మకమైన మార్పు వచ్చినది. ఇక పడుకొందాము అనే ధోరణి ప్రభుత్వము ఎప్పుడూ దృష్టిలోకి తీసుకోవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. మన వ్యవసాయము ఎంతసేపూ ప్రకృతి పైన ఆధారపడి వున్నది. వర్షాధారము నిమిత్తము లేకుండా మెట్ట భూముల్లో యింత పంట పండిస్తాము అనే పరిస్థితిలో ప్రభుత్వము లేదు. ఆకాశము వైపు చూడవలసిన పరిస్థితే కలుగుతున్నది. హైబ్రిడ్ విత్తనాలు కనిపెట్టారు అంటే వాటిని అన్ని సౌకర్యాలు, నీటి వసతులున్నచోట ఉపయోగపడుతున్నవి కాని కోట్ల కొలది ఎకరాలువున్న మెట్టభూములలో వర్షాభావము వున్న ప్రాంతాలలో పండించే పంగడాలను యింకా ఏమాత్రము వృద్ధి చేయలేకపోయాము. వాటిని వృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వము కృషి చేయాలి. రైతుకు కావలసిన పరపతి సౌకర్యాలను సకాలములో అందించండి. రైతు తనకు కావలసిన డబ్బు లేక, ఇన్‌పుట్స్ పెట్టలేక చివరకు నష్టపోవడము జరుగుతున్నది. కాని అన్నింటిని మించి అధికోత్పత్తి, అధికోత్పత్తి అని చెప్పడము జరుగుతున్నది. చెరుకులో ఇంత పెంచు

తున్నాము, పొగాకులో యింత పెంచుతున్నాము. యితర పంటలలో యింత పెంచుతున్నామని చెప్పుకొంటూ పోతున్నాము కాని రైతు పండించిన పంట అమ్ముకొనే అవకాశాలు ఏమి కలుగచేస్తున్నారని అడుగుచున్నాను. ఎక్కువ పండించడానికి కావలసినది గిట్టుబాటుధర. నిలకడగా 4, 5 సంవత్సరాలు ఒక ధర వుండేటట్లుగా ప్రభుత్వము కృషి చేయవలసి వుంటుంది. ముందట సంవత్సరం చెరుకు ఎక్కువ పండిస్తే చివరకు చెరుకు వేసుకునే ఫ్యాక్టరీసు గాని బయట అమ్ముకునే అవకాశం కాని లేకుండా 110 రూపాయలు టన్ను అమ్మే చెరుకు 75 రూపాయలు అమ్మే పరిస్థితి వచ్చింది. 20 వేల టన్నుల వర్జీనియా పుగాకు గుంటూరు మార్కెటులో నిలబడిపోయి రైతులు వర్జీనియా ప్రొడ్యూసర్సుకూడ క్లిష్ట పరిస్థితిలో ఉన్న విషయం ఇండియన్ టుబాకో ఎసోసియేషనువారి జనరల్ బాడి మీటింగులో చెప్పారు. వర్జీనియా పొగాకును ఎక్కువ నేలలో ఉత్పత్తి చేస్తున్నాం అది పెరుగుతుందని చెప్పడంలో ప్రయోజనం ఏమిటి? యీ వర్జీనియా పుగాకు మనం ఉపయోగించము. ఇతర దేశాలకు పంపించే ఏర్పాట్లు చేయము. పండించు పండించు అంటె అతనికి గిట్టుబాటుధర లేకుండా అతను అమ్ముకునే అవకాశంలేకుండా చేయడం బాగులేదు. ప్రభుత్వం గిటుబాటుధర అన్ని వ్యవసాయ సరుకులకు నిర్ణయించి వాటిని కనీసం అయిదు సంవత్సరాల కాలమయినా నిలకడగా ఉండేటట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. పాల సరఫరా విషయంలో రోజుకు పది ఔన్సుల పాలు మనిషికి కావాలని చెబుతున్నాము. కొన్ని జిల్లాలలో పాల ఉత్పత్తి విషయంలో వారికి కావలసిన పశువులు కొని పాలు సరఫరా ఎక్కువ చేసుకోవడం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకుని రైతులకు కావలసిన గేదెలు ఆవులకు కావలసిన మొత్తాన్ని ముందుగా అప్పుగా ఇచ్చి ఉత్సాహపరిస్తే పాలు బాగా సరఫరా చేయగలమని మనవి చేస్తున్నాను. పాలసరఫరా విషయంలో కొన్ని రోజులు పాలు తీసుకొనడం మిగతా రోజులలో తీసుకొనక పోవడం జరుగుతోంది. యీ పరిస్థితి అన్యాయం కలిగిస్తుంది. ఆ విషయాలను ప్రభుత్వం పరిశీలించి శ్రద్ధ తీసుకుంటారని ఆశిస్తూ యీ కాలాన్ని నా కిచ్చినందులకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :—అధ్యక్షా, యీనాడు మనం చర్చించే డిమాండు చాల ముఖ్యమయినది. దీనికి చేసిన అలాట్‌మెంటు చాల మీగర్ అని అనుకుంటున్నాను. ఏడు కోట్లు అంటే చాల మీగర్ అలాట్‌మెంటు. ఎందుకంటె నూటికి 80 మందికి సంబంధించిన డిమాండు ఇది. దీనితోపాటు ఇరిగేషను ఎలక్ట్రిసిటి సన్నిహిత సంబంధమయిన డిమాండులు. వాటికి వీటికి కలిపి దాదాపు సగం బడ్జటు ఇచ్చినా చాలదని మనవిచేస్తున్నాను. డిమాండు నోటులో వ్రాశారు. 72 కల్లా మనం ఇతర దేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకొనడం ఆపాలని అన్నారు. సంతోషం. అప్పటికి స్వయం సమృద్ధి కావలసిన పనులు ఏమీ ప్రభుత్వం చేయడంలేదు. స్వయం సమృద్ధికూడ రైతులను తృప్తిపరచాలి, వ్యవసాయ దారులను తృప్తిపరచాలి. ఇప్పటికి మనదేశానికి ఇతర దేశాలనుంచి లోతెడు డబ్బు తెచ్చాము. ఇవాళ మన పొటిషను క్రెడిట్ లెస్ నారాయణుప్ప.

అంతేకాదు బిగ్గింగు పవరు పెట్టుకుని ఇతర దేశాలనుంచి ధాన్యం ఇస్తారా గోధుమ ఇస్తారా అని తిరిగే దౌర్భాగ్యస్థితిలో ఉన్నాము. ఇది పోవాలంటె మనదేశం గౌరవంగా నిలవడాలంటె మనం ఉత్పత్తి పెంచాలి, ఉత్పత్తి పెరగడంలేదు. అంతచేశాం ఇంత చేశామని ప్రభుత్వమంటె సరిపోదు. మనకు స్వరాజ్యం వచ్చేసరికి భారతదేశం మొత్తంమీద నాలుగు కోట్ల ఆహార ధాన్యాలు పండిస్తుంటే యీనాడు తొమ్మిదికోట్ల టన్నులు పండిస్తున్నారు. ఇదంతా రైతు కృషి. కాని ప్రభుత్వప్రమేయం ఏమీలేదు. కాబట్టి ఇట్లాగ దేశానికి ఆహారం పండించే రైతుకు ఏమి చేస్తోంది. ఏమిచేయాలో కొన్ని సూచనలు చేస్తాను. రైతుకు బాగా ఉత్పత్తి చేయాలంటే మేలు రకమయిన విత్తనాలు సప్లయి చేయాలి. చెప్పారు ఫుయడ్ సీడు అవసరం ఫౌండేషను సీడు అవసరం ఎన్నో సీడ్ ఫారమ్స్ 1900 ఎకరాలలో సీడు తయారు చేస్తున్నామని. సీడ్సుకికూడ కొన్ని ప్లాట్సు అలాటు చేస్తున్నారు. దానికి కొన్ని రోడింగు చార్జెస్ అని ఇస్తారు. కాని రైతుకి రూడ్ చేయించరు. ఆ చార్జస్ రైతుకి అందడంలేదు. అది దగ్గరుండి చేయించే బాధ్యత ప్రభుత్వంపైన ఉంది. ప్రభుత్వం డిమాండులోకూడ వ్రాశారు. ఇవి సక్రమంగా సూపర్‌వైజు చేయలేకపోతున్నామని వ్రాశారు. అదనంగా సిబ్బందిని వేయండి. యీ సమితులు లేనప్పుడు తాలూకాకు ఒక డిమాన్‌స్ట్రేటరు చేస్తుంటే సమితికి ఇప్పుడు నలుగురు డిమాన్‌స్ట్రేటర్సు తయారయినారు. వారు చేసే పనికూడ అదే, కాని సకాలంలో రైతుకి సలహాలు ఇవ్వలేకపోతున్నారు. వి. యల్. డబ్ల్యూలుగాని అగ్రికల్చరల్ ఎక్స్‌టెన్షను ఆఫీసరులుగాని వారు హెడ్‌క్వార్టర్సు వదలి టౌన్సులోనే ఉంటున్నారు. వారిని నాలుగు గ్రూపులుగా ఉన్న పెద్ద విలేజెస్‌లో అక్కడే ఉండమని ఆదేశించి రైతులకు సకాలంలో టెక్నికల్ అసిస్టెంటు ఇస్తే బాగుంటుందని చెబుతున్నాను. మేలురకమయిన విత్తనాలంటే హైబ్రీడు వెరైటీస్ ఉన్నాయి. టి. యల్. ఒకటి, పద్మ హంస అని చాల ఉన్నాయి. కొన్ని రిలీజు చేయకముందే రైతులు వారంతట వారే తెచ్చుకుంటున్నారు, చాల చిన్నరైతులను ప్రభుత్వం నెగ్లక్టు చేస్తున్నారు. చిన్న రైతులకు ఏమీ దక్కడంలేదు. అన్ని పెద్ద రైతులకే దక్కుతున్నవి. ఒక కే. జి 6-7 రూపాయలు పెట్టిగాని కొనుక్కొనే దౌర్భాగ్యస్థితిలో ఉన్నాము. పద్మ జాతు చిన్న రైతులకిచ్చి లోన్సు ఇచ్చి ఎరువులిచ్చి సౌకర్యాలు కలిగించి పండించడానికి సహాయం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక సీడ్ స్టోర్సు అని అంటారు. డిమానస్ట్రేటర్సు పైకిపోయి తెప్పించుకునేదిపోయి ఏ రైతు దగ్గరో తీసుకుని సరిగా జర్మినేషను చేయని విత్తనాలు జర్మినేషను చేశాం మేము టెస్టుచేశాం 70-80 శాతము జర్మినేషను ఉంది అని చెప్పి ఇస్తారు. అవి వేస్తే సీడు టెస్ట్సు అన్ని నాశనమవుతాయి. దానివలన కొన్ని నష్టాలు కలుగుతాయి. సీడ్‌లింగ్సు దొరకవు. కాబట్టి సీడ్ జాగ్రత్తగా చూడాలి. మంత్రిగారు అనుభవపరులు వారికి ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరంలేదు. ఒక సామెతుంది. పైరు ముదురు పనికిరాదు అని. ముదురు ఎరువు వలన ఎంత ఉత్పత్తి పెరుగుతుందో వేరే చెప్పనవసరంలేదు. ఐ. ఆర్ వరుస

ఇరిగేషన్ పోర్షన్ అని ఏమ్యువల్ రిపైర్లు చక్కగా చేయించి సకాలంలో నీరు రావాలి. సెప్టెంబర్ అక్టోబర్ లోకూడ నీరు అందడంలేదు చాలసారులు రిపోర్టుచేశాము. కాలవలు రిసింక్ చేయమని చెప్పాము. ఇదిగో చేస్తామంటారు ఒకసంవత్సరం ఒకకాలవసనిస్తే రెండవకాలువ చేయడానికి వీలు లేదంటారు. ఈవిధంగా చాలవుత్పత్తి దెబ్బతింటోంది. ఆదిశ్రద్ధతీసుకోవాలి. అంతేకాకుండా గిడ్డంగి సౌకర్యాలు కావాలి. రైతు సొలువా పంటలు దాళవాకు పెట్టుకుంటున్నాడు, దాళవాపంట సొలవాకు పెట్టుకుంటున్నాడు. కాబట్టి లోనుఇచ్చి పరపతి సౌకర్యాలు కలుగచేస్తుంటే దాచుకుంటారు. క్రిమార్కులుకు 4-30 రూపాయలుఅమ్ముతుంటే ఈనాడు 46-50 రూపాయలు వస్తాఉంది. చిన్నరయితుకు ఏమీ దక్కడంలేదు గిట్టుబాటుధర. కాబట్టి లోన్సు ఇచ్చి డిస్ట్రిక్టు సేల్స్‌నుంచి చిన్నరయితును ఎవాయిడ్ చేసే పరిస్థితి కలిగించాలి. ఇక పెస్టుసైడ్స్ ఉన్నవి. రిచ్ మ్యాన్యురింగు చేస్తాము. ఖసల్ ఫైంగు అంటాము క్రాపుఫైంగు అంటాము, ఎన్నో చేస్తాము. నాకు కొంచెం అనుభవముంది. కాని పెస్టుసైడ్సు తగ్గించలేము. ఈమధ్య ఒక కాల్ అటెన్షను నోటీసుకూడ ఇచ్చాము. విస్సా అనేతెగులు ప్లాంటు నాటే కాటకముందే రావడం డామేజు అయిపోయి గ్రీనుగాఉండే పొలాలన్ని తెల్లగా వైట్ స్టెచెస్‌గా తయారవడం జరుగుతోంది. దానినిగురించి చెబితే మంత్రిగారు చక్కగా సమాధానమిచ్చారు. 75 శాతము మేము లోనుగానబ్సిడి ఇస్తున్నాము మీకు పెస్టిసైడ్స్ పంపిస్తున్నామన్నారు. కాని డెమాన్‌స్ట్రేటర్స్ ఆర్డర్స్ రావడం లేదంటున్నారు మొన్న ఇటీవల అడిగితే మాకు ఎంట్రిమకావాలని అడిగితే కొన్నిలు తీసుకుంటే ఇస్తామంటున్నారు. ఈ పోటిపెట్టడం ఏమిటో అర్థంకాదు. ఇలాంటివన్నికొన్ని సమస్యలు ఇంప్లిమెంటుకానివి ఉన్నాయి. తరువాత ప్లాంటు ప్రొటెక్షను చాలఅవసరం. 4-5 వందలు ఖర్చు చేసినా విస్సాతెగులు వస్తోంది. ఇంకొకనెలపోతే స్టెంబోరు తయారవుతుంది. ఈ స్టెంబోరువస్తే మొత్తం తుడుచుకుపోతుంది. కాబట్టి ఈ స్టెంబోరు రాకుండా తగువిధానంచూడాలి. ప్రభుత్వంచేయవలసిన ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్ మెజర్స్ ఎక్కువగా చేయాలి అని నేను స్ట్రెస్ చేస్తున్నాను.

ఎరువులు సరఫరావిషయంలో పరిస్థితి ఇదివరకుకంటె ఇపుడు మెరుగాపుంది. మెన్యూర్ ఫరమ్సులో చాలా గందరగోళంవుంది. ఎడల్టరేషన్ ఎక్కువగాఉంది. మెన్యూర్ మార్కెటులో ఖాళిగోదాలకు ఎంత డిమాండు ఉన్నదో చెప్పటానికి వీలులేదు. అమోనియాఫాస్పేటు ఖాళిగోతాలు, మాయకుండాఉన్న గోతాలు—4-5 రూపాయలకు అమ్ముతున్నారు. ఇటువంటి దౌర్భాగ్య పరిస్థితిలోవున్నాము. అది నివారించాలి. సింద్రీ అమోనియా సల్ఫేటుమీద రైతులకు వ్యామోహంవుంది. ఎందుకంటె అది బ్రాడ్ కాస్టింగ్‌కు చల్లుకోటానికి వీలుగావుంటుంది. దానికి ఈరోజువరకు బ్లాక్ మార్కెట్ వుంది. దానిని అరికట్టాలి. ఎరువులువస్తాఉన్నధరలో సగంధరకే పాకిస్థాన్ లో ఇస్తున్నారు. మనం ఇంతధర ఎందుకు ఎక్కువపెట్టాలి ఎరువులధరలు తగ్గించటానికి ప్రయత్నంచేయాలి. వ్యవసాయోత్పత్తికి తోడ్పడుతున్న

వ్యవసాయకూలీలువున్నారు. వారికి ఫేయిర్ ప్రయిస్ షాప్స్ ఓపెన్ చేయాలి. వారికి ఇండ్లస్థలాలు ఇవ్వాలి. అదివీకు బాధ్యతలేదు; మీ డిమాండ్‌లో లేదని అనుకోవద్దు. మీరు వారికి ఇండ్లస్థలాలు ఇచ్చేటట్లుచేయాలి వారిస్వాధీనంలో ఉన్న బంజరుభూములు తమకు పట్టాలేపోయినా, అందులో పంటపండిస్తున్నారు అధికోత్పత్తి సాధిస్తున్నారు. ఈ బంజరుభూములు ఈవ్యవసాయకూలీలకు పట్టాలు ఇప్పించండి. ఈ భూమి తనది అనుకొన్ననాడు—వారు ఆభూమిలో బ్రహ్మాండమైన ఉత్పత్తి సాధించగలుగుతారు. వారికి పట్టాలు ఇప్పించే సదుపాయం చేయమని కోరుతున్నాను. గ్రౌండ్ వాటర్ సర్వేచేసి ఎలక్ట్రిసిటీ బాగా సరఫరాచేస్తే ఎక్కువఉత్పత్తి చేయటానికి వీలవుతుంది. యాన్యువల్ మినిమమ్ గ్యారంటీ ఫర్ హార్స్‌పవర్ ప్రక్కరాష్ట్రాలలో 15 రూపాయలు ఉంటే, మనకు 25 రూపాయలనుండి 60 రూపాయలుచేశారు. రైతులకు ఇన్‌సెంటివ్ ఇవ్వటంపోయి పెంచటం చాలా శోచనీయమైన విషయము. ఎగ్రికల్చర్ కన్జంప్షన్‌కు యూనిట్ 8 పైసలువుంటే, ఇపుడు 12 పైసలుచేశారు. ప్రక్క రాష్ట్రాలలో తక్కువవుంటే, మనరాష్ట్రంలో ఎక్కువచేయవలసినకారణంఏమీలేదు. ఇది ఇన్‌సెంటివుగా రైతులకు తగ్గించాలని కోరుతున్నాను. వేర్‌హౌసింగు కార్పొరేషన్‌వుంది. బియ్యం అందులోదాస్తున్నారు నాలుగైదునెలలు దాచి పుచ్చిపోయిందనిచెప్పి, పారపోస్తున్నారు. చిన్నరైతులకు ధాన్యాన్ని గిడ్డంగిలో స్టోర్ చేసుకొనే సౌకర్యం కలుగచేయటంలేదు. ఏదైనా ఖాళీగా వుంటే ఇస్తున్నారుగాని లేకపోతేలేదు. అట్లా స్టోర్ చేసుకొనే అవకాశంఉంటే, లోన్స్ తీసుకోవచ్చును. ధాన్యంచక్కగా దాచుకోటానికి అవకాశంఉంటుంది. ధాన్యం అమ్ముకోవాలన్నా. మార్కెటింగ్ ఫెసిలిటీస్ లేక; రోడ్ కమ్యూనికేషన్స్‌లేక రైతులు బాధపడుతున్నారు. ఇవాళధాన్యంఅమ్మాలంటే నెలరోజులదాకా మిల్లుకు ధాన్యంతోలే సౌకర్యాలు లేకుండాఉన్న గ్రామాలు చాలావున్నవి. గిడ్డంగి సౌకర్యాలు రైతులకు కలుగచేయాలి. బియ్యం స్టోర్ చేసి పాడుచేసేబదులు. రైతులను అందులో ధాన్యంస్టోర్ చేసుకోనివ్వండి అని ఇదివరకు రెవిన్యూమంత్రిగా ఉన్న వి. బి. రాజుగారికి చెబితే-బియ్యం అయితే ఎక్కువ పడతాయి; ధాన్యంఅంటే, ఈ ఊకఅంతా స్టోర్ చేయటం మంచిదికాదు అన్నారు. అయినా అది ఆలోచిస్తామనికూడ అన్నారు. ఆవిషయంకూడ ఆలోచించాలి, మనకు పర్ కేపిటా కన్‌సంప్షన్ ఆఫ్ మిల్కు చాలా తక్కువవుంది. అది పెంచుకోవాలి, పాలు తక్కువధరలో రావాలి. దానికి పాశ్చర్స్ మనకుకావాలి. ఇతరదేశాలలో పాశ్చర్స్ చాలావున్నవి. దానిలో లుగుమియన్‌గ్రాస్—చాలా గ్రాసెస్‌ఉన్నవి. అవి గ్రోచేసే సౌకర్యాలు కలుగజేస్తే ఒక ఎకరంలో 60, 70 టన్నులు దాకా గ్రోచేస్తే పాడిపశువులకు మంచిమేత అవుతుంది. ఆవిషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. రైతుల సహాయంతోపెట్టిన వెటరినరీ హాస్పిటల్స్ చాలా ఉన్నవికాని, వాటికి మందులకు ఎలాట్‌మెంట్ సంవత్సరానికి 500 రూపాయలకన్నా ఎక్కువలేదు. అది చాలాతక్కువ. పంచాయితీవారు 400 రూపాయలు ఇస్తామంటే వారు 100 రూపాయలకంటె ఎక్కువ ఇవ్వటానికి

విలువలేదని కలెక్టర్‌గారు అంటున్నారు. మీరు కలెక్టరుగారిని ఆదేశించి పంచాయితీవారు వెటర్నరీహాస్పటల్‌కు ఎంతఇస్తామన్నా ఇప్పించేటట్లు చేయాలి. వెటర్నరీ డాక్టర్స్, ఎగ్రికల్చర్ డిమాన్‌స్ట్రేటర్స్ ఇద్దరూ ఒకే చదువు చదువుకొని ఒకేకాలంలో ఉత్తీర్ణులైనప్పటికీ, వారి పే స్కేల్సు వేరు, వీరి పే స్కేల్సు వేరుగా ఉన్నవి. డెమాన్‌స్ట్రేటర్స్‌కు జీతం తక్కువ ఉన్నది. ఆ ఎనామలీ సరిదిద్దండి. వీరికి జీతాలు పెంచండి. ఇద్దరు ఒకే చదువు చదివారు కాబట్టి వారికి ఒక జీతం ఇవ్వండి. చాలా హాస్పటల్స్‌లో ట్రేవిస్ లేవు. అవుట్ పేషంటుగా ఎద్దును తీసుకువెడితే, అక్కడ పదిమంది రైతుల సహాయంతో పడదోసి తీసుకొంటున్నారు. ట్రేవిస్‌కూడ లేని హాస్పటల్స్ చాలా ఉన్నవి. ఇటువంటి కనీస సౌకర్యాలైనా కలుగచేయాలని కోరుతున్నాను. మీరు గన్నవరంలోని బేకన్ ఫ్యాక్టరీగురించి వ్రాశారు. అది ప్రాఫిటు సంపాదిస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఇంగ్లాండ్ నుండి ఎగ్జాటిక్ పిగ్స్ వచ్చినవి అని కూడ తెలుస్తున్నది. దానినికూడ ఎంకరేజ్ చేయాలి. దానికి మేజర్ ఎలాట్‌మెంట్ ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. ఇట్లా బాగా నడుస్తున్న సంస్థలను మీరు ఎంకరేజ్ చేయకపోతే లాభంలేదు. ప్రొడ్యూస్ మార్కెటింగ్ ఉన్నది. దుగ్గిరాలలో టర్మరిక్ మార్కెట్ యార్డు ఉంది. ఇండియాలో ఉన్న పెద్ద టర్మరిక్ మార్కెట్సులో అది ఒకటి. ఆ మార్కెట్ యార్డులో టర్మరిక్ తీసుకువెడితే ఉంచటానికి షెడ్స్‌కూడ లేవు. అది తడిసిపోవటం జరుగుతున్నది. తడిసిపోతే మేము కొనము అంటారు. పాట పాడేదాక రైతులు టర్మరిక్ తీసుకుపోయి అక్కడ గుట్టలుపోసుకొని కూర్చోవాలి. గత సంవత్సరం నేను ఒక క్వశ్చన్ వేస్తే—దానికి ఇంప్రొవైజ్‌డ్ షెడ్స్ మాత్రం వేశారు. అవి చాలవు. అది మంచి ధర ఉన్న కమోడిటీ. దానికి కట్టుదిట్టంగా మంచి షెడ్స్ వేసేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. మీరు రైతులను అశ్రద్ధచేసిననాడు అసలు యీ ప్రభుత్వమే ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. ఆంగ్ల మహాకవి గోల్డుస్మిత్ వ్రాసిన విషయం గుర్తువస్తున్నది. The magic wand of it is that it turns sand into gold, దేశానికి గర్వకారణమైన రైతాంగం ఒకసారి నశించిపోతే మళ్ళీ సృష్టించుకోలేము అనేది మీరు గుర్తుంచుకోవాలి. ఫిషరీస్—ఆహారానికి చాలా తోడ్పడుతుంది. ఇండియాలో 3500 మైళ్ళ కోస్టల్ లైన్ ఉంటే, 600 మైళ్ళు మన రాష్ట్రంలో ఉంది. కాబట్టి మనం చేపల ఉత్పత్తిని బాగా పెంచుకొనే అవకాశం ఎక్కువగా ఉంది. దానికి మత్స్యశాఖామాత్యులు శ్రద్ధవహించాలి. నేను యీ మధ్య చీరాల వెళ్ళటం జరిగింది. అక్కడ వారికి బెండ్ హుక్స్ లేవు. నైలాన్ నెట్స్ లేవు. అటువంటి సౌకర్యాలు ఆ ఫిషరీస్ వారికి కలుగచేయాలి. నిజాంపట్నం కోస్టల్ ఏరియా—అక్కడ ఒక పోర్ట్‌కూడ డెవలప్ చేయాలనే ఆలోచన ఉన్నది. చందోలు అని ఒక గ్రామం ఉంది అక్కడ వీక్లీశాండీనాడు—ఒక్కరోజు లక్షరూపాయల చేపల అమ్మకం జరుగుతుంది. ఆ నిజాంపట్నం బాగా డెవలప్ చేసి అక్కడ ఉత్పత్తి పెంచే పదుపాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం: — అధ్యక్షా, ఈ అగ్రికల్చర్ డిమాండ్ పైన, యితర డిమాండ్ల పైన ఈ సభలో ఉన్నవారు దాదాపు 80 మంది మాట్లాడారు, చాలా విషయాలు చెప్పారు చాల సలహాలుకూడ యిచ్చారు. ఈ డిమాండ్ వ్యవసాయం చేసుకొనే రైతులకు, కూలీలకు, మధ్యతరగతివారికి అందరికి సంబంధించిన వ్యవహారం. మూడవ ప్రణాళికలో హెచ్చుగా ఖర్చుఅయినది. నాలుగవ ప్రణాళికలో కొంత హెచ్చుగా చేస్తామని చెప్పారని నరసింహాంగారు, ఈశ్వరరెడ్డి గారు చెప్పారు. 1950-51లో ఎకరానికి 900 పౌనులు ఉత్పత్తి చేస్తే, 1967-68లో 1222 పౌనులు ఉత్పత్తి చేస్తున్నాము. దానిని అనుసరించుకొని బియ్యం పరిస్థితులలో హెచ్చుగా అభివృద్ధికనపరుస్తున్నామని చెపుతున్నాను జొన్నలు 50-51లో 349 పౌనులు పండిస్తే 67-68 లో 450 పౌనులు పండించారు మొక్కజొన్నలు 50-51 లో 218 అయితే 67-68 లో 1012 పౌనులు పండించారు. చెరుకు 50-51 లో 27.5 టన్నులు అయితే 67-68 లో యావరేజిన 32 టన్నులు పండించారు. అదేవిధంగా బియ్యం ఉత్పత్తి 27.2 లక్షలు అయితే 43.5 లక్షల టన్నులకు పెరిగింది. జొన్న 7.75 లక్షల టన్నులనుంచి 11 లక్షల టన్నులకు పెరిగింది. మొక్కజొన్న 89 వేల టన్నులనుంచి 1.7 లక్షల టన్నులు పెరిగింది. చెరకు ఉత్పత్తికూడ అదేవిధంగా పెరిగింది. అంత పంట పెరిగేనే అంచనాల మీదనే ఉన్నదని గౌరవనీయ సభ్యులు విమర్శించారు. అంచనాలమీద కాకుండా ప్రాక్టికల్‌గా పంట పండించినటువంటి లెక్కలు నేను చెప్పాను. నరసింహాంగారు, వెంకటరావుగారు, ప్రభాకరరావుగారు, బుచ్చిరామశ్రేష్టిగారు పంటలభీమాగురించి చెప్పారు. పంటల భీమాను ప్రారంభించాలని 5 సంవత్సరాలక్రితం ఒక కమిటీని వేశారు. ఈ కమిటీవారు తిరిగి అన్నిచోట్ల ఎంక్వయిరీచేసి విషయాలన్నీ సేకరిస్తూవున్నప్పుడు సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు మీరు ఆపివేయండి, మా సబ్జక్టుగా మేము చేస్తాము, మీరు ఆపండి, మేము చేసిన అనంతరం మీరు చూద్దురుగాని అని వారు ఆనాడు తెలిపిచ్చారు. ఆ కారణంచేత పంటల భీమా పథకాన్ని మేము వెంటనే ఏమి చేయలేకపోయాము. అగ్రికల్చరల్ అసిస్టెంట్లు జీతాలగురించి చాలమంది ఎమ్. ఎల్. ఏ.స్ మాట్లాడినారు. రిప్రజెంటేషన్ కూడ వచ్చినది. వెటరినరీ డిపార్టుమెంటువారికి 800 రూపాయలు ప్రారంభంలో యిస్తే వీరికి 250 రూపాయలు యిస్తున్నారు. ఇంత తారతమ్యం ఉండకూడదు, మేముకూడ వారి మాదిరిగానే, వారితోపాటే చదివాము. ఆ విధంగా సవరణ చేయవలసిందని ప్రభుత్వాన్ని వారు కోరారు. ఇప్పుడు సభ్యులు చాలామంది మాట్లాడారు. ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన విషయం. మంత్రులందరు ఆలోచించి చూడవలసిన విషయం. నరసింగరావుగారు ఒక విషయం చెప్పారు. 25 ఎకరాల సీడ్ ఫారములో 5 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి 5 బస్తాల ధాన్యం పండించారని. ఆయన ఎప్పటి మాటలు అనుకుంటున్నారో? ఏ సంవత్సరమో, ఎక్కడ పండినాదో చెప్పలేదు. 1967-68లో రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 25 సీడ్ ఫారమ్ ప్రతి బ్లాక్‌లోను ఉండాలని కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఒక ఆర్డరు పంపించారు. దాని ప్రకారం ఆయా బ్లాకులలోచేసి ఉండవచ్చు. నరసింగరావు చెప్పినది ఆయనకు దగ్గరలో ఉన్న ఏ బ్లాకులో

వేళారో? 5 బస్తాలు పండిందంటే కూడ ఆశ్చర్యం. 5 బస్తాలు కూడ పండక పోవచ్చును. అక్కడ వర్షాలు కురవవు. వర్షాలు కురిసే ప్రదేశం కాదు. బ్లాకులో ఎక్కువగా పనిచేసేవారు ఉండక పోవచ్చును. ఆ సమితికి సంబంధించినవారు జవాబుదారీ తీసుకొని ఉంటారు. 1962-63 నాటికి ఈ ప్రపోజల్ చక్కగా పనిచేయడం లేదు కనుక దీనిని తగ్గించవలసిందని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు 50 ఎకరాల పైన ఉన్నటువంటి విత్తనాల క్షేత్రాలన్నిటిని కట్టాలని ఏర్పాటు చేశారు. దాని ప్రకారం జరుగుతున్నది. ఎరువులు సకాలంలో రైతులకు అందడం లేదని శ్రీయుతులు శివయ్యగారు, సి.వి.కె. రావుగారు, చెరుకువాడ వెంకటరావుగారు, రామనాథంగారు అన్నారు. రసాయనిక ఎరువులు యివ్వాళ్టి రోజున 2 లక్షల టన్నులు ఉన్నాయి. రసాయనిక ఎరువులు అందడం లేదని వారు అంటున్నారు. దానికి సంబంధించిన వ్యవహారాలు జిల్లాల్లో ఉన్న మార్కెటింగ్ సంఘాల దగ్గర ఉన్నాయి. డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగస్థుల దగ్గర ఉన్నాయి రెండు లక్షల టన్నుల పై చిల్లర వ్యవసాయ ఎరువులు ఉన్నాయి.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—వారి దగ్గర ఉన్నమాట వాస్తవమే. ఇంకా సేల్ ఆర్డర్ రాలేదంటున్నారు. రైతులకు అందడం లేదు. వారి దగ్గర ఉంటే మాకేమి లాభం?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు, ఎక్కడ పడితే అక్కడ ఉన్నాయి. దానికి ప్రత్యేకంగా సేల్‌కు ఆర్డర్ రానవసరం లేదు. పాత ఎరువులు ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ పాత ఎరువులు తీసుకోకుండా ఏమి అందడం లేదని జనరల్‌గా వాదుక వస్తే ఎలా? ఈ ఎరువులు ఖర్చు కాలేదని ఇండిపెండెంటు వ్యక్తులకు కూడ మేము ప్రత్యేక లైసెన్సులు యివ్వకుండా ఉన్నాము. ఇవ్వాళ్టి రోజున మార్కెటింగ్ సంఘాల దగ్గర ఉన్నాయి. ఆ ఎరువులు తీసుకోండి. డిపార్టుమెంటు దగ్గర ఉన్నాయి, తీసుకోండి. ఆర్డరులు పంపించాము. ప్రత్యేకంగా ఎవరిదగ్గరో తీసుకోమని మేము కోరడం లేదు. ఈ రెండుచోట్ల తీసుకోండి. ఒకటి మార్కెటింగ్ సంఘాలు, రెండు డిపార్టుమెంట్ ఉద్యోగస్థుల దగ్గర. లక్షా 40 వేల పై చిల్లర టన్నులు మార్కెటింగ్ సంఘాల దగ్గర ఉన్నాయి. 40 వేల టన్నులు డిపార్టుమెంట్ దగ్గర ఉన్నాయి. ఎరువులు ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు తీసుకోడానికి చక్కని అవకాశం దొరికితే ఏదో పట్టుకొని మీరు మాకేమీ దొరకడం లేదని అంటే అదేమీ న్యాయం కాదు. ఆదాయపు పన్ను విధించాలని శివయ్యగారు అన్నారు. వద్దనేవారు కొంతమంది ఉన్నారు. ఈ విషయం అభిప్రాయ భేదాలతో యున్నది. కనుక పంటలకు ఆదాయపు పన్ను విధించాలనే దానికి ఎక్కువ ఆస్కారం లేదని, ఆ విషయం శివయ్యగారు ఆలోచించుకోవలసిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది పంటల ఆదాయపు పన్ను విషయం కాదు.

ఇక పోతే వాణిజ్య పంటకు కనీస ధరలను నిర్ణయించాలని శివయ్యగారు, వీరరాఘవరావుగారు, సూర్యనారాయణమూర్తిగారు, సోమేశ్వరరావుగారు,

వెంకటరెడ్డిగారు, మాధవరావుగారు సూచించారు. వాణిజ్య పంటలకు కనీస ధరలు నిర్ణయించే విషయంలో—కొన్నింటికి భారత ప్రభుత్వంవారు నిర్ణయిస్తారు. చెరకుధర కూడా వారే నిర్ణయిస్తారు. అట్లాగే ధాన్యం, జొన్న, మొక్కజొన్న, గోధుమ వీటి కనీస ధర మన ప్రభుత్వమే నిర్ణయిస్తుంది.

ఇక, రైతులకు పొలాలలో తయారుచేస్తున్న విత్తనాలు సరిగా లేవని శివయ్యగారు అన్నారు. వారుచేసే కంప్లెయింట్‌లో కొంత యదార్థం వుండ వచ్చు; రైతు పొలాలలో తయారుచేసే విత్తనాలను అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు వారు తీసుకుని, అవి మళ్ళీ రైతులకు యివ్వాలనే ఉద్దేశం మాది కాదు. దాని వలన కష్టం వున్నదని స్వయంగా, అనుభవంతో నేను చెబుతున్నాను. అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటువారు వారికున్న వ్యవసాయ క్షేత్రాలలో ఉత్పత్తిచేసి మంచి విత్తనాలు రైతులకు సరఫరా చేయాలిగాని, వారు చేలో తయారుచేసిన వాటిని తీసుకుని వారికే మళ్ళీ యివ్వాలనే పద్ధతి వద్దన్నాం. అగ్రికల్చర్ డిపార్టు మెంటువారే మొలకగట్టి, నూటికి నూరుపాళ్లు మంచి విత్తనాలు రైతులకు యివ్వాలని స్పష్టంగా నిర్ణయించాము. అదే విధంగా జరుగుతుంది. అందులో ఏమైనా పొరబాట్లు వుంటే అవి సవరింపబడతాయి. కౌన్సిల్‌లో దీనిపై డిస్క షన్ కూడా ఎలవ్ చేయడం జరిగింది. కార్పొరేషన్‌వారు మేనేజ్ చేస్తున్నారు. వారినుండి తీసుకుని స్వయంగా అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు చేస్తున్నది. మొలక కట్టిన తరువాతనే రైతులకు యివ్వాలని ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నామని మనవి చేస్తున్నాను

ఇకపోతే, నిమ్మ, నారింజ తోటలలో వీటికివచ్చే తెగుళ్ళగురించి ఈశ్వర రెడ్డిగారు, చల్లా సుబ్బారాయుడుగారు చెప్పారు. ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ అగ్రికల్చరల్ రిసెర్చి యూనిట్‌వారు దీనికి సంబంధించి ఒక పథకం తయారు చేశారు. 1-11-69 నుంచి అది తిరుపతిలో జరుగుతున్నది. వారు యీ తెగు ళ్ళకు చక్కని పరిష్కార మార్గం కనుగొన్నారు. అది తప్పకుండా అమల్లోకి వస్తుంది.

(శ్రీ) సి. హెచ్. సుబ్బారాయుడు :—ఈ చీని చెట్లకు, నిమ్మ చెట్లకు సింకో అనే వ్యాధి వస్తున్నది. ఎంత ప్రయత్నం చేసినప్పటికిని, యిది పోవడం లేదు. దీనివలన తోటలు విపరీతంగా దెబ్బతింటున్నవి. సెమినార్‌లో కూడా రిసెర్చి ఆఫీసర్ల దృష్టికి. డిపార్టుమెంటు దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఎదయినా స్కీము వేసి తగు చర్యలు తీసుకొంటే తప్ప, లేకపోతే యీ తోటలన్నీ విపరీ తంగా దెబ్బతినే ప్రమాదమున్నది.

(శ్రీ) కాకాని వెంకటరత్నం :—తిరుపతిలో జరిగిన దానికి సంబంధించి మన అగ్రికల్చరల్ యూనివర్శిటీవారు ఫిజుల్సు కాగున్నాయని చెబుతున్నారు. సుబ్బారాయుడుగారికి ఆ విషయం తెలియదేమో.

సాయిల్ కన్సర్వేషన్ కార్యక్రమం క్రింద 75 పర్సంట్ సబ్సిడీ యివ్వా లని చల్లా సుబ్బారాయుడుగారు, ఈశ్వరరెడ్డిగారు, మహానందగారు, నరసింహ్మో

రావుగారు యింకా చాలామంది చెప్పారు. ఇది తప్పకుండా చేయవలసినదే. ఇవాళ చాలా జిల్లాలలో యీ కార్యక్రమం నడుస్తున్నది. డిటెయిల్సు కూడా నేను చెప్పగలను. ఎకరానికి యాభై రూపాయల చొప్పున యిప్పుడు ఖర్చు చేస్తున్నాం. దీనిలో నాలుగవవంతు—పన్నెండున్నర రూపాయలు—ప్రభుత్వం పెట్టుకుంటున్నది. పోతే, మిగతా ముప్ఫయ్యేడున్నర రూపాయలు వున్నది; మూడు సంవత్సరాల అనంతరం, పదిహేను వాయిదాలపై యివ్వమని ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాం. దాని ప్రకారం ఎకరానికి రెండున్నర రూపాయలు అయింది. ఖర్చుపెట్టిన మూడు సంవత్సరాల అనంతరం, నాలుగవవంతు వారు పెట్టకుండానికే, ఎకరానికి రెండున్నర రూపాయలు వేస్తే దానికి కూడా నూటికి 75 పర్సెంటు తగ్గించమంటే, అది ఏమంత సరి కాదు. కాకపోతే, నల్లభూముల వ్యవహారంలో, యాభై రూపాయలు కాదు, రెండువందల రూపాయలకు తక్కువ కాదు. కారణమేమంటే—గట్లు వెయ్యాలి, రాళ్ళు వెయ్యాలి, అందు వలన హెచ్చు ఖర్చు అవుతుంది. ఆ విషయం కూడా ఆలోచేస్తున్నాం. అది చేయవలసిందే ఇప్పుడు అనంతపురంలో మూడు యూనిట్స్ పని చేస్తున్నాయి; కర్నూలులో రెండు యూనిట్స్ పనిచేస్తున్నాయి: కడపలో రెండు యూనిట్స్ పనిచేస్తున్నాయి; చిత్తూరులో మూడు యూనిట్స్ పని చేస్తున్నాయి; మహబూబ్‌నగర్‌లో రెండు యూనిట్స్ పనిచేస్తున్నాయి, తెలంగాణాలోని అన్ని జిల్లాలలోను యివి పనిచేస్తున్నాయి. విశాఖపట్నంలో రెండు యూనిట్స్. శ్రీకాకుళంలో రెండు యూనిట్స్ పని చేస్తున్నవి. ఈ సాయిల్ కన్సర్వేషన్ కార్యక్రమం రైతులకు చాలా ఉపయోగకరంగా వున్నది. ముఖ్యంగా వర్షాలు కురవని అప్‌లాండ్‌లో యిది చాలా అవసరం. సంవత్సరానికి, ఒక్కొక్క యూనిట్ యీ నాడు అయిదు వేల ఎకరాలు చేస్తున్నారు. దీనిని ఆరువేల అయిదువందల ఎకరాలు చేయ్యాలని, గట్టిగా పని చెయ్యాలని ఆయా యూనిట్స్‌కు సర్క్యులర్ పంపించాము. ఇంకా హెచ్చు డబ్బు ఖర్చు పెట్టి, అప్‌లాండ్‌లో యీ కార్యక్రమం గట్టిగా చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నాం.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—కరువు కాటకాలకు నిలయమైన రాయల సీమ ప్రాంతంలో అన్నింటికంటే ప్రయోజనకరమైన పని సాయిల్ కన్సర్వేషన్, కనుక, అక్కడ సబ్సిడీ ఎక్కువ యివ్వకపోతే యీ పని అక్కడ ఎక్కువగా జరగడానికి అవకాశం లేదు. ఎందుకంటే భూమి వాలు ఎక్కువగా వున్నది; చదును భూమి కాదు. కాబట్టి, అటువంటి క్షామ ప్రాంతాలలో గనుక సబ్సిడీ, పర్సెంటేజ్ పెంచకపోతే ఎక్కువ ప్రయోజనం పొందడానికి అవకాశం లేదు. ఆ విధంగా చేస్తారా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, సుబ్బారాయుడుగారు ఆవిధంగా చెప్పాలని చెబుతున్నారుగాని, ఇవాళ అక్కడ వారిని వెంటనే డబ్బు యివ్వమని అడగడంలేదు. కిస్తులు ఎక్కువ చేసింది ఏమీ లేదు. నెలకు పదువేల రూపాయిల ఖర్చుతో ఒక్కొక్క యూనిట్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వారు పని చేసిన

మూడేళ్ళ అనంతరం రెండు రూపాయిలు యివ్వమని అడిగితే అది కూడా ఎక్కువ అనడం న్యాయం కాదు. రైతులకు కూడ కొంత యింటరెస్టు వుండాలి. రెండు రూపాయిలు యివ్వడం పెద్ద విశేషమేమీ కాదు. ఆ ప్రకారంగా చేసు కోవలసివుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

సస్యరక్షణకు సబ్సిడీ యివ్వాలని చల్లా సుబ్బారాయుడుగారు, మహానంద గారు, ఈశ్వరరెడ్డిగారు చెప్పారు. రైతులందరికీ, యీ విషయమై, సబ్సిడీ యివ్వడం సాధ్యం కాదు, తెగుళ్ళు పెద్ద ఎత్తున వచ్చినప్పుడు 75 పర్సెంటు సబ్సిడీ యివ్వడం జరుగుతున్నది. నూటికినూరుపాళ్లు కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో అమలుజరుగుతున్న స్కీములో యీ క్రింది విధంగా సబ్సిడీస్ యిస్తున్నారు. టొబాకో, ఎకరానికిపదిరూపాయిలు; ప్రత్తి పంటకు, వరికి 2½ రూపాయిలు; మెట్టప్రత్తి పంటకు పది రూపాయిలు; సి-ఐలెండు ప్రత్తికి అరవై రూపాయిలు; వేరుసెనగ ఏడుయాభై రూపాయిలు యీ విధంగా కేంద్రప్రభుత్వం నిర్ణయించినది. ఇంకా చేయాలంటే అది రాష్ట్రప్రభుత్వం చేయవలసివుంటుంది. విత్తనాలకు సబ్సిడీ ఇవ్వాలని చెప్పారు. మేలురకం విత్తనాలు ఉన్నాయి. మేలురకం విత్తనాలు రైతులు విరివిగా వాడుతున్నారు. కనుక సబ్సిడీ అవసరం అని ప్రభుత్వం వారు భావిస్తున్నారు. రసాయనిక ఎరువులను వాడడంవల్ల కేన్సర్ వ్యాధి వస్తుందని డా. చలపతిరావుగారు చెప్పారు. ప్రపంచ వ్యవసాయ సంస్థ వారు ప్రచురించే రిపోర్టులలో రసాయనిక ఎరువులు వాడడంవల్ల ప్రజారోగ్యా నికి భంగం కలగడం లేదని చెబుతున్నారు.

శ్రీ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :—రసాయనిక ఎరువులు వాడడంవల్ల గారంటీగా కేన్సరు వస్తుందని శాస్త్రజ్ఞులు అభిప్రాయం. ప్రఖ్యాత శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పారు. రసాయనిక ఎరువులవల్ల తెగుళ్ళు ఎక్కువ అవుతున్నాయని చెప్పారు. ఆ తెగుళ్ళను మందుల సహాయంతో పోగొట్టి ఆ పంటను మనం వాడితే కేన్సరు వచ్చే అవకాశం ఉంది. అమెరికాలో ఎక్కువమంది కేన్సరుతో మరణించడానికి కారణం ఇదే.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—డాక్టరుగారు కొన్ని ఉదాహరణలు చెబు తున్నారు. ఇటువంటి వాటివల్లరాదు, అట్లా అనుకోడానికి వీలు లేదని స్పష్టంగా చెబుతున్నారు. దీనికి ఎక్కువ ప్రచారం ఇవ్వవలసిన అవసరంలేదు. హెచ్చుగా పంటలు పండిస్తున్నారు. ఏదో వస్తుందనే భయపడి ఇప్పటినుంచి వాడవద్దని చెప్పడం మంచిది కాదని డాక్టరుగారికి మనవి చేస్తున్నాను. మేలురకం విత్తనాలు కొంతమంది దగ్గరే కొంటున్నారని అన్నారు. వెంకట్రావుగారు కూడా ఇదే చెప్పారు. పంచాయతీ సమితుల ఆధ్వర్యంలో ఉన్నప్పుడు ఇటువంటివి జరిగాయేమో కాని ఇప్పుడు గవర్నమెంటు తీసుకోబోతోంది. వీటిని తీసుకుని అందరికీ అందుబాటులో ఉండేట్లు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశం వుంది. మంచి విత్తనాలు ఎవరికో గుత్తమాటం ఇట్టి ఇస్తున్నారనేది న్యాయమైనది కాదు. ఎక్కడైనా జరిగితే కార్పొరేషను వారు చేస్తారంటే వారికి కూడా కొంత పెత్తనం ఉంది. వారిపై పెత్తనం మనకు లేదు. ఐనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే స్వయంగా తీసుకుని ప్రతి

దానికి మొలక కట్టి రైతుకు ఇవ్వాలంటున్నాము. కంప్లయింట్స్ వచ్చిన వాటి గురించి కూడా ఆలోచిస్తున్నాం. ఇటువంటి వారి పై చర్య తప్పనిసరిగా తీసుకుంటాము, అందులో సందేహం లేదు. నెల్లూరు జిల్లాలో ఇటీవలనే వర్జీనియా పొగాకు పండించుట ప్రారంభమైనది, ఈ పంట అభివృద్ధికై ప్రత్యేకమైన పథకం లేదని మాధవరావుగారు అన్నారు, దీనిని ఎర్ర నేలలో ఎక్కడపడితే అక్కడ పండించుకోవచ్చును. అతి ప్రోత్సాహకరంగా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆకాశవాణి వాతావరణ సూచన కోస్తా జిల్లాలగురించి ప్రసారం చేసినప్పుడు ఖమ్మం జిల్లాను కూడా జతపరచి చేయుట అవసరమని డి. వెంకయ్య గారు చెప్పారు. నిజమే, అందరికి వెడుతుంది. కోస్తాజిల్లాలకు దెబ్బ తగిలి నపుడు ఖమ్మం, నల్గొండ జిల్లాలకు కూడా కొంత నష్టం వస్తుంది. ఆ విషయాలు అన్నికలిపి జనరల్‌గా చెబుతారు. దీనిని దృష్టిలో ఉంచుకునే మాట్లాడతారని చెబుతున్నాను. జీడిమామిడి ఎక్కువ చేయవలెనని చెరుకువాడ వెంకటరత్నం గారు అన్నారు. హెచ్చుగా వేయవలసిందే. ఋణాలు కావాలంటే బాంకులు హెచ్చుగా ఋణాలు యిస్తున్నాయి. వీటిని ఎక్కువగా వినియోగించాలని మనవి చేస్తున్నాను. వ్యవసాయదారులు ఎక్కువ దిగుబడి ఇచ్చే వంగడములు పండించు కోడానికి శిక్షణగురించి అడిగారు. కేంద్రప్రభుత్వం సహాయంతో రాజేంద్రనగర్, నంద్యాల, కాళహస్తి, గోపన్నపాలెం కేంద్రాలలో శిక్షణ కార్యక్రమాలు అమలు జరుగుతున్నాయి. ఈ నాలుగుచోట్ల ఉన్నాయి. ఈ సంవత్సరము కర్నూలులో పెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం మొట్టమొదట ప్రారంభించింది. కర్నూలులో పెట్టాలని వారికి వ్రాశాము. తప్పనిసరిగా అనుమతివస్తుంది. రైతులకు పొలాల్లో ప్రదర్శన ఏర్పాట్లు ఉచితంగా ఏర్పాటు చేయాలని నాగయ్యగారు చెప్పారు. ఇటువంటి కార్యక్రమం కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయముతో మనరాష్ట్రం అమలు పరచుచున్నది. వీటిని జాతీయ ప్రదర్శన క్షేత్రాలు అంటారు. వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయానికి వ్యవసాయ డిపార్టు మెంటుకు సమన్వయంలేదని రామనాథంగారు అన్నారు. సమన్వయం లేకుండా లేదు. సమన్వయం ఉన్నది. తరచు వారు వీరు సమావేశం అవుతూంటారు. అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు వారు అగ్రికల్చర్ యూనివర్శిటీ వారు అప్పుడప్పుడు సమావేశాలు జరుపుతారు. అక్కడ పరిశోధకులు, శాస్త్రజ్ఞులు ఇక్కడడిపార్టు వారు నెలకు ఒకసారి కలుసుకుని సమావేశాలు జరుపుతారు. అగ్రికల్చర్ డైరెక్టర్‌గారు ఆధ్వర్యం వహించే వ్యవహారాలు చేస్తున్నారు. సమన్వయం లేకుండా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. సాయిల్ కన్సర్వేషన్‌కు సంబంధించి ఎక్కడెక్కడ ఏమి ఉన్నాయో పేర్లు చదువుతాను. శ్రీకాకుళం—రెండు యూనిట్లు, విశాఖపట్నం—రెండు యూనిట్లు, తూర్పుగోదావరి—ఒకయూనిటు, నెల్లూరు—రెండు యూనిట్లు, చిత్తూరు—రెండు యూనిట్లు, కడప—రెండు యూనిట్లు, అనంతపురం—నాలుగుయూనిట్లు, కర్నూల్—నిల్, తెలంగాణా జిల్లాలు తీసుకుంటే, హైదరాబాదులో—ఒక యూనిటు, మహబూబ్‌నగర్—రెండు యూనిట్లు, నల్గొండ—మూడు యూనిట్లు, ఖమ్మం—రెండుయూనిట్లు, వరంగల్లు—రెండు యూనిట్లు, కరీంనగర్—మూడు యూనిట్లు, మెదక్—

రెండు యూనిట్లు, మొత్తం ఇవన్నీ పనిచేస్తున్నాయి. తప్పకుండా అవసరాన్ని బట్టి యింకా పెట్టవలసివస్తే వాటిని పెట్టాలని ఉద్దేశం వుంది. కొంత అయినా భూసారరక్షణ చేసి పంటలు పండడానికి కరువుకాటకాలు తగ్గడానికి అవకాశం ఉండాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. పశు సంవర్ధక డిమాండు గురించి కూడా నాలుగు మాటలు మాట్లాడుతాను. డి నరసింహంగారు పశుసంవర్ధక శాఖమీద చేసిన విమర్శలు కొంచెం ఘాటుగానే ఉన్నాయి. ఆయన మొదట్లోనే సీమపందుల పెంపకం గురించి విమర్శించారు. 1328 సీమ ఆడపందులున్నాయి. 871 మగపందులు వున్నాయి. ఎవరైనా కోరితే సగము ధరకు యిస్తున్నారు. అందులో సందేహంలేదు. చిన్నపిల్లలను పెంచుకోవచ్చును. దానివల్ల ఆదాయం సంపాదించుకోవచ్చు. వారు ఎప్పుడు తీసుకువచ్చినా గన్నవరం బేకన్ ఫ్యాక్టరీలో చక్కటి ధరకు తీసుకుంటారు. మరల వారికి సప్లయ్ చేస్తారు. అది జరగలేదని ఏదో కాగితాల మీద వున్నాయి కాని అసలులేవని అంటున్నారు.

శ్రీ ధవేంకుల నరసింహం :—పందులపెంపకం వ్యాపారయంగా పెట్టుకుని చూసుకొనడానికి అనుకుంటున్నారా లేక ప్రజలకు ఉపయోగం కోసమని అనుకుంటున్నారా?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—నా మాటలు వినండి. ప్రజలకు వుపయోగం అవునో కాదో తెలుస్తుంది. ఒక మగపంది, 3 లేక 5 ఆడ పందులు పంచాయతీసమితి బ్లాక్సులో 91 ట్రయిబల్ బ్లాక్సులో 57 రైతులకు విడిగా 218 యూనిట్స్ యివ్వబడినవి అది నరసింహం గారు ప్రత్యేకం అనుకుంటారో తీసుకుంటారో మీరే ఆలోచించండి. సీమపందులను గన్నవరంలో కాకుండా ముక్త్యాలలో ఒక సెంటరు. వెస్టు గోదావరిలో పెదవేగిలో ఒక సెంటరు వుంది అక్కడ కూడా వీటిని పంచుతున్నారు. వాటిని కూడా ఎవరికి కావలసినవి వారు పెంచుకొనడానికి దానివల్ల నాలుగు డబ్బులు ఆదాయం వచ్చే మార్గానికి కూడా వుపయోగ పడుతుంది. ఎక్కడనుంచయినా తెచ్చుకోవాలనుకుంటే దగ్గరలో వున్నవారు తెచ్చుకొనడానికి వీలవుతుంది. కాని నెల్లూరు నుంచి 6 రోజులు నడిచి ఆ పందులనుతెచ్చి అమ్మించలేరు. ఒకవేళ వారికి దొరకకపోతే దొరకకపోవచ్చు. చుట్టుప్రక్కల అందరికి అందుబాటులో వున్నాయి. అందరికి యిస్తున్నారు. యికపోతే గుడ్లపల్లేరులో పశువుల భీమాక్రింద.... ..

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—దూరంగావుంటే అమ్ముకొనడానికి అవకాశాలు లేవని అన్నారు. నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలు గన్నవరంకి చాలా దూరము. అలాంటి పరిస్థితులలో అక్కడనుంచి తెచ్చుకొనడానికి ట్రాన్స్‌పోర్ట్ ఫెసిలిటీస్ ప్రభుత్వం కల్పించే అవకాశాలున్నాయా?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—ప్రస్తుతం అక్కడే చాలా హెచ్చుగా వున్నాయి. మీకు యిచ్చిన రిపోర్టులో స్పష్టంగా చెప్పబడినది. రోజుకు 110 సీమపందులను ఎంత దూరం వెళ్ళి అయినా వ్యాపారం చేయడానికి అవకాశము

వుంది. 1967—68 లో పశువుల భీమాగురించి గుడ్లవల్లేరులో ఒకసర్వే జరిపారు. 68 గ్రామాలను సర్వే చేశారు పశువుల భీమా చేయాలని. రిపోర్టు సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకి పంపించాము. వారినుంచి అతీగతీ లేదు. అది రాగానే పశువుల భీమా కూడా ఎట్లాగయితే పంటలకు భీమా పెట్టాలనుకుంటున్నామో అదేవిధముగా దీనికి కూడా అమలు జరుపుతామని మనవిచేస్తున్నాము.

శ్రీ ధనేంకుల నరసింహం :—ఎప్పుడు పెడతారు. గడువు నిర్ణయించి పథకం అమలుపరుస్తారా? 14 సంవత్సరాల నుంచి వాయిదా వేస్తున్నారు.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— జరుగుతుందో లేదో నరసింహంగారికి జోస్యం చెప్పగలిగినవాడను నేను కాదు. అది మేము సెంట్రలు గవర్నమెంటుకి పంపించాము. సెంటర్ నుంచి రావాలి. భీమా గురించి Central Government అధికారంలో ఉన్నాయి. పశువుల భీమా, వాణిజ్య పంటల భీమా వారిచేతిలో ఉంది. వారి నుంచి రావాలి. వస్తుందా రాదా అనే జోశ్యం చెప్పలేము. సెమెన్ బ్యాంక్స్ గురించి శ్రీ అక్కినేని భాస్కరరావుగారు చెప్పారు. నిజమే సెమెన్ బ్యాంక్స్ తప్పని సరిగా ప్రతి జిల్లాలో కూడా ఉండాలి. పూర్వం అంబోతులను తీసుకువచ్చి వేయి రెండు వేలుపెట్టి అంబోతులను తీసుకువచ్చి దాటించుకుని దున్నపోతులను వినియోగించడం చేసేవారు. ఆ పద్ధతి లేకుండా సెమెన్ బ్యాంక్స్ చక్కగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. సెమెన్ బ్యాంక్స్ గురించి పశుసంవర్ధన శాఖ క్రింద మీకు యిచ్చిన పుస్తకంలో ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క సెమెన్ బ్యాంక్ పెట్టాలంటే కావలసిన పరికరాలు అవన్నీకూడా రెండు లక్షల యిరవై ఎనిమిది వేల రూపాయలవరకు ఖర్చు అవుతుంది. ఇప్పుడున్న సెమెన్ బ్యాంక్స్ గన్నవరంలో ఒకటి ఉంది, ఒంగోలులో ఒకటి ఉంది. నంద్యాలలో ఒకటి ఉంది. తిరుపతిలో ఒకటి ఉంది. అనంతపురంలో ఒకటి ఉంది. హైదరాబాదులో ఒకటి ఉంది. విజయపురిలో ఒకటి ఉంది. వరంగల్ లో ఒకటి ఉంది. నిజామాబాదులో ఒకటి ఉంది. కరీంనగరంలో ఒకటి ఉంది. విశాఖపట్నంలో ఒకటి ఉంది. శ్రీకాకుళంలో ఒకటి ఉంది. రాజానగరంలో ఒకటి ఉంది. ఇపుడు మూడు పెడుతున్నాం. ఎందుకంటే ఒకేసారి యింత ఖర్చు పెట్టడానికి తగినంత డబ్బు లేకపోవచ్చు. కాని ఒక్కొక్క సెమెన్ బ్యాంక్ దగ్గరనుంచి 50 గ్రామాలకు వీర్యాన్ని తీసుకువెళ్ళి వినియోగించవచ్చు. ప్రతిచోట అవసరంలేదు జిల్లాకు ఒకచోట ఉంటే చాలు. తూర్పు గోదావరిలో రాజానగరంలో పెట్టాము ఇప్పుడు పెంటపాడులో పెడుతున్నాం. అదే విధంగా ఈ సంవత్సరంలో నిజామాబాదులో మొదలు పెడుతున్నాం. అట్లాగే యిక్కడ ఉన్నటువంటి కరీంనగర్, వరంగల్ వగైరా చోట్లకూడా పెడుతున్నాం. ఎక్కడ పెట్టినప్పటికి సెమెన్ బ్యాంక్స్‌వల్ల ఉపయోగం రైతులకు ఉంటుంది. సెమెన్ బ్యాంక్ ఒంగోలులో ఉంది. అక్కడ నుంచి నెల్లూరు వెళుతుంది. కొన్ని గ్రామాలకు కర్నూలుకు వెళుతుంది కడపలో కొన్ని గ్రామాలకు వెళుతుంది. గుంటూరులో కొన్ని గ్రామాలకు వెళుతుంది. అదేవిధముగా అన్ని చోట్ల సెమెన్ బ్యాంకులు పనిచేస్తున్నాయి.

జిల్లాలకు ఒకటి పెట్టాలని ఉద్దేశ్యం ఉంది. మంచి ఫలితాలు వస్తాయి. 15 వేలు, 18 వేలు పెట్టి జెర్సీ ఆంబోతును తీసుకువచ్చి దాని వీర్యమును ఒంగోలు ఆవుకు వినియోగించినట్లయితే దానివల్ల హెచ్చు పాలు కలుగుతుంది. ఒక్కొక్క ఆవు 10 సేర్లు 20 సేర్లు పాలు యిస్తుందంటే ఆశ్చర్యపడనవసరంలేదు. చక్కని పాలు కావాలని అన్నప్పుడు సెమెన్ బ్యాంకునుంచి క్రాస్ బ్రీడ్ తయారు చేయాలి తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో రాజానగరంలో అమెరికానుంచి ఒక పశువు వచ్చింది. ఒక సంవత్సరం అయేసరికి మళ్లా ఈనుతుంది. అదే ఆశ్చర్యం. సంవత్సరం అయి .0 మాసాలు పాలు వదిలిపెట్టాలి. మళ్లా 18 మాసాలు వచ్చేసరికి కొన్ని 20 లీటర్ల పాలు కూడా యిస్తాయి దూడను పెడుతుంది. దానికి కలిగిన సంతానం 6లీటర్లు పాలు యిస్తుంది. గుడ్లవల్లేరులో చూడండి. ఒక్కొక్క జెర్సీ ఆవు 20 లీటర్లు పాలు యిస్తుంది.

శ్రీ టి. చంద్రశేఖరరెడ్డి (పైలేరు) :— అధ్యక్షా, ఆర్టిఫిషియల్ యిన్సెమినేషన్ గురించి చెబుతున్నారు. పంచాయితీ సమితులలో ఉండే అనుభవం ఏమిటంటే ఉత్పత్తి విషయంలో కొంతవరకు సహాకరించి ఉండవచ్చు. కాని ప్రకృతి సిద్ధముగా కాకుండా మానవుడు కృత్రిమంగా చేస్తే ఏ పశువైతే ఉందో అది ఒక ప్రాణి దాని లైఫులో అనుభవించవలసిన సుఖము కావాలని తప్పకుండా ప్రతి ప్రాణి కోరుతుంది. అది వదిలిపెట్టేసి వారి ఇష్టానుసారంగా హాస్పిటలులో ఉపయోగించే పద్ధతులు బహుశ అధ్యక్షులవారు చూసివుండరు. చాలా బాధకరంగా ఉంటుంది. ఒక్కొక్కసారి ఏ వీర్యాన్నైతే అక్కడ పంపిస్తున్నారో దానిలోపల ఉత్పత్తి చేసే క్రిములు నశించిపోయి చాలా బలహీనమైన దూడలు పుడుతున్నాయి అని నిర్ధారణచేసిన విషయం మంత్రిగారికి తెలియదా ? ఇతర దేశాలలో బుల్స్‌ను పోషించడానికి అవకాశం లేకపోవచ్చు. భారతదేశ పరిస్థితి అట్లాకాదు ఇక్కడ అన్ని వాతావరణములు ఉన్నాయి. భూమి ఉంది. రైతులకు స్థోమతు ఉంది. అటువంటప్పుడు మనం ప్రకృతి సిద్ధమైన పద్ధతిని అవలంభించడానికి ఎందుకు వెనుకాడుతున్నామో అది కొంచెం కలిపిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—ఇట్లాగే పూర్వం రోజులలో సంతాన నిరోధం గురించి యిప్పుడు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లే అడ్డం చెప్పేవారు. కావలసిన అడవులున్నాయి, చెట్లున్నాయి, కొట్టుకోలేమా ? బ్రతకలేమా అనేవారు. ఎలా బ్రతుకుతున్నామో తెలిసివస్తున్నది, సంతాన నిరోధంయొక్క అవసరం తెలిసినది, అదే విధముగా యివ్వాళ అంబోతులను ప్రతిచోట వీలుకాదు. సమితులలో కొన్నిచోట్ల సెమెన్ బ్యాంకులలో కొన్ని ఫైయిల్ అయితే కావచ్చు. కాని 65% చోట్ల ఫైయిల్ కాకుండా వ్యవహారం నడుస్తున్నది. కొన్నిచోట్ల కోడెదూడెలు, ఆవుదూడెలు పుడుతున్నాయి. దానికి కల్గిన సంతానం 10 శేర్లు పాలు యిస్తుంది. 15, 20 వేలు పెట్టి యితర దేశాలనుంచి కొని ప్రజలకు అందుబాటులో వుండేటట్లుగా చేస్తున్నాము. ఈ

10 సెంటర్సును అన్ని జిల్లాలలో ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము. ఆ ప్లాను త్వరలో చేస్తాము. దానికేమీ భయపడవలసిన పనిలేదు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— ఆర్టిఫిషియల్ ఇన్‌సెమినేషను సెంటర్సు బాగా పని చేస్తున్నట్లు మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. మనకు వున్న కేటిల్ పాప్యులేషను ఎంత? ఎన్నింటికి సరిపోయిన ఆబోతులు వున్నవి? అవి ప్రొడ్యూస్ చేసే సెమన్ సరిపోతున్న అంచనా ఏమైనా వున్నదా?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—దీనిని ప్రారంభించినప్పటి నుంచి ఈ నాటి వరకు లెక్కలు వేయలేదు. నూటికి 50, 60 సక్సెస్ అవుతున్నవి. కొన్ని పోతున్నవనుకోండి. పంత్‌నగర్‌లో కొబ్బరి నీటితో దీనిని వినియోగిస్తున్నారు. యిక్కడ కూడ అదే రకముగా వినియోగిస్తే మంచిది అని పాపిరెడ్డిగారు అన్నారు. అది ఉత్తర ప్రదేశ్ నుంచి మనకు రావలసినది ఏమీ లేదు. ఒక అమెరికన్ వచ్చి తిరుపతిలో ప్రారంభము చేశారు. ప్రొఫెసర్ నార్మన్ అనే అమెరికన్ సెప్టెంబరు 1968 లో ఆంధ్రలో అమలు జరిపిన తరువాతనే పంత్ నగర్ వెళ్ళినది. ఇండియాలో మొట్టమొదట తిరుపతిలోనే ప్రారంభము చేశారు. యిదివరకు కోడి చాన ఎగ్గె రాలతో తీసుకొని వెళ్ళవలసి వచ్చేది. యిప్పుడు అట్లా అవసరము లేదు. యిదివరకు 48 గంటలు పని చేసేది, యిప్పుడు కొబ్బరి నీటిలో పెట్టి ఏవో కొన్ని కెమికల్స్ కలిపి 6 రోజుల తరువాత కూడ వినియోగించవచ్చును. ఏమీ చెడిపోదు. చక్కని సెమన్ బ్యాంకులు నడుస్తున్నవి. వాటిని ఎంకరేజ్ చేసి, హెచ్చుగా మంచి దూడలు పుట్టించి, పాలు తీసికొని, ఆ పాలతో ఆర్థికముగా లాభపడే అవకాశము వున్నది. నేపియర్ గడ్డి గురించి మహానందగారు చెప్పారు. యిది నీటి వసతి వున్న చోట పెరుగుతుంది. దానిని పశువులకు వినియోగించుకోవలసిన అవసరము వున్నది. పశువులకు మునరా వ్యాధి వచ్చి హెచ్చుగా చనిపోతున్నవి. అన్నారు. యదార్థమే. 1950-54 లో 22 వేల 705 పశువులు చనిపోయినవి. 1954-69 లో 10 వేల మరణాలకు తగ్గిపోయినది. యింకా తగ్గుతున్నది. సంవత్సరము, సంవత్సరము హెచ్చుగా టీకాలు వేస్తున్నారు. అది కలరా వ్యాధి వంటిది. ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోని అయిజత్ నగర్ నుంచి మందు తెచ్చుకొని యిక్కడ వాడి ఆ వ్యాధిని తొలగించాలని ప్రయత్నము చేస్తున్నారు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—అధ్యక్షా, ఈ పారుడు వ్యాధి 2, 3 రకాలుగా వస్తుంది. దానికి సరియైన చికిత్స లేకుండా వున్నది. బియ్యములో రాళ్ళ పొడి కలుపుతున్నారు. అది ఆటోమెటిక్‌గా తవుడులోకి వస్తున్నది. ఫ్యాక్టరీలకు వెళ్ళి తవుడును పరీక్ష చేసి తగిన చర్య తీసుకోండి. దీనివల్లనే పారుడు వ్యాధి వస్తున్నదని చెబితే దానికి డిపార్టుమెంటువారు సరిగా పూనుకోడము లేదు. ఫ్యాక్టరీకి వెళ్ళదలచుకొంటే ముందుగా వారు వస్తున్నట్లు చెబుతారు. ఫ్యాక్టరీ వారు మంచి తవుడు వుంచుతారు కాని ఈ రాళ్లు కలిపిన తవుడు కన్పించదు. నీటిలో పెరుగుతున్న గడ్డిని తింటే దానిలో చిన్న చిన్న జలగలు వుండి అవి లోపల ప్రవేశిస్తున్నవి. దానివల్ల పారుడు వ్యాధి, ఇండై సేతును వచ్చి పశువులు

చనిపోతున్నవి. ప్రభుత్వానికి నివేదిస్తే దీనికి మందులు లేవు. ఇంపోర్టు చేస్తే తప్ప మందు లేదు. అంటున్నారు. తగ్గనిదే అంచనాలు ఏవరేజ్ చేస్తే ప్రయోజనము లేదు. మా ప్రాంతములో ఎక్కువగా వున్నట్లు ప్రభుత్వానికి చెప్పినా పరిష్కారము కన్పించడము లేదు.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు తవుడులో రాళ్లపొడి వుండవచ్చు. నీటిలో జలగలు వుండవచ్చును. కాని ఈ ముసరా వ్యాధి 15 సంవత్సరాలనాటి కన్న చాల తగ్గినది. టీకాలు వేయడమువల్లనే ఈ వ్యాధి నివారణ అవుతున్నది. కోటయ్యగారు చెప్పినది తవుడులో వున్నదా లేదా అనే విషయము పరిశీలింప చేయించి ఆలోచించవలసి వుంటుంది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కోళ్ళ పెంపకము గురించి చెప్పారు ప్రతి పంచాయితీ సమితిలోను వెటరనరీ డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగస్థుడు ఒకరు వుంటారు. వారికి సమితి అధ్యక్షులు ఎట్లా వినియోగించుకొంటున్నారో నాకు తెలియదు. సమితులలో ఉద్యోగస్థుని పెట్టి లక్షల రూపాయలు సమితికి యిస్తూ వుంటే వారు జీపులలో ఎక్కడికో వెళ్ళి చూసి వస్తారు అట్లా కాకుండా ఒక కొత్త పద్ధతిని యిచ్చాము. వెటరినరీ ఆఫీసరు ప్రతి గ్రామానికి వెళ్ళి బ్రాహ్మణులకు తప్ప మిగతా వారికి కోళ్లు పెంచుకొనే వారికి బోధన చేసి కోళ్లు యివ్వాలని చెప్పాము. దానివల్ల ఆర్థికముగాను వారికి లాభము వుంటుంది ఒక పావలా కోడి ఖరీదు. 10 కోడి పిల్లలను పెంచితే సంవత్సరానికి ఎంత ఆదాయం వస్తుందో నేను యిచ్చిన నోట్‌లో వున్నది. తినగలిగినవి తిని, మిగిలినవాటిని అమ్ముకొనవచ్చును. దానివల్ల దారుఢ్యముగా తయారవుతారు. గురజాడ అప్పారావుగారి పద్యము అందరికీ తెలిసే వుంటుంది

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అప్పారావుగారు కోళ్ళు తినమని ఎక్కడా చెప్పినట్లు నేను చూడలేదు.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—అది చెప్పలేదు కాని "ఈసురోమని మనుషు లుంటే దేశమే గతి బాగుపడునోయి" అని చెప్పారు. అందువల్ల బ్రాహ్మణులని మినహాయించి మనవి చేశాను. కోళ్ళ పెంపకము గురించి చాల మంది చెప్పారు. దానికి హైదరాబాదులోను, విజయవాడలోను మార్కెటింగ్ సెంటర్సు వున్నవి.

శ్రీ కె. మునిస్వామి :— అధ్యక్షా, కోళ్ల పెంపకము గురించి చాల అభివృద్ధి కరమైన వార్తలు చెబుతూ డిపార్టుమెంటు సక్రమముగా పని చేయడము లేదని మంత్రిగారు ఒప్పుకొన్నారు. స్పెషల్ డ్రైవ్ యిచ్చి దానిలో ముందుకు వచ్చేవారికి సబ్సిడైజుడు స్కీము క్రింద కోళ్లు యిచ్చే అవకాశము ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— డిపార్టుమెంటు సరిగా పని చేయుటము లేదని కాదు. సమితి అధ్యక్షులు సరిగా వారి సర్వీసెస్ వినియోగించుకొనడము

లేదని అంటున్నాను. డిపార్టుమెంటు సరిగా పని చేయకపోతే మాకు రిపోర్టు చేస్తే 8 రోజుల్లో అవతలకు పంపేస్తాము. సందేహము అక్కర లేదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఎండ కాలము వచ్చేటప్పటికి కోళ్ళకు పెద్ద తెగులు వస్తున్నది. అప్పుడు పంచాయితీ సమితి వారికి, వెటరినరీ ఆఫీసరుకు కబురు పెట్టి మందు యివ్వాలంటే 100 కోళ్లు ప్రోగు చేసుకొనివస్తే వేక్సిన్ ఉపయోగిస్తాను. తప్ప 10, 15 కోళ్ళకు మందు యివ్వడానికి రాను అని చెప్పడమువల్ల అవి చనిపోవడము జరుగుతున్నది. అందువల్ల డిపార్టుమెంటు ఎట్లా పని చేస్తున్నదో కొంచెము ఆలోచించాలి కాని మాకు హితవు చెప్పడము కాదు. వారి డిపార్టుమెంటుకు హితవు చెప్పాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—కోటయ్యగారు చెప్పినందుకు సంతోషం. అట్లాంటి మనిషిని నాకు అప్పచెప్పండి. ఊరికే మాటలు కాదు. రిపోర్టు యివ్వండి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—పంచాయితీ సమితిలో చూస్తే కావలసినన్ని రిపోర్టులున్నాయి

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—ఒక స్కీము ఇచ్చాము. ఆరు మాసాల లోగా పనిచేయకపోతే కఠిన శిక్షకు పాత్రులగుతారని చెప్పాము. మీరు ఊరికే ప్రశ్నలు వేస్తే నేను ముందుకు పోవడానికి వీలులేదు. మీరు వినండి. తరువాత నేను చెబుతాను.

శ్రీ ధనేంకుల వెంకటేశం :—ప్రగడకోటయ్యగారు చెప్పినది డిపార్టుమెంటు పని చేయలేదనికాదు 100 కోళ్ళు ఉంటేనే వాక్సిను వేస్తామంటారు 10 కోళ్ళుంటే వేయరు. 100 కోళ్ళు ఎక్కడనుంచి తెచ్చుకోవాలి ఇది న్యాయమేనా అని.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—వెంకటేశంగారూ నేను పంపించిన సర్క్యులరు చూడండి. మందులువేసి, టీకాలువేసి అవి చచ్చిపోకుండా జవాబుదారి వహించాలని చెప్పాము. దేశంలో అన్నిచోట్ల బలమయిన ఆహారమయిన యీ గుడ్లు అందరూ ఉపయోగించాలి. బ్రాహ్మలుతప్ప అందరూ ఉపయోగించాలి. ఇష్టమయితే వారూ ఉపయోగించుకోవచ్చు.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—చావకుండా మందులు వేయిస్తామంటున్నారు. చచ్చిపోతే లాభం ఏమి మాకు రెండు కోళ్ళు అయినా దొరుకుతాయని ఆఫీసరులు ప్రయత్నం చేస్తున్నారేమో.

శ్రీ పి. కాకాని వెంకటరత్నం :—చచ్చిపోయిన కోళ్ళుతినేవారు మీరుతప్ప ఎవరూ లేరు. ఎవరూ తినరు చచ్చినకోళ్ళను. అన్నదాత మాధవరావుగారు ఒక కంప్లయింటు ఇచ్చారు. నిజంగా వారికి సరయిన విషయం వచ్చిందో లేదో కాని ఇది న్యాయంకాదు. ముర్రెజాతి గేదెలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో చాల తీసుకు వచ్చేవారు. ఇన్ని లీటరుల పాలకు లీటరు పాలకు నాకు ఎంత ఇస్తారు 10

లీటర్లు పాలకి ఒక గేదె ఇస్తే దాని ఖరీదెంత ఆ విధంగా కొందరు పిలిస్తే లోయస్టు కొందరును పిలిచారు. ముగ్గురు డైరక్టరులు కూర్చున్నారు. యీ ఉదయం పూర్తిగా పొదుగులోవున్న పాలు పిండేస్తారు. పారబోస్తారు. పోతే సాయంత్రం పాలు మరునాడు ఉదయం పాలు సాయంత్రం పాలు యీ మూడు పూట్లవి కలిపి ఎన్ని లీటర్సు వస్తాయో దాని ప్రకారంగా లోయస్టు కొందరు గేదెలు కొంటుంటే ఏదో దానిలో భాగముంది కొందరు లేదు అది లేదు యిది లేదు అని బాధ్యతగల పెద్దలు అంటే ఎలాగ.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—బాధ్యతకలిగే పేపరులలో చూచే అంటున్నాం. దానికి సమాధానం ఏమి చెప్పగలిగారు. పదజాలం కొంచెం ఆలోచించి ఉపయోగించాలి. ఎందుకంటె బాధ్యతగానే చెప్పాము. అది సరయినదో కాదో చెప్పేది మీరు. అటువంటి కరప్షను ఉంది అంటె దానికి చెప్పవలసింది మీరు.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—మేము బాధ్యతగానే చెప్పాము. అప్పుడు కాదు యిప్పుడుకూడ చెబుతున్నాను యిక ముందుకూడ చెబుతాను. ఏమీ సందేహం అవసరంలేదు. ప్రాంతీయ ఫారాలలో కోళ్ళకి లక్షలపై నష్టం వస్తోందని ఆరోపించారు. సరూర్‌నగరులో 2 లక్షల 10 వేలు లాభం, పటాను చెరువులో 1 లక్షా 66 వేలు లాభం, విశాఖపట్టణంలో, 1 లక్షా 11 వేలు లాభం, గుంటూరులో 69 వేలు లాభం, కడపలో 69 వేలు లాభం, చిత్తూరులో 66 వేలు నష్టం వచ్చింది. యీ విధంగా ఉంటే నష్టాలు వచ్చాయని అంటె ఎలాగ.

శ్రీ కె. రామనాథం :—లాభాలు నష్టాలు చెప్పిన లెక్కలలో ఆఫీసరుల జీతాలు వగైరాలు మినహాయించి చెప్పారా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—కోళ్ళ పెంపకానికి ఎక్కువ మంది ఆఫీసరులుండరు. ఒక సూపరింటెండెంటు ఇద్దరు నౌకరులు ఉంటారు. నష్టం అంటే ఏమయినా మొదటి సంవత్సరాలలో వచ్చిందేమో. జిల్లాలలో కూడ ఫారంసు ఉన్నవి. కరీంనగరు లాభం, వనపాస లాభం. నాగార్జునసాగరు లాభం, గోపన్నపాలెం లాభం, వరంగల్లు నష్టం, మహాదేవపల్లి నష్టం. కనుక అపోహ పడవద్దని మాధవరావుగారికి చెబుతున్నాను. స్వయంగా రికార్డు కావాలంటే చూపిస్తాము. పోతే పుంగనూరు జాతి కావాలని చెరుకువాడ వెంకటరత్నంగారు అన్నారు. పుంగనూరు జాతి వద్దని చెబుతున్నాము. ఎందుకంటె బలమయిన పశుజాతి మనకుండాలి. ఇవాళ బలమయిన పశుజాతుంటేనే దేశానికి ఉపయోగమని చెబుతున్నాను. తోస్తే నాలుగు గజాలు పడే జాతి మనకెందుకు. మంచి బలమయినవి గేదెలుగాని. ఆవులుగాని, కోడెలుగాని మనకుండాలని మనవి. రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వాలన్నారు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—పుంగనూరు జాతి పాలివ్వడం చూస్తే లాభంగా ఉంటుంది. మేత ఖర్చు అదిచ్చే పాలుచూస్తే ఉపయోగంగా ఉంటుంది. చిత్తూరు జిల్లాలోను మద్రాసులోను బాగా ఉపయోగిస్తారు.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—మీరు నేను పుట్టకముందు మాటలు చెబుతున్నారు. యీ దశలో ఆ పుంగనూరు జాతిని ముందు పెడతానంటారు సుబ్బారాయుడుగారు. దానిమీద తర్ద్యలేదు. దేశంలో బలమయిన పశు జాతులుండాలి ఎక్కువగా పాలివ్వాలి. తరువాత వెంకటేశంగారు కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి గురించి చెప్పారు. నేను దానికి సంబంధించిన వ్యవహారమంతా సంపాదించి వారికిస్తాను. పోతే పాలకు సంబంధించినంతవరకు తెలుసుకోవాలి. కుటుంబానికి అధికంగా ఆదాయం రావాలంటే యీ డిమాండులో వ్రాశాను. ఒక గేదెకు ఎంత వస్తుందో చెప్పాను. బలంగా ఉండడానికి యీ పాలు శ్రేష్టం. పాలు హైద్రాబాదులో ఇస్తున్నాం, గుడివాడలో ఇస్తున్నాం, ఏలూరులో మామూలుగా త్రాగేవాటికంటె యీ పాలు శ్రేష్టమయినవి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—హైద్రాబాదులో క్రీము తీసిన పాలు ఎంత క్వాలిటి ఉందో చూస్తుంటే దినదిన తీసికట్టు బాగంబాటు అన్నట్లుగా ఉంది.

శ్రీ కె. అంజనరెడ్డి (హిందూపూర్) :—రాయలసీమ పరిస్థితి మీరు చెప్ప లేదు. అక్కడ పాలు ఇవ్వడంలేదు.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—దయచేసి వినండి. రేపు మైదుకూరులో పెట్టబోతున్నాం. తిరుపతిలో పెట్టాము. రాయలసీమ అని లేదు తెలంగాణ అని లేదు ఆంధ్ర అని లేదు.

శ్రీ ఎం. మునుస్వామి :—ఆవులు సరఫరాచేసే పథకముందన్నారు. ఆ పథకం రాయలసీమకు, చిత్తూరుకు అన్వయింపచేస్తారా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—అందరకూ అందచేస్తాం. ఆ పథకం ఇంకా రాలేదు. ఆల్ ఇండియాలో ఉన్నటువంటి యీ పాల కేంద్రాలవారందరు బొంబాయిలో సమావేశమై ఒక స్కీము ఏర్పాటు చేశారు. ఇక్కడనుండి మన రిప్రజెంటేషన్ పంపించాము. ఆ స్కీము క్రింద వారు మనకుకూడ కొన్ని కోట్ల రూ.లు ఇస్తారు. మనం ఆ స్కీముకూడ అమలు జరపాలి. తిరుపతిలో పెడతారా అని శివయ్యగారు అడిగారు. తిరుపతివారు అంగీకరిస్తే పెట్టాలని అనుకొంటున్నాము. తిరుపతిలో దేవస్థానంవారు ఉన్నారు. ఆ దేవస్థానం వారు అంగీకరించాలి. వారు అంగీకరిస్తేగాని మనం ఏమి చేయటానికి వీలులేదు. చిత్తూరులో పెడుతున్నాము. మైదుకూరులో పెడుతున్నాము. కర్నూలులో కూడ పెట్టాలని అనుకొంటున్నాము. హైదరాబాద్ పాలుకోసం 40, 50 మైళ్లు దూరంనుండి పాలు సేకరించుకొని తీసుకువస్తున్నాము. అయినప్పటికి, హైదరాబాద్ సిటీకి కావలసినన్ని పాలు రావటంలేదు.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—హైదరాబాద్ చుట్టుప్రక్కల 40 మైళ్ళ దూరం వరకు గుట్టలు, రాళ్లు రప్పలు ఉన్నవి. అక్కడ మంచి గడ్డి పెరిగే అవకాశం ఉంది. అక్కడ ఆవులు, గొర్రెలు పెంచటానికి అవకాశం ఉంది. కాబట్టి ఆ చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలలో పాలు సేకరిస్తే బాగుంటుందిగాని, హైదరాబాద్‌కు

సప్లయిచేసే పాలు మీరు బెజవాడనుంచి వేన్‌లో తీసుకురావటం మంచిది కాదు. అది మా రైతులకు కూడ లాభం చేసినట్లు కాదని మేము చెప్పటం జరిగింది, కాని ఇంతవరకు ఆ విషయం గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించినట్లులేదు. ఇది చాలా సీరియస్ విషయము. కాబట్టి మీరు వెంటనే—నాగార్జునసాగర్ రోడ్ మీదగాని, ఇంకా ఇతర రోడ్స్ మీదగాని—80 మైళ్ళ వరకుకూడ యీ పాలు సేకరించటానికి పథకం వేయవలసి ఉన్నది. హైదరాబాద్‌కు తెచ్చే పాలు మీరు విజయవాడనుంచో, గుంటూరునుంచో తెస్తే మేము సహించము అని నేను గట్టిగా హెచ్చరిక చేస్తున్నాను.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—మీరు ఏమీ సహించవద్దు. పాలు మానేయమంటే ఇవాళ మానేస్తాము. బెజవాడకు పాలు కావాలి. ఎవరినో ఉద్ధరించటానికి మాత్రం మీరు సహించవద్దు. మీకు ఇచ్చిన పుస్తకంలో మాప్ వుంది. 80 మైళ్ల దూరంనుండి తీసుకువస్తుంటే 17 వేల లీటర్స్ వస్తున్నది. ఖరీదు 16 పైసలు అవుతున్నది. విజయవాడలో పాలు సేకరించాలంటే 8 పైసలు అవుతున్నది. టోన్డ్‌పాలు ఎందుకు చేస్తున్నారని మాధవరావుగారు అడుగుతున్నారు. నిజమే. పాలులేక, గత్యంతరములేక అందులో కొంత పాలపొడి కలుపుతున్నాము.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి :—గోవర్ధన రెడ్డిగారికి మంత్రిగారు అలాంటి సమాధానం ఇవ్వకూడదని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటె వారు మానేయమంటే మానివేయటం కాదుకదా ఆయన ఒక తత్వంగా దానిని చెబుతున్నారు.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—ఇవాళ ఇక్కడ 50 వేల లీటర్స్ పాలు కావాలి. 60 మైళ్ళు వెళ్ళి జహీరాబాద్ వెళ్ళి పాలు తీసుకువస్తే 17 వేల లీటర్స్ పాలు వస్తున్నవి. ఇక్కడ గేదెలకు ఋణాలు ఇచ్చారు. 80 వాయిదాలలో తీర్చుకోనేటట్లు వెయ్యి రూ.లు చొప్పున ఋణాలు ఇచ్చారు. ఆ ఋణాలు ఇచ్చినప్పటికీ ఇక్కడ పాలు రావటంలేదు 17 వేల లీటర్స్ పాలు ఇక్కడ నుండి వస్తుంటే, 16 వేల లీటర్స్ టోన్డ్‌పాలు కలుపుతున్నారు. బెజవాడలో కలుపుతున్నారు. ఇక్కడా కలుపుతున్నారు

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—మంత్రిగారు చెప్పేదానిని నేను సమర్థించటం లేదు; నేను వెటర్నరీ డిపార్టుమెంట్ డైరెక్టర్‌తో మాట్లాడినపుడు వారు చెప్పింది ఏమిటంటే "అసలు మాకు స్కీమ్సు లేవు; పాలు దొరకవని బాధకాదు; స్కీమురుయే మేము తీసుకోలేదు" అని చెప్పినారు. కాని మంత్రిగారు "మేము ఎక్కడపడితే అక్కడ తీసుకోటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము" అని అంటున్నారు. మంత్రిగారు చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నంచేస్తే పాలు దొరకకపోవు. నేను ఎస్యూరెన్స్ ఇస్తున్నాను—నేను పదివేల లీటర్స్ మిల్క్ ఇస్తాను.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—సంతోషము. ఆయన ఎక్కడ వెటర్నరీ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో ఏమి చేశారో నాకు తెలియదుగాని ఆయన పది వేల లీటర్స్ పాలు ఇస్తానంటే సంతోషంగా. దణ్ణంపెట్టి తీసుకుంటాము. ఇప్పుడే మేము ఆర్డర్ ఇస్తాము. ఊరికే మాటలు ఎందుకు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—గోవర్ధన రెడ్డిగారిని ఆ పర్టిక్యులర్స్ రేపో ఎల్లుండో పంపించమనండి. ఎక్కడెక్కడ ఎన్ని పాలు దొరుకుతాయో—ఆ వివరాలు పంపించమనండి.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—ఎన్ని పాలు ఇస్తామంటే, అన్ని పాలు తీసుకోటానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నామని చెబుతున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—గోవర్ధన రెడ్డిగారు మీరు పర్టిక్యులర్స్ ఇస్తే—మీరు చెప్పినతర్వాతకూడ వారు పాలు తీసుకోకపోతే అప్పుడు మీరు కంప్లెయింట్ చేయవచ్చును.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :—ఇప్పుడు గోవర్ధన రెడ్డిగారు చెప్పింది—నాగార్జునసాగర్ రోడ్ మీదగాని, 50, 60 మైళ్ళ దూరంలోపల పాలు ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేయడానికి అవకాశాలు పరిస్థితులు అన్నీ కల్పించి, పాలు—దగ్గరనుండి సేకరించే ప్రయత్నం చేయాలి అని వారు అంటే—వెంటనే ఇవ్వాలి, ఎన్ని పాలు వస్తాయి అంటే—అయ్యేదికాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు చెప్పేది దీర్ఘకాల ప్రణాళిక. పాలు సేకరించటానికి ఎక్కడెక్కడ అవకాశం వుంటుందో అక్కడ ఆ అవకాశాలు, సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి అంటున్నారు. అదికూడ మంచి పద్ధతే. కాని వారు ఆ స్కీము తీసుకోవాలి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, ఇంకో పాయింట్ ఉంది. వచ్చిన పాలతో డిపార్ట్‌మెంట్ వారు కొంత నీళ్ళు కొంత పిండి కలుపుతున్నారు. అటువంటప్పుడు ఆ డిపార్ట్‌మెంట్‌పై ఎడల్టరేషన్‌కు కేసు పెట్టటానికి వీలు వుంటుందా? లేదా?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్న :—17 వేల లీటర్స్ పాలు ఇక్కడ చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలనుండి వస్తున్నవి. 1080 మైళ్ళ దూరంనుండి కలెక్షన్ చేసుకొని ఇక్కడకు తెస్తే అది 17 వేల లీటర్స్ అవుతున్నది. ఇవిగాక 16, 17 వేల లీటర్స్ పాలు విజయవాడనుండి వస్తున్నవి. ఇవికూడ చాలకపోతే టోన్డ్ పాలు అని కొంత కలుపుతున్నారు. అది పిండికాదు; ఇంకొకటికాదు. దానివల్ల నష్టం లేదు. ఆరోగ్యవంతమైనదనికూడ చెబుతున్నాము. అది పబ్లిక్‌గా చెప్పేమాట, రహస్యంగా చేసేదికాదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—మీరు పాలు చాలకపోతే, సరిపోయేటట్లుగా ఏదో వ్యవహారంచేస్తున్నారు. దానినిగురించికాదు నా ప్రశ్న. పాలతొడినుండి చేసిన పాలు, ఫ్రెష్ మిల్క్ కలిపి టోన్డ్ మిల్క్‌గాచేసి కొంచెం క్వాంటిటీ పెంచి అమ్ముతున్నారు. టాడీషాపులలో ఈ కుండ కల్లులో హైడ్రో కలిపి నాలుగు కుండలు చేసినట్లు—ఇక్కడ పాలు చేస్తున్నారు. ప్రయివేట్‌గా పాలు అమ్మే కొట్లకు కొంత [illegible] ఇందులో నీరు కలిపారు కాబట్టి వారిపైన—అడల్టరేషన్ ప్రకారం కేసులు పెడుతున్నప్పుడు—అదే పద్ధతి చేస్తున్నటువంటి ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ మీదను కేసులు పెట్టటానికి వీలుంటుందా? లేదా?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—మీరు ఇండియాలో ఎక్కడనుండి ఏ ఆఫీసర్‌నైనా పిలిపించి ఆయనచేత పరిశోధన చేయించి మాట్లాడండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—పరిశోధన గురించి నేను మాట్లాడటంలేదు. టెక్నికల్ గురించి మాట్లాడటంలేదు. అధికారరీత్యా డిపార్టుమెంటువారు జరుపుతున్న ఎడల్టరేషన్‌మీద—దానికి బాధ్యులైన వ్యక్తులమీద చట్టప్రకారం ప్రాసిక్యూషన్ పెట్టవచ్చునా ? లేదా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—ఏమీ పెట్టటానికి వీలులేదు. పబ్లిక్‌గా చేసేపని అది. రహస్యం ఏమీకాదు. ఇందులో తప్పు ఏమీలేదు. ఇది లా ప్రకారం చెల్లుతుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—నీళ్లు కలపటం లా ప్రకారం చెల్లుతుందా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—నేను ఛాలెంజి చేస్తున్నాను. అయిదు మాసాలలోగాగాని, ఒక సంవత్సరంలోగాగాని—మీరు ఎవరినైనా తీసుకువచ్చి పరిశోధన చేయించి ఇందులో తప్పువుంది అంటే, శిక్షకు మేము పాత్రులవుతాము. ఊరికే మాటలంటే ప్రయోజనంలేదు.

శ్రీ టి. చంద్రశేఖరరెడ్డి :—సంవత్సరానికి ఒకసారి బడ్జెట్ సమావేశం అందరం సమావేశం అవుతాము. అందులో అతి ముఖ్యమైన శాఖ యిది. మనకు జీవనోపాధి. దేశాన్ని ఉద్ధరించడానికి అన్నిటికి యిది లేకపోతే లేదు అనే పరిస్థితిలో ఏదో సమయం అనుకొనే దానికంటె అధ్యక్షులవారు అనుమతిస్తే యింకా ఒక గంట పెంచి ఈ రోజు కాకపోతే రేపు అయినా మనం చేసుకోవచ్చు చాల ప్రాధాన్యత దీనికి యున్నది.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—ఈ హైదరాబాద్ ఏరియాలో 97 గ్రామ సొసైటీలకు మూడువేల మెంబర్ల్‌తో 14, 17 వేల రూపాయలు అప్పు యిచ్చారు. ఒక్కొక్కరికి 500 రూపాయలు ఖరీదు గేదె కొనుక్కోడానికి, 25 రూపాయలు దాణా వగైరాల వాటికి ఆ విధంగా యిచ్చారు. 14, 17 లక్షలు యిస్తే 13.68 లక్షలు వసూలు అయిపోయింది. కొద్దిగా మాత్రం మిగిలింది. రైతులు ఆ విధంగానే తీసుకుంటున్నారు. ఇది గవర్నమెంటు యివ్వవచ్చును, కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు యివ్వవచ్చును. ఇండివిడ్యువల్ బాంక్స్ కూడ యివ్వవచ్చును. ఆ విధంగా తీసుకొని వాళ్లు పాలు సప్లయిచేస్తున్నారు. నెలకు 30 రూపాయల వంతున 30 వాయిదాలమీద తీసుకొన్నటువంటి లోన్ వారు తీరుస్తున్నారు. ఇది వారికి ఉపయోగం అవుతోంది. ఆ యా గ్రామాలలో తీసుకొన్న వారిని మీరు ఎంక్వయిరీచేస్తే దీనివల్ల వారికి ఎంతలాభం ఉన్న దనేది కూడ స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఈ స్కీమునే బెజవాడలో కూడ పెట్ట బోతున్నాము. విశాఖపట్టణంలో పెడతాము. రాజమండ్రిలో పెడతాము. బెజవాడ ఏరియాలో ఉన్నటువంటి మూడు సెంటర్లు గుంటూరు, కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి, ఆ జిల్లాలు అన్నిటిలో మిల్క్ సొసైటీలు పెడితే అప్పు

యిస్తారుగాని, ఇండివిడ్యుయల్ వ్యక్తులకు మాత్రం అప్పు యివ్వడంలేదు. ఈ స్కీమును అమలు జరిపినప్పుడు ప్రతి బీదవాడు కూలివాడు కూడ గేదెను కొనుక్కొని దానివల్ల రోజుకు 5, 6 రూపాయలు సంపాదించుకోడానికి అవకాశం యున్నది. రెండవ ఆదాయంక్రింద తీసుకొన్నాము. వ్యవసాయంచేసే రైతుగాని, వ్యవసాయం చేసుకొనే కూలిగాని, చిన్న రైతుగాని, పెద్ద రైతుగాని, వ్యాపారం చేసుకొనే వారుగాని ప్రతివారు ఒక్కొక్క గేదెను పెంచుకోడానికి చక్కని అవకాశం యున్నది. ఆ స్కీమును మనం అమలుజరపాలి అని చూస్తున్నాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—చిన్న వ్యాపారులు పెద్ద వ్యాపారులు అన్నారు. ఎం. ఎల్. ఎ. లకు ఏమైన నిషేధం ఉన్నదా ? మేముకూడ పెట్టుకోవచ్చునా?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—అందరు పెట్టుకోవచ్చును. తలా రెండు గేదెలు పెట్టుకోవచ్చును. (interruption) డాక్టరు చలపతిరావుగారు విజయవాడ మునిసిపల్ లోన్ సంగతి చెప్పారు. మునిసిపల్ లోన్‌లోకూడ వార్డులలో 100 మంది చేరి ఒక సొసైటి ఫారమ్ అవుతామంటే వాళ్లకుకూడ అప్పులు యిస్తాము. కో ఆపరేటివ్ సొసైటీలద్వారా యిస్తున్నది. ఇండివిడ్యుయల్ ల్యాంక్స్ మేము యిస్తామని వచ్చారు. ఇండివిడ్యుయల్ వ్యక్తులకు యివ్వరుగాని సొసైటీలకు యిస్తారు. విజయవాడలోకూడ యిస్తారు, ఏమి సందేహం లేదు. హైదరాబాదు చుట్టుపట్ల ప్రాంతములో యింకా కూడ అదనంగా పెడుతున్నాము. ఇప్పుడు ఈ పెట్టేదానిలో మాప్‌లో మూడవదో, రెండవదో ఉన్నది చూడండి. పాలు సేకరణలో కావాలంటే ఒకచోటకాదు, రెండుకాదు. నాలుగుచోట్ల యిస్తాము. పాలు చాల అవసరం. హైదరాబాదుకే అవసరం. విజయవాడ పాలు సంగతి మనం చూడవలసిన అవసరం లేదుకాని హైదరాబాదులో యింకోచోటనుంచి రాకుండా యిక్కడపాలే, ఈ గ్రామాలకు సంబంధించి, ఈ జిల్లాకు సంబంధించిన పాలను తీసుకువచ్చి హైదరాబాదు జంట నగరాలలో మంచిపాలు సప్లయి చేయడానికి మనకు చక్కని అవకాశం యున్నది. దానికి మిగతావారు ఎవరూ ఏ విధమైన సందేహం పెట్టుకోవలసిన అవసరంలేదు. వరంగల్, నిజామాబాదులలోకూడ క్రొత్తవి పెట్టబోతున్నాము. వరంగల్‌లో చిన్నది యున్నది. అది చాలదు. ములుగులో పెట్టాలి అనుకొన్నాము. వరంగల్‌లో 10 వేల లీటర్లు వచ్చే చిల్లింగ్ సెంటర్ పెట్టాలని ఉద్దేశ్యం. దానిని పెట్టినట్లయితే అక్కడ పాలు హెచ్చుగా వస్తాయి. అదేవిధంగా నిజామాబాద్‌లో కూడ డెల్టా ఏరియా కనుక అక్కడకూడ పాలకు ఒక సెంటర్ పెట్టాలని యున్నది. ఇంకా కొన్నిచోట్ల కూలింగ్ సెంటర్స్ పెడతాము. వారికి కావలసిన అప్పులుకూడ సొసైటీలద్వారా యిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. చిత్తూరులో విదేశీ యంత్రసామగ్రి స్వీడిష్ స్కీంక్రింద మనకు 67-68 లో వచ్చినది. ఆ యంత్రాలను అమర్చడంలో కొంచెం జాప్యం జరిగింది. జరిగితే దానికి గౌరవనీయ సభ్యులుగారు చాల ఆక్షేపణగా చెప్పారు. 67-68 లో యంత్రాలు తెప్పించాము. 68-69 లో నిర్మాణం చేశాము. 69 అక్టోబరులో

ప్రారంభించబోతున్నారు. దీనిని అట్రిబ్యూట్ చేస్తే ఏమి న్యాయం ఉన్నదని నేను పెద్దలను అడుగుతున్నాను. మాధవరావుగారి సందేహాలు తీర్చడానికే నేను యిది చెప్తున్నాను. స్కీమ్ అంతా మీదగ్గర ఉన్నది. వాటిని చూడండి. రైతులకు, కూలీలకు, మధ్యతరగతి వారికి ఏ వ్యాపారం చేసుకొన్నా యింటి ముందు పెట్టుకొని గేదెను 10 సేర్ల పాలు అమ్ముకుంటే సంవత్సరానికి 1600 రూపాయలు ఆదాయం వస్తుందని నేను లెక్క వేశాను. అదికూడ 10 నెలలకే. సంవత్సరం పైచిల్లర పాలు యివ్వవచ్చును. వాటికి వినియోగించండి. ఆర్థికంగా లాభపడండి. కోళ్లద్వారా, పశువులద్వారా అన్నివిధాల కూడ ఆర్థికంగా లాభపడితే గ్రామాలలో ఉన్న ప్రజలందరి దగ్గర చేతిలో డబ్బు వుంటుంది. వ్యవసాయం చేసుకోండి, కూలిచేసుకోండి, ఆ పని ఆపవే. రెండవ పద్ధతిలో యిది చక్కని అవకాశం దొరికింది. నాలుగున్నర కోట్ల రూపాయలతో బ్రహ్మాండమైన పాల ప్రాజెక్టు యిక్కడ కట్టారు. విజయవాడలో కూడ యికముందు చేయబోతున్నారు. అది కూడ అభివృద్ధిలోకి వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఎవరో ఒక ఆఫీసరు తప్పు చేశారు. ఆయనను సస్పెన్షన్‌లో పెట్టారు. 1956 లోనో, 57 లోనో చేశారు. 65,648 రూపాయలు మధుసూధనరావు అనే ఒక డిప్యూటి డైరెక్టరు అవినీతిచేసి ఈ డబ్బు కాజేశారు. పోలీసు ఎంక్వయిరీలో యున్నది. ఆయన చేసినది కూడ ఫలానా ఫలాన అయిటమ్ అని చెపుతున్నాను. మాధవరావుగారు వినాలి. సహకార సంఘ ఆర్గనైజేషన్‌లో రు. 19,450 అప్పులు 6,540 పోలీసు ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నారు. కేసు వున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఈ ఒక్క కేసే వివరంగా చెపుతారా ? పాత కేసులు ఎవరెవరు, ఎంత కాజేశారో, ఎంత తిన్నారో ఆ ఆఫీసర్లందరి జాబితా మాకు యిస్తారా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఏదైనా అంటే ....

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఎస్టిమేట్స్ కమిటి రిపోర్ట్ చదవండి, దానిలో ఎవరు పెద్దలు డబ్బు కాజేశారో, ఎవరు ఏ ఉన్నత స్థితిలో ఉన్నారో ఆలోచించి విచారణ చేసి జవాబు చెపితే సంతోషిస్తాము.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— నేను చెప్పేది ఒకటి. వారు మరొకటి అడిగితే ఎట్లా ? నేను అడిగిన దానికి చెప్పండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— నేను చెప్పనక్కర లేదు. ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ రిపోర్టులో.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— అవన్నీ వస్తే నాతో చెప్పండి, చూస్తాము.

శ్రీ పాగి [illegible] అధ్యక్షా, ఈ నాలుగు దినాలనుండి [illegible] 30 మంది సుమారుగా [illegible]

నలు గాని, వ్యతిరేక భావాలు గాని 20 మంది షుమారుగా మాట్లాడారు. జనరల్‌గా మాట్లాడిన విషయాలు ఎక్కువగా వున్నాయి. కొందరు ఇండివిడ్యుయల్‌గా విమర్శించారు కాని అనుకూలంగా మాట్లాడిన వారు తక్కువ. శివయ్యగారు, మహానందగారు, వీరరాఘవరావుగారు నాలుగు మూడు పాయింట్లు మాట్లాడారు. అందరు కలిసి ఒకే భావంలో కొన్ని విషయాలు చెప్పారు అడవులు ప్రభుత్వ స్వాధీనంలో వున్నవి పట్టా భూముల క్రింద యివ్వకుండా, రిజర్వు చేశారని చెప్పారు ఎస్టేట్ గ్రామాలలో జరిగిన విషయాలలో కొన్ని చాల మంది చెప్పారు. ఇదివరకు గవర్నమెంటు గ్రామాల విషయంలో మాత్రం ఎవరు ఏ సూచనలు చేయ లేదు. ఎస్టేట్ లాండ్స్‌కు సంబంధించి, మొట్టమొదట ఎబాలిషన్ యాక్టు వచ్చినప్పుడు ఏ ఏ రైతులు పట్టాలలో వున్నారో, ఆ పట్టాదార్లకొరకు—ఏ భూములైతే—ఎస్టేట్సు అయితే గవర్నమెంటుకు ట్రాన్స్‌ఫర్ అయినచో అవితప్ప కడమవన్నీ గవర్నమెంటు భూములే అని వారు ఆలోచించలేదేమోనని నేను అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—అధ్యక్షా, యిది ఎస్టేట్ గ్రామాలలో జరిగిందితప్ప, గవర్నమెంటు గ్రామాలలో జరగలేదు అన్నారు, నాస్పీచ్‌లో నేనేను స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పాను. ఖమ్మం జిల్లాలో మల్లెపల్లి, చింతగరువు అనే గ్రామాలలో దాదాపు మూడువేల ఎకరాలు గవర్నమెంట్ లాండ్, ఎన్సైక్మెంట్ లాండ్ రిజర్వు ఫారెస్టు క్రింద డిక్లేర్ చేసిన సంగతి చెప్పాను. అట్లాగే భద్రాచలం ఏరియాలోకూడా వున్నాయి. వాటినిగురించికూడా చెప్పండి.

శ్రీ పాగి సూర్యనారాయణరాజు :—అవికూడా సాగులేని భూములు; పట్టాలేని భూములు, వారు ఇండివిడ్యువల్ కేస్ గురించి చెప్పారు. నేను ఎక్కువ మందికి సంబంధించిన విషయం చెప్పాను. మొత్తం భూమిలో మూడవ వంతు ఫారెస్టుక్రింద వుండాలని మన శాస్త్రజ్ఞులు నిర్ణయించారు. మూడవవంతు ఫారెస్టు కావలసివచ్చినప్పుడు—ఇందులో మనం కొన్ని ప్రాజెక్టులు కట్టుకున్నాం, ప్రాజెక్టుల క్రింద భూములలో చాలా భూమిలో ఫారెస్టు రద్దు అయింది. కొంత మంది యిప్పుడు, ఆదిలాబాదువంటి ప్రాంతాలలో అడవులను కొట్టేసి భూములను ఆక్రమించుకొని వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. పోనీ, కుమిరి ప్లాంటేషన్ క్రింద తీసుకోమంటే ముందు ఆ మొక్కలను నాటవలసిందిగా ప్రవేశపెట్టారు. మొక్కలు మాత్రం పెంచరు. ఇదొక పెద్ద ప్రతిబంధకంగావున్నది.

తరువాత, నరసింహంగారు, [illegible], [illegible] గారు, వెంకటనారాయణగారు, [illegible] వ్యవసాయానికి [illegible] భూములు, [illegible] భూములుకూడా ఫారెస్టులో చేర్చారు [illegible]—ఫారెస్టుకు [illegible] భూమి [illegible] వుండకు, ఫారెస్టుకు పనికిరాని భూమి వ్యవసాయానికి కూడా

పనికిరాదని నా నమ్మకం. అడవి పెంచడానికి పనికిరాని భూమి అంటూవుంటే, అది వ్యవసాయానికికూడా పనికిరాదు.

ఇంక, నరసింహంగారు, శివయ్యగారు, వీరరాఘవరావుగారు, వెంకటేశ్వరరావుగారు పశువులను, మేకలను మేపుకోనడం కష్టమవుతున్నదని చెప్పారు. పశువుల విషయంలో నేను చెప్పింది బహుశా వారు వినలేదేమో, ఇదివరకే ప్రభుత్వం, ఏ ఫారెస్టులో నైనాసరే, పశువులను మేపుకొంటే పుల్లరి వసూలుచేయకూడదని ఒక ఆర్డర్ యివ్వడం జరిగింది. పశువుల విషయంలో ఏ విధమైన అభ్యంతరమూ లేదు. అయితే మేకల విషయంలో మాత్రము అభ్యంతరమున్నది. మేకలు చిన్న చిన్న చెట్లను, కొమ్మలను కొరికివేస్తుంది. మేకలను పెంచేవారు పెద్దచెట్లనుకూడా ధ్వంసముచేస్తారు. ఒక చెట్టుకొమ్మలను కొడితే తిరిగి అది పెరగడానికి వీలుండదు. అందువల్ల, మేకలను అందులోచేర్చడానికి వీలుండదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మేకలను మినహా, మిగతా పశువులన్నింటిని మేపుకొనవచ్చునని ఆర్డరు యిచ్చామన్నారు. ఆ జీ. ఓ. కాస్తమాకు యిప్పించండి.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు :—తమకు కావాలంటె నేను తరువాత సప్లయి చేస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అక్కడ పుల్లరి వసూలుచేస్తున్నారు. మంత్రిగారు వసూలుచేయడంలేదంటున్నారు. ఆ. జీ. ఓ. మాకు చూపించండి.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణ రాజు :—ఇప్పుడు నేను ఎక్కడనుంచి తెచ్చి చూపించను ? స్పీకరుగారి సెలవయితే తరువాత టేబుల్ పై పెట్టేస్తాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—పుల్లరివసూలుచేస్తున్నారు. ఆ జీ. ఓ. చూపించండి.

శ్రీ సాగిసూర్యనారాయణరాజు :—ఈశ్వరరెడ్డిగారు ఫారెస్టువాచర్స్ కు జీతాలు పెంచమని చెప్పారు. ఈ మధ్య వాచర్స్ కు కూడా జీతాలు పెంచవలెననే నిర్ణయం జరిగింది. రెండుమూడు నెలల్లోఅది పూర్తిగా సెటిల్ అవుతుంది; గార్డ్సుతోపాటుగా వాచర్స్ కుకూడా పెన్షన్ అన్నీ ఇవ్వడానికి ఆలోచిస్తున్నారని మనవిచేస్తున్నాను.

సత్యనారాయణరాజుగారు, కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. సెక్షన్ 4- క్రింద, రిజర్వుక్రింద, నోటిఫై చేసేముందు ప్రజలకు తెలియజేసి, వారికి నోటీసులుయిచ్చి వారిఅభిప్రాయం సేకరించి చేయాలి అన్నారు.

జి. ఓ స్ అన్నీ సభ్యులకు పంపించడం జరిగింది. కాని, ఎవరూ కూటిని చదవరు. ఇవాళ కొత్తగా వచ్చిన మంత్రిని అందరూ పట్టుకుంటారు.

(నవ్వులు)

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—జి. ఒస్ అన్నీ మాకు పంపిస్తున్నారు కాని మేం చదవడం లేదంటున్నారు. దయచేసి, వారి ఆఫీసర్సును కనుక్కొని చెప్పమనండి. మాకు అన్ని జి. ఒలు పంపిస్తున్నదీ, లేనిదీ. ముఖ్యమంత్రిగారిని చెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—గెజిట్‌లో పబ్లిష్ చేస్తారనుకుంటాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—గెజిట్‌లో అన్నీ పబ్లిష్ చేయరు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అయితే,యిది తప్పకుండా మిస్టేక్ అవుతుంది. దీనిని మీరు సీరియస్‌గా తీసుకోకండి. ఇది తప్పకుండా వారి మిస్టేక్ అవుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—థ్యాంక్స్, సర్.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—వారు స్పష్టంగా అట్లా చెబుతుంటే, మీరు మిస్టేక్ అంటే ఎట్లా ?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు:—సత్యనారాయణరాజుగారు చెప్పారు. వారికి నోటీసులు యివ్వడం లేదని. స్టేట్ గెజిట్‌లో ముందు పబ్లిష్ అవుతుంది. తరువాత సెటిల్‌మెంట్ ఆఫీసర్ వెడతారు, ఎవరికైనా అబ్జెక్షన్సువుంటే తెలుపుకోవడానికి ఆరుమాసాలు టైము యిస్తారు. టాం టాం వేయిస్తారు. ఇదంతా జరుగుతున్నప్పుడు మాకు జి. ఒ. రాలేదు, మాకు తెలియదు అని తెలిసినవారే యీ విధంగా మాట్లాడితే ఎట్లా ?

పాపిరెడ్డిగారు, చలపతిరావుగారు, గోపాలకృష్ణయ్యగారు, వీరరాఘవరావుగారు కొన్ని విషయాలు చెప్పారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—తమరు అది మిస్టేక్ అన్నప్పటికి, మంత్రిగారు ఆర్గ్యూ చేస్తున్నారు. ఇందులో ఏది కరెక్ట్ ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు మొదటిసారి, మంత్రి అయినతరువాత, స్టేట్‌మెంట్ చేస్తున్నారు. ఏమైనా పొరపాట్లువుంటే సీరియస్‌గా తీసుకోకండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇప్పుడు గూడూరు మైకా మైన్ వుంది. రిజర్వు అని మైకామెన్‌కు యివ్వడంలేదు. దానివలన ఫారిన్ ఎక్ఛేంజ్ రావటంలేదు. దానినుండి డెలిట్‌చేసి, మైకామెన్‌కు యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు సమాధానం ఏదైనా చెప్పండి. అనవసరంగా తర్కం వద్దు. Please don't invite trouble from the other side.

శ్రీ ఎస్. సూర్యనారాయణరాజు :—థ్యాంక్స్, సర్. కాఫీ తోటలను గురించి సెలవిచ్చారు. చాలా అప్లికేషన్లు వచ్చాయి. ఐదు వేల ఎకరాలు కౌలుకు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. 16 వేల ఎకరాలకు అప్లికేషన్లు వచ్చాయి. ఇంకా మా కేబినెట్‌లో నిర్ణయం కాలేదు. వారి కాబినెట్‌లో నిర్ణయం కాలేదు; ఇదివరకున్న పద్ధతులు కాగా లేవు.

శ్రీ జి. వి. చంద్రశేఖరరెడ్డి (పైలేరు) :—అడవుల మంత్రిగారు మా కేబినేటులో వారి కేబినేటులో అంటున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి రెండు కేబినెట్లు ఉన్నాయా ? ఎప్పుడు వచ్చాయో సెలవిస్తారా ?

శ్రీ ఎస్ సూర్యనారాయణరాజు :—కేబినెటు అంటే గవర్నమెంటు అని నా ఉద్దేశం. నేను కేబినెటులో మంత్రిని కాను. స్టేటు మంత్రిని మాత్రమే. చాలా అప్లికేషన్సు వచ్చాయి. ఒకరు ఐదువేల ఎకరాలకు పెట్టారు. మరొకరు 50 ఎకరాలకు పెట్టారు. ఇందులో ట్రబుల్ వస్తోంది. మా కేబినెటులో నిర్ణయం చేసిన ప్రకారం చేయాలని ఆలోచిస్తున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మా గవర్నమెంటు అంటే రాయల్ గవర్నమెంటు. వారు రాజుగారు కదా.

శ్రీ ఎస్. సూర్యనారాయణరాజు :—కార్పొరేషను గురించికూడా ఆలోచిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. చల్లా సుబ్బారాయుడుగారు అనంతపురంజిల్లాలో ఫారెస్టులేదు, తప్పకుండా ఎక్కువ పెంచాలని గాడి కాలువలక్రింద కడితే వర్షం నిలబడి దానివల్ల వ్యవసాయానికి బాగుంటుంది అన్నారు. మంచి ఆలోచన. ఇదివరకే మా డిపార్టుమెంటు ఎగ్జామిన్ చేసినది అన్నీ ఒకసారి చేయడానికి ధనలోపంవల్ల ఆలస్యం అవుతోంది. వెంకటరత్నంగారు ప్రభాకరరావుగారు ఎసెంషియల్ ఆయిల్స్ గురించి సెలవిచ్చారు. హైదరాబాదులో కొన్ని ప్రాంతాలలో చేయడానికి ఇదివరకే కొంత ఉపయోగించారు. అరకు వాలీలో కొంత పెంచుతున్నారు. నిమ్మగడ్డి వగైరాలు పెడుతున్నారు. ఎసెంషియల్ ఆయిల్స్‌కు కొంత భూమిని ప్రత్యేకించాలని మేము అనుకుంటున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. రత్నసభాపతిగారు చాలా ఇంపార్టెంటు పాయంటు, నాకు ఇదివరకు తెలియనిది, అనుభవంలోలేనిది చెప్పారు. చాలా సంతోషం. రక్తచందనంగురించి. ఈ సంవత్సరం తక్కువ వచ్చింది. ఈ సంవత్సరం ఇంకా పూర్తిగా అమ్ముడు కాలేదు. చాలా నిలువ ఉంది. ఇదివరకు ఎస్. టి. సి. ద్వారా ఎక్స్‌పోర్టు చేసేవారం. దానివల్ల సరియైన ధర రావడం లేదనే అభిప్రాయంతో పది రోజులలో వేలాం వేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అందుకు సిద్ధంగా ఉన్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—సిద్ధం అంటే నిర్ణయం తీసుకున్నారా ?

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణరాజు :—నిర్ణయం తీసుకున్నామనే మనవిచేస్తున్నాను. వేలం వేయడానికి అర్డర్లు వేశామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—కూపులో మిగతావి ఎట్లా సప్లైలు చేస్తారో ఇది కూడా అట్లాగే చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణరాజు :—నేను తప్పకుండా చేయిస్తాను. మీరు అన్న కోటి రూపాయలు మాత్రం రప్పించాలని కోరుతున్నాను. మీరు [illegible] చేసినప్పుడు నేను ఒప్పుకుంటాను. [illegible]

ఇతర ప్రాంతాలలో కూడా తోటలు వేసి అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. మీరు అన్న ప్రామిస్ మాత్రం నెరవేర్చవలసి ఉంటుంది. పిచ్చయ్యగారు ఒక చిన్న విషయం మనవి చేశారు. ఖమ్మం జిల్లాకు ఎక్కువ భూమి ఫారెస్టు క్రింద ఉందని రైతులకు వదలకుండా అంతా రిజర్వు చేశారని చెప్పారు. ఒక్కొక్క జిల్లాలో ఎక్కువ ఉండవచ్చును. ఒక్కొక్క జిల్లాలో తక్కువ ఉండవచ్చును. అన్ని జిల్లాలలోను సమంగా చేయాలి అన్నారు. అది సాధ్యం కాదు. ఖమ్మం జిల్లాలోని అడవులమీద ఆధారపడి కృష్ణా, వెస్టు గోదావరి జిల్లాలున్నాయి. ఇదివరకే 8,95,273 ఎకరాల అడవి వుండాలని నిర్ణయం చేసిన మాట నిజమే. ప్రజలందరికి అవసరం ఉంటుందని 1,00,717 ఎకరాలు మాత్రమే రిజర్వేషను లేనిది. మిగతావి ప్రజలకే వదలివేసారు. ఇంకా అవసరం ఉంటే సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు వద్ద అప్లికేషను పెట్టి చేసుకోవచ్చును. ప్రతి గ్రామం వారికి ఫారెస్టు వేశాడు అంటున్నారు. అదివరకు ఏజెన్సీలో ఏమి చేస్తున్నారంటే ఇక్కడ గ్రామం ఉంటే మరల గ్రామం పోడుకట్టి మరొకదానిక్రిందకు వెళ్ళిపోతుంది. అదే గ్రామంక్రింద ఉందాలంటే చిక్కులక్రింద వస్తుంది. పది మంది కుటుంబాలు గ్రామం క్రింద ఐతే రిజర్వు ఫారెస్టులు నాశనంఅవుతాయి కాబట్టిఒక్కొక్క చోట 100, 200 కుటుంబాలు తీసుకువచ్చి నివాశం ఏర్పరచి అక్కడికక్కడే వ్యవసాయానికి భూములు ఏర్పాటుచేసి ఇవ్వడానికి చూస్తున్నారు. ప్రభుత్వంలోని లోపాలను చెప్పేటప్పుడు ప్రజలకు నచ్చచెప్పి మంచి పద్ధతులలో వారికి ఉపయోగపడేట్లు సహకరించాలని కోరుతూ కోత తీర్మానాలను ఉపసంహరించుకుని డిమాండు ఏకగ్రీవంగా పాస్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

श्री रामचन्द्र राव कल्याणी :—माननीय सभापति जी। अपने अपने प्रान्तों के संबन्ध में सदस्यों नें जो विचार रखें हैं उन के बारे में मेरे डिपार्टमेंट में जो काम हुआ है और हो रहा है इस थोड से समय में वह मैं आपके सामनें रख रहा हूं।

श्री नरसिंहम् जी नें कहा कि आंध्र प्रदेश में गुड की कीमत गिरती आ रही है और काश्तकारों को नुकसान हो रहा है सरकार इसके लिए प्रयत्न करे। मैं इस संबन्ध में इतना ही कहूंगा कि १९६६,६८ में जो भाव बढ गये थे उसके कारण कई काश्तकारों ने गुड का नया धंदा डालना ज्यादा लाभदायक समझा, इससे ३०% अधिक एरिया में गुड की काश्त बढ गई। इस के कारण भाव दिन ब दिन कम होने लगे। यही नहीं बल्कि एक्सपोर्ट का मार्केट भी गिरता जा रहा है। इस के लिए स्टेट मिनिस्टरी आफ कामर्स एण्ड एक्सपोर्टस और मिनिस्टरी आफ इन्टरनेशनल ट्रेड से सरकार बात चीत कर रही है और वातावरण पैदा करने का प्रयत्न किया जा रहा है जिस से गुड के काश्तकारों को किसी तरह तरह का नुकसान न होने पाये।

[illegible]

जाता है। सीरियल लिस्ट बनाई जाती है। इसमें छोट या बड का भडद नहीं रखा जाता अगर माननीय सदस्य देखें तो मालूम होगा कि वेटिंग लिस्ट में बड़ें बड़ें लोगों के भी नाम हैं। लेकिन उनको भी अपना समय आन तक इन्तेजार करना पड़ेगा। लिस्ट के अनुसार अगर (ए) का नाम आजाय और वह ट्रॉक्टर नहीं उठाता उसके बाद अगर(बी) को दे दिया जाता है। स्पेर पार्टस के बारे में कहा गया। एग्रो इंडस्ट्रीज जून १९६८ में स्थापित हुआ। उसकी आयु केवल एक साल से दो महीनें की है। फिर भी इतन समय में उसने काफी तरक्की की है। बाहेर से जो स्पेर पार्टस आते हैं उनके लिए भी सेंट्रल गवर्नमेंट की इजाजत और लाइसंस लेना पडता है, हम कोशिश कर रहे हैं कि ज्यादा से ज्यादा इंपोर्ट करें।

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ :—గౌరవనీయులైన మంత్రిగారికి తెలుగు వచ్చును. వారు హిందీలో చెబుతూ ఉంటే అర్థం కాకుండా ఉంది. కనీసం సారాంశం అయినా తెలుగులో చెప్పాలని కోరుతున్నారు.

శ్రీ రామచంద్రరావు కల్యాణి (మఖ్తల్) :—టైము ఎక్కువ లేదు. అవకాశం ఉంటే తరువాత చెబుతాను. परसूं ही १० लाख रूपये के स्पेर सामान के लिए केंद्रीय सरकार को लिखा गया है वह बहुत जल्द आ रहा है। इस लिए अब वह कठिनाइयां नहीं रहेंगी जो पहले थीं। और ट्रॉक्टर के लिए चाहे लेंड मार्टगज बैंक से रखम ली जाए या स्टेट बैंक से, अगर सीरियल से किसी का नाम आजाए तो जरूर उस को देंगे।

श्री के. राम रेड्डी जी ने तंबाकू के बारे में काफी कहा। वास्तव में तंबाकू का प्रश्न हमारे राज्य में बहुत ही टेढा है। जो लोग तंबाकू तैयार करते हैं वह ज्यादा से ज्यादा भाव का प्रयत्न करते है लेकिन दुःख की बात है कि वहां की कंपनियां जो तंबाकू लेदेती हैं वह समय समय पर बिजिनेस टॉक्टिस चलती हैं और उस समय जो भाव होता है उस पर लेनें का प्रयत्न करती हैं। सेंट्रल गवर्नमेंट भी भाव को कम न करने के लिए फिगजेशन आप्रेट किया लेकिन अब कंपनियों ने देखा कि इस तरह रेट फिक्स होगया है तो उन्होंने मदरास गवर्नमेंट से लेना शुरू किया जहां से उन को कम दाम पर मिलता है। और उसी से वह काम चला रहे हैं। दूसरी बात यह कि वरजीनिया तंबाकू इस्तेमाल करने की बजाय कंट्री तबाकू सिगरेट में इस्तेमाल कर रहे हैं।

दुग्गिराला मार्केट कमीटी के बारे में कहा गया कि वहां सहूलते नहीं है न शड है न सान रखनें की व्यवस्था है। यह मार्केट कमेटी तेनाली के तहत है। इस के लिए १९६८ में जगह प्राप्त की गई है। ३-६-१९६९ को वहां कमेटी में निर्णय हो चुका है। वहां नान आफिशियल लोग बढेंगें और जो जो कठिनाइयां हैं उनको दूर करनें का प्रबन्ध करेंगे। अगर वह समय पर इन कठिनाइयों को दूर करने का प्रयत्न न करें तो मैं सरकार की ओर से इतमेनान दिलाता हूं कि इस के लिए पूरी पूरी कोशिश की जाएगी। साथ ही साथ,

उन्होंने ट्रॉक्टरो के संबन्ध में कहा इसको एग्रो इंडस्ट्रीज के तहत रखने की बजाए एक एक सूसाइटी बनाकर उसके तहत रखें तो अच्छा हैं होगा। हमारे पास कई तरह की सूसाइटियां हैं लेकिन हम देख रहे हैं येक उनका काम अच्छी पतरह नही चल रहा है। इस लिए आप एग्रो इंडस्ट्रीज को काम करने का मौका दीजिए, वह वह ज्यादा अच्छे ढंगसे काम कर सकेंगे।

श्री शिव्वैया जी ने कहा कि जो काश्तकार धन पैदा करते है वह समय पर बेच नही सकते और जब बेचते हैं तो उन को कम कीमत आती है और उनका नुकसान होता है। उनके लिए मै इतना ही कहूंगा कि वेर हाउसिंग कारपोरेशन उन को हर तरह की सहायता देने के लिए तयार है। अगर वेर हाउसिंग कारपोरेशन से फाएदा उठाए तो अच्छा होगा। उन्होंन यहभी कहा कि ब्लाकवाइस ट्रॉक्टरो की तकसीम की व्यवस्था की जानी चाहिए। हम न जिले को सेन्टर बनाया है और वहां इसके लिए यूनिटभी रखी है जिसमें असिस्टेंट मेनीजर रहेगा, मकानिक्स रहेंग। यह अभी हमारा इबतेदाई कदम है। इस में शक नही कि इसको ब्लाकवाइस करें तो अधिक लाभ हो सकता है। अगर हम को समय मिले और हमारी आर्थिक स्थिति बदले तो हम इस को ब्लाकवाइस रखन के लिए भी तैयार है। फिलहाल हम डिस्ट्रिक्ट लेवल पर ही सेवा कर सकते है।

भास्कररावजी ने कहा कि ट्रॉक्टर्स का जो कोटा मंगवाया जाता है वह काफी नही है। यह हमारे हाथ में नही है। अगर मुमकिन होता तो हम आंध्र प्रदेश के लिए ज्यादा से ज्यादा ट्रॉक्टर्स मंगवाते। सेंट्रल गवर्नमेंट से जो कोटा आता है उसी को सब प्रान्तों में तकसीम करते है। इस के बावजूद हमने दस हजार ट्रॉक्टर्स का डिमांड किया है मुमकिन है कि हम को ज्यादा से ज्यादा मिले।

श्री वाइ. सूर्यनारायण ने पंजाब के संबन्ध में विचार रख। मैं उन्हें धन्यवाद देता हूं कि वह पंजाब का वातावरण आंध्र प्रदेश में रखने का प्रयत्न कर रहे हैं। हम भी इस बातका प्रयत्न करेंगे। लेकिन मालूम होना चाहिए कि हमें छोट छोटे पार्टस भी आसानी से नहीं मिलते। पंजाब में जगह जगह छोटे छोटे इंडस्ट्रीज काफी हैं। और वहां के लोग इस को आगे बढाने की कोशिश करते हैं इस तरह उनको पार्टस आसानी से मिल जाते हैं। यहां भी हमने अल्वीन कपनी से संबन्ध जोडाहै कि वह छोटे छोटे पार्ट्स, तैयार करे। और साथ साथ ट्रैलर्स भी तैयार करें। मुझे आशा है कि छह महीने के अन्दर पार्टस और ट्रैलर्स की तैयारी का काम कुछ न कुछ हद तक तकमील होगा। और हमारी जनता को फायदा होगा।

महानन्दाजी ने एरंडी वगैरह के बारे में कहा। इस के लिए हम प्रयत्न कर रहे हैं। माले व्यॅकटनारायना जी न ट्रक्टर्स के बारे में कहा। मैं इस संबन्ध में कह चुका हूं वही जवाब उन के लिए भी होगा। श्री जी. व्यॅकटरेड्डी ने तंबाकू के बारे में कहा। सेंट्रल गवर्नमेंट बोर्ड डवलपमेंट बोर्ड स्थापित कर रही है वह स्थापित करने के बाद यह मुश्किलें दूर होंगी। हम संट्रल गवर्नमेंट को ध्यान दिलाएंगे कि वह जल्द से जल्द यह काम करे।

सुब्बारायडूजी नें कहा कि बुलडोजर्स की कीमत ज्यादा है गरीब काश्तकार उस को नही लेसकते। मैं भी इस से सहमत हूं। लेकिन एग्रो इंडस्ट्रीज मजबूर है। किसी प्रकार से कीमत कम नहीं कर सकते। सेंट्रल गवर्नमेंट या स्टेट सरकार जब तक इस के लिए सबसीडी न दे कुछ नहीं हो सकती। पहले ३० फीसद सबसीडी होने के कारण कीमत में कमी होती थी। लेकिन अब कीमत ज्यादा होने के कारण बडे काश्तकार फाएदा उठारहे है। छोटे काश्तकार फाएदा नहीं उठा रहे हैं। मैं विश्वास दिलाता हूं कि हम से जो भी सुविधा कीमत को कम करने के संबन्ध में हो सकती है हम देंगे।

प्रभाकर राव जी नें कहा कि ट्रक्टर्स ईस्ट गोदावरी जिले में काम नही कर रहे है। जैसा कि मैंन कहा कि डिस्ट्रिक्ट लेवल पर हम यूनिट्स रखें है और वहां मेनीजर और मेकेनिक्स है। उस से संबन्ध जोडें तो वह जो भी जरूरियात हैं उन को पूरा करेंग।

तंबाकु के बारे में कई सदस्यों नें कहा और मैं उन का जवाब दे चुका हूं।

श्री बंगैय्या ने करनूल जिले का जिकर करते हुए बिग और ट्यूबवेल के बारे में कह वहां कुछ यूनिटस काम कर रहे हैं मारकापूर और दूसरे स्थानों में काफी बोर्स कर चुके है। अब तक हमारे स्टेट मे ५४७ ट्युब वेल्स बन चुके हैं। अभी काम करना है। मैं पहले ही कह चुका हूं कि एग्रो इंडस्ट्रीज की आयु अभी एक वर्ष दो महीन की है। इतना काम अब तक होचुका है। आगे और बहुत होगा।

श्री वाविलाला गोपाल कृष्णैय्या नें ट्रेक्टर्स के रेटस और चारजेस के बारे में कहा। इस का स्टाफ है, मेकेनिक्स है मेनटेनेंस है। और अगर अच्छे मेकेनिक को रखा जाय तो मेनटेनेंस भी कम आएगा।

मुझे जो कुछ भी समय मिला है उस में मैं नें सदस्यों के एतेराजों का जवाब देने की कोशिश की है। मैं प्रार्थना करता हूं कि कटोती के प्रस्तावों को वापस ले लें।

(శ్రీ) యస్. ఆర్. ఎ. యస్. అప్పలనాయుడు (పర్వాడ) :—అధ్యక్షా నిన్న, నేడు ఈ డిమాండుపైన సుమారు 86 మంది గౌరవసభ్యులు మాట్లాడారు. అందులో ప్రత్యేకించి మత్స్య పరిశ్రమ మీద 11మంది సభ్యులు చక్కని సలహాలు యివ్వడము జరిగింది. చేపల కేంద్రముగురించి ఒక గౌరవసభ్యుడు [illegible] పడవలగురించి యిద్దరు సభ్యులు, శీతల గిడ్డంగుల మార్కెటింగు, మంచి యిల్లు నిర్మాణము గురించి యిద్దరు సభ్యులు, దళారీ గురించి ఒక సభ్యుడు సలహాలు యివ్వడము జరిగింది. నరసింహంగారు మాట్లాడుతూ చేపల కేంద్రాలు ఎక్కడ వున్నవని ప్రశ్నించారు. ప్రస్తుతము మన రాష్ట్రములో మొత్తము 62 చేపపిల్ల కేంద్రాలు నెలకొల్పబడివున్నవి. తద్వారా గత సంవత్సరము 75 లక్షల 8 వేల 800 చేప పిల్లలు ఉత్పత్తి అయినవి. మత్స్యకార్మికులకు నైలాను [illegible] 50% సబ్సిడీ మీద సప్లై చేయడమైనది. సదానందగారు [illegible] తక్కువగా యిస్తున్నారని చెప్పుతూ [illegible] వాస్తవమే. [illegible]

మాలును సరఫరా చేసే అవకాశము లేదని మనవిచేస్తున్నాను. వెంకటనారాయణ గారు మాట్లాడుతూ ఏలూరు వచ్చిచూసి, కొల్లేరులో జరుగుతున్న మత్స్య పారిశ్రామికాభివృద్ధికి బృహత్తర ప్రణాళిక వేయవలసినదిగా కోరారు. ఉప్పుటేరు వద్ద ఫిషింగ్ హార్బరును నిర్మించడానికి బెంగుళూరులో వున్న ప్రీ ఇన్వెస్ట్‌మెంటుకు ప్రపోజల్సు పంపివున్నాము వారివద్ద పరిశీలనలో వున్నది. ఈ హార్బరు నిర్మాణము అయినతరువాత బృహత్తర ప్రణాళిక అమలు జరపడానికి తగిన ప్రయత్నము చేయగలము. మత్స్య పారిశ్రామికులు సముద్ర తీరాన వుంటారు. వారి పరిస్థితులు మెరుగుపరచడానికి దివి సీమలో ప్రభుత్వము తలపెట్టిన బృహత్తర ప్రణాళికను అమలుపరచలేదని అన్నారు బృహత్తర ప్రణాళిక తయారు చేసిన తరువాత అగ్రికల్చర్ రీఫైనాన్సు కార్పోరేషనువారి నిపుణుల బృందము వచ్చి పరిశీలనచేసి, తయారైన ఫిషింగ్ హార్బరు లేనిందువల్ల ధన సహాయము చేయడానికివారు అంగీకరించలేదు. ఫిషింగు హార్బరు నెలకొల్పినతరువాత బృహత్తర ప్రణాళిక గురించి ఆలోచన చేయడము జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. సత్యనారాయణరాజుగారు మాట్లాడుతూ నర్సాపురం ప్రాంతములో నివసిస్తున్న 10,15 గ్రామాలలో రోడ్ సౌకర్యాలు లేవు అన్నారు లైసెన్సు పద్ధతి ప్రవేశపెట్టి 50 పైసలనుంచి 200 రూపాయల వరకు వసూలు చేస్తున్నారు. దానిని రద్దుచేయాలని కోరారు. నైలాను సరఫరా చేయడంలో అవకతవకలు జరుగుచున్నవి. యికముందు స్థానిక సంస్థలద్వారా సరఫరా చేయించవలసినదిగా కోరారు. రోడ్ల సదుపాయాలకొరకు ప్రత్యేక నిధులు డిపార్టుమెంటులో కేటాయించడానికి అవకాశములేదు. ఈ సదుపాయాలు కావలసిన చోట ఆయా పంచాయతీ సమితులద్వారా పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటువారు తగిన ప్రయత్నము చేస్తారని అనుకొంటున్నాను. లైసెన్సు పథకము రద్దుచేయడమువలన జాలర్లకు ఉపయోగము లేదు. ఈ పథకమువల్ల చేప పిల్లల సంపద అభివృద్ధి చెందుతున్నది చేప పిల్లలను పెట్టు కాలములో చేపలను పట్టడము నిషేధించడము, కొన్ని పరిస్థితులలో నిర్ణీతమైన సైజు చేపలను పట్టునట్లు చేయడంవలన చిన్న చేపలను కాపాడడానికి మాత్రమే ఈ లైసెన్సు విధానము అమలుచేయబడుతుంది. నైలాను మాలును డిపార్టుమెంటుద్వారా పంపిణీ చేయడము జరగడములేదు. సొసైటీలు కొనుగోలుచేసి మత్స్యపారిశ్రామికులకు సరసమైన ధరలకు అమ్మడం జరుగుతున్నది. దళారీ పద్ధతి తొలగించి మత్స్యపారిశ్రామికుల పరిస్థితులను మెరుగుపరచడానికి చూడవలసినదిగా సలహాయిచ్చారు. ఆ విషయంలో సరియైన ప్రయత్నము చేయగలమని మనవి చేస్తున్నాను శీతల గిడ్డంగులను నెలకొల్పి, మార్కెటింగు అభివృద్ధికి ఏర్పాటు చేయాలని యాంత్రిక నావలవారికి, దేశవాళీ నావలవారికి వున్న తగవులు పరిష్కారము చేయాలని వెంకటరత్నంగారు కోరారు. శీతల గిడ్డంగులు అవసరమైనచోట్ల ఏర్పాటుచేయబడి, మార్కెటింగు అభివృద్ధికి తగిన కృషి జరుగుతున్నది. తగాదా వచ్చినప్పుడు ఆయా జిల్లా కలక్టర్లు పోలీసు సహాయం తీసుకొని తగాదాలు రాకుండా చూడవలసినదిగా కోరడము జరిగింది. మత్స్య పారిశ్రామిక గ్రామాలలో మంచి నీటి సదుపాయాలు, అగ్ని నిరోధక ఇంటు

పిట్టును సబ్సిడీ రేటుపైన సరఫరా చేయించవలసినదిగా ప్రభాకరరావుగారు కోరినారు. మంచినీటి సదుపాయాలను కల్పించవలసిన బాధ్యత పంచాయతీ రాజ్ డిపార్టుమెంటుకు వున్నది. ఎక్కడైనా అటువంటి అవసరము వుందని తెలియపరిస్తే పంచాయతీరాజ్ శాఖవారికి తెలియపరచి దానికి తగినచర్య తీసుకోబడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. కంథం చెరువును డిపార్టుమెంటు రిజర్వాయరుగా పెట్టి, వున్న కేలము పద్ధతిని తీసివేసి లైసెన్సు పథకము పెట్టారని, చాల యిబ్బంది జరుగుతోందని, దానివలన 8 మాసాలకంటె అందులోనీరు వుండడం లేదని వెంగయ్యగారు చెప్పారు రిజర్వాయరుగా ఎందుకు ఏర్పాటు చేశారో P.W.D వారిని సరియైన భోగట్టా పంపించాలని కోరుతూ అందుకు తగిన చర్య తీసుకోగలమని మనవిచేస్తున్నాను. లోతు సముద్రములో చేపలపట్టడంలో అభివృద్ధి గురించి, డిపార్టుమెంటులో లంచగొండితనమువిపరీతంగా వుందని వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పారు. నిర్దుష్టమైన ఆరోపణలు ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చినప్పుడు తగిన చర్య తీసుకోబడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఆహార కొరతను తీర్చడానికి తీర ప్రాంతములో చాల చేపలు వున్నవి. దీన్ని గురించి నిజాము పట్టణములో ఫిషింగ్ హార్బరు కోసము ప్రయత్నము చేయవలసినదిగా వెంకటరావుగారు సూచన చేశారు. అది ఆమోదించతగినదే. నిజాము పట్నములో ఇండో-నార్వేరియన్ ప్రాజెక్టు క్రింద 198 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి మత్స్య పరిశ్రమ అభివృద్ధి చేయాలని ప్రణాళిక వున్నది. దానిని గురించి తప్పనిసరిగా ఆలోచన చేస్తామని మనవి చేస్తూ ఈ డిమాండును ఆమోదించవలసినదిగా కోరుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—అధ్యక్షా, పులికాట్ లేక్ దగ్గర కొన్ని వేల టన్నుల చేపలున్నవి. అక్కడ సీడ్ ఫ్యాక్టరీ వున్నది. దాని విషయము ఏమీ చెప్పలేదు. అక్కడున్న చేపలను కో ఆపరేటివ్ బేసిస్‌తో మద్రాసు తీసుకువెడుతున్నారు. అక్కడ కొంత ట్రాన్స్‌పోర్టింగ్ ఫెసిలిటీస్ పెడితే చిత్తూరు జిల్లాకు ఫ్రెష్ ఫిష్ సరఫరా చేయడానికి అవకాశము వుంటుంది.

శ్రీ యస్. ఆర్. ఎ. యస్. అప్పలనాయుడు :—పరిశీలిస్తాము.

DEMAND No. XX-AGRICULTURE-Rs. 7,70,98,800

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,70,98,800 for Agriculture by 100

రైతులకు అధిక దిగుబడి చేసే విత్తనములు సరఫరా చేయలేనందుకు నిరసనగా.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,70,98,300 for Agriculture by Rs. 100

రైతు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర నిర్ణయించడంలో ప్రభుత్వం విఫలత చెందినందుకు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,70,93,300 for Agriculture by Rs. 100

రైతులకు సకాలములో సరసమైన ధరకు రసాయనిక ఎరువులు సరఫరా చేయుటలో ప్రభుత్వం విఫలమైనందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించుటకు గాను.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,70,93,300 for Agriculture by Rs. 100

ట్రాక్టర్లు, బుల్‌డోజర్లు వగైరా వ్యవసాయ సాధనములపై విపరీతంగా రేట్లు పెంచిన ప్రభుత్వ విధానం చర్చించుటకు.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,70,93 300 for Agriculture by Rs. 100

రైతులకు పురుగుల మందులు 3/4 వంతు సబ్సిడీతో సరఫరా చేస్తామని పదే పదే ఆకాశవాణి ద్వారా ప్రకటనలు చేస్తున్నప్పటికి, ఇంతవరకు సబ్సిడీతో మందులు సరఫరా చేయనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,70,93,300 for Agriculture by Rs. 100

Government failed to open soil testing units at each District headquarters and also increased the Hire rates of Tractors, Bulldozers etc by Agro-Industries Corporation and also for not supplying one pump set and one sprayer to each Panchayat on subsidiary basis.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker : – The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,70,93,300 for Agriculture by Rs. 100

విత్తనాలకు ఎరువులకు ఇచ్చు అప్పులను సకాలంలో కాకుండా సీజను దాటిన తరువాత ఇచ్చు ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 7,70,93,300 for Agriculture by Rs. 100

పంట ఎకరాల ప్రభుత్వ అంతర్గతను సాగుదార్లను వేరకుల చేసి విత్తన క్షేత్రము ఏర్పరచు [illegible] భూములను దుర్వినియోగం చేస్తున్న [illegible] ప్రభుత్వ వ్యవసాయ విధానానికి నిరసనగా.

The cut motion were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,70,93,800 for Agriculture by Rs. 100

వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంలో ప్రభుత్వం పెంచిన ప్రకారం డి. ఎ. రూల్సు అమలు పరచి ఎరియర్సు యివ్వనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు గాను.

The motion was negatived.

DEMAND No. XXII-ANIMAL HUSBANDRY-Rs. 3,65,63,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs 3,65,63,000 for animal Husbandry by Rs. 100

గ్రామాలలో పశువైద్యశాలలో తగిన సిబ్బంది లేనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 3,65,63,000 for Animal Husbandry by Rs. 100

జంటనగరాలకు పరిసర ప్రాంతాలలో మంచి పాలు లభ్యమవుతున్నప్పటికి ప్రభుత్వం ఎక్కువ కలెక్టింగ్ సెంటర్సు ఏర్పాటుచేసి జంట నగరాల ప్రజలకు కుంటి పాలు సరఫర చేయుటలో విఫలత చెందినందులకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను —

To reduce the allotment of Rs. 3,62,63,000 for Animal Husbandry by Rs. 100

Government not provided veterinary Hospitals atleast in Firka headquarters and also failed to supply adequate medicines.

The cut motions were negatived.

DEMAND No. XXI-FISHERIES-Rs 83,81,300

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 83,81,800 for Fisheries by Rs. 100

రాష్ట్రంలో మత్స్య పరిశ్రమ తగినంత అభివృద్ధి చెందనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 83,81,300 for Fisheries by Rs. 100

To urge on Government to take up ameliorative measures to improve the conditions of the fishermen in the State, who are living on the coastal areas.

To reduce the allotment of Rs. 83,81,800 for Fisheries by Rs. 100

కృష్ణాజిల్లా కైకలూరు తాలూకా [illegible] చేపల పరిశ్రమను ఆధునిక [illegible] కేంద్రముగా చేయనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను—

The cut motions were negatived.

పశువులు అంటువ్యాధుల వలన చనిపోవుచున్నవి. వాటికి సరిగా మందులు ఇవ్వడం లేదు.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 83,81,800 for Fisheries by Rs. 100

For not providing electricity to more number of villages in backward areas and also not to reduce the minimum charges on Irrigation pump-sets.

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XXXIX-FORESTS-Rs. 3,02,89,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

అడవులను నాశనము చేయుట అరికట్టి అడవులను పెంచుతూ, ఫారెస్టు ప్రొడక్ట్సు నుంచి వచ్చే ఆదాయాన్ని పెంచటంలో యీ ప్రభుత్వం విఫలమైనందుకు

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

అడవుల నుండి ఖరీదైన కలప దొంగరవాణా జరుగుచున్నప్పటికి ప్రభుత్వం అరికట్టుటలో విఫలత చెందినందున ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించుటకు గాను.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

ఫారెస్టులో సాగుకులాయకైన భూములను హరిజన, గిరిజన పేద రైతులకు, పంచి పట్టాలకు ఇవ్వక వారిమీద అనవసరమైన ఫారెస్టు కేసులను బనాయించుచున్న ప్రభుత్వ విధానమును చర్చించుటకుగాను.

The cut motion was negatived. A Division was demanded and the House divided thus: Ayes 35 Noes..81 Neutral 1.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

"To urge on Government to abandon the policy of the Government which [illegible] the Forest area to the extent of 33 1/3% as a result of which the intention of the Government to promote food grains is defeated.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

The Forest Department failed to implement the aforestation in the State and Rayalaseema Dists in particular and also failed to protect the forests from cutting trees for 20 years to preserve the vegetarian in the forests to help rain fall.

To reduce the allotment of Rs. 3, 02,89,000 for Forests by Rs. 100

The Forest Department did not leave sufficient land for grazing purpose in the areas of Avvupalli, Kammapalli, Rayalaseema in Puttar Range in Chittoor District.

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

The Forest Department cut the R. F. live very close to patta lands and not given graging forest area in and around Pachikapallem area in K'Nagar Range in Chittoor district.

To reduce the allotmet of Rs. 3,02,89,000 for Forest by Rs. 100

About 100 acres of forests paramboku land covered by S No 204/2 in the rev. accounts of Sarandranagaram Village in Puttur taluk, Chittoor district is under occupation of poor Harijan agricultural labourers from last 20 years and they are still in occupation and cultivating the same. This land is declared as the forest reserved. This need to be de-reserved. This is known as Nissavkadurgam area in Puttur taluk, Chittoor district.

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

The Forest Department has cut the R. F. line close to pattala at Gollakavdriga, Surandranagaram and other villages in Puttur taluk and K'Nagar Ranges in Chittoor district even without giving any area for grazing field.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

పేదలు చేసుకొంటున్న వందలు వేల యకరాల సేద్యమైన బంజరు భూములను అటవీ విస్తారణ పేర అటవీశాఖ స్వాధీనం చేసుకుంటున్న విధానాన్ని నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

గిరిజనులు సాగుచేసుకుంటున్న అడవి భూముల నుండి అడవి విస్తరణ పేర బేదఖల్ చేయుచున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 3,02 89,000 for Forests by Rs. 100

అటవి సంపదను అనాదిగా అనుభవిస్తు జీవిస్తున్న గిరిజనులకు స్వేచ్ఛగా అనుభవించు అవకాశాలు కల్పించకపోగా ఫారెస్టు అధికార్లు గిరిజనులను హింసించు పద్ధతిని అరికట్టలేని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

కర్నూలు జిల్లాలోని మార్కాపురం తాలూకాలోని చట్టుతండా సుగాలీలకు, వారు చేసుకుంటూవున్న భూములను వారికి పట్టాలివ్వడంలో ఆలస్యము చేస్తూ వున్నందున.

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

విశాఖపట్టణం తాలూకాలో ఆనే రిజర్వు కొండల నుండి, కర్రకొని అమ్ముకొని జీవించే పేద ప్రజలపై కేసులు పెట్టి బాధపెట్టుచున్నందున.

To reduce the allotment of Rs. 3,02,89,000 for Forests by Rs. 100

For not assigining the Forest lands to the landless cultivators who are in possession of these lands from the last so many years.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

"That Government be granted a sum not exceeding Rs. 7,70,98,800 under Demand No. XX—Agriculture".

The motion was adopted.

Mr. Speaker—The question is :

"That Government be grated a sum not exceeding Rs. 3,56,63,000 under Demand No. XXII—Animal Husbandry".

The motion was adopted.

Mr. Speaker :—The question is :

"That Government be granted a sum not exceeding Rs. 88,81,800 under Demand No. XXI—Fisheries".

The motion was adopted.

Mr. Speaker :—The question is :

"That Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,02,89,000 under Demand No. XXXIX—Forests".

The motion was adopted.

DEMAND NO. XXIII—CO-OPERATION—Rs. 3,21,46,000.

The Minister for Finance (Sri K. Vijayabhaskara Reddy (deputising for the Chief Minister):—With your permission, I beg to move:

"That Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,21,46,000 under Demand No. XXIII—Cooperation".

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Sir, the hon. Chief Minister has to move the Demand on Co-operation.

Mr. Speaker:—The hon. Minister for Finance has been answering the questions etc. on co-operation. I have permitted him.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— పోర్టుఫోలియో మార్చకపోతే ఇంకొక మంత్రి ప్రతిపాదించడం బాగుండదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— Port folio మార్చి చేయవచ్చును. లేకపోతే అన్యాయం.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—क्या उन्होंनें इसके लिए आपकी अनुमति ली है ।

Mr. Speeaker:—He has already taken my permission. I have permitted the hon. Minister for Finance to move the Demand. So far as the Council of Ministers is concerned, one Minister can move on behalf of the other Minister with the permission of the Chair.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆ మంత్రిగారు ఇక్కడ ఉండగా కాదు. వారు లేనప్పుడు.

Mr. Speaker:—So your objection can be easily got over by the hon. Chief Minister going out.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Let him go. Please excuse me, Sir, we are standing on formalities.

Mr. Speaker:—You are too formal. Let the hon. Chief Minister move the demand later on he will carry on the other work. So, you have achieved your point.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—We have achieved the dignity of the House, Sir.

Sri K. Brahmananda Reddy:—I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,21,46,000 under Demand No. XXIII—Co-operation".

Mr. Speaker:—Motion moved.

I request the hon. members to move their cut motions.

Demand No. XIII, Co-operation-Rs 32,14,600

Sri G. Latchanna :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 8,21,46,000 for Co-operation by Rs. 100

To criticise the Government for its partison outlook in conducting enquiries and taking actions against the co-operative institutions which are committed serious nature of irregularities.

Mr. Speaker :—Motion moved :

To reduce the allotment of Rs. 3,21,46,000 for Co-operation by Rs. 100

భూములు లేని పేదరైతులకు సహకార సొసైటీలలో అప్పులు యివ్వనందుకు నిరసనగా

Mr. Speaker :—Motion moved :

Sri K. Ramanatham :—I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 8,21,46,000 for Co-operation by Rs. 100

సహకార సంస్థల ద్వారా కావలసినంత అప్పులను రైతులు సరఫరాచేసి రైతులకు ప్రైవేటు పెట్టుబడి దారుల గుప్పిటనుండి విముక్తి కలుగజేయజాలనందులకు.

Mr. Speaker :—Motion moved :

Sri Ch. Satyanarayana :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 8,21,46,000 for Co-operation by Rs. 100

కృష్ణాజిల్లా మండవల్లి గ్రామ సహకార సంఘం మాజీ అధ్యక్షులు గుడివాడ రామచంద్రరావు జిల్లా మార్కెటింగ్ కమిటీ నుండి సుమారు 18 వేల రూపాయలు ఎరువులు తెచ్చి అమ్ముకుని స్వంతానికి వాడుకున్న సంగతి ప్రభుత్వాధికారులకు తెలిసినప్పటికి యింత వరకు సదరు సైకమును వసూలు చేయక పోవుటలో పక్షపాత వైఖరి అవలంబించినందుకు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించుటకు గాను

Mr. Speaker :—Motion moved :

Sri S. Vemayya :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 8,21,46,000 for Co-operation by Rs. 100

భూమి తనఖా బ్యాంకులు, క్రొత్తగా భూమిని పొందిన పట్టాదారులను, నిమ్నజాతి భూములు పట్టాలు పొందివున్న సన్నకారు రైతులకు సరసటి సౌకర్యము యిప్పించలేని ప్రభుత్వ విధానమును చర్చించుటకు.

Mr. Speaker :—Motion moved ;

Sri P. Seshavatharam :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 8,21,46, 000 for Co-operation by Rs. 100

వ్యక్తి హామిపై అప్పులిచ్చు పద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టినామని చెప్పుచూనే గ్రామాల్లోని ప్రతి ఒక్క వ్యవసాయకులకి సహకార సంఘాల అప్పు సౌకర్యం కలిగించలేని ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 3,21,46,000 for Co-operation by Rs. 100

కరువుతో బాధపడుచున్నా కాబూలీవాలాలాగా, రైతులను పీడించి పున్నైపోగు అప్పు చేసి అప్పులు వసూలు చేస్తున్న సహకార శాఖ విధానానికి నిరసనగా

Mr. Speaker :—Motions moved.

Sri Katari Muniswamy :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,21,45,000 for Co-operation by Rs. 100

For not opening sufficient field labour societies in each district,

Mr. Speaker :—Motion moved.

Mr. Speaker :—The House stands adjourned to 5 0 clock today evening.

(The House then adjourned till five of the clock.)

(The House reassembled at Five of the Clock)

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

GOVERNMENT BILL

THE ANDHRA PRADESH PANCHAYAT SAMITHIS AND ZILLA PARISHADS (AMENDMENT) BILL, 1969.

Sri Thota Ramaswamy :—Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969 be read a second time."

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, ఎలక్షన్స్ పోస్టుపోన్ అయినవి కనుక యీ బిల్లు తెచ్చామని చెబుతున్నారు. దీంట్లో మొట్టమొదట ఆరునెలలు ఉంది. ఇప్పుడు సంవత్సరం చేస్తున్నాము అన్నారు. నోటిఫికేషన్‌తో ఎప్పటికప్పుడు మళ్ళీ సంవత్సరం, మళ్ళీ సంవత్సరం ఓపిక ఉన్నంతవరకు వారు చేసుకొనే అవకాశం కలుగచేసుకొన్నారు.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఒక సంవత్సరమేనండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మళ్ళీ కావాలంటే ఇంకో సంవత్సరం చేసుకోవడానికి అవకాశం తీసుకొన్నారు. తమ చేతిలో ఆ అధికారం ఉంచుకొన్నారు.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—లేదండి. పంచాయితీలకు మొన్ననే మే నెల నుండి సమితులకు జూన్ నెలనుండి ఒక సంవత్సరం వరకు పోస్టుపోన్ చేయడానికి అధికారం తీసుకొన్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మీరు ఇచ్చిన అమెండ్‌మెంట్ మొత్తం చదువుతాను. దాని అర్థం మీరు చెప్పండి.

"Provided that the Government may by notification for sufficient cause which shall be stated therein direct that the said term of 5 years be extended upto such a date as may be specified in the notification, such not being later than one year from the date on which such term expires. Such term అంటే one year తర్వాత మళ్ళీ such term . ."

శ్రీ టి. రామస్వామి :—కాదండి, 5 ఇయర్స్ టరమ్ అండి.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—Please hear me " . . and the Government may from time to time by notification alter such date and fix another date instead within the period of one year aforesaid". అంటే ఏమిటి ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇపుడు 5 ఇయర్స్ టరమ్ ఉంది. ఒకసారిగాని, రెండుసార్లు గాని, మూడుసార్లుగాని 5 ఇయర్స్ మీద ఒక టరమ్ దాటకుండా ఎక్స్టెండ్ చేయటానికి గవర్నమెంటుకు అధికారం ఉంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మీరు రెండు అధికారాలు తీసుకొంటున్నారు. ఒకటి— ప్రకటన చేసే అధికారం. రెండు— ఆ ప్రకటన ఎపుడు పడితే అపుడు చేసే అధికారం. అది సంవత్సరానికి చేస్తామన్నారు. సంవత్సరం దాటిన తర్వాతకూడా చేయటానికి లాస్ట్ పేరాగ్రాఫ్‌లో పెట్టుకొన్నారు. అది కాదంటారా ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—లాస్ట్ క్లాజ్ తమరు పరిశీలించండి. ". . and Government may from time to time by notification alter such date and fix another date instead within the period of one year aforesaid".

శ్రీ టి. రామస్వామి :—వన్ ఇయర్ ఎఫోర్ సెడ్ —ఆ ముందు చెప్పిన వన్ ఇయర్ . 5 సంవత్సరాలమీద ఉన్న వన్ ఇయర్‌లోను, ఒకటి రెండుసార్లు, మూడుసార్లు అయినా, ఒకసారి రెండు నెలలు, ఒకసారి 4 నెలలు ఇలాగా చేయ వచ్చును.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, వీరి ఈ క్లారిఫికేషన్‌ద్వారా—ఐదు సంవత్సరాలతర్వాత ఒక సంవత్సరం కంటె ఎక్కువ ఎక్స్టెన్షన్ చేయము అన్నది ఇందులో అర్థం ఉన్నదని తమరు భావిస్తారా ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—వారు మీకు క్లారిఫికేషన్ ఇస్తే అర్థం అవుతున్నది కదా.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—తమరు మాకు క్లారిఫికేషన్ ఇవ్వండి. వారు చెప్పే క్లారిఫికేషన్ తమరు యదార్థమని ఒప్పుకొంటారా ?

Sri T. Ramaswamy :—I will read it again "... . Provided that the Government may by notification for sufficient cause which shall be stated therein direct such term of 5 years" – there is a five-year term for all those members and Chairman, Chairman and all those people – "and such term of five years be extended upto such date as may be specified in the notification, such date being not later than one year." That is, we can extend only upto one year. మళ్ళీ ఐదేండ్లు కాదు. ఐదేండ్లు అయిన తర్వాత ఒక సంవత్సరంకు మాత్రమే పొడిగించటానికి మాకు అధికారం ఉన్నది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అంతవరకు బాగానే ఉన్నది. తర్వాత చదవండి. "From the date on which such term expires under this clause, the Government may from time to time by notification alter such date."

Mr. Deputy Speaker :—Alter such date within the period of one year only.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఎఫోర్ సెడ్ – పైన చెప్పిన వన్ ఇయర్ యే.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—గోపాలకృష్ణయ్యగారు, లచ్చన్నగారు చెప్పినట్లు ఆది సంవత్సరందాకా వుండడానికి అవకాశం లేదు. సంవత్సరం లోపల రెండు సార్లు గాని, మూడుసార్లు గాని నోటిఫై చేసి మొత్తం సంవత్సరానికి పైన ఎక్స్టెండ్ కాకూడదు అని వున్నప్పటికీ. చాలా కన్ఫ్యూజ్డ్‌గా పెట్టారు. డ్రాఫ్టింగ్ ఈజ్ వెరీ బ్యాడ్. గవర్నమెంటువారు ఒక నిర్ణయం తీసుకొన్నారు. ఒక సంవత్సరం కాలం దీనిని ఎక్స్టెండ్ చేయాలని ; అన్నప్పుడు డైరెక్టుగా ఆ విధంగా క్లాజు పెట్టవచ్చును కదా. ఎందుకు యింత కన్ఫ్యూజ్డ్‌గా యీ [illegible] ప్రవేశపెట్టారో అర్థం కావడంలేదు. అంటే ప్రతి రెండు మూడు నెలలకు ఒక నోటిఫికేషన్ యిస్తారా? ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉన్నదా? ఎందుకు ప్రభుత్వం యింత కన్ఫ్యూజ్డ్‌గా దీనిని డ్రాఫ్టు చేశారన్నది మంత్రిగారు తెలియచేయాలి. వారికి కావలసినది వన్ ఇయర్ పీరియడ్. అయినప్పుడు డైరెక్టుగా క్లాజును ఫ్రేమ్ చేయకుండా యింత కన్ఫ్యూజ్డ్‌గా రెండుసార్లు చేస్తాము, మూడుసార్లు చేస్తాము, ఏది చేసినా సంవత్సరములోపలే వుంటుంది అని చెప్పవలసిన పరిస్థితి, అగత్యం ప్రభుత్వానికి ఎందువల్ల వచ్చింది? అట్లాంటి డ్రాఫ్టింగు ఎందుకు జరిగిందో మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మనము తీసుకొన్న యాస్పెక్ట్ ఏమిటంటే— యిది ఒకేసారి వన్ ఇయరా? లేకపోయినట్లయితే కోరుకొన్నప్పుడల్లా వన్ ఇయరా? ఈ డ్రాఫ్టింగు అర్థం ఏమిటంటే—కోరుకొన్నప్పుడల్లా వన్ ఇయర్ అని అర్థం వచ్చింది. మామూలుగా 5 సంవత్సరాలు ఉంటుంది. తర్వాత వన్ ఇయర్—మళ్ళీ గవర్నమెంటు కోరుకొంటే ఇంకో వన్ ఇయర్ పెట్టుకోవచ్చును.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—అట్లాలేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఉన్నది. చూపిస్తాను. విత్ ఇన్ ఎ పీరియడ్ వన్ ఇయర్ ఎఫోర్ సెడ్.

(శ్రీ) టి. రామస్వామి :—అఫోర్ సెడ్ అంటే—పైన చెప్పిన వన్ ఇయర్ లో.

Sri C. V. K. Rao :-Five years is the term of these bodies. Previously it was only 5 months and that could be extended. How that is there I do not know. But the meani g of this is that after years if the Government for any reason thinks that after the right royal five years-period election is to take place, it could extend the period by this Act by an order upto one year.

Mr. Deputy Speaker :—One year only.

Sri C V. K. Rao :—N.t "only". Before the end of that one year, it could even extend. That is the whole trouble. There is somebody here who unfortunatel give a possible interpretation of the English language ; that is the meaning. You can rule out.

Mr. Deputy Speaker :—Where is the question of ruling out? There is no need to do so.

Sri C. V. K. Rao :—Sir, your ruling is binding as far as the Government is concerned. It may not stand in a court of law. Please read t is : "......provided that the Government may by notification for sufficient cause which shall be stated therein direct that the said term of 5 years be extended upto such date as may be specified in the notification, su h date bring uot latter than etc." That is, after years you can extend one year. Please red further : "and the Government may from time to time by notification alter such date and fix another date within the period of one year aforesaid."

Sri C. V. K. Rao :—"Within the period of one year aforesaid" Which is the period? ఆ వన్ యియర్ పైన 5 సంవత్సరములు ఉన్నది. ఒక సంవత్సరం ఉన్నది. "Within the period of one year aforesaid" ఆ యియర్ లో అన్నమాట. ఆ యియర్ అయిపోతే మామూలు ఎలక్షన్ జరగాలి. That one year aforesaid. పైన చెప్పిన దానిలో, ఆ వన్ యియర్ లోగా యింకా ఎక్స్‌టెండ్ చేయాలంటే —"From time to time" There is only once you can extend. What does it mean? There need be no wording "from time to time". There is no need for extending for another year. Therefore it amounts even to two years. I do not know. My point is this-let the Government examine this situation. It is a question of applying the meaning that comes into this. With what motive, what purpose the drafting authority has done it, the Minister does not know. Can the Minister tell me that it has been done on his instruction. No. He must have given general i. struction. Whether it is properly caught by the drafting authority ornot-it is not the Minister's fault. It is not also my fault if I apply King's English. Do you want me to apply Andhra English or Telangana English? The entire meaning is that after one year the Government wants to get power. Therefore, let it be clarified I admit I may be wrong; there can be no Bruhaspathi born in this world. Let the Government take the points of the Leader of the Opposition and Sri Vavilala. Let the Government take time.

Sri G. Venkat Reddy :—Mr. Speaker, Sir. The intention of the Government is to replace this ordinance, well and good-only to extend by one year. But the clause is very ambiguous You can interpret it a different way and twist in a different way. The Government has got power to extend the time from 5 to 6 years; they have incorporated in this Act. Secondly, I am also an advocate-I feel I can interpret in a different way. As per this provision I can take shelter that I can extend by one year more. By the end of one year I can give another notification and extend for one more year. That is why let the Minister be specific; let Government be specific on this aspect-that the elections will not be extended for more than one year. The Government is empowered to take one year, to extend the term and it will be final. "It shall" అంటే సరిపోతుంది. I request the Minister to re consider this aspect and if it is possible, let the clarification come from the concerned Minister.

శ్రీ టి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, యిప్పుడు గౌరవ సభ్యులు వెంకటరెడ్డి గారు, చెప్పినది ప్రగడ కోటయ్య గారు చెప్పారు. ఆ అర్థం కనిపిస్తున్నది. ట్విస్టు చేయడానికి అవకాశము వున్నదా లేదా, ట్విస్టు చేయవచ్చునేమోననే అర్థం కనిపిస్తున్నది. కాబట్టి మంత్రిగారు కన్‌ఫ్యూజన్ లేకుండా వన్ వర్డ్ ఏదైనా అమెండ్‌మెంట్ తీసుకువచ్చి దీనిని సరిచేసుకోండి. వారి ఇన్‌టెన్షన్ ఒక సంవత్సరం కంటె ఎక్కువ చెయ్యము అని. ఒక సంవత్సరంలోనే మేము ఎన్ని నాటకాలు అయినా ఆడతాము తప్ప ఒక సంవత్సరం దాటనివ్వము అని స్పష్టంగా చెపుతున్నారు. కాబట్టి ఆ సంవత్సరంలోనే ఉంటామని స్పష్టంగా అర్థం వచ్చేటట్లు వర్డింగు సవరణ చేసుకుంటే మంచిదేమోనని నా మనవి.

శ్రీ ఆర్. సురానంద :—మనం చూస్తున్నాము. క్లియర్‌కట్‌గా లేక పోయినట్లయితే ప్రతిదానికి కోర్టుకు పోవడము, కోర్టుదానికి వివిధ వక్రభాష్యాలు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. అందువల్ల మన లీగల్ డిపార్టుమెంటు చాలాతుణ్ణంగా, క్లియర్‌గా గవర్నమెంటు పాలసీ బయటపడేటట్లుగా వర్డింగు పెట్టాలి. లేక పోతే ఈ సంవత్సరం అయిపోయిన తర్వాత ఆయన కోర్టుకుపోతే ఇంకో సంవత్సరము అంటారు. దానివల్ల చిక్కువస్తుంది. గవర్నమెంటు ఉద్దేశ్యం సంవత్సరం కన్న మేము ఎక్కువ తీసుకోము అంటున్నారు. They must come in the is true colours in such a way ; there must be this amendment.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—కోటయ్యగారు మేము సరిగా అర్థం చేసుకోలేదని చెప్పారు. కాని వారు కూడ కన్‌ఫ్యూజన్‌లో వున్నది అన్నారు. మేము కన్‌ఫ్యూజన్‌లో ఉన్నామో, కాగితం కన్‌ఫ్యూజన్‌లో ఉన్నదో ఎవరికి అర్థం కాదు. ఆ విషయం ఏదో తర్జనభర్జన అవుతున్నారు. ఎప్పుడూ కూడ ఎంత యాంబిగ్యుయస్‌గా వ్రాస్తే అంత రబ్బరులాగ లాగడానికి వీలు అవుతుంది. ఎటుబడితే అటు త్రిప్పుకోడానికి వీలు అవుతుంది. అది మనం చేస్తున్నటువంటి లా. చివరికి కోర్టుకు వెళ్లేటప్పటికి యిప్పుడు చెప్పినదంతా వృథాగా పోతుంది. మీరేమీ లా కాదని మమ్మల్ని అంటారు. కోర్టుకుపోతే మాలఫైడీస్, అవన్నీ వస్తే వారం రోజులు క్రిందబడి, పైనబడి........

Mr. Deputy Speaker :- -That is it that you want now? డిస్కషన్ తరువాత చేయవచ్చును. ఈ పాయింట్ మీద ముందా అబ్జెక్షన్ ఉంటే చేయండి.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : -I am standing on my own point.

Sri T. Ramaswamy :-చిన్న clarification తరువాత వారు మాట్లాడవచ్చు. ". . after such date and fix another date instead, within the period of one year aforesaid" That date should not exceed the period of one year aforesaid-the one year said before, that is, only one year.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఆర్డినెన్స్ ఇచ్చిన తరువాత నోటిఫికేషన్ యిష్యూ చేశారు. ఈ నోటిఫికేషన్ మూడు నెలలకో, నాలుగు నెలలకో యిష్యూ చేయలేదు. వన్ యియర్‌కు యిష్యూ చేశారు. There is no need for another clause at all. ఎందుకంటే they have already issued a notification extending the term of the Panchayat Samithis under the ordinance. Therefore, practically there is no need also to have this additional clause. The Government have categorically stated that they would extend the term of Zilla Perishads and Panchayat Samithis only by one year. Now they are coming forward saying: "we will be requiring some more time after this one year." That is altogether different. In the beginning their intention was to extend the term of Panchayat Samithis and Zilla Parishads only for one year. They have already done that in the ordinance because immediately the ordinance was issued, the Government by notification stated that the term of the Panchayat Samithis and Zilla Parishads has been extended for one year. Therefore there is no need to have this additional clause. Where is the need for the Government to issue further notifications when they have already issued a notification extending the term of Panchayat Samithis by one year? Therefore there is no need.

Mr. Deputy Speaker :—The intention is-if they want another date to be fixed, this will enable them.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—చట్టాలు చేసే టప్పుడు సమంగా వ్రాయకూడదు. వ్రాస్తే ఇబ్బంది వస్తుంది. కుంచ తప్పకుండా పాటిస్తూంటారు. వ్రాసేటప్పుడు లీగల్ డిపార్టుమెంటు వారు వ్రాస్తారు. I feel that this is capable of double interpretation. Here it is stated ' . . . and the Government may from time to time by notification alter such date and fix another date within the period . . . " It must be "within that period" instead of "within the period". విదిన్ దట్ పిరీడ్ అని ఉండాలి. అది చెడకూడా లేకపోతే కోర్టుకు పోవాలా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఎఫోర్‌సెడ్ అంటే ఏమిటి?

Sri A. Vesudeva Rao :—I am saying that it is capable of giving a double meaning. Of course, if the matter goes to the Supreme Court, they will decide what is correct and what is incorrect. But

will you compel us to go to Supreme Court? What prevents you to give a clear-cut meaning? లీగల్ డిపార్టుమెంటును అడగమనండి. అవిధంగా వ్రాస్తే నా మోషియా?

श्री बदरीविशाल पित्ती :—अध्यक्ष महोदय । यह दोनो काले बिल एक ही किसम के है और एक साथ हैं। नियम ७ में साफ लिखा है कि :

"Provided that the Government may, from time to time, by notification in the Andhra Pradesh Gazette, extend the said term beyond five years by such period and for such reasons, as may be specified in the notification, so however that the term of office of the Council shall not, in the aggregate, exceed six years."

Clause 3.

"Provided that the Government may, by notification for sufficient cause which shall be stated therein direct that the said term of five years be extended upto such date as may be specified in the notification, such date being not later than one year from the date of which such term expires under this clause, and the Government may, from time to time, by notification, alter such date and fix another date instead, within the period of one year aforesaid."

जैसा कि माधव राव साहब ने कहा इस के दो अर्थ निकलते हैं। बिल नंबर ४ में साफ लिखा हैं कि ६ साल से बढोतरी नही हो सकती। इस का अर्थ यह भी निकल सकता है कि उन की अवधी एक साल बढाअेंगे . . .

मिस्टर डिप्टी स्पीकर :—वहां टर्म आफ आफिस के लिए है और यहां डेट के लिए है। ఇక్కడ రెండు విషయాలున్నాయి. టరం ఆఫ్ ఆఫీసు ఉంది. డేటుఉంది రెండువిషయాలు అర్థం చేసుకోవాలి. పొడిగించడం ఒకటి, డేటు ఫిక్స్ చేయడం ఒకటి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—తరువాత ఏమి చెప్పినా ముందు సి. వి. కె. రావు గారు చెప్పినది ఇందులో కనబడుతుంది. ఇంగ్లీషు లాంగ్వేజి సరిగా పెట్టడానికి ఇంబ్బంది ఏమిటి?

శ్రీ పరాంకుశం మొదలిబాబు (ఉనుకూరు) :—ఈ క్లాజువల్ల దండ్వ అర్థం వస్తున్నది. ఐదు సంవత్సరాల కాలపరిమితి నిర్దేశిస్తూ ఉద్దేశించినది అనవచ్చును. కాని ఉపనిబంధనక్రింద ఎప్పుడైతే ఆ తేదీ ముగింపు అయినదో ఆ తేదీనుంచి ఒక సంవత్సరానికి మించి వుండదు అనడానికి లేదు. ప్రభుత్వం అప్పుడప్పుడు ప్రకటన ద్వారా పైన చెప్పిన ఒక సంవత్సరం కాలంలోను పొడిగించడం అంటే దఫ దఫాలుగా ఎందుకు చేయవలసి వస్తుంది? ఒక సంవత్సరంలో దఫదఫాలుగా పొడిగించడం అనే భాగము తీసివేస్తే సరిపోతుంది.

Sri Ihota Ramaswamy :—I am just suggesting. If they agree, I will move this amendment. In clause 8 " instead within the period of one year aforesaid "

श्री बदरी विशाल पित्ती : मैं उनकी मदद करना चाहता हूं के यह सब प्राविजस हैं । सब जगह एड करना पडेगा ।

Sri Thota Ramaswamy:—" So however, that the term of office shall not exceed six years "

श्री बदरी विशाल पित्ती : सब जगह एड करना पडेगा ।

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—సంవత్సరం తగ్గించి ఎలక్షను పెట్టాలని ఆలోచన పొరపాటున ఏమైనా ఉన్నదా ? తగ్గించుకోడానికి కూడా ఎందుకు పెట్టుకున్నారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—దట్ ఎందుకు పెట్టరు.

Sri Thota Ramaswamy :—I am making it clear, Sir. " So how ever, that the term of office shall not in the aggregate exceed six years. "

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—ఇంక్లూడింగు ది ఎక్స్‌టెన్షన్ అంటే ట్రబుల్ ఉండదు.

శ్రీ టి. రామస్వామి:—ఎగ్రిగేట్ టరంఅంటే ఇంక్లూడింగు ఎక్స్‌టెన్షన్ కాదా. ఐదుసంవత్సరాల టరం. ఒకసంవత్సరం పెంచవచ్చును. మరేమీకాదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—దట్ వన్ ఇయర్ అంటే సరిపోతుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—గవర్నమెంటు అభిప్రాయాన్ని మేము మిస్ అండర్‌స్టాండ్ చేసుకోలేదు. ఐదు సంవత్సరాలు కాకుండా అవసరం వచ్చినప్పుడు ఒక్క సంవత్సరంమాత్రం పొడిగించే స్వేచ్ఛ, అధికారం కావాలన్నారు. అదిఒప్పుకున్నాం. దట్ అంటే మరల లిటిగేషను. విదిన్ దట్ పీరియడ్ ఆఫ్ వన్ ఇయర్ ఆఫోర్సెడ్ అంటే నౌ ఐ విల్ ఎక్స్‌ప్లెయిన్. దట్ పీరియడ్ అంటే ఆక్టుప్రకారంగా 6 సంవత్సరాలు వుండవచ్చు కదా. దాని తరువాత యింకొక సంవత్సరం ఎక్స్‌టెండ్ చేసుకోవచ్చు. ఇంకో సంవత్సరం ఎక్స్‌టెండ్ చేసుకుని దట్ పీరియడ్ అని స్పెసిఫై అవుతుంది.

Mr. Deputy Speaker :—That period means, that period of extension.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అందుచేత రెండు సంవత్సరాలు అవుతుంది. మంత్రిగారి వుద్దేశ్యము ఒక సంవత్సరము అని. వాక్యం ఉద్దేశ్యము సంవత్సరం తరువాత యింకొక సంవత్సరము అని మాధవరావుగారి వుద్దేశ్యము. అనగా రెండు సంవత్సరాలు. విదిన్ దట్ పీరియడ్ అంటే దట్ వన్ ఇయర్ పీరియడ్.

Mr. Deputy Speaker :—That period of extension.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—క్వశ్చన్ ఆఫ్ అగ్రిమెంటు కాదు. We oppose the whole thing. Unless the Hon'ble Minister clarifies the position, does it exist ? I agree because it clarifies the Government's position. I agree with that. But that does not mean I am going to approve that thing.

श्री बदरी विशाल पित्ती : क्लाज ३ मे ४ में ५ में ७ में और ८ में सब जगह इस तरह का सशोधन किया जाना चाहिए कि

So, however, that the term of office shall not in the aggregate exceed six years.
तो यह मामला साफ हो जाता है।

Mr. Deputy Speaker :—He has agreed with that. It has to be amended accordingly.

श्री बदरी विशाल पित्ती : क्लाज ३ में आप नही बोले।

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—చూడండి మునిసిపాలిటీ చట్టంలో ఎంత స్పష్టముగా నిర్వచనం చేశారో. ఇక్కడ కూడా ఒక సంవత్సరం పెంపు చేస్తాం అన్నారు. ఇక్కడ వారు పెట్టిన అమెండుమెంటు ఏమిటి? ఇంత స్పెసిఫిక్‌గా ఉంది. ఎందుచేత యింత కన్‌ఫ్యూజ్ చేశారో యింతవరకు అర్థం కాలేదు. ప్రెస్టేజి యిష్యూ ఏమీ కాదు. డ్రాఫ్టింగులో ఒక సెక్షను ఒకరు యింకొక సెక్షను యింకొకరు డ్రాఫ్టు చేసి వుంటారు. చాలా ట్విస్టుచేసి తీసుకు వచ్చి పెట్టారు. అపార్థానికి అవకాశం కలుగుతుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—రెండు అధికారాలు తీసుకున్నారు. అక్కడ ప్రత్యేకంగా టర్మ్ ఆఫ్ ఆఫీస్ క్రింద ఉంది. డేట్ ఫిక్స్ చేయడానికి......

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—అవసరం లేదనుకుంటాను. డేట్ చేంజి చేస్తామని చెప్పలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—దీనిలో ఉన్నటువంటిది ఏమిటంటే 6 యియర్సు అన్నదానికి యింకా సంవత్సరం పైన తీసుకున్నారు. దానిక్రింద సంవత్సరం అన్నారు. అఫోర్ సెడ్ అనగానే పోతుందని అంటే కాదు. పై సంవత్సరం అంటే ఒక సంవత్సరం. పైది కావచ్చు యింకొకటి కావచ్చు. గవర్నమెంటు నోటిఫికేషనులో ఒక సంవత్సరం ఎక్స్‌టెండ్ చేయవచ్చు. ఆరు సంవత్సరాలు దాటకూడదు అని చెబితే ఏ విధముగా యింగ్లీషులో పెట్టినా అభ్యంతరం లేదు. మొదటి రోజునుంచి ఆరు సంవత్సరాలు దాటకూడదు. ఎన్ని ఎక్స్‌టెన్షన్స్ వచ్చినప్పటికి ఆరు సంవత్సరాలు దాటకూడదు. 6 యియర్సు అలాగే ఉంది. ఒక సంవత్సరం ఒక క్లాజుకు తీసుకుంటున్నారు. ఒక చోట సమితికి ఒక చోట జిల్లా పరిషత్తుకి, ఒక చోట స్టాండింగ్ కమిటీకి, ఒక చోట పంచాయతీ సమితి మెంబర్సుకి ఒకదానికి 6 అవధులు కనిపిస్తున్నాయి. మేము చెప్పింది అలా కాదంటారు. వారు చెప్పింది హైకోర్టులో కొట్టివేస్తే మళ్ళీ మా దగ్గరకు వస్తారు. ఆ రోజున చెబితే లాయర్సు కాదుఅన్నారు. కామన్ సెన్సు కొద్దిగా ఉంది. కాని కామన్ సెన్సు లా పాయింటులో పనికిరావడంలేదు. హైకోర్టులో వారు పనికిరావడంలేదు. ఏమి చెప్పినా వినే పరిస్థితి లేదు. అసలు ఈ క్లాజు తీసుకురావలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? పంచాయత్ ఎలక్షన్స్ అయారు కనుక జిల్లా పరిషత్తు ఎలక్షన్సు ఆపుతున్నారు. పంచాయత్ ఎలక్షన్సు

అయితే దానిలో ఉన్నటువంటి లోపాలు సరిచేస్తూ ఏమయినా బిల్లు తీసుకు వచ్చారా? ఉదాహరణకు చెబుతున్నాను. పంచాయతి బిల్లు ననుసరించి మొత్తం సమితులన్నీ రద్దు అయిపోయే క్లాజు ఉంది. గ్రామ సభలు పెట్టాలని చెప్పాము. గ్రామ సభలు పెట్టలేదు. పదిశాతమయినా పెట్టలేదు. బిల్లు తీసుకువచ్చినప్పుడే చెప్పాము. పైగా యిది ఆప్షనల్ గేటరీ కాదు. మాండేటరీ క్లాజుపెట్టారు. మీటింగులు జరగకపోతే పంచాయత్ ఎగిరిపోతుంది. దానిక్రింద పంచాయత్‌లు అన్నీ పోయాయి. దానికి బిల్లు తీసుకురండి అంటే యిప్పుడు తీసుకురారు. మనం చేసిన ఆక్టు ప్రకారం పోయిన పంచాయతులకు ప్రాణం పోస్తామంటే అది కుదరడంలేదు. వ్రాసినటువంటిదాని యింప్లిమెంటేషన్‌లో యిబ్బందులను గుర్తించడంలేదు. అయ్యా ఈ బిల్లు తెచ్చినప్పుడే అది తీసుకురండి. యిది వాలిడేటుఅవుతుంది అది ఎక్స్‌టెన్షన్ అవుతుంది అంటే అది తీసుకురావడం లేదు. పంచాయత్‌లు పోతే సమితులు ఎట్లా ఆలోచిస్తారు? పంచాయతి సమితులలో మార్పులు చాలా తీసుకురావాలని అంటున్నారు. వాటిని తీసుకు రావడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయకూడదు. ఈ ఆక్టుక్రింద ఎలక్షను జరగదని ప్రతివారు చెబుతున్నారు. హాస్పిటల్స్ యిండ్ల విషయం వస్తే వారచేతిలో ఉంచడం చాలా కష్టం అంటే చట్టం మార్చాలని చెప్పారు. అది ఎందుకు తీసుకురారు? స్కూల్సు విషయము వచ్చినప్పుడు యాక్టును మార్చాలని అన్నారు. టీచర్సును ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటుకు అప్పగించండి అంటే లేకపోతే ఏమైపోతుందంటారు? ప్రభుత్వమువారు బిల్లును తీసుకొనిరారు. వర్కింగ్‌లో వచ్చే యిబ్బందులను ఎందుకు చూడరు అని అడుగుచున్నాము? 5 సంవత్సరాలనుంచి అమలులో వున్నది. ప్రశ్న అడిగితే త్రోసివేస్తారు. ఎందువల్ల? బిల్లును తీసుకొనివస్తే కాంప్రెహెన్సివ్ బిల్లును తీసుకొనిరారు. బిల్లును తీసుకొనివచ్చినప్పుడు డిఫెక్ట్సు వున్నవంటే మా మాట వినరు. హైకోర్టు కొట్టివేస్తే అప్పుడు ఆర్డినెన్సు తీసుకువచ్చి యిక్కడ పాస్‌చేయాలంటారు. అది ఏమైనా లెజిస్లేచరా? లేక వారి యిష్టము వచ్చినట్లు వ్రాసి ఒప్పుకోవాలని చెప్పడమా? గవర్నమెంటుకు వున్న గౌరవమును పోగొట్టుకొన్నా ఫరవాలేదు కాని, శాసనసభ గౌరవము పోతున్నదని దిగులుపడుతున్నాము. డ్రాఫ్టు బిల్లు తయారుఅయ్యేవరకే మంత్రిగారి పని కాని బిల్లును పాస్ చేయడము శాసనసభ్యుల బాధ్యతకదా? మాకు గౌరవము వుండాలి కదా? పంచాయత్ యాక్టులో వచ్చిన ప్రమాదాలను చూస్తున్నాము. మార్పులు ఎందుకు తీసుకొనిరాలేదు? తీసుకొని రావడానికి ఓపిక లేదు. ఎన్నికలు పెట్టక ఎక్స్‌టెండ్ చేశారు. ఎందుకు ఈ వ్యవహారము? అమెండు మెంట్సు అన్నీ ఒకేమాదిరిగా వున్నవి. ఎందువల్ల జిల్లా పరిషత్తుల గడువు ఎక్స్టెండ్ చేస్తున్నారు? ఒకసారి ప్రకటన యిస్తారు? మరల ప్రకటన యిస్తారు? ఎవరికి తెలియని అయోమయ పరిస్థితి. 6 సంవత్సరాలలో టరమ్ పూర్తిచేస్తాము అంటే ఓటర్సు లిస్టును ఎప్పుడు తయారుచేస్తారు? కోటిఫికేషను యిచ్చినప్పుడు ఓటర్సు లిస్టు [illegible] అది మరల వెనుకకుపోతుంది. ఈ లిస్టు [illegible] [illegible] కొట్టుకొని చస్తుంటారు. అధ్యక్షా [illegible]

ప్రకటన చేయడము జరుగుతుంది. లెజిస్లేచరుకు, పార్లమెంటు ఓటర్సు విషయములో గొడవరాదు. కాని జిల్లా పరిషత్తుల విషయములో గొడవ వస్తుంది. ఒక్క ఓటుతో అటు, యిటు అయిపోయే పరిస్థితి వుంటున్నది. క్రిమినల్ కేసులు జరుగుతాయి? యిబ్బంది పడుతున్నారు. ఓటర్సు లిస్టు తప్పు. లెజిస్లేచరుకు పనికివచ్చే ఓటర్సు లిస్టును తీసుకోరు ఒడితే వున్నవాడిదే బర్రె అన్నట్లు ఎవరి చేతులలో పెత్తనము వుంటే వారిదే అయ్యేపరిస్థితి తీసుకొని వస్తున్నారు. ఆబ్జక్ట్సు అండ్ రీజన్సులో యింకొకటి వుంది.

"The Andhra Pradesh Gram Panchayats Act, 1964 also empowers the Government to extend the term of members of the Gram Panchayats for a maximum period of one year." ఆ పాయింటు దానిలో వ్రాశారు. యాక్టులో లేదు. ఎందుకు వ్రాశారో మంత్రిగారు చెబుతారా? పైన వ్రాసినది జిల్లా పరిషత్తు. యిక్కడ వ్రాసినది The Andhra Pradesh Gram Panchayats Act, 1964 also empowers the Government to extend the term of members of the Gram Panchayats for a minimum period of one year. దీనిలో ఆ సెక్షను ఎక్కడా లేదు. ఆబ్జక్ట్సు అండ్ రీజన్సుకు బిల్లుకు సంబంధము లేదా?

(Mr. Speaker in the Chair)

పంచాయతీలను ఎక్స్టెండ్ చేయకుండా సమితి మెంబర్సుగావున్న పంచాయతీ ప్రెసిడెంట్సు టరమ్ ఒక సంవత్సరము పొడిగిస్తే పంచాయతీ బ్రతికి వుంటుందా? యిది ఏమి చట్టము? అతను బ్రతికి వుంటాడు కాని పంచాయతీ బ్రతికి వుండదే. పంచాయతీలను ఎక్స్టెండు చేయకుండా పంచాయతీ ప్రెసిడెంట్సుకు ప్రాణము పోస్తారా? అంటే పంచాయత్స్ ఆర్ డెడ్. దానికి ఏమి జవాబు చెబుతారు? లెజిస్లేషనులో ఎన్ని లోపాలుండగా మా ముందుకు తీసుకు వచ్చి పెడితే ఏమీ మాట్లాడాలి? పంచాయతీల విషయము క్లారిఫై చేస్తే సభ్యులు మాట్లాడడానికి వీలు వుంటుంది. Last but one para the Objects and Reasons: "The Andhra Pradesh Gram Panchayats Act, 1964 also empowers the Government to extend the term of members of the Gram Panchayats for a maximum period of one year." దీనిలో లేదు. యిది వరకు దానిలో వుంచుతారా? దీనిలో ఒక సంవత్సరము ఎక్స్టెండ్ చేసుకొంటే ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు ఎక్స్టెండ్ చేసుకొనడానికి వీలుంటుంది అని మా భయము. దానిని క్లారిఫై చేయాలని కోరుచున్నాను. దీనిలో కలెక్టర్సుకు పవర్సు యిస్తున్నారు. డెమక్రసీ పేరుతో బ్యూరోక్రసిని తయారు చేస్తున్నాము. వారికి సర్వాధికారాలు యిస్తున్నారు. యాక్టు లేకుండా దీనిలో పవర్సు యిస్తున్నారు. పంచాయతీ రాజ్ తీసుకొని వచ్చామని డెవలప్మెంటు బోర్డులు పెట్టారు. సర్వాధికారాలు ప్రభుత్వ చేతులలో పెట్టుకొనడమా? సమగ్రమైన బిల్లును తీసుకొని రాకపోతే వ్యతిరేకించవలసివుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అధ్యక్షా, ఈ అమెండుమెంటుతో ఒక సంవత్సరము కాదు ఎన్ని సంవత్సరాలైనా ఎక్స్టెండ్ చేసుకొంటూ పోవచ్చునని వారు చెప్పారు. అది సరికాదని మనవి చేస్తున్నాను. Within the period of one year afore-said అని ఉంది. One year extend చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారము తప్ప అంతకన్న ఎక్కువ లేదని మనవిచేస్తున్నాను. నేను అమెండు మెంటు మూవ్ చేస్తున్నాను. 3,4,5,7,8 క్లాజులకు చివరకు within the period of one year afore-said shall not in the aggregate exceed six years. So that it may be clear. ఒక సంవత్సరము కాదు, 2,3 సంవత్సరాలు తీసుకొంటారు అనే అనుమానమును సభ్యులు వ్యక్తము చేశారు కాబట్టి I am moving this amendment, Sir. Instead of the words "within the period of one year afore-said" I beg to substitute the following words: "So, however that the term of office shall not in the aggregate exceed six years." So, that it may be clear. That also is clear because I do not think it gives any other meaning. But Hon Member on the oher side have said that it may give some other meaning and may empower the Government to extend the term by more than one year. Therefore, I am moving this amendment just to satisfy them.

శ్రీ ఆర్. మహానందం :—ఇటు వైపు అని కాదు. అటు వైపు అని కాదు. అటు వైపున కూడ ప్రగడ కోటయ్యగారు, వెంకటరెడ్డిగారు అనుమానాలు వెలిబుచ్చారు.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఎవరు అనుమానాలు వెలిబుచ్చినా I am making this clear by moving this amendment.

Mr. Speaker:—So, that makes matters clear.

Sri T. Ramaswamy:—Yes, Sir.

Mr. Speaker :—Very good.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—యీ బిల్లు అవసరం లేదు. ఆర్డినెన్సు ఎక్స్పైరి అవడానికి గడువు ఉంది. యీ లోగా ఎలక్షనులు జరపవచ్చును. అయిదు సంవత్సరముల గడువున్నది. యీ బిల్లు ఎందుకు వచ్చిందో నాకు అర్థంకాదు. ఏదో పంచాయితీ సమితులు జిల్లా పరిషత్తులు గందరగోళం వలన నడపడం కష్టమని ఆర్డినెన్సు తెచ్చారు. గవర్నమెంటు కనుక మెజారిటీ ఉంది కనుక తెచ్చింది. అయితే దానిని వేలిడేట్ చేయడానికి ప్రయత్నించాలి. ప్రతి సంవత్సరం ఎక్స్టెండు చేయాలని ఉద్దేశంతో చేశారు. అర్ధ సంవత్సరము ఉందనుకోండి. అర్ధ సంవత్సరం అయిన తరువాత ఎలక్షనులు పెట్టుకోవచ్చు. ఎలక్షను పంచాయతీ ప్రసిడెంటుకు ఉన్నవి. సమితి ప్రసిడెంటుకు వైస్ ప్రసిడెంటుకు ఉన్నవి. పరిషత్తు ప్రసిడెంటుకు వైస్ ప్రసిడెంటుకు ఉన్నవి. ఇప్పుడు ఎలక్టెడ్ మెంబర్స్ ఆఫ్ పంచాయితీ సమితి స్టాండింగ్ కమిటీకి ఎక్స్టెండు చేయాలని పూనుకున్నది. ప్రసిడెంటు వైస్ ప్రసిడెంటుకు ఇప్పుడు ఆరు నెలలు ఎక్స్టెండు చేస్తే వారికి వర్తించాలి. అదే

కాకుండా మెంబర్సుకు స్టాండింగ్ కమిటీకి ఇటువంటి శాసనం నేను చరిత్రలో ఎక్కడ కూడ కనలేదు, వినలేదు. కనుక యీ గవర్నమెంటు ఏ దశకు పోతుందో అర్థం కాదు. గవర్నమెంటు ఉద్దేశం అంతా అధికారం ఉంది బలం ఉంది కాబట్టి ఏమి చేసినా ప్రజలు ఆలోచించే విధానం లేదు కాబట్టి యీ ఆక్టు తెచ్చారు. ఒక శాసన సభ్యునిగా దీనిని ఎదిరించాలి. ప్రభుత్వం ఎప్పుడయినా తనకి అవసరమంటే తన మనుష్యులు అందులో ఉంటే ఆ మనుష్యుల ప్రాణాలు పోయడానికి పూనుకుంటుంది. అదా డెమక్రసి అంటె ఎటువంటి క్లిష్టపరిస్థితిలో అయినా అధిపత్యమున్నవారు చట్టానికి బద్ధులై ఉండాలి. డెమక్రసి అంటె రూల్ ఆఫ్ లా ను ఏవిధంగా సపోర్టు చేదాం అనే విధానం అవలంబించి నట్లయితే నిజంగా అది చాల చెడ్డగా ఉంటుంది. రూల్ ఆఫ్ లా ను సపోర్టు చేద్దాం అనే ఉద్దేశం క్రింద యీ శాసనాన్ని తీసుకొచ్చి నిజంగా ప్రజల ఎన్నుకునే మనుష్యుల ప్రాణాలను ఎక్కువ పోషి తమ అధిపత్యాన్ని గ్రామాలలో పెంపొందించి ఒక విషవాతావరణానికి తీసుకురావడానికి వచ్చింది. అయితె గవర్నమెంటు పైన ఇంత ఆపాదిస్తారా అని మంత్రిగారు అనవచ్చు. అయితె గవర్నమెంటు కాంకురప్ట్ అయినట్లయితే ఇది కాంకురప్ట్ అవవచ్చు. గవర్నమెంటుకు మంత్రిగారికి ఆ ఉద్దేశం లేకపోతే ఇక్కడ విషబీజం ఉన్నది కనుక దానిని వ్యతిరేకిస్తున్నాను. దానిని ఉపసంహరించుకోవాలి. అయిదు సంవత్సరంలో అర్ధ సంవత్సరం ఉంది. అర్ధసంవత్సరం అదనంగా ఎన్నికలు జరపాలి.

Mr. Speaker :—So, your suggestion to the Government is that they should withdraw this Bill now. Then what will be the effect of it ?

Sri C. V. K. Rao :—I am not suggesting to the Government. I am opposing the Bill.

Mr. Speaker: —You are saying. కాబట్టి ఉ ప సం హ రిం చు కో మంటారు.

Sri C.V. K. Rao :—They have got to conduct the elections. I am suggesting that they have got to conduct the elections. It is in vacoum. Let them conduct the elections. Do not give the validity....

Mr. Speaker :—Now what has been done now by an ordinance they have extended the term of the Panchayat Samithis and Zilla Parishads or whatever it may be. Now they are seeking to replace the ordinance by a Bill. Practically they want to get it approved by the House. Supposing they withraw this Bill, what will be the effect of that ? Now you are asking the Government to withdraw this Bill.

Sri C. V. K. Rao :—Now the term of Panchayat Samithis and Zilla Parishads is five years and after that they can extend for half year. That period is also over. Now they have brought an ordinance.

Mr. Speaker :-That is true. By an ordinance they have extended by one more year. That has to be replaced by a Bill.

Sri C. V. K. Rao :-The ordinance ceases after a certain period. Within that period they can conduct the election. When the ordinance ceases they have got to conduct the election.

Mr. Speaker :-Let us take the position as it is. If this Bill is not passed by this House, the ordinance will expire by 26th of this month. Now to-day is 12th and we have got only two weeks time. Can you expect the Government to observe all the formalities laid down under the Law and conduct elections ?

Sri C.V. K. Rao :—They can take one more month or even two months. My point is the elections are due. Now, they are giving a validity to the ordinance by extending one year by one year.

Mr. Speaker :—That is not under contemplation. Now the Minister has given a clear assurance to the House and it ought to be clear that *not more than one year shall be extended* and *on* the aggregate it will be only six years not a day beyond six years. That is made clear now. Government are not asking for powers to extend beyond six years. That is clear now. Now, the question is whether we should give them three months or six months to conduct the elections. That is the point.

Sri Ch. Rajeswara Rao (Siricilla) :—Supposing we accept only six months. Even for those six months that which was given by means of an ordinance must be regularised by means of an Act.

Mr Speaker :—That is true. That is why they have come forward with this Bill correctly. What I am saying is that Mr. Rao's asking the Government to withdraw this Bill is out of question.

Sri C. V. K. Rao :—What I am *suggesting to the Government* is this. Every year they are .....

Mr. Speaker :—If I have understood you correctly you are asking the Government *to conduct the election* as *early* as possible and not to extend upto one year. Already six months are over and within any reasonable time you want the Government to conduct the elections.

Sre C. V. K. Rao :—That is my contention, Sir. And also in future one year by year they cannot extend.

Mr. Speaker :—That of course, the House is not for it and the Government also has given an assurance: Are you clear about it ?

Sri C. V. K. Rao :—Yes, Sir.

శ్రీ కె. రామనాథం:— సి. వి. కె. రావుగారు రైజు చేసిన ప్రశ్నమీదనే యీ ఆక్టులో ఒవరల్ పవరు తీసుకుంటాము. In future for all the Panchayats if the Government want they can extend upto a period of six years. ఇవాళ ఉన్న పరిస్థితిలో ఇప్పుడున్న పంచాయతీలకు మాత్రమే ఒక సంవత్సరము

వరకు ఎక్స్టెండు చేస్తున్నాంఅని చెప్పడంలేదు. అసలు పరమనెంటుగా అయిదు సంవత్సరముల బదులు ఆరు సంవత్సరములు టరం చేస్తున్నాం అనేది లేదు. రావుగారనేది instead of extending the existing Panchayat Samithis for another year more, the Government under this Act is taking power to extend in future to all the Panchayats for one year more if necessary and virtually they are taking six years time instead of five years. అది ప్రత్యేకించి లిమిట్ చేసుకుంటే బాగుంటుంది. కాని ఆ ఆక్టును యీ అవకాశంగా తీసుకుని ఆరు సంవత్సరములు పెంచడం కూడ సబబు కాదని ప్రత్యేకించి లిమిట్ చేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr Speaker :— We can lay down certain conditions which shall satisfy for extension one year. By an ordinance they extended it. If I remember correct, on the floor of the House the Minister for Panchayati Raj was always giving an assurance that elections would be conducted and steps were being taken to conduct the elections within five years and all that. As a matter of fact, suggestions were made from all sides to extend by one year.

శ్రీ ఎస్. రామనాథం :—దురదృష్టవశాత్తు యీ ప్రొసిడింగ్స్ , కాని, వీరి ఉద్దేశ్యంగాని, రేపుప్రొద్దున కోర్టుకు వెళ్లి నపుడు —they do not form part of this Act. We have to read into the Sections alone and see whether the power is given to the Government by the Sections; and the sections read as if the Government has got general powers to extend in all cases in future.

Mr. Speaker :—The amendment is clear. You are perfectly right. *It gives the Government the power in* all cases of future institutions also to extend by one more year that is from 5 to 6 years. In some emergency or some thing like that, the Government have power to do so.

శ్రీ ఎస్. రామనాథం :—అపుడు కావాలంటే మళ్లీ లెజిస్లేచర్ ను అప్రోచ్ అవవచ్చును. దురదృష్టవశాత్తు ఇటువంటి పవర్ మనం ఏదో కాంటింప్లేట్ చేసి ఇస్తే—

Mr. Speaker :—Some thing they have got to do if the Assembly is not in Session. Again they have to ask the Governor to issue the Ordinance, repeating the same procedure.

శ్రీ ఎస్. రామనాథం:—అది ప్రతి తడవా రాదుకదా. ప్రతి ఐదు ఏండ్లకు రాదుకదా.

Mr. Speaker :—Even in the Municipal Council Act, the provision is there.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఒకటి ఆలోచించాలి. మామూలుగా ఎలక్షన్స్ అంటే చిన్న విషయం కాదు.

శ్రీ టి. రామస్వామి:— పంచాయితీ యాక్టులో కూడ వన్ ఇయర్ ఎక్స్టెండ్ చేయటానికి ఉన్నది.

Mr. Speaker:— He says even in the Panchayat Act that provision is there. Now, this is in regard to Panchayat Samithis and Zilla Parishads. Same power could be given.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— అధ్యక్షా! ఇందులో కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నవి. వన్ ఇయర్ టైమ్ ఇచ్చారు. It was said in the notification 'we are extending for one year.' ఎలక్షన్స్‌కు ముందు— అందరూ ప్రచారమంతా చేసుకొన్నతర్వాత అన్ని సన్నాహాలైనతర్వాత, మీరు నోటిఫికేషన్ ఇస్తారు. అటువంటప్పుడు దీనికి ఏమైనా కండిషన్స్ కన్సిడర్ చేసి ఏమైనా దీనికి ఆల్టరేషన్స్, మోడిఫికేషన్స్ చేయటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

మిస్టర్ స్పీకర్:— వారు చెప్పింది నిజమే. ఎందుకంటె ఒక సంవత్సరం ముందుగానే కాన్వాసింగ్ మొదలైన అన్ని ఏర్పాట్లు చేసుకొని వారు అంతా తయారైన తరువాత— యీ ఆర్డినెన్స్ రాగానే వారు చాలా నిరాశ పొందారు.

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఎప్పుడైనా వన్ ఇయర్ ఎక్స్టెండ చేసినపుడు సఫిషియంట్ కాజ్ చెప్పి ఎక్స్టెండ్ చేయాలిగాని, ఊరికే మా ఇష్టం వచ్చినట్లు చేయటానికి అధికారం లేదు. It is mentioned, 'Provided that the Government may, by notification for sufficient cause which shall be stated there....'

Mr. Speaker:— For sufficient and satisfactory cause that is in the opinion of the Government. Is it not so? మీ ఒపీనియన్‌లో సఫిషియంట్ అనుకొన్నప్పుడు— వారి ఒపీనియన్‌లో సఫిషియంట్ కాదుకదా. After all the power is there under the Panchayat Act. They are only asking for the same power with regard to Panchayat Samithis and Zilla Parishads. Now, I think, matters are very clear.

श्री बदरी विशाल पित्ती:—अध्यक्ष महोदय। यह जो आर्डिनेंस निकला पहले तो मैं उसी का विरोध करता हूं। इसी लिए मैं इस बिल का भी विरोध करता हूं। क्योंकि मैं समझता हूं कि इस बिल के द्वारा प्रजातांत्रिक प्रणाली और जनता की मत का गला घोटा गया है। चुनाव के जरये जनता की राय व्यक्त होजाती उस को रोकने की कोशिश की गई है। इस के साथ ही जिस तरह से कि दूसरे बिल में उस के कारण बतलाए गये हैं कि

"For some time past the administration has been pre-occupied with the maintenance of law and order in the State.

लेकिन इस के उद्देश्य और कारण में इस तरह का कोई कारण नहीं बताया गया है। इस में यह है कि

"Ordinary Elections to Gram Panchayat due in May, 1969 have been postponed."

क्यों पोस्टपोन किया गया है क्या वजह है किसी जगह इस का जिक्र नहीं है। इस के साथ ही सरकार को इस तरह का तानाशाही अधिकार मिल जाता है कि जब चाहे अपने संतोष

के अनुसार किसी भी आधार पर चुनाव को स्थगित करा सकती है। यह मैं समझता हूं प्रजातंत्र के विरुद्ध है। इस लिए मैं स बिल का विरोध करते हुए इस सदन से वाक आउट करता हूं।

(Sri Badrivishal Pitti walked out of the House)

శ్రీ కె. మునుస్వామి:— అధ్యక్షా! ఆర్డినెన్స్ తర్వాత బిల్లు తీసుకు రావటం అన్నది చట్టరీత్యా రావలసినదే. కాని ఇక్కడ ఒక భయం వస్తున్నది, గత సంవత్సరం ఎలక్షన్స్ సమీపిస్తున్నవి; పంచాయితీలను పర్గీకరించి కొత్త మార్పులతో పంచాయితీ ఎలక్షన్స్ తీసుకువస్తామని మంత్రిగారు యీ హౌస్‌లో చెప్పారు. ఎలక్షన్స్ వస్తున్నవనే దృక్పథంలో పంచాయితీ రంగం అంతా తయారైనది. కొన్ని కొన్ని సమితులలో అవిశ్వాస తీర్మానాలు వచ్చినప్పటికీ- కొద్ది రోజుల్లో ఎలక్షన్స్ వస్తున్నవి కదా అనే ఉద్దేశ్యంతో పోగొట్టుకొన్న పరిస్థితులు ఉన్నవి. పంచాయితీ యాక్టు ద్వారా సంవత్సరం పొడిగించే వసతి కూడ ఉంది. ఆర్డినెన్స్ పెట్టారు. ఇపుడు అది బిల్లు రూపం వచ్చేటప్పటికి- మళ్ళీ యీ ఆసరా తీసుకొని ప్రతి పీరియడ్‌లో వన్ ఇయర్‌ను ఎక్స్టెండ్ చేసే అవకాశం ప్రభుత్వం తీసుకొంటుందా అనే ఆందోళన కలుగుతున్నది. దీనిని సవరించారు. సంతోషము. ఇకమీదట దీనిని ఫిక్స్‌డ్‌గా చేసి ఎపుడూ ఇటువంటి అవకాశం రానివ్వకుండా చేయాలి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:— ఇపుడు వచ్చిన కన్‌ఫ్యూజను సవరణ ద్వారా పరిష్కారం చేశారు. ఈ బిల్లు మీద సమగ్రంగా— యీ పంచాయితీ సమితులు జిల్లా పరిషత్‌లు గురించి మాట్లాడటానికి అవకాశం లేదని అధ్యక్షులవారు సెలవిచ్చారు. ఒక విషయం మాత్రం....

మిస్టర్ స్పీకర్:— రేపు పంచాయితీ డిమాండ్ వచ్చినపుడు మీరు మాట్లాడవచ్చును కదా.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:— మొత్తం మీద యంత్రాంగం అంతా కూడ మనం ఊహించినటువంటి రీతిగా లేదు. దీనికి మార్పు తెస్తామని చాలా కాలంగా చెప్పటం జరుగుతున్నది. దానిని పరిశీలన చేసిన తర్వాత దానిని బుట్టదాఖలు చేసినట్లు కనబడుతున్నది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం ఏదన్నా పునరాలోచన చేసి సమగ్రమైన బిల్లు- ఉన్న లోపాలు సవరించటానికి వీలుగా తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:— Sri Vavilala Gopalakrishnayya has given an amendment "That the Bill be referred to the public opinion". Under rule 128-E (2) When the member-in-charge moves that the Bill as reported by the Regional Committee be taken into consideration, any member may move, as an amendment. that the Bill be recommitted to the Regional Committee. As such, the above amendment is not inorder. I therefore, disallow.

The question is;

'That the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969 (as reported by the Regional Committee) be rea l a second time.'

The motion was adopted.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, మీ రూలింగ్ ను నేను క్వశ్చన్ చేయటం లేదుగాని — కి కమిటర్ చేయకూడదుగాని — పబ్లిక్ ఒపీనియన్ కు పంపవచ్చును.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను చూశాను. రూల్సులో ఉంటుందా లేదా అని చూశాను—

Clause 2

Mr. Speaker :— The question is :
"That Clause 2 do stand part of the Bill"
The motion was adopted.

Clause 3

Sri T. Ramaswamy : – Sir, I beg to move :

"The following may be inserted after the words 'under this clause' occurring in the proviso to Section 8 (1) (iv) in Clause 3:—

"So, however, that the term of office shall not, in the aggregate exceed six Years".

Mr. Speaker :— Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is :

"The following may be inserted after the words 'under this clause' occurring in the proviso to Section 8 (1) (iv) in clause 3:—

"So, however, that the term of office shall not, in the aggregate exceed six years".

The motion was adopted.

(Pause)

M. Speaker :—The question is:
That "Clause 3 as amended do stand part of the Bill"

The motion was adopted.

Clause 3 as amended was added to the Bill.

Clause 4

Sri T. Ramaswamy :— Sir, I beg to move:

"The following may be inserted after the words "under this clause", occurring in the provisio to Section 8-A (6) in Clause 4:—

"So, however, that the term of office shall not, in the aggregate exceed six years":

Mr. Speaker :— Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is:

"The following may be inserted after the words "under thi clause", occurring in the proviso to Section 8-A (6) in Clause 4:—

"So, however, that the term of office shall not in the aggregate exceed six years".

The motion was adopted.

(Pause)

Mr. Speaker:—The question is:

"That Clause 4 as amended do stand part of the Bill"

The motion was adopted.

Clause 4, as amended was added to the Bill.

Clause 5

Sri T. Ramaswamy :— Sir, I beg to move the following amendmant :

"The following may be inserted after the words "under this sub-section, occuring in the proviso to Section 14 (8) in Clause 5:—

"So, however, that the term of office shall not, in the aggregate exceed six years"

Mr. Speaker :— Motion moved·

(Pause)

Mr. Speaker:—The question is:

"The following may be inserted after the words "under this sub-section", occurring in the proviso to Section 14 (8) in Clause 5:—

"So, however, that the term of office shall not. in the aggregate exceed six years"

The motion was adopted.

(Pause)

Mr· Speaker:—The question is :

" That Clause 5, as amended, do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 5, as amended was added to the Bill.

Clause 6

Mr. Speaker :— The question is:

"That Clause 6 do stand part of the Bill"

The motion was adopted.

Clause 7

Sri T. Ramaswamy :—I beg to move the following amendment:

"The following may be inserted after the words "under this clause". occurring in the proviso to sub section 39 (1) (iv) in Clause 7:—

'So, however, that the term of office shall not, in the aggregate exceed six years".

Mr. Speaker:— Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker:—The question is:

"The following may be inserted after the words 'under this clause' occurring in the proviso to sub section 80 (1) (iv) in Clause 7:-

"So, however, that the term of office shall not in the aggregate exceed six years".

The motion was adopted.

(Pause)

Mr. Speaker:—The question is:

"That Clause 7 as amended do stand part of the Bill"

The Motion was adopted.

Clause 7 as amended was added to the Bill.

Clause 8

Sri T. Ramaswamy :—*Sir, I beg to move the following amendment*:

'The following may be inserted after the words "under this sub section" occurring in the proviso to section 48 (7) in Clause 8:-

"So, however, that the term of office shall not in the aggregate exceed six years"

Mr. Speaker :— motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker:—The question is :

"The following may be inserted after the words under this sub section" occuring in the proviso to section 48 (7) in Clause 8.—

"So, however, that the term of office shall not in the aggregate exceed six years".

The motion was adopted.

(Pause)

Mr. Speaker:—The question is:

"That Clause 8, as amended, do stand part of the Bill"

The motion was adopted.

Clause 8 as amended was added to the Bill.

Clause 9

Mr. Speaker :— The question is :

"That clause 9 do stand part of the Bill"

The motion was adopted.

Clause 9 was added to the Bill.

(Pause)

Clause 1, Enacting Formula and Long Title

Mr. Speaker :— The question is:

"That Clause 1, Enacting Formula and Long Title of the Bill do stand part of the Bill"

The motion was adopted.

Clause 2, Enacting Formula and long Title were added to the Bill.

Sri T. Ramaswamy :— Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Panchyat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill 1969 be read a third time".

Mr. Speaker :— Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker:—The question is:

"That the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Amendment) Bill, 1969, be read a third time".

The motion was adopted.

THE HYDERABAD MUNICIPAL CORPORATIONS (AMENDMENT) BILL, 1969

(As reported by the Regional Committee)

Sri N. Chenchurama Naidu :— Sir, I beg to move:

"That the Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Bill, 1969 (as reported by the Regional Committee) be read a second time"

Mr. Speaker :— Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker:—There is one amendment given notice of by Sri Vavilala Gopalakrishnaiah 'That the Bill be referred to public opinion' I disallowed it under Rule 128-E (2) of the Assembly Rules.

The question is :

"That the Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Bill, 1969 (as reported by the Regional Committee) be read a second time."

The motion was adopted.

Clauses 2 to 4, Clause 1, Enacting Formula and Long Title of the Bill

Mr. Speaker :— The question is :

"That Clauses 2 to 4, Clause 1, Enacting Formula and Long title of the Bill do stand part of the Bill",

The motion was adopted.

Clauses 2 to 4, Clause I Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri N. Chenchurama Naidu :— Sir, I beg to move:

"That the Hyderabad Municipal Corporations (Amendmen Bill, 1969 (as reported by the Regional Committee) be read a third time."

Mr. Speaker :— Motion moved.

అనుబంధము

సహకారం 1969–70

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి (ముఖ్య మంత్రి):—— వివిధమైన ఆర్థిక జీవన రంగాలలో ముఖ్యంగా వ్యవసాయోత్పత్తి, లఘు పరిశ్రమలు, ప్రాసెసింగు, మార్కెటింగు, పంపిణీ, సరఫరా, గృహ నిర్మాణం, వినియోగదార్ల ముఖ్యావసరాలు సమకూర్చడం మున్నగువాటికి సంబంధించి కార్యక్రమాలను నిర్వహించడానికి ప్రధాన ప్రాతిపదికగా సహకారోద్యమం వహించే ప్రముఖ పాత్రను గురించి పంచవర్ష ప్రణాళికలు నొక్కి వక్కాణించాయి. సహకార రంగాన్ని శక్తిసంపన్నం చేయడానికి, బహుముఖం చేయడానికి మరిచర్యగా నాల్గవ ప్రణాళిక తగురీతిలో రూపొందించబడుతున్నది. మూడవ ప్రణాళికాకాలంలో చేపట్టిన అభివృద్ధి పథకాలపట్ల శ్రద్ధచూపడం జరుగుతుంది. సహకార రంగాన్ని పటిష్ఠం చేయడం, సహకారోద్యమంలో ఇప్పుడున్న బలహీనతలను తొలగించడం, సమర్థవంతమైన సహకార వ్యవస్థను పెంపొందించడం సహకారోద్యమం స్వయంపోషకత్వాన్ని, స్వయం వినిమయతను అలవరచుకోవడం అన్న అంశాలకు నాల్గవ ప్రణాళిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వగలదు. సహకార సంఘాలు సన్నకారు రైతుల, మధ్యతరహా రైతుల అవసరాలను తీర్చేటట్లుగా వాటి విధానాలు తీర్చిదిద్దబడతాయి. వ్యవసాయ ఉత్పత్తి కార్యక్రమాల విషయంలో మాత్రమే పరపతి సరఫరాల అవసరాలను తీర్చడానికి వాటి కార్యక్రమాలు ఇనుమడింపచేయబడతాయి. తదనుసారంగా పంటపై రుణం యిచ్చే పద్ధతి కట్టుదిట్టంగా అమలుపర్చడం, వాయిదా మీరిన బాకీలు తగ్గించడం, దుర్బలమైన సహకార కేంద్ర బ్యాంకులకు సహాయాన్ని పెంచడం, సహకార మార్కెటింగు, ప్రాసెసింగుల అభివృద్ధిని శీఘ్రతరం చేయడం, రాష్ట్రంలోని పంపిణీవిధానంలో వినియోగదార్ల సహకార సంఘాలను శాశ్వత అనుబంధంగా వుండేటట్లు అభివృద్ధి చేయడం, సమాజంలోని బడుగు వర్గాలకు సహాయం అందించేటప్పుడు సహకార విధానాన్ని కార్యక్రమాలలో ఒక భాగంగా చేయడం—వీటికి సంబంధించి నాల్గవ ప్రణాళికలో పెద్దతరహా కార్యక్రమాలు రూపొందించబడగలవు. ఈ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు అనుగుణంగా, శిక్షణా కార్యక్రమాల కొనసాగింపుకు, అవసరమైన మేరకు పరిపాలనా సిబ్బంది నియామకానికి తగు కేటాయింపు చేయబడింది.

వ్యవసాయ పరపతి : మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతానికి రాష్ట్రంలో 89 శాతం గ్రామాలకు వ్యాప్తమై 16,299 సహకార సంఘాలు ఉండేవి. వాటిలోని సభ్యుల సంఖ్య 24.27 లక్షలు. అంటే రాష్ట్ర గ్రామీణ జనాభాలో ఇది 48 శాతం అన్నమాట. ఆ యా ఋతువులలో సాగించే పనులకోసం వ్యవసాయదారులకు మంజూరు చేసిన స్వల్పకాలిక, మధ్యకాలిక రుణాలు 1965—66 నాటికి రూ. 17 కోట్లకు పెరిగాయి.

నాల్గవ ప్రణాళికలో సహకార సంఘాలను 100 శాతం గ్రామాలకు—గ్రామీణ జనాభాలో 60 శాతానికి—వ్యాపింపచేయడానికి, సభ్యత్వాన్ని 38 లక్షలకు పెంచడానికి, రూ. 5000 కోట్ల మేరకు స్వల్పకాలిక, మధ్యకాలిక

రుణాలు జారీచేయడానికి సంకల్పించబడింది. కాగా 1969–70 సంవత్సరానికి నిర్ణయించిన భౌతిక లక్ష్యాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :

1. సంఘాలు వ్యాప్తం చేయబడే గ్రామాలు	95 శాతం
2. గ్రామీణ కుటుంబాలు	67 శాతం.
3. సభ్యత్వం	30 00 లక్షలు
4. స్వల్పకాలిక, మధ్యకాలిక రుణాల జారీ	రూ. 40.00 కోట్లు.

ప్రాథమిక సంఘాల పునర్వ్యవస్థీకరణ :–(సర్వే తేదీనాటికి) 14,624 గ్రామ పరపతి సంఘాలు ఉన్నప్పటికినీ, వాటిలో అధికభాగం బలహీనంగా ఉన్నాయని, అవి సభ్యుల అవసరాలు తీర్చే స్థితిలో లేవని కనుగొనబడింది. పరపతి సంఘాల పునర్వ్యవస్థీకరణకు సంబంధించిన విధానాన్ని అనుసరించి ఏఏ సంఘాలు స్వయం పోషకమైనవి, ఏవి ఎక్కువగా స్వయంపోషకమైనవి, ఏవి దుర్బలమైనవి తెలుసుకునేనిమిత్తం 1966లో సర్వే జరుపబడింది. ఇందుకు పాటించిన సూత్రాలు దిగువ ఇవ్వబడినాయి :

1. పూర్తికాలం పనిచేసే కార్యదర్శిని వేతనంపై నియమించగల స్తోమత.
2. నియతంగా ఒక కార్యాలయం నిర్వహించగల స్తోమత.
3. రూ. 1.50 లక్షల మేరకు రుణం లావాదేవీలు.
4. అవసరమని భావించిన స్కేళ్ళపై రిజర్వులకు ఇవ్వగల స్తోమత.
5. పెట్టుబడిపై సహేతుకమైన ప్రతిఫలం చెల్లించగల స్తోమత.

సర్వేవల్ల పరిస్థితి ఈ క్రింది విధంగా వున్నట్లు తెలియవచ్చింది :

(ఎ) స్వయం పోషకమైన సంఘాలు	354
(బి) ప్రస్తుతం స్వయంపోషకమైన సంఘాలు	5,011
(సి) విలీనంకోసం ప్రతిపాదించబడిన స్వయంపోషక స్తోమతలేని సంఘాలు	8,136
(డి) రద్దుకు ప్రతిపాదించిన స్వయంపోషక స్తోమతలేని సంఘాలు	615
(ఇ) కార్యక్రమ ప్రాంతం విస్తరింప చేయవలసివున్న సంఘాలు	508

సంఘాలను స్వయంపోషకమైన సంఘాలుగా పునర్వ్యవస్థీకరించేందుకు దశలవారీ కార్యక్రమం ఒకటి అమలులో ఉన్నది. 1969–70 లో ఈ కార్యక్రమం పూర్తికాగలదని ఆశించబడుతుంది.

దుర్బలమైన సంఘాలను విలీన పర్చడం, ఏర్పడిన వస్తుతః స్వయంపోషక స్తోమతగల సంఘాలకు మేనేజీరియల్ సబ్సిడీకల్పించడానికి ఒకపథకం అమలులో ఉన్నది. 1969–70 లో ఇందుకోసం రూ. 0.50 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

ప్రాథమిక సహకార పరపతి సంఘాలలో ప్రభుత్వవాటా :— పెద్దతరహా సహకార సంఘాలు, గ్రామీణ బ్యాంకులతోసహా గ్రామ సహకార సంఘాల ఆర్థిక వనరులను పటిష్ఠంచేసే ఉద్దేశంతో వాటి వాటా మూల ధనం క్రింద ప్రభుత్వం ఇప్పటికి రూ. 64.81 లక్షలు అందజేసింది.

దుర్బలంగావున్న సహకార కేంద్రబ్యాంకుల పునరుజ్జీవం :— కొన్ని కేంద్ర బ్యాంకులలో అధికంగా బకాయిలు ఉన్న మూలంగాను, అంతరిక వనరులు తక్కువగా ఉన్న మూలంగాను, అవి తమ ప్రాంతంలోని వ్యవసాయదారుల అవసరాలను తీర్చేందుకు రిజర్వు బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా నుండి తగినంత ఆర్థిక సదుపాయం పొందలేక పోతున్నవి. మహబూబ్‌నగర్, నెల్లూరు, శ్రీకాకుళం, నల్గొండ, భువనగిరి, వరంగల్లు, ఖమ్మం, కడపలలోని సహకార కేంద్ర బ్యాంకులు దుర్బలమైన సహకార కేంద్ర బ్యాంకుల పునరుజ్జీవింపచేసే నిమిత్తం రిజర్వుబ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా సూచించిన పద్ధతులపై పునరుజ్జీవన ప్రతిపాదనలు రూపొందించే ఉద్దేశంతో ఈ బ్యాంకులు అప్పు మొత్తాలకు శీఘ్రగతితో సరిచూసే పనిని చేపట్టాయి.

1967-68 సంవత్సర కాలంలో, దుర్బలమైన సహకార కేంద్ర బ్యాంకులు తమ వనరులను పెంపొందించుకోవడానికై ప్రభుత్వం ఈ క్రింది సహకార కేంద్ర బ్యాంకులకు దీర్ఘకాలిక ఋణాల రూపంలో సహాయం మంజూరు చేసింది.

1.	శ్రీకాకుళం	రూ. 2.00 లక్షలు
2.	మహబూబ్‌నగర్	రూ. 2.00 లక్షలు
3.	వరంగల్లు	రూ. 0.80 లక్షలు
		రూ. 4.80 లక్షలు

దుర్బలమైన సహకార కేంద్ర బ్యాంకులకు దీర్ఘకాలిక ఋణాల మంజూరీ కోసం 1969-70 లో రూ. 10 లక్షలు కేటాయించబడింది.

సహకార కేంద్ర బ్యాంకులకు సహాయం :— బ్రాంచీలు ప్రారంభించటానికి, అదనపు సూపర్‌వైజర్లు మున్నగువారి నియామకానికి సహకార కేంద్ర బ్యాంకులకు సబ్సిడీ రూపంలో ఆర్థిక సహాయం అందజేయబడుతున్నది. 1969-70 సంవత్సరానికి ఈ క్రింది కేటాయింపు చేయబడింది :

(1) అదనపు సూపర్‌వైజర్ల నియామకానికి రూ. 1.00 లక్ష

(2) కేంద్ర బ్యాంకుల బ్రాంచీలను ప్రారంభించడానికి రూ. 0.80 లక్ష

బడుగు వర్గాలకు ఎక్కువగా ఋణాలు జారీచేయడానికి వీలుగా కేంద్ర బ్యాంకులకు, సంఘాలకు ప్రోత్సాహకాలు సమకూర్చే ఉద్దేశంతో ప్రత్యేక పారుబాకీ రిజర్వు క్రింద పత్యేకంగా గ్రాంటు సమకూర్చబడుతున్నది. 1969-70 కి గ్రామ పరపతి సంఘాల పారుబాకీ రిజర్వు క్రింద గ్రాంట్లుగాను రూ. 0.60 లక్ష కేంద్ర బ్యాంకులకు రూ. 0.17 లక్ష కేటాయింపు సమకూర్చబడింది.

ద్రవ్య సహాయం చేసే బ్యాంకుల వనరుల పెరుగుదల :— అపెక్సు, సహకార కేంద్ర బ్యాంకులు ప్రణాళిక క్రింద తమ పరపతి లక్ష్యాలను సాధించడంలో గణనీయమైన పాత్ర వహించే ఉద్దేశంతో, తమ అంతరిక వనరులను పటిష్ఠవంతం చేసుకోవడానికి చర్యలు గైకొన్నాయి. ఇచ్చిన ఋణాలలో 3 శాతం అదనపు వాటా మూలధనం మరియు 2 శాతం పొదుపు డిపాజిట్లు సేకరించడానికి 1967 జనవరిలో జరిగిన సహకార కేంద్ర బ్యాంకుల సమావేశంలో తీసుకోబడ్డ నిర్ణయాలను పురస్కరించుకొని ఈ బ్యాంకులు తగిన చర్యలు ప్రారంభించాయి. ఈ చర్యల వల్ల సత్ఫలితాలు చేకూరాయి. 1966 జూన్ 30 తేదీనాటికి అపెక్సు బ్యాంకుల నిర్వహణ వాటా మూలధనం రూ. 21.76 కోట్లు. కేంద్ర సహకార బ్యాంకులది రూ. 39.64 కోట్లు. 1968–69 కాలంలో స్వల్పకాలిక, దీర్ఘకాలిక ఋణాలకోసం నిర్ణయించిన రూ. 41.71 కోట్ల లక్ష్యానికిగాను సహకార సంఘాలు రూ. 25.04 కోట్ల మేరకు ఋణాలు జారీ చేశాయి.

కేంద్ర బ్యాంకులచే బ్రాంచీల ప్రారంభం :— 1967 జనవరిలో జరిగిన సహకార కేంద్ర బ్యాంకుల సమావేశంలో తాలూకా కేంద్రాలన్నింటిలోను బ్రాంచీలు ప్రారంభించటానికి నిర్ణయించబడింది. ఇంతవరకు 124 తాలూకాలలో బ్రాంచీలు ప్రారంభించడం జరిగింది.

బ్రాంచీలు ప్రారంభించడంతో, కొన్ని కేంద్ర బ్యాంకులు ఋణాలజారీకి చెక్కు పద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టగలిగాయి. తద్వారా ప్రత్యేకించి బినామీ వంటి ఋణాలు తీసుకునే అక్రమ విధానాలు తగ్గిపోగలవని ఆశించబడుతున్నది.

ద్రవ్యసహాయం చేసే బ్యాంకులలో ప్రభుత్వ వాటా, రిజర్వు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా నుండి పరపతి సౌకర్యం :— అపెక్సు, కేంద్ర సహకార బ్యాంకులు తమ స్వంత నిధులను పెంచుకొని రిజర్వు బ్యాంకు నుండి విస్తృత పరపతి సౌకర్యాలు పొందడానికి వీలుగా వాటి వాటా మూలధనం క్రింద రూ. 243.75 లక్షల మొత్తం ఇవ్వబడింది.

సాంద్ర వ్యవసాయ జిల్లా కార్యక్రమం :— ప్యాకేజి పథకమని వ్యవహరింపబడుతున్న సాంద్ర వ్యవసాయ జిల్లా కార్యక్రమం పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో అమలుపరచబడుతున్నది. ఏలూరు, రాజమండ్రి, కృష్ణా సహకార కేంద్ర బ్యాంకులు ఈ జిల్లాలోని రైతులకు ఋణాలు సమకూరుస్తున్నాయి. జిల్లాలో ఋణాలు జారీచేసే నిమిత్తం కేంద్ర బ్యాంకులచే రూ. 385 లక్షలమేరకు ఋణపరిమితి నిర్ణయించబడింది. 1968–69 సంవత్సర కాలంలో వారు 1969 మార్చి వరకు రూ. 318.88 లక్షల మేరకు ఋణాలు జారీచేశారు. 1969–70 సంవత్సరానికి రూ. 351 లక్షలమేరకు ఋణపరిమితి లక్ష్యంగా పెట్టుకోబడింది.

సాంద్ర వ్యవసాయ జిల్లా కార్యక్రమం :— మార్పు చేసిన ప్యాకేజిపథకం అని వ్యవహరింపబడుతున్న సాంద్ర వ్యవసాయప్రాంత కార్యక్రమం పదిజిల్లాలలో అంటే కృష్ణా, గుంటూరు, తూర్పుగోదావరి, నెల్లూరు, కర్నూలు, చిత్తూరు, నిజామాబాదు, కరీంనగరు, వరంగల్లు, మహబూబునగరుజిల్లాలలో అమలుపరచబడుతున్నది. పై పదిజిల్లాలలో 14 సహకార కేంద్ర బ్యాంకులు పనిచేస్తున్నాయి,

అవి కర్షకుల పరపతి అవసరాలను తీరుస్తున్నాయి. 1968-69 లో ఈజిల్లాలలో సహకార సంఘాలు జారీచేసిన మొత్తం ఉత్పత్తి ఋణాలు రూ. 905.22 లక్షలు.

దీర్ఘకాలిక పరపతి :—ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని భూమి తనఖా బ్యాంకింగు సమాఖ్య వ్యవస్థ గలది. రాష్ట్రస్థాయిలో, ఆంధ్రప్రదేశ సహకార కేంద్ర భూమి తనఖాబ్యాంకు లిమిటెడ్‌తో తాలూకా స్థాయిలోని ప్రాథమిక భూమి తనఖా బ్యాంకులు అనుబంధం చేయబడ్డాయి.

రాష్ట్రంలో 189 తాలూకాలు ఉండగా 180 ప్రాథమిక భూమి తనఖా బ్యాంకులు పనిచేస్తున్నాయి. ఆదివాసీ ఏజెన్సీ, అటవీ ప్రాంతాలతో అధికంగా కూడుకొనివున్న ఇతర తాలూకాలు ప్రస్తుతం వున్న భూమి తనఖా బ్యాంకుల క్రిందికి ఇదివరకే వచ్చాయి.

సాలుసరిగా భూమితనఖా బ్యాంకులు పంపిణీచేసే ఋణాలు క్రమంగా పెరుగుతున్నట్లు ఈ క్రింది వివరాలనుబట్టి విదితంకాగలదు :

సంవత్సరం		పంపిణీ చేసిన ఋణాలు (రూ. లక్షల్లో)
1962-63	....	322.54
1963-64	....	408.15
1964-65	....	445.78
1965-66	....	1127.02
1966-67	....	1029.77
1967-68	....	1194.79
1968-69	....	1780.68

1969 జూన్ 30 నాటికి ప్రాథమిక భూమి తనఖాబ్యాంకులనుండి రావలసివున్న ఋణాల మొత్తం రూ. 4,589.11 లక్షలు.

(ఎ) పరపతి సౌకర్యం :

హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ సహకార కేంద్ర భూమి తనఖా బ్యాంకు లిమిటెడ్ ఋణాలిచ్చే కార్యక్రమం విజయవంతంగా అమలుపర్చుటలో వీలు కల్పించడానికిగాను రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం స్వల్పకాలిక పరపతి సౌకర్యం రూ. 42.00 లక్షలు సమకూరుస్తున్నది.

(బి) దీర్ఘకాలిక తక్కావీ పథకాలు :

1965-66 మధ్యకాలంనుండి దీర్ఘకాలిక తక్కావీ ఋణాలన్ని (విపత్తు తక్కావీ ఋణాలు ప్రత్యేక అవసరాల నిమిత్తం ఇచ్చే ఋణాలు మినహా) భూమి తనఖా బ్యాంకులద్వారానే పంపిణీచేయబడుతున్నాయి.

క్రొత్త బావుల త్రవ్వకానికి, ఆయిల్ ఇంజన్ల కొనుగోలుకు, ఎలక్ట్రిక్ మోటారు పంపుసెట్లకు, ట్రాక్టర్లకు, పవర్ టిల్లర్సుకు, పండ్లతోటల పెంపకానికి,

తేడిపప్పు అభివృద్ధికి భూమి తనఖా బ్యాంకుల సభ్యులకు ఋణాలు మంజూరు చేయబడుతున్నాయి.

దీర్ఘకాలిక తక్కావి ఋణాలు మంజూరు చేయడంకోసం లక్ష్యమైన కేటాయింపు మేరకు బ్యాంకు జారీచేసే డిబెంచర్లను ఆంధ్రప్రదేశ ప్రభుత్వము తీసుకుంటున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ సహకార కేంద్ర భూమి తనఖా బ్యాంకు తన సాధారణ కార్యక్రమాలు వనరుల నుండి అంత మొత్తాన్ని సంపాదించడానికి సంకల్పించింది.

దీర్ఘకాలిక తక్కావి ఋణాల జారీకోసం బ్యాంకు డిబెంచర్లలో పెట్టుబడి కోసం 1968–69 లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ. 222.86 లక్షల మొత్తాన్ని సమకూర్చింది. బ్యాంకు డిబెంచర్లలో పెట్టుబడికోసం భారత ప్రభుత్వంకూడా రూ. 222.86 లక్షల మ్యాచింగు మొత్తాన్ని సమకూర్చింది. ఈ మొత్తంతో 1968–69 లో రూ. 13 కోట్ల మొత్తాన్ని బ్యాంకు పంపకం చేయగలిగింది.

ఆంధ్రప్రదేశ సహకార కేంద్ర భూమి తనఖా బ్యాంకు డిబెంచర్లలో పెట్టుబడికి 1969–70 లో బడ్జెటు అంచనాలలో రూ. 223.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. దీనికి అదనంగా, దీర్ఘకాలిక తక్కావి పథకంక్రింద సబ్సిడీగా ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరపు బడ్జెటు అంచనాలలో రూ. 42.00 లక్షలుకూడ ఏర్పాటుచేయించబడింది.

(సి) ప్రత్యేక ఆయకట్టు అభివృద్ధి పథకాలు :— హైదరాబాదులోని ఆంధ్ర ప్రదేశ కేంద్ర భూమితనఖా బ్యాంకు లిమిటెడ్ తన మామూలు ఋణ కార్యక్రమానికి అదనంగా, ప్రస్తుత సంవత్సరంలో కూడ నాగార్జునసాగర్, తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ ప్రాజెక్టులలోని ఆయకట్టు అభివృద్ధి ప్రత్యేక పథకాలు చేపట్టింది. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఆయకట్టు అభివృద్ధికి సంబంధించి రూ. 880.80 లక్షల నుండి రూ. 621.04 లక్షల వరకు ఆర్థిక వ్యయం తగ్గిస్తూ 2.90 లక్షల ఎకరాలకు బదులు 1.94 లక్షల ఎకరాలు మాత్రమే అభివృద్ధికి చేపట్టుతూ మొదటి పథకాన్ని మార్పు చేయడం జరిగింది. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద 99,000 ఎకరాలను అభివృద్ధిపరిచేందుకు బ్యాంకు రెండవ పథకాన్ని తయారు చేసింది. దీనికి రూ. 160.90 లక్షల వ్యయంతో 1968 లో నీటిపారుదల సౌకర్యం కలిగించబడింది. దీనికి అదనంగా, ఆ ప్రాజెక్టు ఆయకట్టు అభివృద్ధికిగాను బ్యాంకు మూడవ ఋణ పథకాన్ని కూడ తయారుచేసింది. ఇది 86,460 ఎకరాల భూమి అభివృద్ధికి సంబంధించినట్టిది. దీనికి అయ్యే వ్యయం రూ. 488.68 లక్షలు. 1969 జూలై–డిసెంబరులో ఈ భూమికి నీటిపారుదల సౌకర్యం చేకూరగలదు. అగ్రికల్చరల్ రీఫైనాన్స్ కార్పొరేషను నుండి మంజూరు లభిస్తుందనే ఉద్దేశంతో పథకం 1–6–1969 నుండి అమలు జరుపబడుతున్నది.

రూ. 71.00 లక్షల వ్యయంతో 28,600 ఎకరాల అభివృద్ధికి ఉద్దేశించిన తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ పథకం రెండవ దశ, 1967 వ సంవత్సరంలో అగ్రికల్చరల్ రీఫైనాన్స్ కార్పొరేషను ఆమోదాన్నిపొంది చురుకుగా అమలు జరుగుతున్నది.

అంచనా వ్యయాలు, ఇంతవరకు ఖర్చుచేసిన మొత్తాలు. ఆ మొత్తాలతో అభివృద్ధిపరచిన ఎకరాలు ఈ క్రింద తెలియచేయబడ్డాయి :

పథకం పేరు	ఆర్థిక సహాయం రూ. లక్షలలో	దీనిక్రింద రావలసివున్నప్రాంతం లక్షల ఎకరాలలో	ఇచ్చిన మొత్తం రూ. లక్షలలో	దీని క్రింద వచ్చినప్రాంతం లక్షల ఎకరాలలో
1. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు I ఋణ పథకం	621.04	1.94	599.26	1.96
2. తుంగభద్ర ఎగువకాలువ II దశ	71.00	0.285	65.84	0.288
3. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు II ఋణ పథకం	169.90	0.88	68.14	0.154
4. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు III ఋణ పథకం	488.66	0.86	—	—

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద, నీటిపారుదల సౌకర్యంలభించే ఆయకట్టు అభివృద్ధికి, ఆంధ్రప్రదేశ సహకార కేంద్ర భూమి తనఖా బ్యాంకు నాల్గవ ఋణ పథకాన్ని తయారు చేస్తున్నది. తుంగభద్ర ఎగువకాలువకు సంబంధించి ప్రాజెక్టు స్థాయి కార్యాచరణ సంఘం 27-9-1968 న జరిపిన సమావేశంలో భూమి తనఖా బ్యాంకులు చేసిన ఉత్తమ కృషిని తుంగభద్ర ఎగువకాలువ II దశ అమలు సాధించిన విజయాలను ప్రశంసిస్తూ ఉత్తరకాలువ (గుంతకల్లు భావలు) క్రింద అదనపు ఆయకట్టు అభివృద్ధికి దీర్ఘకాలిక పరపతి చేకూర్చే నిమిత్తం ప్రయత్నాలు చేయవలసిందనే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేసింది. మార్పు చేసిన ప్రతిపాదనలను పంపడానికిగాని క్రొత్త పథకాన్ని తయారు చేయడానికి గాని బ్యాంకు పై ప్రతిపాదనలను పరిశీలిస్తున్నది. కృష్ణా డెల్టాలోని విజయవాడ, గన్నవరం, గుడివాడ తాలూకాలు, పశ్చిమ గోదావరి చింతలపూడి తాలూకాలో గొట్టపు బావులకు రూ. 10.85 మిలియన్ల వ్యయంతో ఒక పథకానికి, 13,000 ఎకరాల అభివృద్ధికి రూ. 106 లక్షల వ్యయంతో పోచంపాడు ప్రాజెక్టు క్రింద ఆయకట్టు అభివృద్ధికి ఒక పథకానికి కూడ బ్యాంకు తుదిరూపమిచ్చింది.

(డి) ప్రాంతం అభివృద్ధి పథకాలు :—బావుల త్రవ్వకం, నీరు తోడిపోత సాధనాల అమరికవంటి చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనులతో కూడిన ప్రాంతం అభివృద్ధి పథకాలను అమలుపరచడంలో సహాయపడేందుకు అగ్రికల్చరల్ రీఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ 1967 లో అంగీకరించింది. రాష్ట్రంలో సాగుచేసే భూమిలో 27 శాతం మేరకు మాత్రమే నీటిపారుదల సౌకర్యం వున్నందువలన, చిన్నతరహా నీటిపారుదల పథకాలను సాంద్రపరశిలో చేపట్టవలసిన అవశ్యకతను గురించి వేరుగా నొక్కి చెప్పనవసరంలేదు. ప్రాంతం అభివృద్ధి పథకాలు ఎంపిక చేసుకున్న ప్రాంతంవారీగా కార్యక్రమం అమలుపరచడానికి ఉద్దేశిస్తున్నాయి. దీనివలన ఆయా ప్రాంతం విషయంలో అధికంగా పర్యవేక్షణ జరపడానికి,

సమీకృతమైన అభివృద్ధిని సాధించడానికి వీలుపడుతుంది. వ్యవసాయ వుత్పత్తిని అభివృద్ధిపరచడం, కర్షకుని ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపరచడం అన్నవి ప్రతి ప్రాంతంలోని కార్యక్రమం ముఖ్యోద్దేశం. ప్రాంతం అభివృద్ధి పథకాలలోని వ్యయంలో 90 శాతం అగ్రికల్చరల్ రీఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ సమకూరుస్తున్నది. మిగిలిన 10 శాతం ఆంధ్రప్రదేశ సహకార కేంద్ర భూమి తనఖా బ్యాంకు విడుదల చేసే డిబెంచర్ల క్రింద రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇవ్వవలసివున్నది.

రూ. 3,603.27 లక్షల వ్యయంతో, 2,58,118 ఎకరాల అభివృద్ధికిగాను ఇంతవరకు 69 ప్రాంతం అభివృద్ధి పథకాలు అగ్రికల్చరల్ రీఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ మంజూరు నిమిత్తం రూపొందించబడ్డాయి. రూ. 1461.76 లక్షల వ్యయంతో 1,08,040 ఎకరాలను సాగు క్రిందకు తెచ్చేందుకు కార్పొరేషన్ 33 పథకాలను ఇంతవరకు మంజూరు చేసింది. ఈ పథకాల క్రింద ఇంతవరకు రూ. 288.00 లక్షల వరకు ఋణాలు ఇవ్వబడ్డాయి. 13,977 ఎకరాలకు సాగుదల సౌకర్యం కలిగించబడింది.

బ్యాంకు డిబెంచర్లలో పెట్టుబడికి, సిబ్బంది ఖర్చుకుగాను ప్రస్తుత సంవత్సరం బడ్జెటులో రూ. 90.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కార్యక్రమంలో ఆయకట్టు అభివృద్ధి క్రింద రూ. 15.00 కోట్లు, ప్రాంతం అభివృద్ధి పథకాల క్రింద రూ. 40.00 కోట్లకు కార్యక్రమం తలపెట్టబడింది.

సహకార వ్యవసాయ పథకాలు : ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో సహకార వ్యవసాయ పథకం మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో ప్రవేశపెట్టబడింది. భూమిలేని వ్యవసాయ కూలీలకు, చాలీచాలని స్థితిలో వున్న వ్యవసాయదారులకు లాభదాయకమైన ఉపాధిసౌకర్యం కల్పించడంతోపాటు ఆహారోత్పత్తిని అధికం చేయడంకోసం సంయుక్త మరియు సమిష్టితరహా సహకార వ్యవసాయ సంఘాలను నిర్వహించాలని ఈ పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది. 1968-69 లో 75 సంఘాలు రిజిష్టరు చేయబడ్డాయి. 1969 మార్చి 31 నాటికి ఈ సంఘాల మొత్తం సంఖ్య 620. 1969-70 లో కూడ రూ. 11.05 లక్షల ఆర్థిక వ్యయంతో 125 సంఘాలను ప్రారంభించడానికి సంకల్పించబడింది.

తూర్పుగోదావరిజిల్లాలోని కోనసీమ ప్రాంతానికి ప్రత్యేక పైలటు పథకం: ఈ పథకం క్రింద 18,500 ఎకరాల మేర ప్రభుత్వ లంక, బంజరు భూములలో 186 సహకార సమిష్టి వ్యవసాయ సంఘాలు ప్రారంభించబడ్డాయి. పది సంవత్సరాలపాటు ఈ సంఘాలకు లంక భూములను కౌలుకు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఈ ప్రాంతంలో మరో 74 సంఘాలను నిర్వహించడానికి ఉద్దేశించబడింది.

కృష్ణా జిల్లాలోని దివిసీమకు బృహత్ ప్రణాళిక : 3 సంవత్సరాల కాలంలో దశలవారీ కార్యక్రమం క్రింద 28,047 ఎకరాల విస్తీర్ణంగల ప్రభుత్వ లంక, బంజరు భూములలో 400 సహకార సమిష్టి వ్యవసాయ సంఘాలను నిర్వహించడానికి ప్రభుత్వం బృహత్ ప్రణాళికను మంజూరు చేసింది. మినిపల్లి 13,000

భూమిలేని వ్యవసాయ కూలీల కుటుంబాలు స్థిరపడతాయి. వారికి లాభదాయకమైన ఉపాధి సౌకర్యం చేకూరుతుంది. 1969 మార్చి 31 వ తేదీనాటికి 20 సంఘాలు రిజిష్టరు చేయబడ్డాయి. ఈ 210 సంఘాలలో 101 సంఘాలకు 18,859 ఎకరాల విస్తీర్ణంగల భూములు ఇవ్వబడ్డాయి. లభించిన భూమి సర్వే చేయబడుతున్నది. వీలైనంత త్వరలో సంఘాలకు భూమి అప్పగించబడుతుంది. ఈ పథకం 5 సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయడానికి తగురీతి మార్పు చేయబడింది.

ప్రభుత్వ బంజరు భూములను సేద్యార్హం చేయడానికి కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం: భూములను సేద్యార్హంచేసి భూమిలేని వ్యవసాయ పనివారికి స్థిరవసతి కల్పించే నిమిత్తం 250 ఎకరాలు అంతకు మించిన ప్రభుత్వ బంజరు భూముల బ్లాకులలో సహకార సంయుక్త వ్యవసాయ సంఘాలను నిర్వహించడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది. ఇంతవరకు 48 సంఘాలు ప్రారంభించబడ్డాయి. ఇంకా 11 సంఘాలను నిర్వహించడానికి సంకల్పించబడింది.

భూమిని సేద్యార్హంచేసే పనులకోసం కృష్ణా జిల్లాలోని 8 సంఘాలకు 1968-69 లో రూ. 80,000 ల మొత్తం ఇవ్వబడింది. 1969-70 లో బడ్జెటులో కేటాయించిన మొత్తం రూ. 10.00 లక్షలు.

సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు :—వ్యవసాయ ప్రొసెసింగుకు సంబంధించిన రంగంలో సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు ప్రముఖస్థానం వహిస్తున్నాయి.

రాష్ట్రంలో 11 సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు వున్నాయి. అందులో 8 ఫ్యాక్టరీలు ఉత్పత్తి సాగిస్తున్నాయి. మిగిలిన మూడింటిలో, భీమసింగిలో 1,250 మెట్రిక్ టన్నుల శక్తితో చక్కెర ఫ్యాక్టరీ స్థాపనకు లైసెన్సు యివ్వబడింది. అయితే 600—1,000 మెట్రిక్ టన్నుల శక్తిగల చిన్న ప్లాంటును సహకార పద్ధతిపై ఏర్పాటు చేయడానికి సంకల్పించబడుతున్నది. జహీరాబాదు సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీ విషయంలో అవసరమైన ద్రవ్యం సేకరించనందున ఆ ప్రతిపాదన విరమించుకోవబడింది. దానిలో పెట్టుబడి పెట్టిన రూ. 10.00 లక్షల ప్రభుత్వ వాటా మూలధనాన్ని సంఘం తిరిగి యిచ్చివేసింది. రోజుకు 1,250 మెట్రిక్ టన్నుల శక్తికిగల సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీని ఏర్పాటు చేయడానికి భీమడోలు సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీకి అనుమతి లభించింది. వాటా మూలధనం సేకరించడానికి అది చర్యలు తీసుకుంటున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీల వాటా మూలధనంలో వాటా తీసుకుంటూ వాటికి సహాయాన్ని అందజేస్తున్నది. యిప్పటివరకు సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీల వాటాలలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ. 145 లక్షల మొత్తాన్ని పెట్టుబడి పెట్టింది. ఇందులో జహీరాబాదు సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీ ప్రభుత్వ వాటా పైకం తిరిగి చెల్లించింది. పాలకొల్లులోని సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీ కూడ రూ. 11 లక్షల వాటా మూలధనం విడుదలచేసింది. ఈ ఫ్యాక్టరీల తరఫున రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హామీ యిచ్చిన మొత్తం రూ. 812.15 లక్షలు.

1967-68 సీజను కలుపుకొని, ఇప్పటివరకు మూడు సీజన్లలో తీవ్రమైన అనావృష్టి పరిస్థితుల మూలంగా సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు చాలా

కష్టాలను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. అందువల్ల 1966—68 సీజను నుండి 1967—68 సీజనువరకు ఫ్యాక్టరీలు చెరకు గానుగాడే పని సంతృప్తికరంగా సాగలేదు. అయితే 1968—69 లో యీ పని బాగా జరిగింది. ఈ ఫ్యాక్టరీలు, 1967-68 గానుగాడు కాలంలో 4.19 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల చెరకును గానుగాడించి 0.40 లక్షల చక్కెరను ఉత్పత్తి చేయగా 1968-69 సీజనులో 11.84 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల చెరకును గానుగాడించి 1.02 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల చక్కెరను ఉత్పత్తి చేశాయి. కొన్ని సంవత్సరాలు మినహాయించి, సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు సాధారణంగా ఈ సంవత్సరం ఉత్పత్తిలో రికార్డు సాధించాయి. రాబోయే సీజనుకు సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు తమకు కావలసిన చెరకు సరఫరాకై ఒప్పందాలు కుదుర్చుకునేందుకు ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాయి. రాబోయే సీజనులోకూడ ఈ ఫ్యాక్టరీలు తమ నిర్ణాయకశక్తి మేరకు చెరకు గానుగాడించగలరని భావించబడుతున్నది.

కేంద్రప్రభుత్వం 1968-69 సీజన్‌లో తన చెక్కెర విధానాన్ని సవరించింది. దాని ద్వారా స్వేచ్ఛా విపణిలో అమ్ముకొనేందుకు 1967-68 సీజనులో నిర్ణయించిన 40 శాతం కోటాను ఈ సంవత్సరం 30 శాతానికి తగ్గించబడింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం చెరకు ధరలను కూడ సవరించింది. మెట్రిక్ టన్ను ఒక్కింటికి రూ. 73-70 నుండి 78 50 వరకు గల ధరలను వివిధ ఫ్యాక్టరీలకు నిర్ణయించింది. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గత సంవత్సరంలో మెట్రిక్ టన్ను ఒక్కింటికి రూ. 110 లు నిర్ణయించగా ఈ సంవత్సరం రూ. 100-లు ప్రకటించింది. చాలా కాలం స్వేచ్ఛా విపణిలో చక్కెర ధర బాగానే ఉండడంవల్ల సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు తమకు వచ్చిన నష్టాలలో ఎక్కువ భాగాన్ని పూడ్చుకొనగలిగాయి. అందువల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన కనిష్ఠ ధరలకన్నా ఎక్కువ ధరను చెల్లించే స్తోమతు సంపాదించుకొని ఈ సంవత్సరంలో ఉత్పత్తిలో రికార్డును కూడ సాధించగలిగాయి.

స్వేచ్ఛా విపణిలో చక్కెరధర బాగా పడిపోయినందుకు సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీలకు కొంత కాలం క్రితం తీవ్రమైన సమస్య ఎదురయింది. అంతేకాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం, బస్తా ఒక్కింటికి రూ. 28-65 నుండి రూ. 46 వరకు ఎక్సైజు పన్ను పెంచడం కూడ సహకార చక్కెర ఫ్యాక్టరీల వ్యాకులతకు కారణమయింది. స్వేచ్ఛా విపణిలో చక్కెర ధరలు తగ్గడం, ఎక్సైజు పన్ను పెరగడం ఫ్యాక్టరీల నిర్వహణపై ఎట్టి ప్రభావం చూపగలవో అన్న విషయం ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నది.

సహకార మార్కెటింగు :-రాష్ట్రంలోని మార్కెటింగు సంఘాలు మూడు దశలలో నిర్వహించబడుచున్నాయి. అవి మండి—లేక తాలూకా స్థాయిలో ప్రాథమిక సహకార మార్కెటింగు సంఘాలు, జిల్లా స్థాయిలో జిల్లా సహకార మార్కెటింగు సంఘాలు రాష్ట్ర స్థాయిలో ఆంధ్ర ప్రదేశ రాష్ట్ర సహకార మార్కెటింగు ఫెడరేషను లిమిటెడ్. మార్కెటింగు సంఘాలు తమ సభ్యులకు మంచి రాబడులను చేకూర్చేందుకు వివిధ స్థాయిలలో తమ కార్యకలాపాలను సమన్వయపరచుకొని ఒకదానికొకటి సహాయం చేసుకుంటాయి.

సహకార మార్కెటింగు సంఘాలు తమ సభ్యుల ఫలసాయాన్ని సమర్థవంతంగా మార్కెటింగు చేసేందుకు, మార్కెటింగుతో పరపతిని జోడించేందుకు సంబంధించిన పథకాన్ని విజయవంతంగా అమలు పరిచేందుకు వీలుగా, సభ్యుల ఫలసాయాన్ని వాస్తవంగా అమ్మేందుకు ప్రాసెసింగు చేయడం అవసరం. కనుక ఫలసాయాన్ని ప్రాసెస్ చేయడానికిగాను సహకార మార్కెటింగు సంఘాలకు, బియ్యం మిల్లులు, వేరుశనగ డెకార్టి కేటర్లు, ప్రత్తి జిన్నులు, నూనె మిల్లులవంటి ప్రాసెసింగు ప్లాంట్లు ఎంతో అవసరం. మూడు సంకరజాతి విత్తనాల ఉత్పత్తి, అమ్మకం కేంద్రాల నిర్వహణ, అభివృద్ధితోపాటు, తాడేపల్లి గూడెంలోని ఆధునిక బియ్యం మిల్లుతో కలుపుకొని 148 బియ్యం మిల్లులు, 19 వేరుశనగ డెకార్టి కేటర్లు, 11 నూనె ఎక్స్ పెల్లర్లు 5 ప్రత్తి జిన్నింగు యూనిట్లు, 2 పప్పు మిల్లులు, 4 ఇతర రకపు యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయడానికిగాను 31-3-1969 వరకు సహకార సంఘాలకు రూ. 288-50 లక్షల ఆర్థిక సహాయం అందజేయబడింది. సహాయం పొందిన ప్రాసెసింగు యూనిట్లు ఏర్పాటుకు సంబంధించి జరిగిన ప్రగతి ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నది :

	సహాయం చేసిన వాటి సంఖ్య	స్థాపించబడిన వాటి సంఖ్య	స్థాపనలో ఉన్న వాటి సంఖ్య
(ఎ) బియ్యం మిల్లులు	147	134	9
(బి) వేరుశనగ డెకార్టి కేటర్లు	19	17	2
(సి) నూనె ఎక్స్ పెల్లర్లు	11	8	3
(డి) ప్రత్తి జిన్నింగు యూనిట్లు	5	4	1
(ఇ) పప్పు మిల్లులు	2	2	—
(ఎఫ్) చెరకు క్రషర్లు	2	2	—
(జి) జనపనార బేలింగు ప్రెస్సులు	2	1	—
	184	168	16

ఇదిగాక, ఆంధ్ర ప్రదేశ రాష్ట్ర సహకార మార్కెటింగు ఫెడరేషన్ లిమిటెడ్ చే విజయవాడలో రూ. 15 లక్షల వ్యయంతో 25 నుండి 30 టన్నుల శక్తిగల బియ్యం తవుడు నుంచి నూనె తీసే ఫ్యాక్టరీ స్థాపించబడుతున్నది. ఆ పెక్స్ మార్కెటింగు ఫెడరేషనుకు మొదటి వాయిదాగా రూ. 4.00 లక్షల వాటా మూలధన విరాళం యిదివరకే విడుదల చేయబడింది. అందుకోసం పరిశ్రమల శాఖ అనువైన స్థలాన్ని కేటాయించింది. దీని విషయంలో చేసికొనవలసిన ఒప్పందానికి తుది రూపం ఇవ్వబడుతున్నది. త్వరలో స్థలం సేకరించబడగలదు. యంత్రాల సరఫరా, అమెరికు ఆయా సంస్థలతో ఒప్పందాలు జరుగుతున్నాయి.

సహకార రంగంలో ప్రాసెసింగును అభివృద్ధిపరిచేందుకు, ఈ సహకార సంఘాలు తమ సభ్యుల ఫలసాయాన్ని, ప్రాసెసు చేసినవాటిని రపాయనిక

ఎరువులు మొదలైనవాటిని నిల్వచేయడానికిగాను తగిన గిడ్డంగి సదుపాయాలు అవసరమని కూడ గుర్తించడం జరిగింది. సహకార మార్కెటింగు అభివృద్ధికి సంబంధించిన పథకంక్రింద, రాష్ట్రంలో 1,123 గిడ్డంగుల నిర్మాణాన్ని చేపట్టేందుకుగాను సహకార సంఘాలకు రూ. 170.84 లక్షల ఆర్థిక సహాయం మంజూరు చేయబడింది. ఈ గిడ్డంగుల నిర్మాణం ఈ క్రింద తెలిపిన విధంగా ఉన్నది :

(ఎ) నిర్మించిన గిడ్డంగుల సంఖ్య	....	870
(బి) నిర్మాణంలోఉన్న గిడ్డంగులసంఖ్య	....	140
(సి) ప్రారంభించిన గిడ్డంగులసంఖ్య	....	89
(డి) ఆర్థిక సహాయం తిరిగి జమ కట్టబడిన గిడ్డంగుల సంఖ్య	....	79

ఈ గిడ్డంగులన్నింటి నిల్వశక్తి దాదాపు 268 లక్షల టన్నులు.

సహకార మార్కెటింగు సంఘాలకు నిర్వహణ మూలధనాన్ని సమకూర్చడం కోసం, ప్రభుత్వం వాటికి మ్యాచింగుపద్ధతిమీద వాటా మూలధన విరాళాన్ని ఇస్తూవున్నది. వివిధ ప్రాథమిక సహకార మార్కెటింగు సంఘాలు జిల్లా సహకార మార్కెటింగు సహకార సంఘాలు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సహకార మార్కెటింగు పెడరేషనుకు మేనేజర్లు సాంకేతిక సిబ్బంది నియామకం కోసం మేనేజీరియల్ సబ్సిడీకి అదనంగా వాటా మూలధన విరాళం క్రింద 31-8-1969 వరకు రూ. 67.02 లక్షల మొత్తం ఇవ్వబడింది.

1. పరపతిని మార్కెటింగుతో జోడించటం :—

సహకారమార్కెటింగు అభివృద్ధికి సహకార మార్కెటింగుతో జోడించడం ముఖ్యమని మనరాష్ట్రంలో గుర్తించబడింది. కాని అనేక కారణాలవల్ల ఈవిషయంలో ఎక్కువప్రగతి సంపాదించడానికి వీలుకలుగలేదు సహకార మార్కెటింగు సంఘాలవద్ద పెట్టుబడిలేకపోవడం, సహకార కేంద్రబ్యాంకులు వాటికి ఆర్థిక సహాయం చేయలేకపోవడం ఇందులో ముఖ్యకారణం, మొదటి చర్యగా అన్ని సహకార సంఘాలను, సహకార మార్కెటింగు సంఘాలలో సభ్యులుగా చేరమని ప్రోత్సహించడం జరిగింది. రాష్ట్రంలోని 14,889 వ్యవసాయ పరపతి సంఘాలలో 10,010 సంఘాలు ఇదివరకే సహకార మార్కెటింగు సంఘాలు అనుబంధించబడ్డాయి. మిగిలిన పరపతి సంఘాలనుకూడ సహకార మార్కెటింగు సంఘాలకు అనుబంధించేయడానికి చర్యలుతీసుకోబడుతున్నాయి. ఇప్పుడు 144 బియ్యపుమిల్లులు స్థాపించబడినందువల్ల సభ్యులు ఈ మిల్లులలో తమధాన్యాన్ని మర ఆడించి ఈపథకాన్ని విజయవంతంగా అమలుపరచడానికి సహకరిస్తారని ఆశింపబడుతుంది.

1967–68 లో రూ. 647.75 లక్షల విలువగలిగిన వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను సహకార మార్కెటింగు సంఘాలు మార్కెటింగు చేశాయి. 1968–69 లో (31-8-1969 వరకు) వారి లావాదేవీలు రూ. 1586.44 లక్షల మేరకు వున్నాయి.

సేకరణ : ప్రభుత్వసహాయంతో నెలకొల్పబడిన సహకార బియ్యపు మిల్లులకు సహాయం చేసేందుకు పూర్తిశక్తి మేరకు అవి పనిచేసేటట్లు తోడ్పడం

చేయడానికిగాను 1968-69 సంవత్సరంలో ఉత్పత్తి దార్ల లెవీపథకం క్రింద ధాన్యాన్ని సేకరించేపనిని బియ్యపుమిల్లులువున్న సహకార సంఘాలకు అప్పగించడం జరిగింది. బహిరంగ మార్కెటుక్రిందకూడ వారు ధాన్యాన్ని సేకరించు కోవచ్చు. ధాన్యం, బియ్యం సేకరణకుగాను హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సహకార మార్కెటింగు సమాఖ్య లిమిటెడ్‌ను ప్రభుత్వ ఏజంటుగా నియమించడం జరిగింది. సహకార సంఘాలు తమ తమ ఉత్పత్తులను సమాఖ్య ద్వారా విక్రయించవలసివుంది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర సహకార మార్కెటింగు సమాఖ్య లిమిటెడుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రు. 114.00 లక్షల విలువగల విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు బాండ్లను ఇచ్చింది. వీటిని తాకట్టుపెట్టి హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సహకార బ్యాంకు లిమిటెడ్ నుండి సమాఖ్య రూ. 75.00 లక్షలను అప్పుగా తీసుకుంది. సేకరణను జరిపే సహకార సంఘాలకు మార్జిను పై కను క్రింద నిధులు సమకూర్చబడ్డాయి. హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సహకార బ్యాంకులిమిటెడ్. నిజామాబాద్ జిల్లా సహకార మార్కెటింగు సొసైటీలిమిటెడ్‌కు రూ. 100 కోటి రుణాన్ని మంజూరుచేసింది. ధాన్యం, బియ్యం సేకరణ పనిని నిర్వహిస్తూ ధనసహాయం కావలసివున్న సహకార సంఘాలకు వివిధ సహకార బ్యాంకులు నిధుల సమకూర్చేందుకుగాను, రూ. 2.00 కోట్ల పరపతి సదుపాయాలన్నీ సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియానుండి పొందడం జరిగింది.

1968-69 పంట సంవత్సరంలో (30-6-69 వరకు) ధాన్యం సేకరణ చేస్తున్న సహకార సంఘాలు రూ. 182.41 లక్షల విలువగలిగిన 54.881 మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యాన్ని సేకరించాయి. 1967-68 పంటకాలంలో రూ. 219.36 లక్షల విలువగలిగిన 42.080 మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యాన్ని సహకార సంఘాలు సేకరించాయి.

వర్జీనియా పుగాకు అభివృద్ధికిగాను కేంద్రప్రతిపాదిత పథకం: 1966-67 సంవత్సరంలో నెల్లూరు, కర్నూలు జిల్లాలలోని తేలికపాటి భూములలో ఎగుమతి చేయదగినరకపు వర్జీనియా పుగాకు అభివృద్ధిని చేయుటకుగాను ఒక కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం ప్రవేశపెట్టబడింది. ఈపథకం వ్యవసాయశాఖ, పంచాయితీ సమితులద్వారా అమలుపర్చబడింది. 1967-68 లో తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలకుకూడ ఈ పథకాన్ని విస్తరింపచేస్తూ దీనిని సహకార సంఘాలద్వారా అమలుపరచడం జరిగింది. యీ పథకం క్రింద పుగాకు పెంపకం దార్లకు బ్యారన్ల నిర్మాణానికిగాను ఒక్కొక్క బ్యారన్లుకు రూ. 5,000 చొప్పున ఋణాలను కేటాయించేపనిని ఒంగోలులోని గుంటూరుజిల్లా పుగాకు పెంపకందార్ల, బ్యారన్ల సహకార మార్కెటింగ్ సంఘం లిమిటెడుకు అప్పగించడం జరిగింది.

1968-69 లో ఈ పథకం హైదరాబాదులోని ఆంధ్ర ప్రదేశ సహకార కేంద్రభూమి తనఖాబ్యాంకు లిమిటెడ్ ద్వారా అమలు- పర్చబడింది. ఋణంగా మంజూరు చేసిన రూ. 8.40 లక్షలు, బ్యారన్ల నిర్మాణానికి సబ్సిడీగా మంజూరు

చేసిన రూ. 200 లక్షలు, బావులను త్రవ్వడానికి సబ్సిడీగా మంజూరు చేసిన రూ. 26 లక్షల మొత్తం హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార కేంద్ర భూమి తనఖా బ్యాంకు లిమిటెడుకు, ఒంగోలులోని గుంటూరుజిల్లా పొగాకు పెంపకందార్ల సహకార మార్కెటింగు సంఘం లిమిటెడ్‌కు విడుదల చేయబడింది.

1968-69 లో ఈ పథకం క్రింద బావులకు సబ్సిడీగా రూ. 8.0 లక్షలు, బ్యారన్లకు సబ్సిడీగా రూ. 6.0 లక్షలను ఖర్చుపెట్టడానికి ప్రభుత్వం మంజూరు ఇచ్చింది. పాలిశెట్టు ప్రాంతంలోని రైతులకు పొగాకు బ్యారన్ల నిర్మాణానికిగాను ఋణాలను పంపిణీచేయడానికి హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార కేంద్ర భూమి తనఖా బ్యాంకు లిమిటెడ్‌కు ప్రభుత్వం రూ. 22,50,000 మొత్తాన్ని ఋణంగా మంజూరు చేసింది. ఋణంగా ఇచ్చిన రూ. 22,50,000 పొగాకు బ్యారన్ల నిర్మాణానికిగాను సబ్సిడీగా ఇచ్చిన రూ. 6.00 లక్షల బావుల త్రవ్వకానికి సబ్సిడీగా ఇచ్చిన రూ. 30 లక్షలు ఆయా పనులకోసం హైదరాబాదులోని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సహకార కేంద్ర భూమి తనఖా బ్యాంకు లిమిటెడుకు విడుదల చేయబడింది.

జిల్లా సహకార మార్కెటింగు సంఘాల ద్వారా రసాయనిక ఎరువుల పంపిణీ : 1967 అక్టోబరు వరకు రాష్ట్రంలో రసాయనిక ఎరువులు సహకార సంఘాల ద్వారా పంపిణీ చేయబడేవి. రాష్ట్ర కోటాలో 30% వరకూ సహకార సంఘాలతోపాటు ప్రయివేటు వర్తకులను రసాయనిక ఎరువుల పంపిణీ రంగంలో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అప్పటినుండి 70% మేరకు మాత్రమే సహకార సంఘాలకు కేటాయింపులు చేయబడుతున్నాయి. దగ్గర వున్న నిల్వలు అమ్మకపు, అవకాశాల దృష్ట్యా జిల్లా సహకార మార్కెటింగు సంఘాలు అందజేసిన అవసరాల ననుసరించి ప్రతి 3 మాసాలకు జిల్లా సహకార మార్కెటింగు సంఘాలకు కేటాయింపులు చేయడంకోసం వ్యవసాయ డైరెక్టరు, సహకార సంఘాల రిజిష్ట్రారుతో కూడిన ఒక సంఘాన్ని 1968 నవంబరు మాసంలో ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసింది. ఆ ప్రకారం 1969 ఏప్రిల్-జూన్ మొదటి 3 మాసాలకు గాను 46,280 మెట్రిక్ టన్నుల మేరకు వివిధ రకాల రసాయనిక ఎరువులను ఈ సంఘం జిల్లా సహకార మార్కెటింగు సంఘాలకు కేటాయించింది. ఆదే విధంగా 1969 జూలై-సెప్టెంబరు మాసాలకు సంఘం 44,290 మెట్రిక్ టన్నుల రసాయనిక ఎరువులను కేటాయించింది. కేటాయింపుల ప్రకారం నిల్వలను సహకార సంఘాలకు సరఫరా చేయడానికి వ్యవసాయ శాఖ ఏర్పాట్లు చేస్తుంది.

సహకార సంఘాల ద్వారా రసాయనిక ఎరువుల కొనుగోలు, పంపిణీలకు గాను రిజర్వు బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాలు మంజూరు చేసిన శరియొక రూ. 50 కోట్ల పరపతి మొత్తాలనుండి సంస్థాపరమైన ఆర్థిక సంపత్తిని జిల్లా సహకార మార్కెటింగు సంఘాలు ఇంకా వినియోగించుకుంటూనే వున్నాయి. కన్సుయిన్‌మెంట్-కమ్-క్రెడిట్ ప్రాతిపదికపై సహకార సంఘాలకు రసాయనిక ఎరువుల సరఫరా పథకం క్రింద ప్రభుత్వం అనుమతించిన 4 మాసాల పరపతి గడువుమాత్రమే కాకుండ, పంపిణీ పరపతినికూడ ఈ సహకార సంఘాలు వినియోగించుకుంటున్నాయి.

రాష్ట్రంలోని సహకార సంఘాలు 1968-69 సంవత్సరంలో అంటే 1-4-68 నుండి 31-3-69 వరకు ఈ దిగువ తెలియజేసిన రసాయనిక ఎరువులను స్వీకరించి, తమ స్వంత డిపోలద్వారాను, చిల్లర సహకార సంఘాల ద్వారాను పంపిణీ చేశాయి.

	మెట్రిక్ టన్నులలో పరిమాణం	విలువ (రూ. కోట్లలో)
స్వీకరించిన నిల్వలు	1,45,855	8.44
నిల్వల పంపిణీ	2,19,966	12.86 (1967-68 లో మిగిలి పోయిన నిల్వలతో చేరి)

1-4-1969 వ తేదినాటికి రూ. 14.08 కోట్ల విలువచేసే 1,48,382 మెట్రిక్ టన్నుల నిల్వలు వున్నాయి. ప్రస్తుతం సహకార సంఘాల వద్ద రూ. 10.22 కోట్ల విలువచేసే 1.42 లక్షల టన్నుల నిల్వ వున్నది. ఇందులో చాలా కాలంగా విక్రయం కాని 81,000 మెట్రిక్ టన్నుల డై అమోనియం ఫాస్ఫేటు వున్నది. ఇతర వాటికంటె ఖరీదు ఎక్కువమాత్రమే కాక ఇది క్రొత్తరకమైనది కావడంచేత ఈ రకాన్ని కొనుగోలు చేయడానికి వ్యవసాయదార్లు ముందుకు రావడంలేదు. దీని ఫలితంగా ప్రభుత్వం సహకార సంఘాలకు గతంలో సరఫరా చేసిన మొత్తం నిల్వ వుండిపోయింది. సహకార సంఘాలు ఈ అమ్మకం కాని నిల్వలను విడుదలచేయడానికి, సరుకునిల్వ వడ్డీ మొదలైన వాటి పై నష్టం పొందకుండా వుండడానికి వీలుగా యీ రకపు ఎరువు ఎక్కువ గిరాకీ వున్నట్లు తెలియవస్తున్న పంజాబు, హర్యానా, మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్ వంటి రాష్ట్రాలకు డై అమోనియం ఫాస్ఫేటు నిల్వలను విక్రయించడం గురించి ప్రభుత్వం తీవ్రంగా పరిశీలిస్తున్నది.

వాడకందార్ల సహకార స్టోర్లు

(1) కేంద్ర స్టోరులు :

... దండయాత్ర సందర్భంగా 50,000 అంతకెక్కువ జనాభా వున్న అన్ని నగరాలు, పట్టణాలలో కేంద్ర సహకార స్టోర్లను బ్రాంచీలతో పాటు నెలకొల్పడానికి భారతప్రభుత్వం ఒక పథకాన్ని రూపొందించింది. పట్టణ ప్రజలకు సరసమైన ధరలపై అవసర వస్తువులను సరఫరా చేయడమే ఈ పథకం లక్ష్యం. ఈ పథకం క్రింద రాష్ట్రంలో 25 కేంద్ర స్టోర్లు నెలకొల్పబడ్డాయి.

ధరల పెరుగుదల అరికట్టడంలోనూ, అరుదైన వస్తువులను సరఫరా చేయడంలోనూ ఈ 25 కేంద్ర స్టోర్లు ప్రముఖమైన పాత్రను నిర్వహించాయి. ఈ స్టోర్ల చెల్లించినవాటా మూలధనం రూ. 10,60 లక్షలు. వీటిలో 62,846 మంది సభ్యులు వున్నారు. ఈ స్టోర్ల వాటా మూలధనానికి ప్రభుత్వం రూ. 46.12 లక్షలు ఇచ్చింది.

(బి) డిపార్టుమెంటల్ స్టోర్లు:

1966 లో మన రూపాయి విలువ తగ్గింపు కారణంగా అవసరమైన వస్తువుల ధరల పెరుగుదలను అరికట్టేందుకు, ప్రజలకు అవసరమైన వస్తువులు లభ్యమయేటట్లు చేసే దృష్టితోను దేశమంతటా వాడకందార్ల సహకార రంగాన్ని పటిష్టం చేయడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. 5 నుండి 10 లక్షల మధ్య జనాభా కలిగిన నగరాలలోను, 2 లక్షలకు పైగా జనాభా కలిగిన పట్టణాలలోను ఈ స్టోర్లను నెలకొల్పాలని సూచించబడింది.

పై కార్యక్రమం క్రింద హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు, పాత హైదరాబాదు, విశాఖపట్నంలలో నాలుగు డిపార్టుమెంటల్ స్టోర్లు నెలకొల్పబడ్డాయి. తరువాత 1.50 లక్షలకు మించి 2 లక్షలకు మించకుండా జనాభాగల పట్టణాలలో కూడా ఇట్టి స్టోర్లను నెలకొల్పవలసిందిగా భారత ప్రభుత్వం సూచించింది. కర్నూలులో ఇట్టి స్టోరు నెలకొల్పబడింది. అది పని చేయడం ప్రారంభించింది. ఈ స్టోర్లు క్రమబద్ధమైన మార్గాలలో అభివృద్ధి చెందుతున్నాయి. దిగువ తెలియజేసిన విధంగా 1968-69 లో ఈ స్టోర్లలో అమ్మకాలు 2.10 కోట్లను మించింది:

	డిపార్టుమెంటల్ స్టోర్లు	1968-69 లో అమ్మకాలు.
1.	హైదరాబాదు	రూ. 114.71 లక్షలు
2.	సికింద్రాబాదు (27-5-1968 ప్రారంభించబడింది)	రూ. 41.84 ,,
3.	విశాఖపట్నం	రూ. 48.88 ,,
4.	కర్నూలు (5-12-1968 న ప్రారంభించబడింది)	రూ. 6.68 ,,
5.	పాత హైదరాబాదు (18-5-69 న ప్రారంభించబడింది)	రోజువారి నగటు అమ్మకాలు రూ. 8,000 గా వున్నాయి.

ఈ క్రింది స్థలాలలో స్టోర్లను ప్రారంభించడానికి భారత ప్రభుత్వం అనుమతి నిచ్చి, అందుకు అవసరమైన ఆర్థిక సహాయాన్ని విడుదల చేసింది.

(1) విజయవాడ

(2) వరంగల్లు

(3) గుంటూరు

(4) రాజమండ్రి

(5) కాకినాడ.

తగిన స్థల వసతిని సంపాదించి వీలైనంత త్వరగా ఈ స్టోర్లను ప్రారంభించడానికి చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి. విజయవాడ, వరంగల్లులో తగిన స్థలాలు సేకరించబడ్డాయి. అందులో సూపరుబజార్లకు భవనాలు నిర్మించబడుతున్నాయి.

(సి) వాడకందార్ల పరిశ్రమలు:

హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ కేంద్ర వాడకందార్ల సహకార స్టోర్ల సమాఖ్య లిమిటెడ్ ఈ క్రింది వాడకందార్ల పరిశ్రమలను నెలకొల్పడానికి భారత ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయాన్ని విడుదల చేసింది.

(1) కాగితం, స్టేషనరీ తయారీ

(2) పొడి సంభారాల తయారీ

(3) పప్పుధాన్యాల ప్రాసెసింగు.

ఈయూనిట్లను నెలకొల్పడానికిగాను పరిశ్రమలశాఖ మౌలాలి పారిశ్రామిక ప్రాంతంలో 2 ఎకరాల భూమిని కేటాయించింది. సమాఖ్య భూమిని స్వాధీనం చేసుకున్నది. సమాఖ్యకు కేటాయించబడిన 4 యూనిట్లలో 3 యూనిట్లకు యంత్రాలు సంపాదించబడ్డాయి. సివిలు పనులను ప్రారంభించడానికి సంబంధించి లేఆవుట్ ప్లానులు అంగీకరించబడ్డాయి. తరువాత చర్య ప్రారంభించబడుతున్నది.

(డి) విశ్వవిద్యాలయ స్టోర్లు:

విశ్వవిద్యాలయాల్లోని సిబ్బంది, విద్యార్థులు, ఉద్యోగులకు వాడకందార్ల సహకార స్టోర్లను నిర్వహించే పథకాన్ని కూడ భారత ప్రభుత్వం రూపొందించింది. ఈ పథకం క్రింద శ్రీవేంకటేశ్వర, ఉస్మానియా, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాల్లో వాడకందార్ల స్టోర్లు నిర్వహించబడుతున్నాయి. ఈ స్టోర్లకు ఈ క్రింది ఆర్థిక సహాయం ఇవ్వబడుతున్నది :

		నిర్వహణ మూలధనం ఋణం	మేనేజీరియల్ సబ్సిడీ
		(రూ. లక్షలలో)	
1.	ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ సిబ్బంది, విద్యార్థులు, ఉద్యోగుల వాడకందార్ల సహకార స్టోర్లు.	2.00	0.10
2.	ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయ వాడకందార్ల సహకార స్టోర్లు.	2.00	00.8
3.	శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయ వాడకందార్ల సహకార స్టోర్లు.	2.00	0.08

ప్రభుత్వోద్యోగుల వాడకందార్ల సహకార స్టోర్లు: 1962-63 సహకార సంవత్సరం నుండి హైదరాబాదులోని 3 స్టోర్లు కాక 20 జిల్లా కేంద్రాలు ఒక్కొక్క దానిలోనూ, విజయవాడలోనూ 24 ప్రభుత్వోద్యోగుల వాడకందార్ల సహకార స్టోర్లు పనిచేస్తున్నాయి. ఈ ప్రభుత్వోద్యోగుల వాడకందార్ల సహకార స్టోర్లలో జిల్లా పరిషత్తు, పంచాయతీ సమితులు, మునిసిపాలిటీల ఉద్యోగులు కూడ సభ్యులుగా చేర్చుకోబడుతున్నారు. ఈ స్టోర్లకు నిర్వహణ మూలధన ఋణంగా రూ. 10.50 లక్షలు ఇవ్వబడ్డాయి. స్టోర్లకు ప్రభుత్వ హామీపై రొక్క ఋణ పరపతి సదుపాయంకూడ ఏర్పాటు చేయబడింది. బ్లాకు, తాలూకా స్థాయిలలో ఉద్యోగుల, వాడకందార్ల స్టోర్లను వాటి స్వయంపోషక క్షేమతని దృష్టిలో వుంచుకొని ప్రోత్సహించాలని ఆదేశాలు జారీచేయబడ్డాయి.

ప్రాథమిక వాడకందార్ల సహకార స్టోర్లు: రాష్ట్రంలో 30-6-1968 నాటికి 2,91,808 మంది సభ్యులతో 826 ప్రాథమిక వాడకందార్ల సహకార సంఘాలు వున్నాయి. 1968-69 సంవత్సరంలో, భారత ప్రభుత్వం 22 స్టోర్లకు వాటా మూలధనంగా రూ. 1,30,740 లనూ నిర్వహణ సబ్సిడీగా రూ. 14,200 కేటాయించింది.

పారిశ్రామిక కార్మికులకోసం వాడకందార్ల సహకారస్టోర్లు: ఈ పథకం క్రింద రాష్ట్రంలో 300 మంది లేక అంతకెక్కువ కార్మికులు పనిచేస్తున్న అన్ని పారిశ్రామిక సంస్థలలోను వాడకందార్ల సహకార స్టోర్లు నెలకొల్పబడ్డాయి. వాటా మూలధనం, నిర్వహణ మూలధనం, మేనేజీరియల్ సబ్సిడీ మొదలైన వాటి రూపంలో యజమాని ఆర్థిక సహాయం చేయవలసివుంటుంది. ఇంతవరకూ పారిశ్రామిక సంస్థల్లో 88 వాడకందార్ల సహకార స్టోర్లు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వాడకపు వస్తువుల పంపిణీ: ఈ పథకం భారత ప్రభుత్వంచే ప్రతిపాదించబడింది. ఈ పథకాన్ననుసరించి దేశమంతటా ధరల పెరుగుదలను అరికట్టే కార్యంలో అంతర్భాగంగా గ్రామీణప్రాంతాల్లో సహకార ప్రాతిపదికపై వాడకందార్ల కార్యక్రమం నిర్వహించబడవలసి వున్నది. ప్రస్తుతం గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వాడకందార్ల వస్తువుల పంపకాన్ని మార్కెటింగ్ సంఘాలు గ్రామ పరపతి సంఘాలు నిర్వహిస్తున్నాయి. ఇందునిమిత్తం అదనంగా నియమించిన సిబ్బంది ఖర్చును భరించడానికిగాను 3 సంవత్సరాల కాలానికి మార్కెటింగ్ సంఘాలకు రూ. 5,000 సబ్సిడీ కేటాయించబడింది. ఈ పథకాన్ని కట్టుదిట్టంగా అమలుపర్చడానికి వీలుకలిగిస్తూ మార్కెటింగు సంఘాల వాటా మూలధనాన్ని పెంపుచేసే కార్యక్రమం క్రింద పై పథకాన్ని నిర్వహిస్తున్న ప్రతి మార్కెటింగు సంఘానికి రూ. 10,000 చొప్పున భారత ప్రభుత్వం 1968-69 సంవత్సరంలో అదనపు వాటామూలధనంగా రూ. 3.00 లక్షలను కేటాయించింది ప్రాథమిక సహకార మార్కెటింగు సంఘాలను కేంద్ర వాడకందార్ల స్టోర్లకు అనుబంధించడం ద్వారా గ్రామీణ వాడకందారులకు, పట్టణ వాడకందార్ల స్టోర్లకు సంబంధాన్ని నెలకొల్పడానికి చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి.

సమాజంలోని బడుగువర్గాల పురోభివృద్ధి: రిక్షా పనిచేసేవారు, రజకులు, టాక్సీ డ్రైవర్లు మొదలైన సమాజంలోని బడుగువర్గాల సాంఘిక-ఆర్థిక పరిస్థితులను

మెరుగుపర్చడానికి 38 సహకార సంఘాలు నెలకొల్పబడ్డాయి. వీటికి ఋణం సబ్సిడి, వాటా మూలధన విరాళం రూపంలో ఆర్థిక సహాయం అందచేయబడింది.

(ఎ) రిక్షా నడిపేవారి సహకార సంఘాలు—ఆటోరిక్షా సహకారసంఘాలు : రిక్షా నడిపేవారి సహకార సంఘాలను మొదట 1962-63 లో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అప్పటినుండి 20 సంఘాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. వాటికి రూ. 8.67 లక్షల ఆర్థిక సహాయం అందచేయబడింది.

1968–69 లో విశాఖపట్నంలో బర్మా కాందిశీకులకు ఒక ఆటోరిక్షా సహకార సంఘం ఏర్పాటుచేయబడింది. రుణం వాటా మూలధన విరాళం సబ్సిడీ రూపంలో ఈ సంఘానికి రూ. 0.70 లక్షల మేరకు ఆర్థిక సహాయం మంజూరు చేయబడింది. 1969–70 సంవత్సరానికి ప్రస్తుతమున్న రిక్షానడిపేవారి సహకార సంఘాల సిబ్బంది నిర్వహణకుగాను సహాయంగా రూ. 0.06 లక్షలు కేటాయించబడింది.

(బి) రజకుల సహకార సంఘాలు : రజకుల సహకార సంఘాలను ఏర్పాటుచేసే పథకం మొదటిసారిగా 1964-65లో ప్రవేశపెట్టబడింది. ఇంత వరకూ రూ. 1.84 లక్షల ఆర్థిక సహాయాన్ని 6 సంఘాలకు అందచేయడం జరిగింది. 1969-70 సంవత్సరానికిగాను ప్రస్తుతమున్న సంఘాలకు మేనేజిరియలు సబ్సిడీగా రూ. 0.06 లక్షలను కేటాయించటం జరిగింది.

(సి) టాక్సీ డ్రైవర్ల సహకార సంఘాలు : టాక్సీ డ్రైవర్ల సహకార సంఘాల నిర్మాణ పథకం మొదట 1964-65లో చేపట్టబడింది. అప్పటినుండి 8 సంఘాలు స్థాపించబడ్డాయి. వాటికి ఋణవాటా మూలధనవిరాళం మేనేజిరియల్ సబ్సిడీ రూపంలో రూ. 6.78 లక్షల మొత్తం సహాయం అందించబడింది. 1969–70 సంవత్సరానికిగాను ప్రస్తుతమున్న సంఘాలకు మేనేజిరియల్ సబ్సిడీ క్రింద రూ. 0.01 లక్ష కేటాయించబడింది.

(డి) ముద్రణ సంఘాలు : 1964-65 నుండి రాష్ట్రంలో 8 సంఘాలు నిర్వహించబడుతున్నాయి. వాటికి సహాయం అందచేయబడుతున్నది ఋణం, వాటా మూలధనం, మేనేజిరియల్ సబ్సిడీగాను రూ. 1.75 లక్షల మొత్తం మంజూరు చేయబడింది. ప్రస్తుతమున్న 4 సంఘాలకు మేనేజిరియల్ సబ్సిడీ క్రింద అయ్యే వ్యయానికి 1969-70 సంవత్సరానికి రూ. 0.10 లక్ష కేటాయించబడింది.

(ఇ) శ్రామికులు-శ్రామిక సహకార సంఘాలు : కాయకష్టం చేసే శ్రామికులు సమాజంలో బడుగు వర్గంలో అధికభాగంగా వున్నారు. వారిని సబబైన వేతనాలపై నియమించి పనులు జరపడానికై కంట్రాక్టులు పొందడం ద్వారా వారి ఆర్థిక శ్రేయస్సును మెరుగు పరచే వుద్దేశంతో, శ్రామిక సహకార సంఘాల కార్యక్రమం చేపట్టబడింది. శ్రామికులకు తగిన వేతనాలు లభించేటట్లు చేయడం, శ్రామికులకు తగిన దోపిడీకి గురికాకుండా కాపాడడం. ప్రస్తుతం కంట్రాక్టర్లకు లాభం రూపంలో వెళ్ళే మొత్తాన్ని శ్రామికులకు, ప్రభుత్వానికి

చెందేటట్లు చేయడంకోసం, ప్రస్తుతం పబ్లిక్ పనుల నిర్వహణలో నున్న కంట్రాక్టు పద్ధతిని క్రమేణా తొలగించేందుకు, యీ కార్యక్రమం ఉద్దేశిస్తున్నది.

కంట్రాక్టర్లను తొలగించి అవసరమైన సౌకర్యాలు కల్పించినట్లయితే, శ్రామిక సంఘాలద్వారా ఏ విధంగా పని జరిపించవచ్చునో నిరూపించడానికి గ్రామాలలోని పని దొరకని, చాలినంత పని దొరకని వయోజనులకు పూర్తి పని కల్పించడానికిగాను, శ్రామిక కంట్రాక్టు సంఘాలను త్వరితగతిని అభివృద్ధి పరచడానికి గుంటూరు జిల్లాను పైలటు జిల్లాగా ఎన్నిక చేయబడింది. గుంటూరు జిల్లాలోవుండే ప్రాథమిక శ్రామిక కాంట్రాక్టు సంఘాల కార్యకలాపాలను సమన్వయించడానికి మాచెర్ల కేంద్రంగా శ్రామిక కంట్రాక్టు సంఘాల సమాఖ్య ఒకటి రిజిష్టరు చేయబడింది. 1969-70 వ సంవత్సరంలో గుంటూరు పైలటు జిల్లాలో మేనేజీరియల్ సబ్సిడీక్రింద రూ. 0.48 లక్ష, సిబ్బంది ఖర్చుకుగాను రూ. 0.20 లక్ష కేటాయింపు చేయడానికి సంకల్పించబడింది.

(ఎఫ్) కల్లుగీతవారి సహకార సంఘాలు: తెలంగాణా ప్రాంతంలోని కల్లుగీత పనివారి సాంఘిక, ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగుపరచడానికి, కల్లుగీత పనివారికి సహకార సంఘాలు స్థాపించబడ్డాయి. సేంధి దుకాణాలను బహిరంగ వేలానికి పెట్టకుండా, సాలుసరి కౌలుపై యీ సంఘాలకు అప్పగించబడతాయి. 1968-69లో క్రొత్త సంఘాల యేర్పాటుకుగాను క్రొత్త గ్రామీణ సేంధీ దుకాణాలు కేటాయింపు ఏదీ ప్రభుత్వం చేయలేదు. అయితే నియమావళి ప్రకారం ఆయా అర్హతనుబట్టి ఇప్పటికే రిజిష్టరై వున్న సంఘాల లైసెన్సును సవరించబడ్డాయి.

తెలంగాణాలోని తొమ్మిది జిల్లాలలో 1914 సంఘాలు వున్నాయి. కౌలు చెల్లింపులు, డిపాజిట్లు మొదలైనవాటి విషయంలో ఈ సంఘాలకు తగిన సౌకర్యాలు కల్పించబడతాయి. ఏచేటా కల్లుగీత పనివారిని ఎక్కువగా సహకార రంగంలోనికి తీసికొనిరావడానికి, వారు ఈ రంగంలోకి కంట్రాక్టర్ల స్వార్థానికి గురికాకుండా చేసి, వారికి సరియైన వేతనాలు లభించేటట్లు చూడడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుంది.

సహకార విద్య, శిక్షణ

(1) శాఖీయ, అనధికార ప్రైవేటు వ్యక్తుల శిక్షణ: సహకారోద్యమం విజయవంతం కావడానికి సహకార సంఘాలలో పనిచేసే సిబ్బందికి శిక్షణ విద్య ఎంతో అవసరం. జూనియరు సహకార అనధికార శాఖేతరు సిబ్బందికి ప్రైవేటు వ్యక్తులకు బేసిక్ శిక్షణను ఇవ్వడానికి రాష్ట్రంలో నాలుగు సహకార శిక్షణ కేంద్రాలున్నాయి. రాజమండ్రి, విజయవాడ, అనంతపురం, హైదరాబాదులో వున్న యీ నాలుగు శిక్షణ కేంద్రాలు ప్రతి సంవత్సరం జూలై ఒకటవ తేదీనుండి 11 మాసాలపాటు కోర్సు నడుపుతున్నాయి. ఈ నాలుగు శిక్షణ కేంద్రాలు గాక, నేరుగా వుద్యోగాలలో చేర్చుకొనబడిన శాఖలోని జూనియరు ఇన్‌స్పెక్టర్లు, సీనియర్ ఇన్‌స్పెక్టర్లకు బేసిక్ శిక్షణ ఇవ్వడానికి హైదరాబాదులో కేంద్ర సహకార సంస్థ కూడ వున్నది. ఈ సంస్థలో కోర్సు

కాలం ఒక సంవత్సరం. రాజమండ్రి, విజయవాడ, అనంతపురంలలోని సహకార కేంద్రాలు స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిగల సంఘీభూత సంస్థలుగాగా హైదరాబాదులోని సహకార శిక్షణ కేంద్రం, హైదరాబాదులోని సహకార కేంద్ర సంస్థ, హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్ర సహకార యూనియను లిమిటెడ్ చే నిర్వహించబడుతున్నాయి. 1968-69లో ఈ 784 మంది అభ్యర్థులకు శిక్షణ ఇవ్వబడింది. 1968-69లో ఈ పథకం అమలు జరపడానికి రూ. 3.70 లక్షలు మొత్తం ఖర్చు చేయడానికి సంకల్పించబడింది.

(2)సభ్యుల విద్యాపథకం :ఈ సభ్యుల విద్యాపథకం హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ రాష్ట్ర సహకార యూనియన్ లిమిటెడ్ చే రాష్ట్రంలో అమలు జరుపబడుతున్నది. ఒక్కొక్క జిల్లాకు 3 చొప్పున రాష్ట్రం మొత్తం 60 సంచార యూనిట్లు వున్నాయి. సహకార సంఘాల సభ్యులు, కార్యవర్గ సభ్యులు, స్థానిక నాయకులను, సహకారం గురించి బోధించడానికి ఒక్కొక్క యూనిటు ఒక శిక్షకుని అజమాయిషీ క్రింద పనిచేస్తుంది. సహకార విధానాలలో స్త్రీలకు శిక్షణ నివ్వడానికి 4 గురు శిక్షకురాండ్రు, ఒక విద్యాధికారిణితో ప్రత్యేక విభాగం కూడా పనిచేస్తున్నది. 1968-69 లో రూ. 2.71 లక్షల ఖర్చుతో యీ పథకం అమలు పర్చబడింది. 1969-70 లో రూ. 2.97 లక్షలు మొత్తం ఖర్చు చేయడానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఈ పథకం అమలుపరచడానికి అయ్యే దాందాపు మొత్తము ఖర్చునంతటినీ భారత ప్రభుత్వము తిరిగి యివ్వగలదు.

(3) రాష్ట్ర సహకార సూత్రాలను ప్రచారం చేయడానికి 1968-69 లో రూ. 22,500 ల గ్రాంటు హైదరాబాదులోని ఆంధ్ర ప్రదేశ రాష్ట్ర సహకార యూనియను లిమిటెడుకు చెల్లించబడింది. ఇది దాదాపు ప్రతి యేడు జరిగే కార్యక్రమం. ఇందుకుగాను 1969-70 లో గూడ ఇంతే మొత్తం ఖర్చు చెల్లించబడుతుంది.

ఆడిటు :ఆంధ్రప్రదేశ సహకారసంఘాల చట్టం 60 వ విభాగం క్రింద, సహకార సంఘాల ఆడిటు అన్నది చీఫ్ ఆడిటరు నిర్వహించవలెను. చట్టబద్ధమైన కర్తవ్యం. సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రారుయొక్క సాధారణ పర్యవేక్షణ, నియంత్రణ క్రింద ఈ చీఫ్ ఆడిటరు పనిచేస్తారు. ఆడిటు సిబ్బంది సహాయంతో సహకార సంఘాల అక్కౌంట్లు ఈయన ఆడిటు చేస్తారు.

సహకార శాసనం సవరణ : ఈ సమావేశం కాలంలో, స్వల్పకాలం, మధ్యకాలం పద్ధతి క్రింద వ్యవసాయదారులకు సహకార సంఘాలు ఇచ్చే ఋణాలలో చిన్నతరహా రైతులకు 90% కు తక్కువ కాకుండా ఋణాల నివ్వడానికిగాను, 1964 సహకార సంఘాల చట్టానికి ఒక సవరణ బిల్లును ప్రవేశపెడుతున్నది. ఏ విధమైన నష్టాలు కలుగకుండా సహకార బ్యాంకులలో కొద్ది మొత్తాలలో డిపాజిట్లు మదుపు వుంచేవారికి ఇన్సూరెన్సు సౌకర్యం కల్పించే నిమిత్తం, డిపాజిటు ఇన్సూరెన్సు సంస్థ చట్టం క్రింద తగిన నిబంధన చేయబడింది. సహకార

రంగంలో స్వార్థపరత్వాన్ని అరికట్టేందుకుగాను, ఎపెక్సు, కేంద్రీయ స్థాయీలలోగాని వాటిలో ఏ ఒక్క స్థాయిలోగాని ఒక సహకార సంఘంయొక్క నిర్వాహక మండలిలో ఒకేవ్యక్తి వరుసగా 2 కాల పరిమితులకన్న, రెండుకన్న ఎక్కువ సహకార సంఘాలతో వుండరాదని ఈ బిల్లు నిబంధిస్తున్నది. వాయిదా మీరిన సహకార బాకీలను శీఘ్రంగా రాబట్టుకోవడానికి, యథార్థంగా ఋణం తీసికొనే వ్యవసాయదారుకు డబ్బు అందేటట్లు చూడడంకోసం ఋణాలను చెక్కులు ద్వారాను, మనియార్డర్లద్వారాను మాత్రమే జారిచేయడానికికూడా ఈ బిల్లు నిబంధన చేస్తున్నది.

పై వివరాలనుబట్టి రాష్ట్రంలో సహకారోద్యమం అన్నివిధాలా గణనీయమైన ప్రగతిని సాధించినట్లు విదితమవుతుంది.

CO-OPERATION

The Five-Year Plans have stressed the role of Co-operation as the principal basis of organisation in many branches of economic life, especially in relation to agricultural production, small industries processing, marketing, distribution, supply, housing, construction and provision of essential consumer needs etc. The IV Plan is being designed as the crucial next step for the deepening and diversification of the Co-operative sector. While the development programmes undertaken during the Third Five-Year Plan will continue to receive attention, the Fourth Plan will lay greater emphasis on consolidation elemination of the existing weaknesses of the movement, creation of aviable co-operative structure and the growth of this movement towards self-reliance and self-regulation. Co-operatives will be oriented towards serving small and medium farmers and geared to meet only the requirements of credit and supply of the Agricultural Production programmes. Accordingly some of the major programmes in the Fourth Plan will be in regard to effective implementation of the crop loan system, reduction of overdues; increasing support to weak co-operative central banks, intensified programme for development of Co-operative Marketing and Processing; Development of Consumer Co-operatives into a parmanent like in the distributive set-up in the State; and the increasing and effective utilisation of the co-operative form of organisation as part of the programmes for assisting weaker sections of the community. Consistent with these development programmes, due provision has been made for the continuance of the training programmes and employment of the administrative staff to the extent necessary·

AGRICULTURAL CREDIT

At the end of Third Five-Year Plan there were 15,299 societies in the State covering 89% of the villages with a membership of 24·27 lakhs, representing 43% of rural population in the State. The short and medium term loans issued to agriculturists for seasonal agricultural operation amounted to Rs. 17 crores by 1965–66.

During the Fourth Plan it is proposed to cover 100% of villages and 60% Rural population by co-operatives and to increase the membership to 83 lakhs and to issue short term and medium term loans to the extent of Rs. 50.00 crores.

The programme under physical targets for 1969-70 is indicated below:—

1.	Coverage of villages by societies	95%
2.	Coverage of Rural families	57%
3.	Coverage of membership	No. 80,00 lakhs
4.	Issue of medium term and short term loans.	Rs. 40.00 crores.

Reorganisation of primary societies:— Though there are 14,624 (as on the date of survey) village credit societies, it is found that most of them are weak and are not in position to serve the needs of their members. In accordance with the policy laid down for reorganisation of credit societies, a survey to identify viable, potentially viable and weak societies was conducted in the year 1965 with the following criteria to identify a viable society:

1. Ability to appoint a full time qualified paid Secretary.
2. Ability to have regular office.
3. Loan transaction of the order of Rs. 150 lakhs,
4. Ability to contribute to reserves on the scales considered necessary.
5. Ability to pay reasonable returns on capital.

The survey revealed the following position;

(a) No. of viable societies	354
(b) No. of potentially viable societies	5,011
(c) No. of non-viable societies proposed for amalgamation.	8,135
(d) No. of viable societies proposed for liquidation.	616
(e) No. of societies in which area of operations have to be extended	50

A phased programme to implement the reorganisation of the societies to viable societies is under implementation. It is hoped to complete the programme by 1969-70.

A scheme to provide managerial subsidy to potentially viable societies formed after amalgamation of weak societies is under implementation. During the year 1969-70, a sum of Rs. 0.50 lakhs is provided for this purpose.

State participation in Primary Co-operative Credit Societies.— With a view to strengthen the financial resources of village co-operative societies including large sized co-oporative Societies and rural banks, a sum of Rs. 64.81 lakhs has so far been contributed by Government towards share capital of these societies.

Rehabilitation of weak Co-operative Central Banks.— On Account of the heavy overdues prevailing in some of the Central banks and low internal resources they have not been able to secure

adequate financial accommodation from the Reserve Bank of India and cater to the needs of the agriculturists in their area. The Co-operative Central Banks, Mahboobnagar, Nellore, Srikakulam, Nalgonda, Bhongir, Warangal, Khammam and Cuddapah have been identified as weak Co-operative Central Banks. On the lines indicated by the Reserve Bank of India in their guidelines for rehabilitation of weak Co-operative Central Banks, intensive verification of loans has been undertaken by these banks with a view to draw up comprehensive proposals for their rehabilitation.

During the year 1967-68, Government sanctioned assistance to the following weak Co-operative Central Banks by way of long term loans to augment their resources.

1. Srikakulam	Rs. 2.00 lakhs
2. Mahaboobnagar	Rs. 2.00 lakhs
3. Warangal	Rs. 0.80 lakhs
	Rs. 4.80 lakhs

During 1969-70 a provision of Rs. 10 lakhs has been made for granting long term loans to the weak Co-operative Central Banks.

Assistance to Co-operative Central Banks.—Financial assistance is provided by way of subsidy to Co-operative Central Banks for opening of branches, appointment of additional supervisors etc. The following is the provision made for the year 1969-70.

(1) For appointment of additional Supervisors.	Rs. 1.00 lakhs
(2) For opening of branches of Central Banks	Rs. 0.80 lakhs

With a view to provide incentive to Central Banks and Societies to issue more loans to weaker sections, outright grant towards special bad debt reserve is provided. For the year 1969-70 a provision of Rs. 0.50 lakh is provided towards outright grants for special bad debt reserves of village credit societies and Rs. 0.17 lakh for Central Banks.

Growth and resources of the financing banks.— The Apex and Co-operative Central Banks have taken steps to strengthen their internal resources, so that they may play their part in the achievement of the targets under the plan. The measures initiated by them as a result of the decisions taken at the Conference of the Co-operative Central Banks held in January 1967 to collect additional share capital at 8% of the loans advanced and thrift deposit at 2% of the loans advanced have yield good results. The total working capital of the Apex and Co-operative Central Banks as on 30th June 1968 worked out to Rs. 21.70 crores and Rs. 39.64. crores respectively. Against a target of Rs. 41.71 crores fixed for issue of short term and medium term loans during 1968-69 the Co-operatives issued loans to the extent of Rs. 25.04 crores.

Opening of branches by the Central Banks.—At the Conference of the Co-operative Central Banks held in January 1967 it was decided

to open branches at all the taluk headquarters. So far 124 taluks are covered by the Central Banks with branches.

With the opening of the branches, some of the Central Banks have been able to introduce cheque system for issue of loans by which it is hoped to minimise certain evil practices particularly like benami loans.

State participation in financing Banks and the credit limits faom the Reserve Bank of India.—A total sum of Rs. 248.75 lakhs has been contributed by Government till now towards the share capital of Apex and Central Co-operative Banks with a view to enable them to have increased own funds and to secure higher credit limits from the Reserve Bank of India.

Intensive Agricultural District Programme —The Intensive Agricultural District Programme popularly known as package programme is being implemented in the West Godavari district. The Co-operative Central Banks of Eluru, Rajahmundry and Krishna are providing loans to the agriculturists of the district.

As against a target of Rs. 335 lakhs fixed for issue of loans by the Central Banks in the district they issued loans to the extent of Rs 313,38 lakhs during the year 1968-69 upto March 1969. A target of Rs. 351 lakhs is fixed for the year 1969-70.

Intensive Agricultural Area Programme.—The Intensive Agricultural Area Programme known as modified package scheme is implemented in ten districts viz., Krishna, Guntur, East Godavari, Nellore, Kurnool, Chittoor, Nizamabad, Kareemnagar, Warangal and Mahaboobnagar. The 4 Co operative Central Banks functioning in the above 10 districts are providing credit to the agriculturists. The total production credit issued by the Co-operatives in these districts during the year 1968-69 amounted to Rs, 905.22 lakhs.

LONG-TERM CREDIT

The Land Mortgage Banking structure in Andhra Pradesh is federal with Primary Land Mortgage Banks at the taluk level federated with the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank Limited, at State level.

There are 180 Primary Land Mortgage Banks in the State for the 189 taluks in the State The other taluks comprising mostly of tribal agency and forest areas, are, however, already covered by the existing Land Mortgage Banks.

The loans disbursed by the Land Mortgage Banks annually were stepped up progressively as may be seen from the following:

Year	Loans disbursed (Rs. in lakhs)
1962 63	322.54
1963-64	408 15
1964-65	445.73
1965-66	1,122.02
1966-67	1,021.77
1967-68	1,194.79
1968-69	1,730.68

The total amount of loans outstanding from the Primary Land Mortgage Banks as on 30th June, 1969 was Rs. 4,589.11 lakhs.

(a) Credit Accommodation.—In order to enable the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank Limited, Hyderabad to implement its loaning programme successfully, the State Government have been providing every year short-term accommodation of Rs. 42.00 lakhs.

(b) Long-term Taccavi Schemes.—All long-term taccavi loans (except distress taccavi and loans for special purposes) are being channeled through the Land Mortgage Banks since the middle of the year 1965-66.

Loans are being sanctioned to the members of the Land Mortgage Banks for sinking new wells, purchase of oil engines, electric motor pumpsets, tractors and power tillers, for raising fruit gardens and cashewnut development.

The Government of Andhra Pradesh is contributing to debentures floated by the Bank to the extent of the provision available for sanctioning long-term taccavi loans and the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank has undertaken to disburse atleast an equal amount for the purpose from its normal resources.

During 1968-69 State Government have provided an amount of Rs. 222.85 lakhs for investment in the debentures of the Bank for issue of long term taccavi loans. Government of India have also contributed a matching contribution of Rs. 222.85 lakhs for investment in the debentures of the Bank. With this, the Bank was able to disburse an amount of Rs. 13.00 crores during 1968-69.

A sum of Rs. 228.00 lakhs has been provided in the Budget Estimates for 1969-70 for investment in the debentues of Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank. In addition to this an amount of Rs. 42.00 lakhs has also been provided in the Budget Estimates of the current financial year towards subsidy under long term taccavi scheme.

(c) Special Ayacut Development Schemes.— In addition to its normal loaning operation, the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank Limited, Hyderabad has undertaken special schemes for development of ayacut in the projects of Nagarjunasagar and Tungabhadra High Level Canal during the current year also. The first scheme for development of ayacut under Nagarjunasagar Project has since been rephased reducing the financial outlay to Rs. 621.04 lakhs from Rs. 830.80 lakhs for development of 1.94 lakhs acres as against 2.90 lakhs acres. The Bank has prepared a second scheme for development of 38,000 acres of land under Nagarjunasagar Project for which irrigation potential was created in 1968, at a financial outlay of Rs. 160.90 lakhs. In addition, the Bank has prepared a third loan scheme for development of ayacut under the same project, which would receive irrigation waters during July, December 1969 with a financial outlay of Rs. 438.68 lakhs for development of [illegible] acres of land. The Scheme is under implementation from 1st May 1969 in anticipation of sanction from the Agricultural Refinance Corporation.

The Tungabhadra High Level Canal II Phase Scheme which has received sanction from the Agricultural Refinance Corporation in the year 1967 for development of 28,500 acres with a financial outlay of Rs. 71.00 lakhs is under active implementation.

The estimated outlays, the amount spent so far and the acreage developed with those amounts are indicated below:

Name of the Scheme	Financial assistance in Rs. in lakhs	Area to be covered in acres in lakhs.	Total amount disbursed in Rs. in lakhs.	Area covered in acres in lakhs.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1. Nagarjunasagar Project I Loan Scheme.	621·04	1.94	599.26	1.96
2. Thungabhadra High Level Canal II Phase.	71.00	0.235	65.34	0·238
3. Nagarjunasagar Project II Loan Scheme.	160.00	0.38	63.14	0.154
4. Nagarjunasagar Project III Loan Scheme.	433.63	0.86	..	..

The Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank is also formulating fourth loan scheme under Nagarjunasagar Project for development of ayacut which would receive irrigation waters. The Project level action committee for Tungabhadra High Level Canal in its meeting held on 27th September 1968, while appreciating the good work done by the Land Mortgage Banks and the good achievements registered in the implementation of the Tungabhadra High Level Canal II Phase, expressed the desire that further arrangements be made to provide long-term credit for development of additional ayacut under North Canal (Guntakal Channel). The Bank is examining the above proposal for sending rephased proposal or to formulate a new scheme. The Bank has also since finalised a scheme for tube wells in Vijayawada, Gannavaram and Gudivada taluks of Krishna Delta and in Chintalapudi taluk of West Godavari district at a financial outlay of Rs. 10.35 millions and also a scheme for development of ayacut under Pochampad Project at an outlay of Rs. 106 lakhs for development of 18,000 acres.

(d) Area Development Schemes.—The Agricultural Refinance Corporation agreed in 1967 to assist in implementation of Area Development Schemes envisaging minor irrigation works such as sinking of wells and installation of water lifting appliances. The need for taking up minor irrigation schemes on an intensive scale needs no emphasis as only 27% of the area cultivated in the State is irrigated. The area development schemes contemplated selective areawise approach to ensure close and intensive supervision, and integrated and harmonious development of the area selected. The Programme

for each region would have as its central aim accelerated growth of agricultural production and aims at improvement in the economy of the cultivator. The Agricultural Refinance Corporation has been providing 90% of the outlay in Area Development Schemes and the State Government has to contribute the balance of 10% towards the debentures to be floated by the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank.

So far 68 Area Development Schemes at a financial outlay of Rs. 3,603.27 lakhs for development of 2,58,118 acres have been formulated for sanction by the Agricultural Refinance Corporation The Corporation has so far sanctioned 38 schemes at an outlay of Rs. 1,461.76 lakhs to bring 1,06,040 acres of land under irrigation. Loans to the extent of Rs. 738.00 lakhs have been advanced under these schemes so far. 13,977 acres have been irrigated.

During the current year an amount of Rs. 90.00 lakhs is provided in the Budget for investment in the Bank's debentures and cost of staff. The programme for the Fourth Five-Year Plan under Ayacut Development and Area Development Schemes is to the order of Rs. 15.00 crores and Rs. 40.00 crores respectively.

CO-OPERATIVE FARMING SCHEMES

The Scheme of Co-operative Farming was introduced in Andhra Pradesh during the Third Five-Year Plan. It envisaged organisation of Co-operative Farming Societies of Joint and Collective types with a view to increase food production besides providing gainful employment to landless agricultural labourers and marginal and sub-marginal cultivators. During 1968-69, 75 societies have been registered. The total number of these societies as on 31st March 1969 is 620. During 1969-70 also it is proposed to start 125 societies with a total financial outlay of Rs. 11.05 lakhs.

Special Pilot Scheme for Konaseema Area in East Godavari district.—Under this scheme, 186 Co-operative Collective Farming Societies have been started on Government lanka and waste lands of 18,500 acres. Government decided to lease out lanka lands to these societies for 10 years. It is proposed to organise 74 more societies in this area.

Master Plan for Divi Seema Area of Krishna district.—Government sanctioned a Master Plan for the organisation of 400 Co-operative Collective Farming Societies on Government lanka and waste lands measuring about 29,047 acres in a phased programme of 8 years to settle 10,900 families of landless agricultural labourers and provide them gainful employment. Upto 31st March, 1969, 210 societies have been registered Out of 210 societies, lands have been given to 101 societies to the extent of 13,859 acres. Land available is being surveyed now and will be made available to the societies as soon as possible. The scheme has since been rephased to be completed within 5 years.

Centrally sponsored scheme for reclamation of Government waste lands.—The scheme envisages organisation of Co-operative Joint Farming Societies on blocks of Government waste lands measuring 250 acres and more for reclamation of lands and resettlement of landless agricultural workers. So far 48 societies have been started and it is proposed to organise 11 more societies.

During 1968-69 an amount of Rs. 80,000 was given to 3 societies in Krishna district for reclamation works. An amount of Rs. 10.00 lakhs is provided in the Budget for 1969-70.

CO-OPERATIVE SUGAR FACTORIES

In the field of agricultural processing on co-operative lines, Co-operative Sugar Factories have come to occupy a premier position.

There are 11 Co-operative Sugar Factories in the State out of which 8 are under production. Of the remaining three, the proposal at Bhimasingi which was licensed to set up a sugar factory of 1,250 metric tonnes capacity on co-operative lines is contemplating to set up a smaller plant of 600 -1,000 metric tonnes capacity. The proposal of Zaherabad Co-operative Sugar Factory was dropped since they could not collect required finances. The society has also refunded the Government share capital of Rs. 10.00 lakhs invested in it. The Bhimadole Co-operative Sugar Factory has since obtained a letter of intent to set up Co-operative Sugar Factory of 1,250 M.T. capacity per day and it is taking steps to collect the share capital. State Government have been sanctioning assistance to Co-operative Sugar Factories by participating in the share capital of these units. Government have so far invested in the share capital of the Co-operative Sugar Factories to the extent of Rs. 145 lakhs, out of which, besides the repayment by the Zaheerabad Co-operative Sugar Factory, the Co-operative Sugar Factory at Palacol has also since redeemed share capital to the extent of Rs. 11.00 lakhs. The guarantee given by the State Government on behalf of these factories amount to Rs. 312.15 lakhs.

The Co-operative Sugar Factories had faced difficulties on account of severe drought conditions for over three (3) seasons upto and inclusive of 1967-68 season. As a result, the crushing performance of the factories has not been happy since 1965-66 season till 1967-68. The crushing performance during 1968-69 has been however, very good. The factories crushed 11.84 lakh metric tonnes of cane and produced 1.03 lakhs metric tonns of sugar during 1968-69 season as against 4.19 lakh metric tonns of cane crushed and 0.40 lakh metric tonnes of sugar produced during the previous season, *i.e.*, 1967-68. It is gratifying to observe that the Co-operative Sugar Factories have generally, barring an exception here and there achieved record production during this year. During the ensuing reason, the Co-operative Sugar Factories have already lanuched a drive to obtain agreements for supply of adequate cane to them and it is hoped that in the ensuing season also they will crush to their rated capacities.

Government of India revised its sugar policy for 1968-69 season reducing the free sale sugar quota from 40% fixed during 1967-68 season to 30% of sugar production in the year. The sugarcane price was also rivised by Government of India fixing the price different factories, ranging between Rs. 73.70 to 78.60 per metric tonne. State Government, however, announced the price atRs. 100 per metric tonne as against Rs. 110 fixed by them during the previous year. The free sale sugar price being decent for quite a time has enabled the Co-operative Sugar factories to recoupe sizeable portion of their accumulated

losses and have enabled the factories to pay a higher cane price than the minimum fixed by Government of India and also achieve a record production during the year.

The Co-operative Sugar Factories have been for some time past facing a serious problem in the steep fall in the free sale sugar prices. Further, the enhancement of excise duty on sugar from Rs. 28.65 per bag to Rs 46 by the Government of India has also been causing considerable anxiety to the Co-operative Sugar Factories. Government have been seriously considering the impact of the falling in free sale sugar prices and also the enhanced excise duty on the working of the factories.

CO-OPERATIVE MARKETING

The marketing societies in the State are organised on the three-tier basis—Primary Co-operative Marketing Societies at the Mandi or taluk level, District Co-operative Marketing Societies at the district level and Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federaion Limited at State level. The Marketing Societies at the various levels co-ordinate and help each other in channelling their activities for achievin better returns for their members.

To enable the Co-operative Marketing Societies to undertake marketing of members' produce effectively and implement the scheme relating to liking of credit with marketing successfully. it is necessary to process the produce of members before it is actually sold. Hence processing plants such as rice mills, groundnut decorticators, cotton gins, Oil mills etc. are quite essential for the co-operative marketing societies to process the produce. So far, financial assistance of Rs. 286.50 lakhs was sanctioned upto 31 st March 1969 to the co-operative societies for setting up 143 rice mills, including one modern rice mill at Tadepalligudem, 19 groundnut decorticators, 5 cotton ginning units, 2 dall mills and 4 other types of units besides organisation and development of 3 hybrid seed production and sale societies. The progress of installation of processing units assisted is shown below :—

	No. assisted	No. installed	No. under installation
(a) Rice Mill ..	143	134	9
(b) Groundnut decorticators ..	19	17	2
(c) Oil expellers ..	11	8	3
(d) Cotton ginning units ..	5	4	1
(e) Dall mills ..	2	2	..
(f) Sugar cane crushers ..	2	2	..
(g) Jute baling presses ..	2	1	1
	184	168	16

Besides, a rice bran Oil factory of 25 to 30 ton capacity at a total cost of Rs. 15 lakhs is being established by the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation Limited at Vijaywada. A

share capital contribution of Rs. 4.00 lakhs was already released to the Apex Marketing Federation for the purpose towards 1st instalment. A sutiable site has been allotted by the Industries Department for the purpose. The agreement to be entered into is being finalised and site will be acquired shortly. Agreements are also being executed with the firms for supply and erection of machinery.

In order to develop processing in Co-operative Sector, it has also been recognised that adequate shortage facilities are necessary to the co-operatives for storing members' produce, proposed products, chemical fertilisers etc. Under the scheme relating to Development of Co-operative Marketing, financial assistance of Rs. 170-64 lakhs was sanctioned to co-operative Societies for taking up the construction of 1,122 godowns in the State. The progress of construction of these godowns is indicated hereunder :

(a)	Number of godowns constructed	870
(b)	Number of godown under construction	140
(c)	Number of godowns not started	39
(d)	Number of godowns in respect of which financial assistance was recredited	73

The storage capacity of all the godowns is about 2.68 lakh tonnes.

In order to provide working capital to the Co-operative Marketing Societies, Government have been giving share capital contribution to the co-operatives on matching basis. A sum of Rs. 67.02 lakhs has been contributed upto 31st March 1969 as share capital contribution to the various Primary Co-operative Marketing Societies, District Co-operative Marketing Societies and the Andhra Pradesh state Co-operative Marketing Federation besides managerial subsidy for appointment of managerial and technical personnel.

Linking of Credit with Marketing :--Linking of Co-operative Credit with Co-operative Marketing has been recognised in our State as an integral feature of the programme for development of co-operative marketing. But, much progress could not be achieved in this regard due to various factors, the main of which is lack of finance with the Co-operative Marketing Societies and the inability of the Co-operative Central Banks to finance them. As a first step Co-operative societies are induced to become members of Co-operative Marketing Societies, and out of 14,839 agricultural credit societies in the State 11010 have already been affiliated to the Co-operative Marketing Societies. Steps are being taken to get the remaining credit societies also affiliated to the Co-operative Marketing Societies. However, since as many as 144 rice mills have now been set up, it is hoped that the members will process their paddy in these mills and thus help implementation of the scheme successfully.

During 1967-68, the Co-operative Marketing Societies handled agricultural produce worth Rs. 647.75 lakhs and during 1968-69 their transactions aggregated to Rs. [illegible] lakhs (upto 31st March 1969).

PROCUREMENT

In order to help the Co operative Rice Mills set up with Government assistance and to enable them to work to their full capacity during the year 1968-69 the Co-operative Societies having rice mills have been entrusted with the procurement of paddy under producer's levy scheme. They are also free to undertake procurement under open market. The Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation Limited, Hyderabad has been appointed as an agent of Government for purpose of procurement of paddy, rice and the Co-operatives will have to sell their produce through the Federation. The State Government lent the Electricity Board Bonds worth Rs. 114.00 lakhs to the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation Limited, Hyderabad on the pledge of which the Federation borrowed Rs. 75.00 laks from the Andhra Pradesh State Co-operative Bank Limited, Hyderabad, and advanced funds towards margin money to the Co-operatives undertaking procurement. The Andhra Pradesh State Co-operative Bank Ltd., Hyderabad has also sanctioned Rs. 1.00 crores to the Nizamabad District Co operative Marketing Society Limited and also obtained a cash credit accommodation of Rs. 2.00 crores from the Central Bank of India, for advancing funds to the various Co-operative Central banks to enable them to advance funds to the needy co operatives for procurement of paddy/rice.

During the crop year 1968-69 the Co-operatives which under took procurement of paddy. procured 54,881 metric tonnes of paddy worth Rs. 282.41 lakhs (upto 30th June 1969). During the previous crop year (i.e.) 1967-68 the Co-operative Societies had procured 42,030 metric tonnes of paddy worth Rs.213.36 lakhs.

CENTRALLY SPONSORED SCHEME FOR THE DEVELOPMENT OF F. C. V. TOBACCO :

A centrally sponsored scheme for the development of exportable type of F. C. V. Tobacco in the light soils of Nellore and Kurnool districts was introduced during 1956-67. The scheme was implemented through the Agriculture Department and Panchayat Samithis. During 1967-68 the scheme was implemented through the Co-operatives by extending the scheme to certain parts of East and West Godavari districts also. The Guntur District Tobbacco Growers and Curers Co-operative Marketing Society Limited, Ongole was entrusted with the work of providing loans to the tobacco growers for construction of barns under this scheme at the rate of Rs. 5,000 per barn.

During 1968-69 the scheme was implemented through the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank Limited, Hyderabad. The entire amount of Rs. 8.00 lakhs towards loans and Rs. 2.00 lakhs towards subsidy for the construction of barns and Rs. 2.5 lakhs towards subsidy for digging of wells sanctioned by the Government was released to the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank Limited, Hyderabad and the Guntur District Tobacco Growers and Curers Co-operatives Marketing Society Ltd., Ongole.

Government accorded sanction for incurring an expenditure of Rs. 3.00 lakhs towards subsidies for wells and Rs. 6.00 lakhs towards subsidies for barns under the scheme during 1968-69. Government also sanctioned an amount of Rs. 22,50,900 as loan to the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank Limited, Hyderabad to be disbursed as loan for construction of tobacco barns to the ryots in the project area The entire loan amount of Rs. 22,50,900 and subsidy amount of Rs. 6.00 lakhs for construction of barns and the subsidy amount of Rs. 3.00 lakhs for digging of wells were released to the Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank Limited, Hyderabad for disbursement as loans and subsidies for construction of tobacco barns.

Distribution of Chemical Fertilisers by the District Co-operative Marketing Societies.—Till October 1967 the distribution of chemical fertilisers in the State was done through Co-operatives. In October, 1967, the private traders were also brought into the field of distribution of pool fertilisers along with Co-operatives upto 30% of the State's quota. Since then, allotments are made to Co-operatives upto 70% only. In the month of November 1968 Government have constituted a Committee consisting of the Director of Agriculture and Registrar of Co operative Societies to make allotments to the District Co-operative Marketing Societies for each quarter according to the requirements furnished by the District Co-operative Marketing Societies with reference to the stocks actually held by them and the prospects of sale. Accordingly, the Committee made allotments of various varieties of chemical fertilisers to the District Co-operative Marketing Societies to the tune of 45,280 Metric tonnes for the 1st quarter (i.e.,) April-June 1969. Similarly the Committee allotted 44,290 Metric tonnes of fertilisers for the 2nd quarter (i.e.) July-September 1969, and the Director of Agriculture has been arranging supplies of stocks to Co-operatives as per allotments.

The District Co-operative Marketing Societies continued to utilise the Institutional finances from the Reserve Bank of India and the State Bank of India, which have sanctioned credit limits of Rs.5.0 crores each for the purchase and distribution of chemical fertilisers by Co-operative Societies. They are availing this distribution credit besides the four months period of credit allowed by the Government under the scheme of supply of chemical fertilisers on consignment-cum-credit basis to Co-operatives.

The Co-operatives in the State received and distributed fertilisers through their own depots and the retail Co-operative Societies during the year 1968 69, i.e., 1st April 1968 to 31st March 1969 as given below :

	Quantity	Value	
	(1)	(2)	(3)
Stocks received ..	1,45,855	8.44	
Stocks distributed ..	2,19,966	12.86	(includes carry over stocks of 1967-68)

As on 1st April 1969 there were stocks to the tune of 1,48,382 Metric tonnes valued at Rs.14.03 crores. A present there is a quantity

of 1.42 lakh tonnes valued at Rs. 10·22 crores with the Co-operatives. Of this, there is a quantity of about 31,000 Metric tonnes of Di-Amonium Phosphate lying unsold with co-operatives since a long period. As it is a new variety besides being costlier than others, the agriculturists are not readily coming forward to purchase the same. As a result, the supplies made to Co-opratives by Government in the past have accumulated. In order to enable the societies to get rid of the unsold stocks and avoid incurring unnecessary lossess on account of the storage, interest etc , it is under active consideration of the Government to sell the said stocks of Di-Ammonium Phosphate to certain other States such as Punjab, Hariyana, Madhya Pradesh and Uttar Pradesh where it is said that there is a great demand for this varitey.

CONSUMERS CO-OPERATIVE STORES.

(a) Central Stores.—In the context of the Chinese aggression Government of India formulated a scheme for setting up Central Co-operative Stores in all Cities and Towns having a population of over 50,000 with a network of branches. The object of the scheme is to supply all essential commodities to the urban people at reasonable rates. Under the scheme 25 Central Stores have been organised in the State.

The 25 Central Stores played vital role in holding price line and in supplying scarce goods. The stores have 62,846 members on roll with a paid-up share capital of Rs. 10.60 lakhs. Government contributed Rs. 45.12 lakhs towards share capital of these stores.

(b) Departmental Stores.—Following the devaluation of Indian Rupee in 1966 Government decided to strengthen the chain of consumers movement all over the country with a view to holding the price line of scarce commodities and also to ensure availability of the scarce goods to the public. They suggested the setting up of Departmental Stores in all metropolitan towns and other towns with a population between 5 to 10 lakhs and towns with a population of over 2 lakhs.

Under the above programme Departmental Stores have been set up in Hyderabad, Secunderabad, Old City of Hyderabad and Visakhapatnam. Subsequently Government of India suggested setting upDepartmental Stores in towns having a population of over 1.50 lakhs and below 2 lakhs. Departmental Stores have been set up in Kurnool which has started functioning. The Departmental Stores have been developing on sound lines. The sales of departmental stores exceeded Rs. 2.10 crores for the year 1968-69 as furnished hereunder :

	Departmental Stores		Sales during 1968-69.
	(1)		(2)
1.	Hyderabad	..	Rs. 114·71 lakhs
2.	Secunderabad (started on 27-5-1968)	..	Rs. 41·84 lakhs
3.	Visakhapatnam	..	Rs. 48.38 lakhs
4.	Kurnool (started on 5-12-1968)	..	Rs. 6.68 lakhs
5.	Old city (started on 18-5-1969)	..	Daily average sales are about Rs. 3,606.

Government of India permitted the organisation of departmental stores at the following places also and released the required financial assistance :

(1) Vijayawada ; (2) Warangal; (3) Guntur; (4) Rajahmundry and (5) Kakinada:

Efforts are being made to secure suitable accommodation and to start the Departmental Stores as early as possible. In Warangal and Vijayawada. Suitable sites have been secured and new buildings are being constructed for the proposed Super Bazars.

(c) Consumer Industries.—Government of India have released financial assistance for the setting up of the following consumer industries by the Andhra Pradesh Federation of Central Consumers Co-operative Stores Ltd., Hyderabad.

(1) Manufacture of paper and stationery.

(2) Manufacture of powdered spices.

(3) Processing of pulses.

The Industries Department allotted 2 acres of land in the Industrial area of Moula Ali for setting up these units.

The Federation has taken possession of the land. Machinery has been secured for three units out of 4 allotted to the Federation. As regards the execution of the civil works layout plans have been approved and further action is being initiated.

(d) University Stores.—Government of India have also formulated a scheme for organising consumers co-operative stores for staff, students and employees of the universities. Under the scheme consumers stores have been organised in the Osmania, Andhra and Sri Vekateswara Universities. The following financial assistance has been released to these stores.

		Working capital loan (Rs. in lakhs)	Managerial subsidy (Rs. in lakhs)
1.	Osmania University Staff, Students and Employees Consumers Co-operative Stores.	2.00	0.10
2.	Andhra University Consumers Co-operative Stores.	2.00	0·08
3.	Sri Venkateswara University Consumers Co-operative Stores.	2.00	0.08

(e) Government Employees Consumers Co-operative Stores.—24 Government Employees Consumers Co-operative Stores are functioning from the Co-operative Year 1962-63 at each of the 20 District Headquarters and Vijayawada, besides the three stores in the Hyderabad City. Employees of Zilla Parishads, Panchayat Samithis and Municipalities also admitted as members of Government Employees Consumers Co-operative Stores. These stores were given a working capital loan of Rs. 10.50 lakhs. These stors have also

been provided cash credit accommodation on Government guarantee. Instructions have been issued for encouraging organisation of consumers stores for employees at Block and Taluk level having regard to their viability.

(f) Primary Consumers Co-operative Stores.—As on 30th June 1968 there were 826 Primary Consumers Co operative Stores in the State with a membership of 2,91,808. During the year 1968-69 Government of India have provided an amount of Rs. 1,30,740 and Rs. 14,200 as share capital and managerial subsidy respectively to 22 Stores.

(g) Consumers Co-operative Stores for Industrial Workers.—Under this scheme, Consumers Co-operative Stores are set up in all Industrial Establishments in the State employing 300 or more workers. The employer is called upon to give financial assistance in the shape of share capital, working capital, managerial subsidy etc So far 88 Consumer Co-operative Stores have been organised in the Industrial concerns.

(h) Distribution of Consumers Articles in Rural Areas.—This scheme is sponsored by the Government of India. According to the objectives of this scheme, consumers activity is to be organised on co-operative lines in rural areas as an integral part of the task of holding the price line for the country as a whole. At present the marketing societies and village credit societ.es are distributing the consumers articles in rural areas. The Marketing Societies are being provided a subsidy of Rs. 5,000 to meet the cost of aditional staff appointed for the purpose, spread over a period of 3 years. During the year 1968-69 Government of India provided an additional share capital of Rs. 2.00 lakhs at the rate of Rs. 10,000 to each marketing society dealing with the scheme under the enlarged scheme for strengthening share capital base of the marketing societies to enable them to deal with the scheme effectively. Steps are also being taken to establish an effective link between rural consumer activity and urban consumer stores by affiliation of Primary Co-operative Marketing Societies to Central Consumers Stores.

Uplift of weaker sections of the Community—To ameliorate the socio-economic conditions of the weaker sections of the community, like Rickshaw Pullers, Washermen, Taxi Drivers, etc Thirty-eight Co-operative Societies are organised and given financia assistance in the form of loan. subsidy, share capital contribution etc

(a) Rickshaw Pullers Co-operative and Auto Rickshaw Co operative Societies—Organisation of Rickshaw Pullers Co-operative Societies was first taken up in 1962-68. Since then 20 societies were organised and that were given assistance of Rs. 3.67 lakhs.

During 1968-69, one Auto-Rickshaw Co-operative Society for Burma Repatriates at Visakhapatnam was organized and financial assistance to the tune of Rs. 0.70 lakh was sanctioned to the society by way of loan, share capital contribution and subsidy. For the year 1969-70 a sum of Rs. 0.06 lakhs is provided to assist the existing Rickshaw Pullers Co-operative Societies to maintain staff.

(b) Washermen Co-operative Societies :—The scheme for organisation of Washermen Co-operative was first introduced during 1964-65. So far 6 societies were given financial assistance of Rs. 1.84 lakhs. For the year 1969-70, a sum of Rs. 0.05 lakh is provided towards managerial subsidy to the existing societies.

(c) Taxi Drivers Co-operative Societies :—The scheme for organisation of Taxi Drivers Co-operative Societies was first taken up in 1964-65. Since then 3 societies were organised and assisted and a total sum of Rs. 6.78 lakhs was given by way of loan, share capital contribution and managerial subsidy. For the year 1969-70, a sum of Rs. 0.01 lakh is provided towards managerial subsidy to the existing societies.

(d) Printing Societies :—Since 1964-65, 8 societies were organised and assisted in the State. A total sum of Rs 1.76 lakhs was sanctioned towards loan, share captital contribution and Managerial subsidy. For the year 1969-70, a sum of Rs. 0.01 lakh is provided to meet the committed expenditure towards managerial subsidy to the existing 4 societies.

(e) Labourers (Labour Co-operatives) :—The programme of Co-operatives is designed to promote the economic interests of the manual labourers who constitute a very sizeable proportion of the weaker section of the community, by securing contracts for execution of works on which they can be employed on reasonable wages. The programme envisages replacement of the existing contract system gradually in the execution of public works to ensure adequate wages to labourers and the Government, the amount now accruing as profit to the contractors.

To demonstrate how contractors could be eliminated and work got done through organisation of labour given the necessary concessions and facilities and to provide full employment to the under employed and unemployed adults in the villages, Guntur district has been selected as the pilot district for the Intensive Development of Labour Contract Societies. A Federation of labour contract societies has been registered with headquarters at Macherla to co-ordinate the activities of the Primary Labour Contract Societies in Guntur district. A provision of Rs. 0.43 lakh under managerial subsidy and Rs. 0.02 lakh towards expenditure on staff in the pilot district of Guntur is proposed during 1969-70.

(f) Toddy Tappers Co-operative Societies :—To ameliorate the socio economic conditions of the Tappers in Telangana area. Toddy Tappers Co-operative Societies are formed and sendhi shops are entrusted to these societies on average rental basis, without putting these shops to public auction, During 1968-69 no allotment of new village sendhi shops for the purpose of formation of new societies has been made by Government. But however, licences of societies which are already registered were renewed keeping in view the eligibility of the societies as per rules.

There are about 1,914 societies in the nine districts of Telangana. These societies are given facilities regarding mode of payment of rentals and deposits etc. Government envisage to bring more

number of tappers into Co-operative field every year, to ensure adequate wages and secure them against exploitation by the contractors in the field.

CO-OPERATIVE EDUCATION AND TRAINING

(1) Training of Departmental, Non-Official and Private candidates.—Training and Education of the personnel working in Co-operative Institutions is essential for the success of movement. There are four Co-operative Training Centres in the State to impart Basic Training to the Junior Co-operative non-official subordinate personnel and private candidates. These four training centres at Rajahmundry, Vijayawada, Anantapur and Hyderabad are running 11 month course from 1st July every year. In addition to the above 4 training centres there is a Central Co-operative Institute at Hyderabad for imparting Basic Training to the directly recruited Junior Inspectors and Senior Inspectors of the Department. The duration of the course in this institute is one year. The Co-operative Training Centres at Rajahmundry, Vijayawada and Anantapur are independent corporate bodies while the Co-operative Training Centre, Hyderabad and the Co-operative Central Institute, Hyderabad are being managed by the Andhra Pradesh State Co-operative Union Ltd., Hyderabad.

Seven hundred and eighty-four candidates were imparted training during 1968-69. An amount of Rs. 3.70 lakhs was spent for the implementation of the scheme during 1968-69 and it is proposed to spend a like amount during 1969-70 also.

(2) Member Education Scheme.—The Member Education Scheme is being implemented by the Andhra Pradesh State Co-operative Union Ltd., Hyderabad in the State. There are 60 peripatetic units in the State at the rate of 3 per each district and one Educational Instructor is in charge of each unit to educate the Members and Office bearers of Co-operative Societies and local leaders. A separate wing to train ladies in the principles of co-operation is also functioning with 4 Lady Educational Instructors and one Lady Educational Officer.

This Scheme was implemented at a cost of Rs 2.77 lakhs during 1968-69 and it is proposed to incur an amount of Rs 2.97 lakh during 1969-70. Government of India would reimburse almost the entire expenditure incurred for the implementation of the scheme.

(3) Assistance to State Co-operative Union:—The Andhra Pradesh State Co-operative Union Ltd., Hyderabad was paid an outright grant of Rs. 22,500 during 1968-69 for propagating the principles of co-operation in the State. This is almost a recurring feature and a like amount will be paid during 1969.70 also for the same purpose.

AUDIT

Audit of Co-operative Societies is a statutory duty enjoined by the Chief Auditor under section 50 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act. The Chief Auditor will work under the

general superintendence and control of the Registrar of Co-operative Societies. With the assistance of the audit staff, he audits the accounts of the societies.

Amendment to Co-operative law :—The Government are introducing during this Session an Amendment Bill to the Co-operative Societies Act, 1964 to secure to the small farmers not less than 90 per cent of the loans advanced by the Co-operative Societies to agriculturists under short-term and medium term. Provision has also been made to secure insurance benefit to investors of small deposits in Co-operative Banks against any losses, under the Deposit Insurance Corporation Act. To check the growth of vested interests in the Co-operative field, the Bill seeks to prevent a person from being a member of the Managing Committee of a Co-operative Society for more than 2 consecutive terms and in more than two Co-operative Societies at the apex and central level or either of them. It also provides from summary recovery of Co-operative overdues : for issue of loans to agriculturists through cheques or by M. O. only to ensure that the money reaches the actual borrower agriculturists.

From the foregoing details, it is evident that the Co-operative movement has made considerable progress in this State in all directions.

INDEX

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

THIRD SESSION OF THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Volume VII - Nos. 1 to 5

8TH TO 12TH SEPTEMBER, 1969.

[TABLE OF CONTENTS]

MONDAY, THE 8TH SEPTEMBER, 1969.

	PAGES
1. Oral Answers to Questions	1
2. Short Notice Questions and Answers	31
3. Written Answers to Questions	35
4. Point of Clarification :	
re : Misuse of the Department of Information & Public Relations	41
5. Point of Information :	
re : The Labour Minister continuing as President of I.N.T.U.C.	46
6. Business of the House	48
7. Calling attention to matters of urgent public importance:	
re : Grievances of the Andhra Pradesh Panchayat Raj Ministerial Employees Association	50
re : Failure of the management of pithapuram, Kirlampudi, Chellore and Samarlakota sugar factories to pay Rs.100/- per tonne of sugarcane ..	51
re : Alleged police excesses in combating Naxalites ..	55
re : Termination orders served on technical persons working under rural industries	59
8. Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 :	
Voting of Demands for Grants :	
Demand No. I - Land Revenue -	
Rs.3,36,21,000—Discussion not concluded ..	65

PAGES

TUESDAY, THE 9TH SEPTEMBER, 1969.

1. Oral Answers to Questions 103

2. Short Notice Questions and Answers 150

3. Written Answers to Questions 155

4. Point of Information :

re : The Andhra Pradesh Essential Services Maintenance Ordinance, 1969 159

5. Business of the House 160

6. Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Need for sanctioning sufficient loans to the ryots affected by the cyclone with regard to Dalwa crop 170

re : Delay in the execution of the Nagarjunasagar Right Canal resulting in difficulty in getting water to Darsi and Podili taluks 174

7. Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 ..

Demand No.I-Land Revenue-Rs. 3,36,21,000 (Passed) 176

Demand No. XXVIII - Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes - Rs. 7,44,28,700 (Discussion not concluded) 227

8. Appendix 231

WEDNESDAY, THE 10TH SEPTEMBER, 1969.

1. Oral Answers to Questions 287

2. Short Notice Questions and Answers 316

3. Statement by Sri Konda Lakshman Bapuji, M.L.A. .. 318

4. Privilege Motion :

re : Delay in releasing certain M.L.As. from detention. 327

5. Point of Information :

re : Arrest of Sri Mallikarjun.. 343

6. Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Alleged raid by rural police Sub-Inspector, Khammam on Kaikondagudem 366

re : Non-purchase of foodgrains by the Food Corporation of India from Cyclone affected ryots .. 367

	PAGES
7. Papers placed on the Table :	
Annual Report of the Working of the Andhra Pradesh State Financial Corporation for 1967-68 ..	371
Annual Accounts and Audit Report of Andhra Pradesh Agricultural University for the year 1964-65	371
8. Presentation of the Reports of the Regional Committee :	
re : The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969 ..	371
re : The Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1969	371
9. Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 :	
Voting of Demands for Grants :	
Demand No. XXVIII - Rs.7,44,28,700	
(Discussion not concluded)	372
THURSDAY, THE 11TH SEPTEMBER, 1969.	
1. Oral Answers to Questions	439
2. Written Answers to Questions	478
3. Business of the House	492
4. Papers laid on the Table of the House :	
Amendments to the Andhra Pradesh Municipalities (Travelling Allowance to Chairman, Vice-Chairman and Councillors) Rules, 1966	503
5. Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 :	
Voting of Demands for Grants :	
Demand No. XXVIII - Welfare of Scheduled Tribes Castes and other Backward Classes - Rs.7,44,28,700 (Passed)	503
Demand No. XX - Agriculture, Rs.7,70,93,300 ..	536
Demand No. XXI - Animal Husbandry-Rs. 3,36,63,000	538
Demand No. XXII - Fisheries, Rs.83,81,300 ..	538
Demand No. XXXIX - Forest Department, Rs.3,02,89,000	539
(Discussion not concluded).	
6. Appendix	605

PAGES

FRIDAY, THE 12TH SEPTEMBER, 1969.

1. Oral Answers to Questions 1
2. Short Notice Questions and Answers 53
3. Business of the House 55
4. Point of Information :
   re : Floods in Godavari 56
5. Business of the House 57
6. Point of Information ·
   re : Wanchoo Committee Report 58
7. Calling attention to matters of urgent public importance :
   re : Inadequate relief given to cyclone affected people of Madhira, Khammam and Yellandu taluks of Khammam district 64
   re : Notice served by the Commissioner of Municipal Corporation of Hyderabad on the citizens for collections of tax as " re-assessment " 67
   re : Formation of silt in the Nizamsagar project .. 75
8. Statutory Resolution :
   re : Andhra Pradesh Essential Services Maintenance.. Ordinance, 1969 76
9. Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 :
   Voting of Demands for Grants .
   Demand No. XX - Agriculture, Rs.7,70,93,000 .. 77
   Demand No. XXII-Animal Husbandry, Rs.3,65,63,000 77
   Demand No. XXI - Fisheries, Rs. 83,81,300 .. 77
   Demand No. XXXIX - Forest Department, Rs. 3,02,89,000 (Passed) 77
   Demand No. XXIII - Co-operation, Rs.3,21,46,000 .. (Discussion not concluded) 120
10. Government Bills :
   re : The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969 (Passed) .. 122
   re : The Hyderabad Municipal Coporation (Amendment) Bill, 1969 .. .. .. (Passed) 142
11. Appendix 144

INDEX.

'A'

ACHUTHA REDDY, SRI K.

Privilege motion re :

Delay in releasing certain M.L.As from detention 329,330-31, 334,337,338

AHMED HUSSAIN, SRI

Qn. re :

Mosque at Public Gardens 28

Annual Financial Statement(Budget) for 1969-70 —

Voting of Demands for Grants .. ..

Demand No. I - Land Revenue 65-101,176-227

Demand No. XXVII - Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes 227-85,372-438,503-36

Demand No. XX - Agriculture .. ..

Demand No. XXII - Animal Husbandry ..

Demand No. XXI - Fisheries, ..

Demand No. XXXIX - Forest Department .. 536-742

APPALA NAIDU, SRI K.

Qn. re :

Change of children of Seera Appayamma and Raghupathi Appayamma 309-312

APPALA NAIDU, SRI S.R.A.S.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 -

Voting of Demands for grants—Demand No.XXI - Fisheries 536

APPA RAO, SRI G.B.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 -

Voting of Demands for grants—

Demand No. I - Land Revenue 65-68

Qn. re :

Collection of Building fund by Srungavarapukota Land Mortgage Bank 292-93

'B'

BADRI VISHAL PITTI, SRI

Point of clarification—

re : Misuse of the Department of Information and Public Relations 41-46

Privilege motion—

re : Delay in releasing certain M L.As. from detention 328,331,338

Qn. re :

Notice by Assistant Commissioner, Twin cities .. 144-46

Property tax arrears in Hyderabad City 462-64

Scientific Education programmes by UNICEF .. 303

BHASKER RAO, SRI A.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70-

Voting of Demands for Grants

Demand No. I - Land Revenue 87-89

Demand No. XX - Agriculture ..

Demand No. XXII - Animal Husbandry ..

Demand No. XXI - Fisheries ..

Demand No. XXXIX - Forest Department .. 555-57

BRAHMANANDA REDDY, SRI K.

Privilege motion—

re : Delay in releasing certain M.L.As. from detention 328,331,332 34,335,336

Business of the House 48-50,160-70,492-503

BUTCHAIAH, SRI K.

Qn. re :

Constitution of New Districts.. 17

BUTCHIRAMA SESHAYYA SRESHTI, SRI R.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 - Voting of Demands for Grants - Demand No. I - Land Revenue 82-84

BUTCHIRAYUDU, SRI K.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 - Voting of Demands for Grants - Demand No XXVIII - Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes 428-29

Qn. re :

Reorganisation of taluks 17

C.

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance—

re : Alleged raid by rural Police Sub-Inspector, Khammam on Kaikondayagudem 366-67

Alleged Police Excesses in combating Naxalites .. 56-58

Delay in the execution of the Nagarjunasagar Right Canal resulting in difficulty in getting water to Darsi and Podili taluks 174-76

Failure of the managements of Pithapuram, Kirlampudi, Chellore and Samarlakota, Sugar Factories to pay Rs.100 per tonne of Sugarcane 51-55

Grievances of the A.P. Panchayat Raj Ministerial Employees Association 50-51

Need for sanctioning sufficient loans to the ryots affected by the cyclone with regard to the Dalwa crop 170-74

Non-purchase of foodgrains by the Food Corporation of India from Cyclone affected ryots 367-71

Termination orders served on technical persons working under Rural industries 59-65

CHALAPATHI RAO, DR. T.V.S.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70-Voting of Demands for Grants-
Demand No. XX—Agriculture
Demand No. XXII — Animal Husbandry
Demann No. XXI — Fisheries

Demand No· XXXIX—Forest Department .. 569-572

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and Other Backward Classes 506-508

Qn. re :

Techno-economic Survey of the State 103-112

CHENCHURAMA NAIDU, SRI N.

Paper laid on the Table—

re: Amendments to the Andhra Pradesh Municipalities (Travelling Allowance to Chairman, Vice-Chairman and Councillors) Rules, 1966 .. 503

Annual Report on the working of the A. P. State Financial Corporation for 1967-68 .. 371

CHENNAIAH, SRI Y.

Qn. re:

Cyclone affected districts 133-139

CHINNA NAGAIAH, SRI M.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture

Demand No XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 600-602

CHITTI NAIDU, SRI T.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of **Demands** for grants Demand No. XXVIII Welfare Castes and other Backward classes of Scheduled Tribes, 398-401

CHOKKA RAO, SRI J.

Reports—Presentation of the Reports of the Regional Committee—

re : The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969 ;

The Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Bill, 1969 371-72

E

ESWARA REDDY, SRI A.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants—Demand No. I Land Revenue 190-93

Qn. re—

Central team to study Cyclone havoc 12-33

Consolidated fund for Panchayat Raj 24

Deaths due to vasectomy & tubectomy operations .. 35-6

Farmer's forum 140

Health museum at Tirumalai 490

Power shortage 157

ESWARA REDDY, SRI K.

Annual Finacial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries,

Demand No. XXXIX—Forest Department 557-59

G

GOVERDHAN REDDY, SRI P,

Annual Financial Statment (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants—Demand No. I Land Revenue 93-5

GOVINDA RAO, SRI K.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—Demand No. I Land Revenue 70-6

GUNNAYYA, SRI P.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants—Demand No. XXXVIII Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes 389-91

Qn. re—

Banjar lands—Assignment of .. 20-1

Constitution of new panchyats 139

Cyclone affected districts 133-39

Cyclone havoc in Srikakulm district 121

House sites to Harijans in Srikakulam district .. 314-315

Prosecutions under untochability Act 157-58

Soda Ash Plant 439-40

JAGANNATHAM, SRI S.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for grants—Demand No. I Land Revenue 195-202

Qn. re :—

Cyclone havoc in Srikakulam district 121

JANGA REDDY, SRI C.

Qn. re : —

Arrears from Jaffargadh Marketing Society 296-97

Manukota—Illendu Road 119-20

K

KHAJA NIZAMUDDIN, SRI

Annual Fiancial Statement Budget) for 1969—70 Voting of Demands for grants—Demand No. XXVIII Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes 509-10

KESHAVA RAO, SRI V.C.

Annual Finacial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for grants—Demand No. XXVIII Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes 424-26

KRISHNAMURTHYI, SRI K.

Qn. re—

Cyclone havoc in Srikakulam district 121

KURMAYYA, SRI V.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 392-96

L.

LAKSHMAN BAPUJI, SRI KONDA.

Point of Information—

re : Arrest of Sri Mallikarjun 347,349,352, 354,356, 360-62

re : The Labour Minister continuing as President, N.T.U.C. 46-48

Privilage Motion—

re : Delay in releasing certain M.L.A's. from detention 334,335,336 340

Statement by Sri Konda Lakshman Bapuji, M.L.A. .. 318-326

LATCHANNA, SRI G.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants Demand No. XXVIII-Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 372-81

M.

MADHAVA RAO, SRI A.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants—

Demand No. I Land Revenue.

Demand No. XX Agriculture.

Demand No. XXII Animal Husbandry.

Demand No. XXI Fisheries.

Demand No XXXIX—Forest Dept. .. 576-7.

Call attention re :

Termination orders served on technical persons working under Rural industries 59-61

Question re :

Admission to certain courses in D.K.W. Government Women's College, Nellore 150-51

E. O. to Peddacherukuru village temples .. 143-44

Irregularities in Nellore Municipality 306-07

Properties of Managalagiri Narasimhaswamy temple 465-75

Selection grade Posts 151-54

Termination of services of B. Class Vaids .. 31

MAHANANDA, SRI R.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for grants

Demand No. XX Agriculture.

Demand No. XXII Animal Husbandry.

Demand No. XXI Fisheries.

Demand No. XXXIX Forest Department. .. 562-56

Demand No. XXVIII Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 436-38, 503-05

Call attention re :

Delay in the execution of the Nagarjunasagar Right Canal resulting in difficulty in getting water to Darsi and Podili taluks 174-75

Qn. re—

Allegations aginst Chairman, Markapur municipality 25-7

Bapatla Taractor Workshop 150

Bed strength of Srisailam project Hospital.. .. 491

Begumpet Quarters 297-98

Boys Hostel at Kurichedu 37-8

Channelising Institutional Credit through Co-operatives 294-96

Help by UNICEF Medical institutions 478-90

Investments in joint stock Companies 112-18

Nellore District Jail 11-13

New lines of business of Nizam Sugar factory .. 119

Popularisation of Sanskrit 140-42

Ports-Chirala-Kothapatnam ports 158-59

Post Graduate Course in Surgery 312

Renovation of Tripuranthakeswatuni temples .. 475-76

Senior Certified Schools 10-11

Steel wire for Kinnersani project 37

Voluntary retirement scheme in Singareni Collieries Co. 443-45

MALLIKHARJUNA, SRI C.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70- Voting of Demands for Grants-Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 408-09

Qn. re—

Dam on Lothuvagu at Koyyuru .. 40-1

MANIK RAO, SRI M.

Points of Information—

re : Arrest of Sri Mallikarjun 343,344,352

MUNUSWAMY, SRI K.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70.. Voting of Demands for Grants..

Demand No. XXVIII Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 510-16

Qn. re :

Music Schools 304-306

Properties of Narasimhaswamy temple 476-477

Social Welfare Hostels 148-149

Teacher student ratio—reduction of 24-25

N.

NAGAIAH, SRI M. CH.

Call attention re :

Need for sanctioning sufficient loans to the ryots affected by the cyclone with regard to the Dalwa crop 171

Qn. re :

Mangalagiri—Tullur Road 120-21

NAGESWARA RAO, SRI T.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants .. ..

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 416-419

NARASIMHA REDDY, SRI B.

Qn. re :

Arrest of a person in Khammam 33-34

NARASIMHAM, SRI DHANENKULA.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70. Voting of Demands for Grants. .. ..

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 541-49

Qn. re :

Aid to Dairy Farms 155

Ceramic vessels 158

Cyclone havoc in Srikakulam district 121

Electricity supply—Ramagundam 37

Prosecutions under Untouchability Act 157-158

T.B. Hospital at Udayagiri Hill 157

Thermal Station at Renigunta 491

NIRANJANA RAO, SRI B.

Annual Financial Statement(Budget) for 1969-70-Voting of Demands for Grants

Demand No. I-Land Revenue 95-97

Call attention re :

Need for sanctioning sufficient loans to the ryots affected by the cyclone with regard to the Dalwa crop 171-174

Non purchase of foodgrains by the Food Corporation of India from cyclone affected ryots .. 367-370

Qn. re..

Satellite launching station 440-442

Damaged paddy 316-317

Telephone & Cement Factories 442-443

P

PANDURANGA RAO, SRI CH.

Qn. re :

Cyclone affected districts 133-39

PAPI REDDY, SRI B.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for grants-Demand No. XX-Agriculture .. .. ..

Demand No. XXII-Animal Husbandry

Demand No. XXI Fisheries

Demand No. XXXIX Forest Department .. 567-568

Papers laid on the Table·

Amendments to the Andhra Pradesh Municipalties (Travelling Allowance to Chairman, Vice-Chairman and Councillors) Rules, 1966 503

Annual Accounts and Audit Report Andhra Pradesh Agricultural University for the year 1964-65 .. 371

Annual Report on the working of the Andhra Pradesh State Fiancial Corporation for 1967-68 .. . 371

PERUMALLU, SRI D.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of demand for grants-Demand No. XXVIII-Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Bacward Classes 227, 232-85, 516-31

PITCHAYYA, SRI P.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70-Voting of Demands for Grants-Demand No. I Land Revenue 89-90

Demand No. XXVIII Welfare of Scheduled Tribes & other Backward Classes 508-509

Demand No. XX —Agriculture

Demand No. XXII - Animal Husbandry

Demand No. XXI - Fisheries

Demand No. XXXIX - Forest Department .. 597-598

Qn. re—

Chintal Cheroo Tank 158

Non-utilisation of land by Singareni Collieries Co. .. 443

PRABHAKARA RAO, SRI K.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 - Voting of Demands for Grants .. ..

Demand No. XXVIII Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 412-414

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 594-596

Qn.re–

Ayacut under Krishna delta 477-478

PRABHAKARA RAO, SRI KONA.

Qn.re–

Election petition against Pothukatla Multi-Purpose Co-operative Society 287-289

PRATAPA RUDRA RAJU, SRI

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants– .. ..

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 433-434

Point of Clarification–

re: Misuse of the Department of Information and Public Relations 41-46

Point of Information–

re : Arrest of Sri Mallikarjun.. 343-66

re : The Andhra Pradesh Essential Services Maintenance Ordinance, 1969 (Ordinance No.4 of 1969) .. 159

re : The Labour Minister continuing as President, I.N.T.U.C. 46-8

Privilege motion–

re : Delay in releasing certain M.L.As. from detention 327-43

PURUSHOTHAMA RAO, SRI T.

Question re :

Numbering Machines 146-148

Scientific Education Programmes by UNICEF .. 303

Q.

Question re :

Additional Munsif Magistrate Court at Palasa .. 10

Admission to certain courses in D.K.W. Government Women's College, Nellore 150-151

Aid to Dairy Farms 155

Allegations against Chairman, Markapur Municipality 25-27

Amendment to Municipal Corporation Act .. 155

Arrears from Jaffargadh Marketing Society .. 296-97

Arrest of a person in Khammam 33-34

Ayacut under Krishna delta 477-478

Banjar lands—Assignment of . .. 20-21

Bapatla Tractor Workshop 150

Bed Strength of Srisailam Project Hospital . 491

Bed Strength of T.B. Ward, Chittoor 312-13

Begumpet quarters 297-98

Boys hostel at Kurichedu 37-38

Buckingham Canal—Deepening of 13-6

Central team to study cyclone havoc 121-33

Central Team to study drought conditions .. 298-301

Ceramic vessels 158

Change of children of Seera Appayamma and Raghupathi Appayamma 309-12

Channelising institutional credit through Co-operatives 294-96

Chintal Cheroo Tank 158

Collection of Building fund by Srungavarapukota Land Mortgage Bank 292-93

Community Development Programme 449-54

Consolidated fund for Panchayat Raj 24

Constitution of New Districts 17

Constitution of new panchayats 139

Cyclone affected districts	133-139
Cyclone havoc in Srikakulam district	121
Dam on Lothuvagu at Koyyuru	40-41
Damaged paddy	316-317
Deaths due to vasectomy and tubectomy operations ..	35-36
Documentary films	492
Election petition against Pothukatla Multipurpose Co-operative Society	287-289
Electricity supply Ramagundam	37
E. O. to Peddacherukuru village temples ..	143-144
Expenditure on Industries	39-40
Failure of crops under Dondapadu channel ..	478
Former's Forum	140
Fire accident at Mandamarri Village	301-303
Formation of Panchayats	454-01
Godavari Barrage	31-33
Government Hospital, Salur	36
Health museum at Tirumalai	490
Help by UNICEF Medical Institutions.. ..	478-490
House plots to Adi-Andhras in Rajahmundry ..	27-28
House-sites to Harijans in Srikakulam District ..	314-315
House to Harijans of Parasareddip alli	313-314
Inclusion of Agriculture as a subject in High Schools	304
Inclusion of Sattenapalli Tank under N. S. Canals localisation Scheme	308-309
Income of Vijayanagaram Municipality	155
Investments in Joint Stock Companies	112-118
Irregularities in Nellore Municipality	306-307
Legal aid to the poor	1-7
Lights on Godavary bridge at Bhadrachalam ..	297
Loans from Land Mortgage Banks	289-292
Malaria Allowance to the staff of Tandava Project ..	38
Mangalagiri-Tallur road	120-121
Manukota Illendu road	119-120

Marketing Society at Kasi bugga .. . 293-94
Misappropriation of funds in Kodakondla P.S. .. 21-24
Misappropriation of funds in Mailwar Panchayat .. 445-49
Mosque at Public Gardens 28
Museums in the State 25
Music Schools 304-06
Mylavaram Project 35
Nellore District Jail 11-13
New Districts 17-20
New lines of business of Nizam Sugar Factory .. 119
Non-utilisation of land by Singareni Collieries Co. .. 443
Notice by Assistant Commissioner, Twin Cities .. 144-46
Numbering Machines 146-48
Pendency of Writ Petitions 7-10
Petrol Chemical Complex 112-118
Popularisation of Sanskrit 140-42
Population of Kothagudem 35
Ports—Chirala Kothapatnam Ports 158-159
Post Graduate Course in Surgery 312
Power Shortage 157
Properties of Mangalagiri Narasimhaswamy temple .. 465-75
Properties of Narasimhaswamy temple 476-77
Property tax arrears in Hyderabad City 462-64
Prosecutions under Untouchability Act 157-58
Regional office of Women's Welfare Shifting of .. 38-39
Renovation of Tripuranthakeswantuni temple .. 475-76
Reorganisation of taluks 17
Sales Tax arrears 464-65
Sales Tax on readymade garments 156
Setllite launching station 440-42
Scientific Education programmes by UNICEF .. 303
Selection grade posts 151-54

Selection grades to teachers 142-43

Senior Certified Schools 10-11

Shoe Manufacturing Unit 118-19

Social Welfare hostels 148-49

Soda Ash Plant 439-40

Steel Wire for Kinnerasani Project 37

T. B. Hospital at Udayagiri hill 157

T. B. Right Bank Canal Maintenance of .. 29-31

Teacher Student ratio-reduction of .. . 24-25

Techno-economic survey of the State . .. 103-12

Telephone and Cement factories 442-443

Termination of services of B class vaids .. . 31

Thermal station at Renigunta 491

Varadarajaswami temple, Kurnool .. . 156-157

Voluntary retirement scheme in Singareni Collieries Co. 443-445

R

RAGHAVA REDDY, SRI N.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70. Voting of Demands for Grants Demand No. I Land Revenue 79-82

Question re :

Arrest of a person in Khammam • 33-34

Formation of Panchayats 454-461

Lights on Godavari Bridge at Bhadrachalam .. 297

Loans from Land Mortgage Banks 289-292

Regional Office of Women's Welfare shifting of .. 38-39

RAJA RAO, SRI M. B.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70, Voting of Demands for Grants—Demand No. XXVIII Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 401-404

RAJAB ALI, SRI MOHD.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70, Voting of Demands for grants Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes, Backward Classes 419-422

Call attention re :

Alleged raid by rural Police Sub-Inspector, Khammam on Kaikondayagudem 366-367

Question re :

Arrest of person a in Khammam 33-34

RAJAN, SRI T. C.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants Demand No. I—Land Revenue 97-101

Question re :

Bed strength of T.B. ward, Chittoor 312-313

Documentary films 492

Inclusion of Agriculture as a subject in High Schools .. 304

Pendency of Writ Petitions 7-10

Varadarajaswami temple, Kurnool 156-157

RAJARATNA RAO, SRI P.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70, Voting of Demands for Grants—Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 429-431

RAJAYYA, SRI B.

Question re :

Government Hospital, Salur 36

RAJESWARA RAO, SRI CH.

Question re :

Misappropriation of funds in Mailwar Panchayat .. 445-449

RAMA RAO, SRI V.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 396-398

RAMANATHAM, SRI K.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—Demand No. Land Revenue 178-182

Demand No. XXA—griculture

Demand No XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries.

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 603-604

RAMANAIAH, SRI B. V.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 404-408

RAMASESHAIAH SRESHTI, SRI R. B.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture,

Demand No. XXII—Animal Husbandry,

Demand No. XXI—Fisheries,

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 599-600

RAMASWAMY, SRI T.

Call attention re :

Grievances of the A. P. Panchayat Raj Ministerial Employees Association 50-51

RAMI REDDY, SRI K.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 412

Demand No. XX—Agriculture.

Demand No. XXII—Animal Husbandry.

Demand No. XXI—Fisheries.

Demand No. XXXIX—Forest Department.

RAMULU, SRI N.

Question re :

Additional Munsif-Magistrate Court at Palasa .. 10

Cyclone havoc in Srikakulam District Marketing Society at Kasibugga 293-294

RAO, SRI C. V. K.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 431-433

Demand No. XX—Agriculture.

Demand No. XXII—Animal Husbandry.

Demand No. XXI—Fisheries.

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 589-591

Call Attention re :

Grievances of the A. P. Panchayat Raj Ministerial Employees Association 50-51

Question re :

Central Team to study drought conditions 298-301

Loans from Land Mortgage Banks 289-92

T.B. Right Bank Canal—Maintenance of .. 29-31

Reports—Presentation of the Reports of the Regional Committee.

re : Andhra Pradesh Panchayat Samithi and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969

The Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Bill, 1969 371-372

S.

SAIDAYYA, SRI G.—

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 433

SANJEEVA REDDY, SRI A.—

Call Attention re : .. ..

Non-purchase of foodgrains by the Food Corporation of India from cyclone affected ryots 369-71

SANTHAIAH, SRI K.—

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—Demand No. I—Land Revenue 68-70

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 384-86

SATYANARAYANA, SRI D.—

Qn. re :

Numbering Machines 146-48

SATYANARAYANA, SRI R.—

Call Attention re :

Alleged Police excesses in combating Naxalites .. 56-7, 58

SATYANARAYANA RAJU, SRI P.O.—

Qn. re :

Amendment to Municipal Corporation Act .. 155

Community Development Programme 449-54

Cyclone affected districts 133-39

Petrol Chemical Complex 112-18

Shoe manufacturing unit 118-19

SATYANARAYANA RAJU, SRI R.—

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 583-86

Qn. re :

Cyclone affected districts 133-39

Expenditure on Industries 39-40

Sales tax arrears 464-65

SESHAVATHARAM, SRI P.—

Qn. re :

Cyclone affected districts 1333-9

SIDDA REDDY, SRI S.—

Calling attention—

re : Delay in the execution of the Nagarjunasagar Right Canal resulting in difficulty in getting water to Darsi and Podili taluks 175-76

SIVIAH, SRI G.—

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—
Voting of Demands for Grants—

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 422-23

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 552-55

Qn. re :

Arrest of a person in Khammam 33-34

Buckingham Canal—Deepening of 13-16

Income of Vijayanagaram Municipality 155

House plots to Adi-Andhras in Rajahmundry .. 27-28

Mylavaram Project 95

New Districts 17-20

SOMESWARA RAO, SRI K.—

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—

Voting of Demands for Grants—

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 381-84

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry ..

Demand No. XXI—Fisheries .. ..

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 574-76

SPEAKER, MR.—

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—
Voting of Demands for Grants—

Demand No. I—Land Revenue 216-27

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes 227-31

Business of the House 48-50, 160-70

Point of Information—

re : Arrest of Sri Mallikarjun .. .. .. 343 to 361 363,365

Privilege motion—

re : Delay in releasing certain M.L.As. from detention 327-330,332, 335to 343

Statement made by Sri Konda Lakshman Bapuji, M.L.A. 318-26

SUBBAIAH, SRI P.

Qn. re :

Arrest of a person in Khammam 33-34

T.B. Right Bank Canal—Maintenance of.. .. 29-31

SUBBNNA, SRI M.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70

Demands for Grants—

Demand XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes .. 414-16

SUBBARAMA REDDY, SRI B.G.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70..

Voting of Demands for Grants—

Demand No. I—Land Revenue 176-78

SUBBARAYUDU, SRI CHALLA

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70..

Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department ... 586-89

SURYANARAYANA, SRI G.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 — Voting of Demands for Grants—

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes 409-11

Qn. re :

Population of Kothagudem 35

SURYANARAYANAMURTHY, SRI Y.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70— Voting of Demands for Grants—

Demand No. I—Land Revenue 76-79

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department . 560-62

Calling attention

re : Failure of the managements of Pithapuram, Kirlampudi, Chellore and Samarlakota Sugar Factories to pay Rs. 100 per tonne of sugar cane .. 51-54, 55

SURYANARAYANA RAJU, SRI SAGI

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70— Voting of Demands for grants

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 536

T.

THIMMAYYA SHETTY, SRI T.G.L.

Privilege motion

re : Delay in releasing certain M.L.As. from detention 141, 143

Qn. re :

Sales tax on ready made garments 156

THIMMA REDDY, SRI P.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70— Voting of Demands for Grants

Demand No. I Land Revenue 203-16

Calling attention

re : Need for sanctioning sufficient loans to the ryots affected by the cyclone with regard to the Dalwa crop .. .. 172 to 174

V..

VADAPALLI, SRI E.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70.. Voting of Demands for Grants—

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes 434-36

VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA, SRI

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70— Voting of Demands for Grants—

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes 505-06

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 602-03

Calling attention..

re : Termination orders served on technical persons working under Rural Industries .. .. 59 to 62, 65

Point of Information

re : The Andhra Pradesh Essential Services Maintenance Ordinance, 1969 (Oridinance No. 4 of 1969) 159

Qn. re :

Community Development Programme 449-54

Godavari Barrage 31-33

Inclusion of Sattenapalli tank under N.S. canals localisation scheme 308-09

Malaria Allowance to the staff of Tandava project .. 98.

VEERARAGHAVA RAO, SRI M.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70— Voting of Demands for Grants..

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward classes 387-89

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 572-74

VEMAYYA, SRI S.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 — Voting of Demands for Grants—

Demand No. I. . Land Revenue 184-87

Qn. re :

Failure of crops under Dondapadu channel .. 478

Fire accident at Mandamarri village 301-03

Legal aid to the poor 1-7

Sales tax arrears 464-65

VENGAIAH, SRI CH.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70— Voting of Demands for Grants. .

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 598-99

VENGALA RAO, SRI J.

Call attention

re : Alleged Police excesses in combating Naxalites .. 56-58

re : Alleged raid by rural Police Sub-Inspector, Khammam on Kaikondayagudem 366-67

Point of Information

re : Arrest of Sri Mallikarjun. 344-46

VENGAIAH, SRI D.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70— Voting of Demands for Grants. .

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 591-92

VENKATANARAYANA, SRI MALEY

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants

Demand No. I—Land Revenue 182-84

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 565-67

VENKATA RAO, SRI Y.

Calling attention

re : Need for sanctioning sufficient loans to the ryots affected by the cyclone with regard to the Dalwacrop 170-173

Qn. re :

Mangalagiri..Tulluru road 120-21

VENKATARATNAM, SRI Ch.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department 593-94

VENKATARATNAM, SRI KAKANI

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants Demand No. XX..Agriculture 536

Calling attention

re : Failure of the managements of Pithapuram, Kirlampudi Chellore and Samarlakota Sugar Factories to pay Rs. 100 per tonne of sugar cane .. 54-55

Paper laid on the Table

re : Annual Accounts and Audit Report of Andhra Pradesh Agricultural University for the year 1964-65 371

VENKATA REDDY, SRI G.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—Voting of Demands for Grants Demand No. I—Land Revenue 187-90

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 579-83

VENKATA REDDY, SRI P.

Qn. re :

Channelising Institutional Credit through Co-operatives 294-96

Help by UNICEF Medical Institutions 478-90

New lines of business of Nizam Sugar factory .. 119

VENKATASUBBAIAH, SRI O.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70. Voting of Demands for Grants..

Demand No. XXVIII—Welfare of Scheduled Tribes Castes and other Backward classes 427-28

Qn. re :

House to Harijans of Parasareddipalli 313-14

VENKATESHAM, SRI D.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants..

Demand No. I—Land Revenue 90-93

Demand No. XX—Agriculture .. ..

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 592-93

Qn. re :

Museums in the State 25

Selection Grades to Teachers 142-43

VENKATESWARA RAO, SRI K.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 596-97

VIMALA DEVI, SMT. N.—

Qn. re :

Misappropriation of funds in Kodakondla P.S. .. 21-24

INDEX TO

Volume VII—No. 5

(FRIDAY, THE 12TH SEPTEMBER, 1969)

A.

AHMED HUSSAIN, SRI—

Call attention—

re : Notice served by the Commissioner of Municipal Corporation of Hyderabad on the citizens for collections of tax as "re-assessment" .. 67-75

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 77-119

Demand No. XXIII—Co-operation 120-22

APPALA NAIDU, SRI S.R.A.S.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 112-14

B.

BADRIVISHAL PITTI, SRI

Bills (Government) :

The Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1969 143

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969.

Second Reading 122-42

Passed 142

The Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1969

Second Reading 142

Passed 142-43

BRAHMANANDA REDDY, SRI K.—

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants :

Demand No. XXIII—Co-operation 120

Point of Information—

re : Wanchoo Committee Report 60-63

Resolution—Statutory resolution—

re : Andhra Pradesh Essential Services Maintenance Ordinance 1969 77

Business of the House 55-6,57-8

C.

Calling attention to matters of Urgent public importance :

re : Formation of silt in the Nizamsagar project .. 75

Inadequate relief given to cyclone affected people of Madhira, Khammum and Yellandu taluks of Khammam district 64-7

Notice served by the Commissioner of Municipal Corporation of Hyderabad on the citizens for collections of tax as "re-assessment" .. 67-75

CHAIRMAN, MR.

Point of Information—

re : Wanchoo Committee Report 59-60,63

CHENCHURAMA NAIDU, SRI N.

Bills, (Government)—

The Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1969 142-143

Call attention—

re : Notice served by the Commissioner of Municipal Corporation of Hyderabad on the citizens for collections of tax as "re-assessment" .. 67-75

D.

Deputy Speaker, Mr.

Resolution—Statutory resolution—

re : Andhra Pradesh Essential Services Maintenance Ordinance, 1969 76-77

E.

ESWARA REDDY, SRI AGARALA

Qn. re :

Ban on private practice 23-41

ESWARI BAI, SMT. J.—

Qn. re :

Ban on private practice 23-41

G.

GOVINDA RAO, SRI K.—

Point of Information—

re : Wanchoo Committee Report 63

Qn. re :

Ban on private practice 23-41

J.

JANGA REDDY, SRI C.

Qn. re :

Rural electrification schemes 41-3

K

KHAJA NIZAMUDDIN, SRI

Call attention—

re : Notice served by the Commissioner of Municipal Corporation of Hyderabad on the citizens for collections of tax as "re-assessment" 67-75

KRISHNAMURTHY, SRI K.

Qn. re :

Ban on private practice 23-41

KOTAIAH, SRI PRAGADA

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969 .. .. 124,127,130, 138

Point of Information—

re : Floods in Godavari 56-7

Wanchoo Committee Report 61-2

L.

LATCHANNA, SRI G.

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969 .. ..123,124,126 129

Point of Information--

re : Wanchoo Committee Report 59,60,61,62,63

Qn.re

Ayacut under N.S. Project 21-3

M,

MADHAVA RAO, SRI A.

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969 .. ..128,129,136 137

Point of Information--

re : Wanchoo Committee Report 59,60,61

MAHANANDA, SRI R.

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969 126,133

Qn. re--

Colonisation scheme for Yerukalas at Kankanapalli .. 5-6

Mechanical division for bore-hole tube wells .. 48

Sub-Court at Kanigiri 7-8

Submersion of lands under Mukku Papaiah tank .. 49

MUNISWAMY, SRI K.

Qn. re :

Palmgur production centres 52-53

Selection grade to Deputy Inspectors 12

N.

NARAPA REDDY, SRI R.

Point of information--

re : Floods in Godavari 56-7

NARASIMHAM, SRI DHANENKULA

Qn. re :

Availability of clay in Nellore district Sale of molasses 44-5

Sale of molasses 1-5

NARASINGA RAO, SRI J. V.

Point of information--

re : Wanchoo Committee Report .. .. .59,60

NIRANJANA RAO, SRI B.

Qn. re :

Incurring of expenditure by Panchayat Samithis and Zilla Parishads 53-5

P.

PARANKUSAM, SRI MUDALIBABU

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969 128

Point of information–

re : floods in Godavari 56-7

Wanchoo Committee Report 58-63

PRABHAKARA RAO, SRI KONA

Qn.re :

Bhimunigunta vagu 43-4

PRATAPARUDRA RAJU, SRI S.

Qn.re :

Inclusion of Nagur constituency in Bhadragiri block 6-7

Q.

Question re :

Aid to cyclone hit fishermen 9-10

Availability of clay in Nellore district 44-5

Ayacut under N.S. Project 21-3

Balancing reservoirs under T.B. Project 23

Ban on private practice 23-41

Bhimunigunta vagu 43-4

Colonisation scheme for Yerukulas at Kankanapalli 5-6

Diversion of Sarada river water 45-7

Inclusion of Nagur Constituency in Bhadragiri block 6-7

Incurring of expenditure by Panchayat Samithis and Zilla Parishads 53-5

Mechanical division for bore-hole tube wells .. 48

Munsiff Court at Palamaner 8-9

Nidubrolu to Pyaparru road 11

Palmgur production centres 52-3

Properties of Hathiramjee Mutt 13-20

Sale of molasses 1-5

Selection grade to Depury Iaspcctors 12

Sub-Court at Kanigri 7-8

Submersion of lands under Mukku Papaiah tank.. 49

Submersion of Ravada village under Vattigedda reservoir .. .. .. [illegible]

'R'

RAJAN, SRI T.C.

Qn.re :

Munsiff ourt at Palamaner 8-9

RAMACHANDRA RAO KALYANI, SRI

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants

Demand No. XX—Agriculture

Demand No. XXII—Animal Husbandry ..

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXXI—Forest Department .. 109-12

RAMANADHAM, SRI K.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture.

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXXI—Forest Department .. 80-5

BILLS (GOVERNMENT) ;

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969. 136

Qn. re :

Ayacut under N.S. Project 21-3

RAMASWAMY, SRI T.

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969. 122,123,124, 125, 127, 128, 129, 133, 136, 137, 139, 140, 141, and 142

RAO, SRI C.V.K.

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969. .. 124, 125, 129, 133-4, 135.

The Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1969. .. 143

POINT OF INFORMATION—

re : Wanchoo Committee Report .. . 58-9, 60, 62

Qn. re—

Aid to cyclone hit fishermen Ban on private practice . 9-10, 23-41

Resolution—Statutory resolution

re : Andhra Pradesh Essential Services Maintenance Ordinance, 1969. .. 76

RATNASABHAPATHI, SRI B.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture.

Demand No. XXII—Animal Husbandry.

Demand No. XXI—Fisheries.

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 77-9

Qn. re :

Incurring of expenditure by Panchayat Samithis and Zilla Parishads .. 53-5

Resolution—Statutory resolution—

re : Andhra Pradesh Essential Service Maintenance Ordinance, 1969. .. 76-7

S.

SANAYASI RAO, SRI P.

Qn. re :

Diversion of Sarada river Water 45-7

SATYANARAYANA, SRI D.

Qn. re :

Ayacut under N.S. Project 21-3

SATYANARAYANA RAJU, P.O. SRI

Qn. re:

Balancing reservoirs under T.B. Project Ban on 23

Ban on private practice 23-41

SATYANARAYANA RAJU, SRI R.

Call attention

re : Formation of silt in the Nizamsagar Project .. 75

SATYANARAYANA RAO, SRI G.

Call attention

re : Inadequate relief given to cyclone affected people of Madhira, Khammam and Yellandu taluks of Khammam district. 64-7

SIDDA REDDY, SRI S.

Call attention—

re : Formation of silt in the Nizamsagar Project . 75

SIVIAH, SRI G.

Qn. re:

Ban on private practice 23-41

Properties of Hathiramjee Mutt . . 13-20

SPEAKER, MR.

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—
Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture.

Demand No. XXII—Animal Husbandry ..

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 114-19

Demand No. XXIII—Co-operation 120-22

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969 122, 123, 124, 125, 127, 129, 130, 134, 135, 136, 137, 138-42.

The Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1969. 142, 143

SUBBAIAH, SRI P.

Qn. re:

Ban on private practice 23-41

SURYANARAYANA RAJU, SRI SAGI

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70—
Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture.

Demand No. XXII—Animal Husbandry.

Demand No. XXI—Fisheries.

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 104

T.

THIMMA REDDY, SRI P.

Calling attention—

re : Inadequate relief given to cyclone affected people of Madhira, Khammam and Yellandu taluks of Khammam district. 64-7

VASUDEVA RAO, SRI A.

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969. 127-28

VAVILALA GOPALAKRISHNAYYA, SRI

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969. 122, 123, 126, 127, 130, 32, 139.

Point of Information—

re : Wanchoo Committee Report 59, 62, 63

Resolution—Statutory Resolution—

re : Andhra Pradesh Essential Services Maintenance Ordinance, 1969. 76-7

VENKATA RAO, SRI Y.

Qn. re :

Nidubrolu to Pyaparru Road 11

VENKAT REDDY, SRI G.

Bills (Government) :

The Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads (Amendment) Bill, 1969. 126, 129

Qn. re :

Ban on private practice 23-41

VENKATA REDDY, SRI P.

Qn. re :

Mechanical division for bore-hole tubewells .. 48

VENKATARAMI NAIDU, SRI M.

Qn. re :

Submersion of Ravada village under Vattigedda reservoir. 50-52

VENKATARATNAM, SRI KAKANI

Annual Financial Statement (Budget) for 1969-70 Voting of Demands for Grants—

Demand No. XX—Agriculture.

Demand No. XXII—Animal Husbandry

Demand No. XXI—Fisheries

Demand No. XXXIX—Forest Department .. 86-104